ה' תשרי תש"ם, 26.9.1979 מספר 2195 80 עמודים
שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולמה

בגין תומך במורדי הליברלים

הקשר לסילוק ארליך

חשוב לך להיות בחבר'ה? אפשר גם בחצי המחיר

בנעלים שלא מסתכלים עליהן בטניס, ברחוב
או בבריכה — במקום עליך.
כי מה שצריך באמת זה המגפר.
נעלים שעושות ספורט כבר שנים, שמפנקות את הרגל
ועושות לך טוב;
שמוצעות לך בסוליות מיוחדות לטניס,
לכדורסל או לג'וגינג,
אחרי הכל, במשחק טניס לעניין —
לא הקישוטים משחקים אותה. אז,

המגפר

עשה ספורט - לא רושם

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 243386־03. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך־מישנה: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנקר • עורכת כיתוב: ענת ישי־ראבי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם פיטוסי • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־איגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבים

„החלום ממה שראה עורר בו ממש בחילה. דומה כאילו פטיש־אוויר גדול היכהו בחזה. ליבו פעם בפראות והוא חש רצון להקיא. קיאו התפזר על השטיח העבה.

„קטוע מגופו היה ראש המשי השחור של הסוס הגדול חארטום תקוע חזק ב־שלולית של דם. גידים לבנים כקנים בלטו מן הראש. קצף כיסה את הזרבובית יאותן עיניים שגודלן כתפוחים שנצנצו כזהב. נראו כפירות רקובים עם תישפוכת דם מתה. וולטר נתקף אימה חייתית צרופה ומתוך האימה הזאת הוא צווח לקרוא ל־משרתיו... הוא נזדעזע זעזוע עמוק. איזה מין בן־אדם יכול להשמיד בעל־חיים ש־שוויו שש מאות אלף דולר? בלי מילה של אזהרה. האכזריות, אי־ההתחשבות ה־מוחלטת בכל ערך שהוא, מעידה שיש כאן עסק עם איש הרואה את עצמו כחוק לעצמו, אפילו כאלוהים לעצמו..."

כך, במילים אלה, מתאר מריו פוזו ב־ספרו דון קורליאונה איש המאפיה את אחת מסצינות הזוועה, החרותות ללא ספק במוחם של מיליוני צופים אשר ראו את הסרט שהופק על פי הספר. זוהי הסצינה שבה מגלה מפיק הסרטים ההוליוודי, שסרב להיענות לבקשתו של הדון, את ראשו הכרות של סוס המירוצים האהוב שלו מונח בחדר־השינה על מיטתו.

הראש הכרות ונוטף הדם של הסוס היה סימן אזהרה של המאפיה למי שלא נהג על פי דרכה.

ראש כרות ונוטף דם של גמל, שגישא בשבוע שעבר על כפיהם של שני אנשים חבושי כיפות אל פתח משרדי מערכת העולם הזה, נועד כנראה לשמש סימן אזהרה דומה, בידי המאפיה הפוליטית של ישראל.

דרושה מידה רבה של פסיכופאתיות כדי להגות רעיון של הפגנה עם ראש הגמל הכרות. כזו שהפגינו מנהיג תנועת כך, הרב מאיר כהנא, ומזכ"ל תנועתו, יוסי דיין. ההנאה הגלויה שלהם למראה ה־עוויות הבחילה והזוועה של עוברים ושבים, שהבחינו בראש הגמל שנשאו עימם, ה־אקסטזה שבה רחצו את כפות ידיהם בדמו של הגמל, העידו יותר מכל על טיבם של טיפוסים אלה. הזוועה הפכה אצלם ל־פולחן.

השניים, שהיו בין ראשוני הנחלצים להגנתו של הרמטכ"ל רפאל איתן, על ה־תפקיד שמילא בפרשת הסגן דניאל פינטו, שיקפו בדרכם הפרימיטיבית מהו סוג ה־יצרים שעמד מאחרי מסע ההתעוררות הברוטאלי הזה. יוסי דיין נאלץ לנקות בסיום ההפגנה גדר מסויידת שהוכתמה בדמו של הגמל, אבל ידיו נשארו מגואלות.

ההפגנה של הרב כהנא ונושא כליו מול מערכת העולם הזה נועדה להוזיע ולעורר חלחלה. תחת זאת היא נראתה כמעשה ראשי של העולם הזה על התפקיד שמילא בחשיפת התנהגותו של הרמטכ"ל לגבי פשע מילחמה.

אך על מה היה לאמו של פינטו ולאחיו להפגין בשערנו?

לא העולם הזה ולא אורי אבנרי הם שחשפו את מעשהו של הבן והאח. לא הם שגרמו להעמדתו לדין. לא הם שהרשיעו אותו וחרצו את דינו. עשתה זאת מערכת החקירה והשיפוט הצבאית. היא שקבעה את סיב מעשיו של סגן דניאל פינטו ואת העונש הראוי להם.

התרשמות שיש אולי קשר בילתי מקרי בין ההספות הגזעניות והפאשיסטיות של הרב כהנא לבין המעשה שבגללו הורשע הסגן דניאל פינטו.

מיפלצות — לא טחנות־רוח

מה עשתה אמו של הסגן השפוט בהפגנתו של הרב כהנא?

הרב המפוקפק אינו בוחל באמצעים כדי להתפרסם. הוא בא לחרף את עורכו ה־נגד אלה לא יצאו בני מישפחת פינטו להפגין. לעומת זאת הם הושיטו אצבע מאשימה לעבר העולם הזה, כאילו הוא אחראי לטרגדיה שבה הסתבך בן מישפחתם או כאילו הוא תובע את דמו.

חוסר הראציונאליות הזה איפיין לא רק את בני מישפחת פינטו, או מטורפים מ־סוגו של כהנא. המערכת הוצפה באיר־מים טלפונים אנונימיים שאיימו על חיין של אורי אבנרי. לא זילזלנו בהם. נקטנו את כל האמצעים הדרושים כדי לאבטח את עצמנו מפניהם.

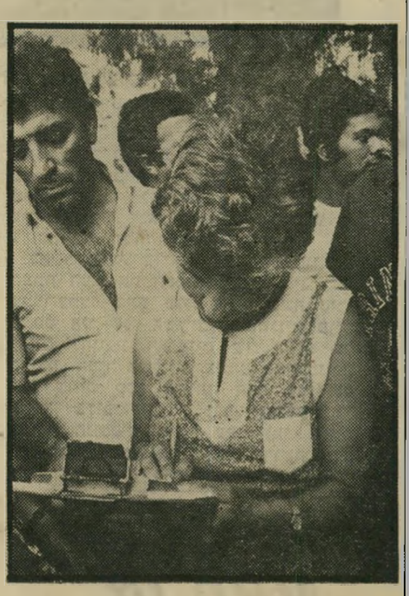
אבל בהדרגה חדלו האיומים להיות אנו־

יוסי דיין והרב כהנא צועדים עם ראש הגמל לעבר מערכת „העולם הזה"
הטירוף לא נותר רק בשולייים

מזכיר תנועת כך, יוסי דיין מציג את ידיו המגואלות בדם אל מול ראש הגמל הכרות, כשהרב כהנא צופה בו
פולחן הזוועה

אמו של פינטו חותמת על עצומה
הזדהות מזרה

עזיזה פינטו ושני אחיו של סגן פינטו מפגינים מול משרדי המערכת
מוסר סלקטיבי

אמו של פינטו מקבלת את פני הרב כהנא וראש הגמז
מאפיה פוליטית

(המשך מעמוד 3)

נימיים. מסע ההתעוררות להגנה על כבודו של הרמטכ"ל לווה בקריאה להעלות על המוקד את „מדליפי הפרשה". להעניש אותם. ומה חבל ש־טרם הוחזר ענוש המוות לישראל. אחרת ניתן היה לתבוע גם לתלות אותם.

הרגישות המופגנת הזאת לשמירת החוק ועשיית הצדק, שבאה לידי ביטוי גם בכמה מאמרים ראשיים בעיתונים, שביקשו להיראות מאוזנים, יכולה היתה להיות גורעת ללב לוליא היתה כה סלקטיבית. ב־מושגים המסולפים של נושאי דגל ה־נקמה והענשה היה ערכם של חיי אדם כ־קליפת השום לעומת הפגיעה הנוראה ב־תדמית העצמית של עם נבחר, אור לגויים, שומר גחלת המוסר האנושי.

הפגנת ראש הגמל של הרב כהנא ו־זעמם של עליזה פינטו ובניה היו בי־טויים קיצוניים, אבל לא חריגים. הטירוף לא נותר רק בשוליים. הם האירו את דמותה של החברה הישראלית בשעת אחד ממיבחניה המוסריים הקשים ביותר, באור מאוד לא סימפטי, שלא לומר מפחיד.

נוצרה קואליציה מוזרה בין אנשי הרב כהנא, לבין אנשים שהגדירו את עצמם כ„יותיקי יחידת הקומנדו 101" ובין דמויות נלעגות כמו הח"כשקרן אולמרט, שהכזב הפך לסמלו המסחרי. קואליציה זו, שמצד אחד פסלה את קביעותיו הנחרצות של בית־מישפט צבאי בשתי אינסטאנציות. מינתה את עצמה לסריבונאל עממי, שחס־ליט לשפוט ולחרוץ דין בשיטת בתי־הדין המהפכניים של היית־אללה חומייני.

אלה כבר קבעו והפיצו ברבים את פסק־הדין שלהם על פיו „אורי אבנרי מפורר את מדינת־ישראל ומסכן את קיומה." גזר־הדין טרם ניתן. אבל כיוון שלפחות מרכיב אחד של קואליציה זו, כבר פסק לפני כעשרים וחמש שנה קביעה דומה, לא קשה לנחש מה יהיה גזר־הדין.

או, בעקבות הביקורת שהעלה העולם הזה על הטבח שביצעו לוחמי יחידת הקומנדו 101 בפשיטה על קיביא, הותקפו עורכי העולם הזה בידי אלמונים, הוכו מכות אנו־שות, שכתוצאה מהם נזקקו לטיפול רפואי.

מאוחר יותר נודעה זהותם של הבירוי־נים: היו אלה „יוצאי יחידת הקומנדו 101" שהגיבו בדרך זו על הביקורת שהעו העולם הזה למתוח על מוסר המילחמה שלהם.

עתה, אחרי עשרים וחמש שנה, שוב מרימים אותם אלמנטים ראש, ממנים את עצמם לשופטים ולמוציאים־לפועל. על היבט זה של הפרשה, שבו מבקשים צנחנים בדימוס להיות שופטיה של המדינה, לא נשמעה השבוע אפילו תגובה אחת.

אין צורך לומר שגלי הנאצה והמשטמה, כמו מסע ההפחדות והאיומים, לא ירתיעו עיתון זה להמשיך במאבק למניעת מעשי עוולה וחיפוי על פשעים.

הפגנה כמו זו של הרב כהנא ממחישה לנו שוב שאין אנחנו נאבקים בטחנות־רוח הנראות בעינינו כמיפלצות. המיפלצות קיימות והן מאיימות על רוחה ונשמתה של האומה הזאת. ובכל פעם שהן מתגלות מחדש הן מחזקות את רוחנו להתמיד ב־מאבק נגדן.

סיפורו של ראיון

היום השלישי בשבוע הוא היום ה־פחות אהוד על המערכת. לכאורה היינו צריכים לאהוב יום זה. אנו מסיימים מלא־כת עיתון אחד, ומתחילים לעסוק בעיתון הבא. אולם שורה של מיקרים, ביניהם נחיתת מטוס סבנה בלוד ופירסום דו"ח ועדת־אגרנט, אירעו ביום השלישי בשבוע, כאילו בכוונה, אחרי שהעיתון כבר נסגר.

ביקורו של הנשיא המצרי אנוור אל־סאדאת בישראל היה אחד מאותם אירועי היום השלישי. אל־סאדאת הגיע לנמל חיפה ביום השלישי בצהריים, ושהה כאן שלושה ימים. יכולנו, כמובן, לעשות מאמץ להביא כתבה מצולמת על הנעת היאכטה המלכותית שלו, שתיכנס עוד לאותו ה־גיליון, אבל ידענו כי עיקר האירועים בביקורו של אל־סאדאת יתחילו רק ביום השלישי בערב, כאשר גליונות העולם הזה כבר נמכרים בחנויות תל־אביב.

על צוות הסיקור שיצא לחיפה הוטל למצוא זווית ראיה שונה, שתהיה אחרת מרבבות המילים ועשרות הצילומים שהו־פיעו בעיתונים על הביקור. לכן היתה במערכת שימחה רבה כאשר יוסי ינאי הודיע מחיפה כי הצליח להשיג ראיון בל־עדי עם בתו של הנשיא, ג'יהאן אל־סאדאת.

על השתלשלות העניינים ש־הביאה לראיון מספר ינאי:

ביום רביעי בבוקר נודע לנו על ביקור שעומדת לערוך ג'יהאן בכפר הדרוזי דליית אל־כרמל. היה זה ביקור בלתי־מתוכנן, וג'יהאן ביקשה שלא לפרסמו מ־ראש, כדי שעיתונאים לא יגיעו אף הם לשם. יצאנו לביתו של מארחה של ג'יהאן בדליה, ח"כ עמל נאסר אל־דין.

במהלך הפגישה בביתו של הח"כ הדרוזי ואחר־כך בסיור בכפר, נוצר קשר מסויים ביני לבין ג'יהאן. היא התלוננה בצחוק על כך שאני מבקש מהצלם לצלם אותה דווקא כשהיא אוכלת, ונענתה לבקשתי להחזיק „בשביל הצלם", אקדח בידי, ש־היה מונח למכירה בחנות שבה ביקרה.

כשחזרנו למלון ידעתי כי אם אצליח להגיע אליה כדי לבקש ממנה ראיון, היא תסכים. ביקשתי מאחמד פאוזי, מזכירה המדיני של אשת הנשיא להציג אותי בפני הבת. פאוזי עשה זאת בשימחה, וכאשר ראה כי ג'יהאן מקבלת אותי כידיד ותיק נדהם: „בשביל מה היית צריך לבקש ממני להציג אותך אם אתם כבר מכירים?"

ביקשתי מג'יהאן להתראיין. פאוזי שעוד עמד לידינו ענה במקומה: „היא לא מת־ראיינת." ג'יהאן הפסיקה אותו באמרה: „הוא לא מתכוון לראיון, אנחנו רוצים סתם לשוחח."

הפגישה היתה באולם הרונדו של דן אישיות מדי," הם אמרו לי. „ג'יהאן תח־ליט על מה לענות ועל מה לא." השבתי להם. „אבל היא צריכה ללכת עכשיו. אמא שלה מחכה לה." שוב התערבה ג'יהאן בשיחה: „אף אחד לא מחכה לי ואני אשב כאן כמה שאני רוצה."

למרות ההפרעות, ובעזרת נזיפותיה של ג'יהאן בשומרים שלה, הצלחנו לסיים את הראיון כאשר שאלתי אותה את השאלה האחרונה, חששה ג'יהאן כי אני מקצר בגלל הלחץ של שומרי־הראש והודיעה לי כי אני יכול להמשיך.

עד כאן סיפורו של יוסי ינאי.

אולם לפרשת הראיון עם ג'יהאן היה המשך. עוד לפני שהופיע גליון העולם הזה בשוק, למדנו לקרוא במודעות ה־פירסומת של מעריב כי ביום השני של השבוע שעבר עומד להופיע במוסף בני הנעורים של הצהרון, קריאת ביניים, ראיון „בלעדי" עם ג'יהאן הבת. לנו היה הדבר כרמל, מייד אחרי ארוחת־הצהריים שערכה עליזה בגין לכבוד אמה של ג'יהאן. הצע־תי לג'יהאן לצאת לגן המלון שם נוכל לשוחח באין מפריע.

אולם רק אז החלו הבעיות האמיתיות. את ג'יהאן ליוו שני שומרי־ראש מצריים ושניים ישראלים. אחרי שהתיישבנו על הכורסות שבגן, נעמדו שני הישראלים במרחק, כדי לא להפריע לשיחה בינינו, אך שני המצרים עמדו לידנו.

תחילה חשבתי שאינם מדברים אנגלית. השפה שבה שוחחתי עם ג'יהאן, והם לא הפריעו לי. אולם לפתע הם התחילו ל־התערב בשיחה. כשהם פונים בערבית אל ג'יהאן הם דרשו ממנה להפסיק את ה־ראיון, „יכעסו עלייך." תחילה הגיבה ג'יהאן בגימוס, והיסתה אותם. אבל אחרי שהפרעותיהם החלו לבוא בתדירות גבוהה מדי, הורתה להם לשתוק.

אז הם עברו אלי. התברר כי האנגלית שבפיהם מצויינת. „אתה שואל שאלות מוזר. בזמן הראיון וגם בפגישות נוספות עם ג'יהאן בהמשך הסיור, היא הודיעה מפורשות כי לא העניקה ראיון לאף עיתונאי אחר. ינאי היה מוכן להישבע כי ג'יהאן לא רימתה אותו.

כאשר הופיע קריאת ביניים ופתחנו את העתון הבנו את הסכסוס של מעריב ושל צלמו־כתבו שייע סגל. מתוך ששה טורי סקסט היו שני הטורים הראשונים מוק־דשים להגיגיו האישיים של הצלם על ג'יהאן, הטור השלישי, ציטוט מאד מגופח של שיחה קלה שאותה חטף סגל עם ג'יהאן בלובי של דן כרמל ושלושת ה־טורים הנוספים שיחה עם אותו פאוזי, מזכירה של אמה של ג'יהאן. דרושה מידה רבה של העזה כדי לכנות כתבה מעין זו „ראיון בלעדי".

ג'יהאן סאדאת הבת משתיקה את שומר ראשה*
„יכעסו עליך", אמרו השומרים

יוסי דיין מנקה את הקיר המגואל
הידיים נותרו מגואלות

* משמאל: מראיינה, יוסי ינאי.

"אם אין לך טלויזיה צבעונית של SONY
-אין לך TRINITRON !..."

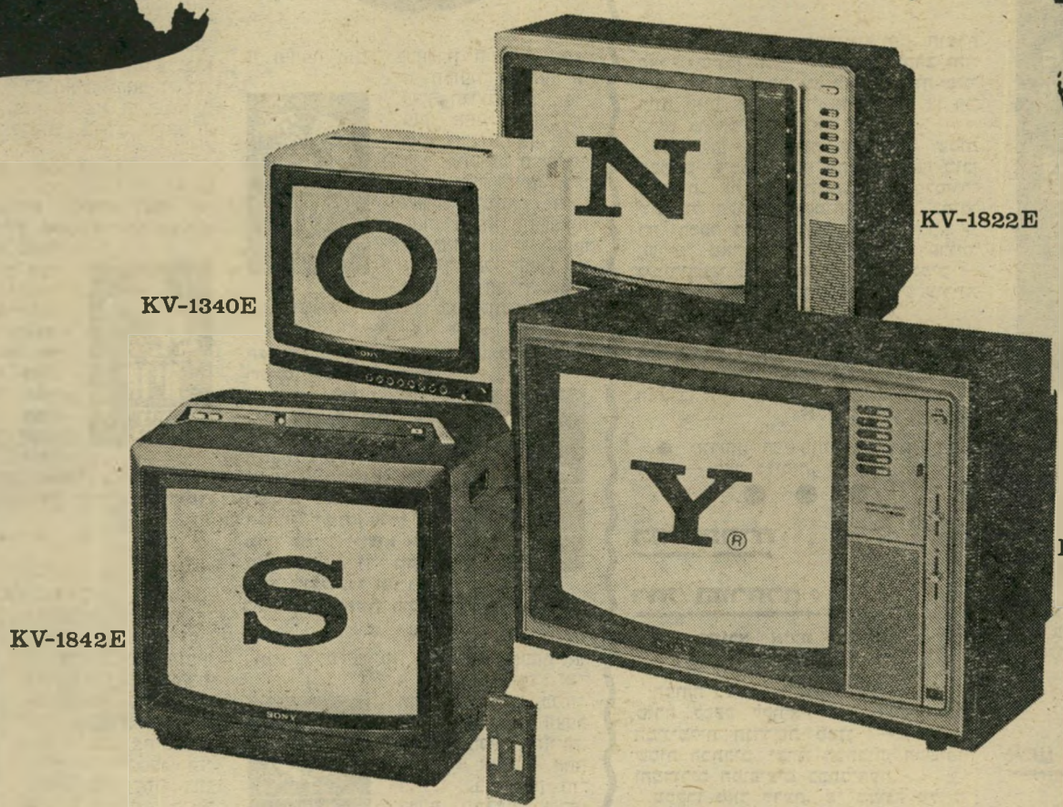

-מה זה **TRINITRON** ?
-זו שיטה בלעדית לטלויזיות הצבעוניות של Sony, בגללה הפכו למבוקשות ביותר בעולם.

-איך זה פועל ?
-יש להם שפופרת מסך בזוית רחבה של 114°, בתוכה קנה בודד מיוחד במינו, היורה תלת-קרן דרך מרכזה של עדשת אלקטרון. זוג מנסרות מכוונות וממקדות את הקרניים על המסך דרך "גריל פתוח" שלא נותן לצבעים לברוח... תאמין לי, אתה מקבל תמונה חדה בצבעים... שיגעון ! ועוד משהו. המסך גלילי, מונע השתקפות וקו ישר זה קו ישר !

-וזה יש רק ל-SONY ?
-רק SONY. שאל כל אחד...

KV-1822E

KV-1340E

KV-2010E

KV-1842E

SONY-Trinitron בצבעים ... שגעון!!

כרסום מלניק | רפאל טיראן

מכתבים

שנה טובה

מעט משפע האיחולים של קוראי „העולם הזה".

המשיכו לשאת בעול — בלי מורא, בלי משוא פנים — גם בתש"ם.
אלי כספי, ירושלים

תש"ם — ראשי־התיבות של: תכלה שנת מילחמה.
רלף קאהן, פרנקפורט, גרמניה

בשנת תש"ם הרם קול וזעק — חיי אי־דה תלויים בך!
נשות ישראל למען אידה נודל,
על־יד המוצעה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות, תל־אביב.

"Let us hope that the October War will be the last war..."
מתי וזך, תל־אביב

● ● ●

עבודה עברית

על ניחוח הטבק, שמילא את אווירה של הארץ לפני שני דורות.

פעם, לפני שנלסון פלש לארץ, כשאיש מתושביה לא ידע מה זה אסקוט, עישנו

מודעת פירסומת א'
לא נלסון אלא אמיר

התושבים סיגריות אוריגינליות, תוצרת הארץ, ששמן הלך לפניהן, הן בקרב יהודים והן בקרב ערבים. לא היו אלה סיגריות טיים או ברודווי או פרינס או פורלרים או אפילו אירופה.

היה להן, לסיגריות של פעם, שמות עבריים יפים, שלכמה מהם היה אף מובן בערבית. את מודעות הפירסומת לסיגריות של תל־אביב־הקטנה מצאתי, במיקרה, בספר הנקרא המצב הכלכלי בארץ ישראל, מאת מ. נימירובסקי וי. פרויס. נימירובסקי נודע אחר כך בשם גמיר — מי שהיה מזכיר ההסתדרות, ראש עיריית תל־אביב ושר בממשלת ישראל.

היו ימים, שבהם התגאו היצרנים בעבודה עברית ובהבנה עם ההסתדרות, כפי שאפשר לראות מתוך מודעות הפירסומת המצ"ב.

אלי בריל, תל־אביב

● מודעות הפירסומת לסיגריות העבריות — ראה גלופות.

● ● ●

ממי מפחדת

רחל המרחלת ?

הקורא אילת מתעניין בזהותם של כתבי „העולם הזה".

תמוהה בעיני העובדה, שאין העולם הזה טורח לספק לקוראיו את האינפורמציה המינימלית הנדרשת ממנו — פירסום שמות הכתבים, יצרני הכתבות, הרשימות והמדורים המופיעים בכתב־העת.

מסקרן מאד לדעת, מי ממונה על לי־קוט החומר במדור „שבוע במאה ה־20" ומי מנבא לנו „הורוסקופ". מי אחראי על „זה היה העולם שהיה" ומי עומד מאחורי „אנשים בעולם". מי מעדכן אותנו „בדיוקנאות" בנעשה ב„קולנוע", ב„שידור" וב„אמנות". ומי מסתתר מאחרי הכתבות הספציפיות, כמו, למשל, „אין עניינים בחיפה" (העולם הזה 2192) ועוד. וממתי מפחדת רחל המרחלת?

אי־פירסום שמות הכתבים יש בו טעם לפגם, המותיר רושם של אי־אמינות מסוימת. הפוגמת ברמת העיתון. לו גם אנו — הכותבים מיכתבים למערכת — לא היינו חותמים בשמנו, איך הייתם מגיבים ?

שבתאי אידת, תל־אביב

● בא זדון ויבוא קלון ואת צנועים חוכמה — משלי, י"א, 2.

● ● ●

מק־גארת בישראל

תוכנית להפקה של סידרה טלוויזיונית ישראלית — בעיקבות „הוואי חמש אפס".

הריני מבקש ממנהל היחידה לקולנוע במישרד תמ"ת, שיואיל להעניק לי סכום של 2 מיליון ו־630 אלף לירות, לצורך הפקת סידרה בת פרק אחד על רעיון מקורי שלי.

הסרט יכלול מוסר השכל עמוק יותר מזה של הסידרה בועות, תהיה בו אלימות רבה יותר משיש בשידור חי של ישיבות הכנסת, והוא יהיה משעשע יותר מהודעותיו של מזכיר הממשלה.

המדובר בסרט שייקרא „אוי־וואי אפס אפס", שיתרכז באוצר, בפרט, ובכלכלת ישראל, בכלל.

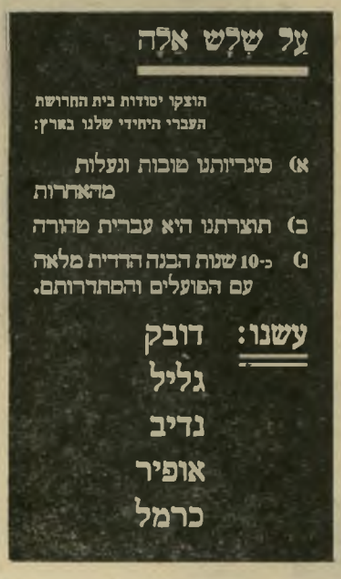
אנא, הודיעני מתי אוכל לקבל את המענק.
ה. רדף היינגר, מהנדס, תל־אביב

● ● ●

גאונות נוסח ארליך

ומעניין לעניין, באותו עניין.

הרעיון הגאוני האחרון של האוצר, להקטין את האשראי ובמקביל לכך לה־

מודעת פירסומת ב'
לא אירופה אלא גליל

רוס את החיסכון, הוא פטנט נהדר. אי־זה תמריץ יהיה לאדם מן היישוב להשקיע בקופת־גמל, הנותנת בקושי תשואה ריאלית, כאשר גוזלים ממנו את היתרון היחידי שהיה לו על פני סוגי חיסכון אחרים במשק? ועוד כשהמדובר בהשקעה כה ארוכת־טווח.

לאלוהי ארליך הפיתרונים.
איקן פריידר, הרצליה

● ● ●

איש השנה שהגיע באיחור

אנוואר אל־סאדאת — בחירתו של הקורא יהב.

אין כל ספק בליבי, שהאישיות הבולטת בעולם הזה 2195

(המשך בעמוד 8)

המשך להתנהג בדיוק כמו שהתחלת, ותזכה להערכה לה אתה מצפה. זכור שיש בעולם מקום ליוזם ושהצלחתם של אחרים אינה מזיקה לך כפי שאתה חושב. במישור הרומנטי — תן לה לרוץ אחריך קצת, ואל תתן לה לרכב עליך. אם היא עדיין ממשיכה לאחר לפגישות — אל תחכה לה יותר מעשר דקות. זה יעזור ויגביר את אהבתה אליך, והיא אף תתחיל לכבד אותך.

* * *

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה להתקדם מבחינה מיקצועית, חברתית וכספית גם יחד. ימי אמצע השבוע יזמנו לך סיכויים רבים ליזום מיפנה חיובי גם במישור המשפחתי, ואם תחמיץ את ההזדמנות, תעשה בכך עוול גדול לנפשות הקרובות מאוד לליבך. היוצאים האחרונים של השבוע צופנים סיכוי להתעוררות רוחנית מלהיבה, שתוצאותיה יורגשו

* * *

כשאתה מצליח להיות ערמומי או רע, המחיר עלול להיות גבוה מדי. תחושות הקינאה שלך עלולות לסבך אותך יותר ויותר. אתה נוטה להתרגש מכל דבר קטן. רצוי שתלך לרופא פסיכולוג אם אינך יכול להתגבר על המשברים הגדולים. תאומה — נסי להיות מודרנית, צאי בחברה מתאימה, ואם אינך מוצאת את בן־זוגך, זו לא בושה לחיפוש עזר בשדכן. היכון לנסיעה ארוכה.

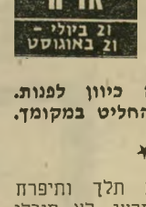
* * *

אתה עומד על סף התמוטטות. הכל באשמתך. מי אמר שאתה צריך לעבוד כל־כך קשה? האם מישהו מעריך את עבודתך? האם אתה מרוויח יותר? לא ולא. לכן, מתן מעט את עצמך. הקדש יותר תשומת־לב לבני משפחתך ולאנשים הסובבים אותך. מהם יבוא לך האושר האמיתי. לך, בת סרטן, מצפה שבוע די שיגרתי בשטחים רבים. מומלץ ללבוש בגדים רועשים.

* * *

התפתחויות מהירות ונעימות למדי, תעשויות לבוא עליך ברצף מהיר, מאמצע השבוע ועד סוף החודש, יעמידו אותך בפני הכרעה חשובה שאין מנוס ממנה. בהדרגה תתגבש בך ההרגשה כי אינך עוד מה שהיית לפני חצי שנה, וכי אתה עומד בפני פרשת דרכים. במידה רבה לא יהיה עליך לטרוח יותר מדי כדי לקבוע באיזה כיוון לפנות. מישהו ממקורביך כבר החליט במקומך.

* * *

הידידות החדשה שגילית תלך ותיפרח למשהו ניפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקלקל אותה. אתה, בן בתולה, התכונן לנסיעה ארוכה, היא תוסיף לאישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייכשלו והבוסים שלך יתנו דוקא עליו חלמת. חתול שחור עבר בין שניכם והיחסים ביניכם התקלקלו. שניכם מצטערים על כך, אך מתביישים להודות בכך. היה גבר והודה.

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סיכויים לרומן נעים, או לקיום הקרייירה והמעמד החברתי. משא־ומתן שהתחלת בו לפני זמן מה, ושנראה לך בשלביו הראשונים כהרפתקה פזיזה, עשוי להתגלות השבוע כצעד נבון מאוד, מלהיב ומרתק. מה שחשוב עוד יותר — הוא יישא רווחים גדולים בעתיד. נסה לפתור כבר עכשיו את הבעייה המשפחתית המציקה לך.

* * *

הביקורים המשפחתיים בהם תהיה מעורב יביאו עימם טירדה, אך לטווח ארוך ישתלמו לך. נהג בסבלנות והקשב היטב למבוגרים ממך. אל תנסי לעמוד על שלך ולהתנות לו תנאים, אם תניחי לו להמשיך לרכב עליך, תגמרי לך סבל. אל תפחדי להיות תקיפה, הוא לא ינסה לברוח.

* * *

אין כל סכנה שיתעלמו ממך בעת שיחה, באשר ניחנת בכושר ביטוי עז, ובקולך יש גוון החלטי ובוטח. בפני קהל גדול אתה מבריק במיוחד, אך אתה נוטה לשכוח שלשיחה דרושים שניים, ואינך נותן לבן שיחתך אפשרות לבטא את עצמו. אתה גם נתון יותר מדי למצבי־רוח ואינך יודע להבחין בתגובותיו של בן־זוגך.

זו תקופה טובה לכישרון היצירה שלך. זו תקופת השראה אשר תגרום לך סיפוק. אתה מנסה לעשות גדולות, אך בצעדים מהירים מדי. לך צעד אחר צעד כדי להגיע למטרה הנכספת. תזכה לתשבחות מאנשים שהיו פעם יריביך. אל תעמיד בנסיון את חבריך לעבודה. בת־גדי — המשיכי בעליותך אהבותיך.

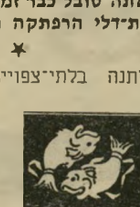
* * *

השבוע יעמוד בסימן של בילויים חברתיים, רכישת ידידים חדשים והידוק מחדש של קשרים שהתרופפו זה מכבר. תחביב הקשור במלאכת־יד, והמשותף לך ולרבים מבני חוגך חברתי, יעניק עניין ותוכן לחייך ויוציא אותך מהשיעבוד ממנו אתה סובל כבר זמן רב. בת־דלי הרפתקה רומנטית קצרה באופק.

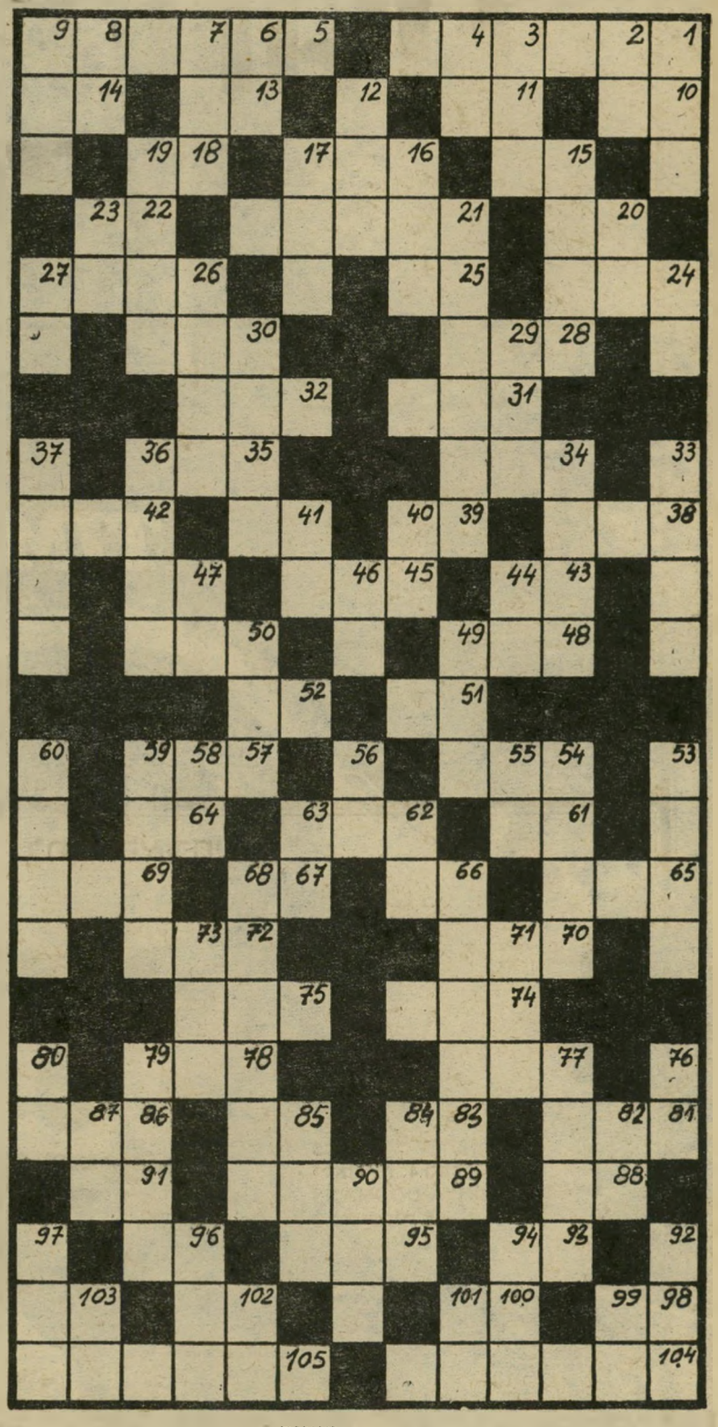
* * *

מתנה בלתי־צפוייה מקרוב משפחה או מידיד קרוב. קבלי אותה והחזירי לו כגמולו לך, בן דגים, מצפה שבוע מלא חוויות. פעולה אותה אתה מתכנן כבר כמה חודשים, תתבצע השבוע לשביעות רצונך. סוף השבוע מתאים לנסיעות ארוכות. זה גם יפיג המתח שהצטבר.

אוהבים TIME
TIME
Filter
CIGARETTES
KING SIZE
דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה.

תשבץ העולם הזה 2195

מאוזן:

1. תלמיד; 5. מיבצע צבאי מדובר באחרונה; 10. מחלקי הראש; 11. ירביץ; 13. וזיר; 14. מופע, באנגלית; 15. מטבע יפאני; 16. לא בנמצא; 18. עולז; 20. מידת־שטח; 21. בסיס; 22. מיקווה־מים ענקי; 24. מעונות השנה; 25. שן המפתח; 26. הגשם הראשון; 28. משמש לניקוי הריצפה; 30. גדול בתורה; 31. תבלין נפוץ; 32. כינוי לאלוהים; 34. מכונית לגרירה; 35. אחי הבעל; 38. השתדע; 39. גוף שלישי רבים; 41. ועוד, בתוספת; 42. חלחלה; 43. מצבת־זיכרון; 45. מתקן־שעונים מומחה; 47. אחוריים; 48. מגוני האדום; 50. עטף; 51. נצח; 52. מועד; 54. קש; 57. התגוררה; 61. מילת־שאלה; 62. פורץ; 64. נהר באי־טליה; 65. מחוטי האריג; 66. קול הפרה; 67. בהשאלה: מרכז; 69. ראש־לישכה (ר"ת); 70. מחבט־טניס; 72. מתאים; 74. צדע; 75. מקום; 77. יחידה בדירה; 78. ליגלוג עמוק; 81. עצם; 83. פרי־בטן; 85. אוייב; 86. יצר; 88. מינחה; 89. כלי־קיבול; 91. מונח בתורת החשמל; 93. נרו יאיר (ר"ת); 95. עוף־טרף; 96. חייב; 98. רך בצאן; 100. זכר בבקר; 102. משונן; 103. עליך לנסוע! 104. באמצעות הטלפון; 105. עם שכן לישראל בתקופת המיקרא.

מאונך:

1. כלי לשתייה; 2. משקה קל; 3. חוק; 4. נבראים כתובים (ר"ת); 6. מציאות; 7. ציפור־שיר קטנה; 8. בן־אדם; 9. יהודה ושומרון (ר"ת); 12. שמיר ו...; 15. יתרומם; 16. שף; 17. שדה חרוש; 19. כינוי לירושלים; 20. מילת־יחס נפוצה; 21. גם זאת טרנספורמציה; 23. אדון; 24. מיפתן; 26. הצד שכנגד; 27. בת־קול; 29. מתוח מעל נתיב־מים; 30. ביגדי־שרד; 33. משמש לחתירה; 34. קריסטל; 36. מתחת לבית; 37. קיבוץ בגליל העליון; 40. מישש; 41. גינה; 44. מן השבטים; 46. אילן; 47. רמס בעקבו; 49. העוף הגדול בעולם; 50. יחידה צבאית; 53. סובייקט; 54. גבוה; 55. בתוכה; 56. עצם בפה; 58. משמש בקפיצה־לגובה; 59. אב או אם; 60. מתיר; 62. גוף; 63. מילת־שלילה; 66. הולכת ובאה; 68. מוסד חינוכי של הקיבוצים; 71. חושש; 73. רדו דבש; 76. קוסם; 77. טשולנט; 79. חרק טורדני; 80. בעל־גאווה; 82. אביון; 84. בושם מיקראי; 85. תלאובה; 87. גיבור חלף עם הרוח (ש"מ); 90. עסיס; 92. מקביל לקנה; 94. עיר־גמל עתיקה בארץ; 96. לא ישן; 97. המתוק הוא כזה; 99. תבלין לקפה; 101. מזמר; 102. סוללת־מגן; 103. כן, בספרדית.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

טת ביותר בשנת תשל"ט היתה זו של נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת. בתערוזתו, בעמידתו מול מנהיגי ערב: „העולם השלישי" והגוש המזרחי התגלו, כמנהיג בעל שאר־רוח וזקיפות קומה. גם מתנגדיו אינם יכולים להסתיר את הערצתם לאיש ואת הערכתם ליכולתו הפוליטית.

הוא מועמדי היחיד לתואר איש השנה, גם בתוקף אישיותו, חביבותו, אורח־חייו, מסירותו והתמדתו שאינה יודעת ליאות.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

כיבשת הרש בכלא

הנהלת הכלא מנכה חלק ניכר משכרו של האסיר, העובד במיפעל אזרחי מחוץ לכלא.

אני שפוט ל־30 חודשי־מאסר ומרצה את עונשי בכלא מעשיהו. שנה לפני הישחרור שובצתי בעבודות־חוץ בשכר מלא, וזאת בגלל מצבי הכלכלי, שהוא בכי רע. למען האמת אין לי כסף כדי לנסוע הביתה בזמן חופשותי. בפעם האחרונה הגעתי הביתה בטרמפים.

לפני כחודשיים התחלתי לעבוד באחד המיפעלים, ושכר עבודתי לחודש (25 ימי עבודה) הסתכם ב־3.400 ל"י נטו. לזה קוראים שכר מלא והוגן. זהו לעג לרש, אך הסכמתי לתנאים אלה מפני שכל אגורה שאצליח להעביר לבני משפחתי — חמש נפשות — כמוה כחמצן לחולה־לב.

והנה הורידה הנהלת הכלא 30% משכרי (1.020 לירות). פניתי למנהל והוא השיב תחילה שזה עבור כלכלה, אחר כך הסביר שזו החלטה של נציבות שרות בתי־הסוהר. בפגישה חודשית עם המנהל הוא הודה, שזה לא בשביל כלכלה, שהרי הנהלת הכלא חייבת לכלכל את האסירים, ואמר שבעלי הטענות יכולים, החל ממחר, לא ללכת לעבודה, שכן יש הרבה קופצים על המציאה.

אבקשכם לברר מי נתן את ההוראה הטיפשית הזו, הגוזלת מן האסיר את כספו ומוציאה ממנו את החשק לעבודה.

שמי ופרטי מאסרי מוסווים, מסיבות מובנות.

אסיר, כלא מעשיהו

● ● ●

טעות לעולם חוזרת

מי הנציח את המלאכית מדדה בעזרת קביים?

תמונותיה של המלאכית פארה פוסט, ההולכת בעזרת קביים, ברחבת הכותל המערבי, צולמו על־ידי יוסי רוט ולא על־ידי גריגורי רוז'נסקי, כפי שפורסם בטעות. הייתי נוכח במקום וראיתי את רוט בפעולה.

הלל ויינר, תל־אביב

● הקורא וינר צודק — התמונות צולמו בידי רוט ולא בידי רוז'נסקי.

● ● ●

הכסף הוקפא והמורים פוטרו

ראש המועצה המקומית בכפר־אסיף קובל על מדיניות של אפלייה, שבה נוקט מישרד החינוך והתרבות.

המועצה המקומית קיבלה איגרת ממנהל המחלקה הערבית במישרד החינוך והתרבות, שבה הוא מודיע לנו על הסרת הפיקוח מטעם מישרדו על בית־הספר התיכון „יאני", השייך למועצה. ועוד נאמר באותה איגרת, כי על המועצה לפנות אל מישרד החינוך בבקשה לרישיון לפתיחה מחדש של בית־הספר. עד אז לא יוכל המישרד להכיר בבית־הספר לצורך הגשת התלמידים לבחינות־בגרות ולשם תשלום שכר הלימוד המדורג. לפני שהתקבלה האיגרת הקפיאה המחלקה את הכספים המועברים ממישרד החינוך אל בית־הספר, בסך 1.75 מיליון לירות. המניע לצעדים שרירותיים אלה הם, כפי שנזכר באיגרת, סירובה של המועצה המקומית להיענות לדרישת מנהל מחלקת החינוך הערבית, לפטר את כל המורים הלא־קבועים, ללא התחשבות בכישוריהם ובטיב עבודתם.

מלאכית פיסח
— בעזרת קביים

צלם רוט
עם מצלמה —

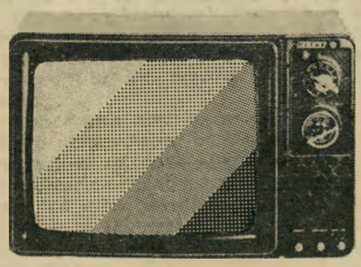
לא נעניני לדרישה זו, מפני שראינו בה צעד בלתי צודק כלפי המורים וכלפי בית־הספר, בכך שאינה מבדילה בין מורה מצליח לבלתי־מצליח בעבודתו. פרי טורי מורים בצורה קולקטיבית עיוורת אינה נהוגה בתיכוניים שבמיגזר היהודי. על כן מבטאה דרישה זו מטעם מישרד החינוך המשך של מדיניות האפלייה הלאומית. הנהוגה כלפי בתי־הספר הערביים ומוריהם. האחראים במישרד החינוך לא התחשבו בדרישת המועצה המקומית, לכ־

(המשך בעמוד 13)

מה קונים לחגים?

פיילוט

לבית

טלויזיה פיילוט "14 1410 PI VHF UHF +
מיתקון למכונית. (לבחירה)
מחיר: -.9,136 ל"י *
טלויזיה פיילוט "12 1210 PI
מחיר: -.7,826 ל"י *

לילדים

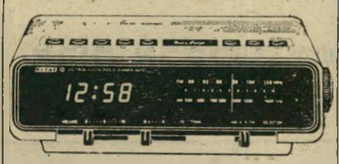
רדיו קסטות פיילוט TCR 434 4 גלים
1.8 FM AM ואט
גם קסטות CRO2 מיקרופון פנימי
גם סוללות וגם חשמל.
מחיר: -.5,678 ל"י *

לבטל

רדיו טרנזיסטור פיילוט RQ 747
4 גלים FM AM 1.2 ואט גם סוללות
וגם חשמל. צליל נהדר.
מחיר: -.2,366 ל"י *

לחדר השינה

רדיו־שעון מעורר פיילוט
AM FM RKD 306
0.8 ואט.
שעון דיגיטלי חשמלי. עמעם
אוטומטי. מעורר במוזיקה או
צליל אזעקה אוטומטי.
מחיר: -.2,800 ל"י *

לחדר האורחים

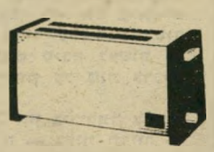
מערכת סטריאו משולבת פיילוט
RMS 2x16 WATT GSM6060
הספק. 3 גלים עם FM STEREO
רAFC . מד רגישות. פטיפון
משובח BSR P182 עם ראש
מגנטי. טייפ קסטות משוכלל
עם מד עוצמה לכל ערוץ,
מתאים לקסטות.NORM/CRO2.
מונה ועצירה אוטומטית.
כניסות למיקרופון
ולאזניות. 4 רמקולים
GOODMANS "8×2,
2 טוויטרים.
מחיר: -.28,336 ל"י

לבית

מגהץ אדים DA08 ROWENTA
+ מתקן התזה
מחיר: -.1,892 ל"י *

למטבח

טוסטר ROWENTA 4 פרוסות
T 042
מחיר: -.2,397 ל"י *

למטבח

חולט קפה חשמלי ROWENTA
(6 כוסות) לקפה פילטר עם
פלטת חימום.
מחיר: -.2,800 ל"י *

לאשה

מייבש שיער ROWENTA
EK 03 עם חצובה. 3 דרגות
חום 800 ואט.
מחיר: -.3,021 ל"י *

להשיג ברחבי הארץ בכל חנויות החשמל המובחרות המורשות על ידי פיילוט ובחנויות השק"ם.

פיילוט קנה-ותיהנה... כבר בחגים!

פיילוט, מוצרי חשמל מעולים לבית. „שרות פיילוט" - ברחבי המדינה.

אולם התצוגה: רח' הצפירה 19 · ת"א · טל. 336231.

מקבוצת החברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ.

פרסום וימר יעקבסון

* מחיר מומלץ, במזומן, כולל מע"מ.

רבי אליעזר ויצאנית הצמרת

חבל שבעת הוויכוח הסוער על דבר הזנות בישראל לא חובאו מובאות מפי חכמינו זיכרונם לברכה (חז"ל) בסוגיה זו. מסתבר שהשפה העברית הטיבה להגדיר את מושג הזנות: למינוח מזון וזונה יש קירבה עניינית. שניהם משקפים צרכים ביולוגיים של האדם. עובדה זו היתה ידועה כבר בתקופת רחב מיריחו.

חז"ל מדברים על בית־זונות כעל שוק של זונות, כאילו היה חלק או שכונה בעיר מגוריהם. לא ידוע אף לא על מיקרה אחד, שבו אחד מחכמינו אסר בתקופה זו מילחמת־חורמה על הזונות. נהפוך הוא: מספר לא

חז"ל לא אסרו מילחמה על הזונות. נהפוך הוא: כמה מהם נהנו משירותיהן ושילמו עבור הנאותיהם במיטב כספם

מבוטל של רבנים נהנה משירותיהן של בעלות המיקצוע העתיק ביותר ואף שילם עבור כך במיטב כספו. וגם ירושלים לא היתה נקיה משכונות כאלה.

■ ■ ■

מסופר על אחת מבנותיו של חנניה בן תרדיון, מעשרת הרוגי־מלכות, שהיתה גיסתו של רבי מאיר, שישבה בקובה של זונות. האחות ברוריה השפיעה על בעלה, שיוציאה מקובה זאת. רבי מאיר התחפש לפרש וביקר אצלה כלקוח לכל דבר. אז התברר לו, שגיסתו אמנם יושבת בקובה של זונות, אך עדיין אינה עוסקת בזנות.

אחד מבניו של רבי אלעזר היה, ככל הנראה, בעל גבריות שופעת וקסם אישי כה רב, עד שכל זונה שהיה שוכר בשני דינרים היתה משלמת לו ארבעה דינרים כדי שיסכים לשהות במחיצתה.

אחד מתלמידיו של רבי חיא היה מעודכן מאד בכל הנוגע לתעריפי הזונות, וכששמע שישנה יצאנית־צמרת הנוטלת 400 דינרים, החליט שעליו לבדוק את סודה.

רחב הזונה (לפי דורה)

מרוב להיטות שיגר אליה את הכסף למפרע וקבע תאריך מיפגש. אותה אשת־נאפופים נערכה באורח מיקצועי לביקורו של הגביר העשיר, וכשהגיע אליה הוליכה אותו לחדר־מיטות הדור ביותר. וכמצופה, פשטו השניים את בגדיהם.

למרבה המזל המוסרי שלנו, או לצערו של אותו תלמיד אמיד, עפו ציציותיו אל עבר גופו, ומשנגעו בבשרו נמלא התלמיד רב־התשוקה ביסורי־מצפון. היצאנית הכבודה כלל לא הבינה את לבטיו והשביעה אותו שיגלה לה איזה מום מצא בה. ואז גילה האברך את אוזניה, כי היא היפה בנשות תבל. ובעודם גלויים לגמרי זה לזה הסביר התלמיד ליצאנית מה משמעות הציציות, שהן כארבעה עדים למעשיו. על כן עזב את בת־זוגו לאנחות.

הפעם חרגה זו מהרגליה המיקצועיים. היא רשמה את שמו וכתובתו של הלקוח המוזר, ובחיותה נתונה לזעזוע נפשי עמוק החליטה לחסל את כל נכסיה ולחפש את הגבר בישיבתו של רבי חיא. מן הרב הדגול ביקשה שיגייר אותה והוא, ככל הנראה, נעתר לבקשתה.

■ ■ ■

השיאן בתחום זה היה, ללא ספק, רבי אליעזר בן דורדיא, שעליו מסופר „שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא אצלה. פעם אחת שמע שיש זונה אחת בכרכי חים, הנוטלת כיס דינרים בשכרה. נטל בן דורדיא כיס דינרים והלך ועבר שבעה נהרות ובא אצלה".

מבחינה גיאוגרפית היה שוק הזונות סמוך לשוק הסנדלרים והאגדה יודעת לספר על שני חכמים, שהיו סנדלרים ומכינים מנעלים לזונות. אך הללו ביישנים היו, וכשהגישו את הנעליים לגבירות חיו משפילים עיניהם.

מסתבר שאת חז"ל העסיק לא רק גופה של הזונה, אלא גם המיבנה הפנימי שלה. תלמידיו של רבי ישמעאל ידעו שלאדם יש רמ"ח איברים. ומעשה בזונה אחת שנדונה לשריפה. תלמידיו של רבי ישמעאל קיבלו רשות לערוך בה ניתוח־שלאחר־המוות. ולתדהמתם התברר, שלזונה זו יש 252 איברים בילבד. רבם התייחס בליגלוג למימצא מדעי זה ואמר, שמא יש לה, לזאת, בית־רחם כפול.

■ ■ ■

סיפורים אלה נלקחו מן המישנה והגמרא, ואין להטיל ספק באמיתותם. הם מתארים רק חלק מן האמת. חז"ל ראו ב„שוק של זונות" חלק מנופה של העיר. הם היו חכמים ומעשיים והטיבו להבין, שיצר לב האדם רע מנעוריו ואין בכוחם של חוק או תקנה למנוע את הצורך הביולוגי של האדם.

חז"ל חמדו אף הם לא אחת את בנות רחב, והגמרא אינה רואה בכך נושא לשערוריה פוליטית. אם כך נהגו חכמינו זיכרונם לברכה, בתבונה ובסובלנות, למה ינהגו אלה החולמים להידמות להם בקנאות לא מובנת?

אריה אלקלעי, ירושלים

ושבו בנים לגבולם?

הנוסעת, שהגיעה בטיסת „אלאיטליה" מסידני, מי־חרה לצאת משדה־התעופה. היא הגיעה לביקור קצר ושעתה דחקה לה. בעוד חודשים ספורים תחזור סופית להשתקע בארץ, אחרי שמונה שנות מגורים באוסטרליה. סיבת הביקור שבטרם־שיבה היתה פשוטה: להחתים את דרכונה קודם התאריך הקובע — ה־31 באוגוסט

יקר מאמיר, פשע מאורגן, הרג בדרכים ומחדל כלכלי – ישראל אינה מצטיירת כמקום מושך לחיות בו

1979 — הוא המועד האחרון, בו יוכלו ישראלים שעזבו את הארץ לפני ה־1 באפריל 1975 ליהנות מהזכויות המיוחדות שניתנו לשבים בשנת ה־30 למדינה.

אבל גם עם הנוסעת מאוסטרליה ואחרים, שיגיעו קודם השעה ה־12, לא יעלה מספר החוזרים בכל שנת 1979 על 6,000, או, בערך, מספר היורדים בשלושה חודשים. בשנה הקודמת חזרו עוד פחות מכך — 4,000 בלבד.

מה קרה לתחזיות הוורודות של הוגי המיבצע? מאז יצא שר־הקליטה לארצות־הברית ובפיו הכרזה ששר־האוצר אמר לו, ש„יש לעשות הכל על מנת להחזיר את הבנים הביתה," עבר דויד לוי לעסוק בעניינים אחרים. ולשר־האוצר יש בוודאי טרדות אחרות, בוערות יותר, מאשר „החזרת הבנים".

■ ■ ■

האם בכלל יש בכוחן של הטבות חומריות להחזיר ישראלים לארץ? האם יכולה הממשלה מבחינה פיזימית (דעת קהל) וכלכלית להעניק הטבות מפליגות? אם לשפוט לפי תוכנית המיבצע, הרי שחוגי מישרד הקליטה סברו שהחטבות עוזרות, אך די להעניקן בצורה מוגבלת בלבד. נתונים אובייקטיביים אף עמדו למיכשול. העליה המסחררת במחירי הדירות מנעה אפשרות לסיוע ממשי בתחום זה; המשכנתא הניתנת לחוזרים, אינה מכסה אלא חלק ממחירה של דירה ממוצעת בערים הגדולות — 15 עד 20 אחוז בלבד, בעוד שתוכנית הסיוע לחוזרים בתחילת שנות ה־60' כללה משכנתא בסך 40 אלף, שהיוו חלק נכבד ממחיר הדירה. בניגוד לתוכנית שהופ־עלה אז, לא ניתן הפעם פטור ממיסים על מכונית. מה נותר? פטור ממיסים על חפצי־חשמל וכלי־בית (פטור דומה ניתן ממילא לסטודנטים חוזרים, ופטור חלקי ניתן לכל תושב ישראלי ששהה בחו"ל יותר משנתיים). שאר ההטבות היו בבחינת זוטות, למשל: סיוע בהקמת עסק באמצעות הלוואה בסך 40 אלף ל"י. אם בראשית שנות ה־60' לא עמדו המונים בתור על מנת לשוב לארץ, קל וחומר שלא חיתה להם סיבה לעשות כן עתה, כאשר עליהם להוציא חון־עתק על מנת לרכוש דירה ומכונית.

הממשלה נכנסה לתוך מילכוד. אין ביכולתה לפתור את הבעיה המהווה תמריץ לירידה — בעית חדיור — ולכן גם נמשכת הירידה. אילו היה לממשלה פתרון היה בכך כדי להקטין את ממדי הירידה ולא היה צורך לחפש הטבות כדי להחזיר ישראלים לארץ. באורח פאראדוכסלי משרתת ירידת חסרי־הדיור את הממשלה, בכך שהיא מפחיתה את חומר־הנפץ החברתי הכרוך בפרשה זו, ואת הלחץ על הממשלה.

רוב היורדים לא יוכלו, גם אחרי שהות של כמה שנים בחו"ל, לחסוך אמצעים מספיקים לרכישת דירה. חלקם גרים בחו"ל בשכירות, חלקם בעלי־בתים, ש־עבורם שילמו רק חלק קטן משוויים (20 אחוז בערך) ומכירתם לא תותיר סכום מספיק לרכישת דירה בארץ. בינתיים משתלבים היורדים בחיי המדינות שבהם הם יושבים והסיכויים לשובם פוחתים.

בשנים האחרונות גדל והולך אחוז הישראלים בחו"ל בעלי המאפיינים הבאים: ילידי הארץ, באמצע שנת חשלושים לחייהם, בנים למישפחות מבוססות, אקד־מאים, נשואים לבן זוג לא־ישראלי, בעלי עיסוק עצמאי, נמצאים בחו"ל תקופה העולה על חמש שנים. בעוד שציבור זה צריך היה להוות את חוט השדרה של החברה הישראלית, הרי שהמאפיינים שתוזכרו מצביעים על

סיכויים פחותים לשובו לארץ — בן זוג לא־ישראלי, שלגביו ישראל אינה מולדת, עיסוק עצמאי שאינו ניתן להעברה ממדינה למדינה ומקשה על קבלת החלטת השיבה, תקופה ארוכה בחו"ל, שגרמה לניתוק מהמדינה ולהגברת המעורבות בחו"ל.

הדיווחים בכלי־התיקשורת והרושם מביקורים חטופים בארץ אינו מעודד: יוקר מאמיר, פשע מאורגן, הרג בדרכים, והיעדר ודאות מדינית וכלכלית. זהו שורש הבעיה — מדינת־ישראל של סוף שנות ה־70 אינה מצטיירת כמקום מושך לחיות בו.

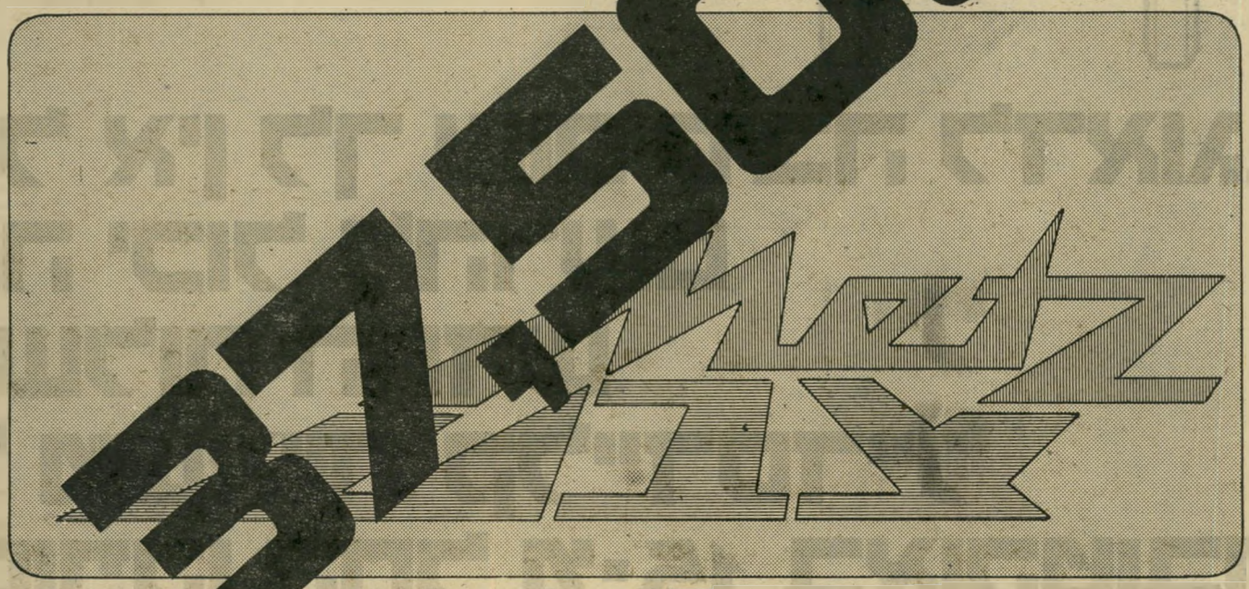
שימעון חכים, תל־אביב

מעריב

אצלנו

מאחורי כל הצעה טובה תמצא גם טלוויזיה טובה

צבעונית 37,500.- לי"

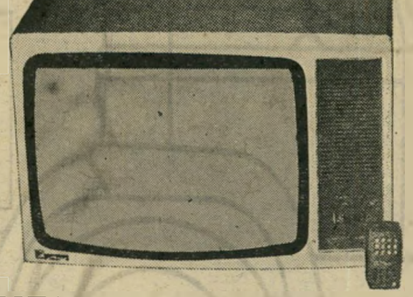
טלוויזיה צבעונית "26 ללא "שלט־רחק" –.37,500 ל"י בלבד במזומן.*
טלוויזיה צבעונית "26 עם "שלט־רחק" –.42,500 ל"י בלבד במזומן.*

–.37,500 ל"י הוא המחיר הנמוך ביותר המוצע היום בשוק עבור טלוויזיה מאיכות גבוהה של יצרן מוכר ובעל מוניטין דוגמת מץ.
תשלום סכום זה במזומן מבטיח לך טלוויזיה צבעונית "26 ללא "שלט־רחק" ומבטיח אותך בפני עליית מחירים מסחררת.
אם יש בידיך היום 37,500 ל"י במזומן כדאי לך להשקיע אותן בטלוויזיה הצבעונית של מץ, כי רק כך אתה יכול להפוך תוך שנה את שידורי הצבע לחלק בלתי נפרד מחייך, באיכות ובמחיר ללא תחרות.
שמורה לך גם האפשרות להקדים את מועד האספקה בעבור תשלום של –.2,000 ל"י על כל חודש של הקדמת המועד.
לפניך טבלת המחירים.

תשלום במזומן *	מועד האספקה
37,500 ל"י בלבד	כעבור שנה
39,500 ל"י	" 11 חדשים
41,500 ל"י	" 10 חדשים
43,500 ל"י	" 9 חדשים
45,500 ל"י	" 8 חדשים
47,500 ל"י	" 7 חדשים

* לא כולל מע"מ

המחיר המומלץ לצרכן לטלוויזית מץ-צבע "26 בספטמבר –.79,000 ל"י

אמת בפרסום
TRUTH IN ADVERTISING

80 metz צבע

האם מישהו הציע לך תכנית טובה יותר?

השבוע יועצי מץ ישמחו לפגוש אותך בסלון מרכזי, רח' בן יהודה 32 — בניין אל-על בתל-אביב

תחנות החרשמה אך ורק בחנויות המורשות למכירת מוצרי מץ, אשר בידיהן חוזה קנייה רשמי של מץ לתוכנית "מץ צבע 80".

רשימת מפיצים חלקית: **מץ — אולם תצוגה מרכזי**: רחוב מודיעין 19, בני־ברק — רמת־גן. **תל־אביב**: סלון להיט, אבן גבירול 20; שילה, בן־יהודה 1; מ.ש.י., בן־יהודה 3; סופר, אלנבי 122; **הללה את ורדי**, בן־יהודה 100; גולדר, דרך שלמה 39; **שואף**, אצל 1, שכ' התקוה; **צליל אור**, אצ"ל 44, שכ' התקוה. **בת־ים**: סלון מאר, רוטשילד 32; סלון הוד, בלפור 48. **אילת**: שרות מהיר, מרכז חנויות מור. **אור יהודה**: שלום אהרן, רח' ההגנה 47. **אשדוד**: סופכניות דרום בע"מ, רוגוזין 31; סלון ושרותים **טפטי־צבעוני**, מרכז א' 118. **אשקלון**: סלון **אלקטרוניקה** — כחלון, הרצל 9; סלון ביזילי, הרצל 37; **פעדון**, העבודה 27. **אופקים**: **רחובי צאלה**, מרכז מסחרי. **באר־שבע**: סלון **צמרת** בע"מ, החלוץ 144; **א.א. אלקטרוניקה** העצמאות 48. **בית־שמש**: שטיינברג, מרכז מסחרי. **נבעתיים**: נתנאלי משה, כצנלסון 12. **רימונה**: פיליפ יצחק, מרכז מסחרי 443. **חוף השרון**: חמד, דרך השרון 94. **חיפה**: סלון **הבנקים**, הבנקים 1; סלון מץ, הרצל 1. **חולון**: סלון **כבזי**, רחוב סוקולוב 77. **חדרה**: **רדיו הכפ**, רוטשילד 38. **פרדס כץ**: **מרכז השמעל**, ז'בוטינסקי 129; סלון **שמשוע**, רחוב ז'בוטינסקי 114. **יפו**: אלקטרו יפו, שדרות ירושלים 121; נרון ישראל, יפת 103. **לוד**: **פאנו מוסה**, הרצל 68. **צפת**: **אחים ביכניק**, רחוב ירושלים; חדר עמוס, ירושלים 20. **טבעון**: **אלקטרו טבעון**, מרכז מסחרי. **טבריה**: "**מכונות־כלי**", ככר העצמאות. **יהוד**: **רוני פוריה**, **כרכז** מסחרי. **ירושלים**: **פטרון**, בית כלל, רחוב יפו; **אלקטריק** 2001, רחוב המלך ג'ורג' 21; **סלון פיני**, בן־יהודה 6; **סלון השלום**, רח' יפו 68; **סלון אמפיטל**, ככר **ציון**. **יהוד**: **אלקטרו רון**, קבוץ גלויות 47. **נס ציונה**: **א.ק. אלקטרוניקה**, ויצמן 14. **נתניה**: **קשטן**, עמק חפר 4; **מכט אוניברסל**, ויצמן 2; **אלחוט**, שד' בנימין 5. **עכו**: **ראובן פפ**, בן עמי 27; **אחים עובד**, חנות חשמל עכו העתיקה. **פתח־תקוה**: **סלון ברק**, חובבי ציון 30. **קרית־גת**: **אלקטרו אלבז**, מרכז מסחרי 44/48. **קרית־מלאכי**: **סלאח שלמה**, מרכז מסחרי. **קרית שמונה**: **בזק** (כהנים יעקב), מרכז מסחרי 2. **קדימה**: **חזקיה דוד**, מרכז מסחרי. **ראשל"צ**: **רמור** (פריה), **רוטשילד** 36. **רחובות**: **נחום את מזרחי**, הרצל 187; **אלקטריק סנטר**, **שפיינברג**, בנימין 4. **רשלה**: **יולזרי חיים**, הרצל 77. **רמת־גן**: **כאלי**, **ביאליק** 76; **שפוליק אלקטריק**, ביאליק 73. **רעננה**: **אלקטרוניקה** בורוכוב 15. **תל־מונד**: **חקיה יוסי**, מ. מסחרי.

גזור ושלח

לכב' מץ (ישראל)
בע"מ
רח' מודיעין 19, ר"ג

ברצוני לקבל פרטים נוספים על תכנית "מץ — צבע 80" ללא התחייבות מצידי

שמי .....

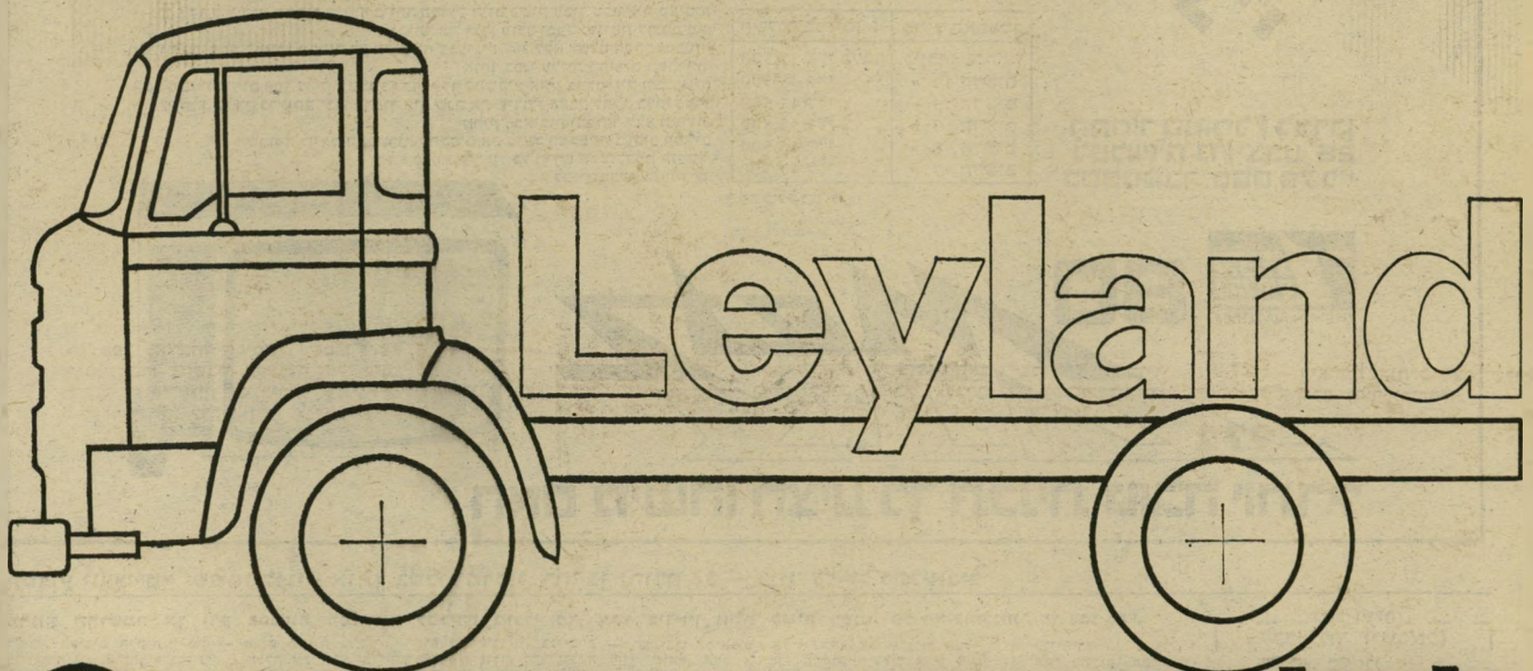
כתובתי .....

טלפון .....

לא נשארה לנו אפילו משאית קל"דסד"יל אחת כדי לצלם אותה בשביל מודעה זו.

אבל אין לך שום סיבה לדאוג. אתה יכול להרשם למשלוח החדש של משאיות קל"דסד"יל שיסופקו החל מ-15 באוקטובר.

לילנד לקראת שנות ה-80

אונגר סוכנויות בע"מ, מפיצי בריטיש ליילנד לישראל, רח' ריבל 18, ת"א, טל.: 330577; 334908

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

לול במיסגרת הפיטורים רק מורים שאין להם תעודה אוניברסטאית, או שאינם מוצלחים בעבודתם.

המישרד, האחראי על הפיקוח בבית־הספר, אינו מגיש כל דו"ח אחרי ביקור המפקחים בשיעורי המורים, לא למועצה המקומית ולא למנהל בית־הספר, כדי ש־נוכל לקבוע לפי הדו"ח את מעמדו של כל מורה. האקט של פיטורים קולקטיביים כבר הזיק למהלך הלימודים התקין ופגע במוראל המורים והתלמידים. אנו מאמינים, שאקט הפיטורים הנ"ל מכוון להסוות נקמה פוליטית בחלק ממורי בית־הספר ועובדיו, חרף כישוריהם והצלחתם בעבודה.

נודה לכם אם תפעלו להגנתנו ולשיפור מצבו של בית־הספר, שהיה ועודנו המרכז החינוכי הגדול באיזור הגליל המערבי. אנו מקווים שתפנו למישרד החינוך והתרבות בדרישות הבאות:

(א) ביטול הצעדים אשר עליהם נתבשרנו באיגרת שנזכרה לעיל; (ב) שיחרור הכספים המוקפאים באוצר השילטון המקומי; (ג) דרישה מן המחלקה הערבית במישרד החינוך, שתתייחס לבתי־הספר התיכוניים הערביים ולמועצות המקומיות הערביות, כפי שהיא מתייחסת אל בתי־הספר והרשויות במיגזר היהודי.

נימר מורקוס, ראש המועצה המקומית, כפר־יאסיף

● ● ●

הבט אחורה בזעם

מה התחדש בתחום הסיכסוך היהודי־ישראלי־ערבי בדורות האחרונים?

„אם כי אין התנגדות מצד ישראל ל־מאמץ המכוון להביא לידי סידור היחסים היהודיים־ערבים בהסכמה הדדית, פוליטיקה שישראל הביטה עליה תמיד

המופתי אל־חוסייני
כמו עראפאת

בעין טובה, אינה יכולה לבלתי ראות בחששות עמוקים את מיסגרת השיחות העתידות בוושינגטון. הכללת המישלחות של המדינות הערביות בוועידה פירושה, שהמדינות הללו מוסמכות לחוות דעה בנוגע למישטר הארץ־ישראלי. דבר זה פוגע ביסוד העיקרי של הסכם קמפ־דייוויד על ארץ־ישראל. ההודעות ההולכות ונישנות מפי באי־כוח המימשל, שמהן יוצא שהוא מביא בחשבון אפשרות של שינוי בהסכם קמפ־דייוויד, מגבירות את החשוות. החששות גברו יותר ויותר למראה אופן בחירתה של המישלחת הערבית מארץ־ישראל. ישראל אינה יכולה להתעלם מהעובדה, שלמעשה יופיעו בשיחות וושינגטון לא ניבחרים חופשיים של הערבים מארץ־ישראל, כי אם נושאי דברו ומקורביו של עראפאת."

עתה, משסיימת לקרוא קטע זה, הנראה שיגרתי למדי, החלף את המילה „ישראל" במילה „ישוב" את „וושינגטון" ב־„לונדון", את „קמפ־דייוויד" ב„מנדט", את „המימשל" ב„ממשלה" ואת „עראפאת" ב„מופתי" — ותקבל את הנוסח המדוייק של גילוי־דעת של אסיפת הנבחרים של היישוב בארץ, שהתקבל ופורסם בינואר 1939.

ארבעים שנה חלפו, ועימהן אי־אלה מילחמות עקובות מדם, ושום דבר לא השתנה. מייאש, לא כן?

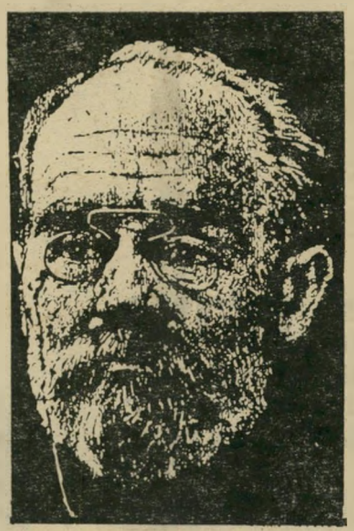
הרצל גיל, תל־אביב

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20' בשבוע שבין ה־26 בספטמבר עד ה־2 באוקטובר? במדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגליון.

1902

29.9 — הסופר הצרפתי, מחבר אני מאשים ומגינו של דרייפוס, אמיל זולה, נפטר בגיל 62.

אמיל זולה
29.9.1902

1907

26.9 — ניו־זילנד הופכת למושבה עצמאית.

1908

1.10 — הנרי פורד בונה את דגם טי של מכוניות פורד. תיכנון מכירה של 19 אלף מכוניות ומכר יותר ממיליון.

1914

29.9 — שיחה טלפונית ראשונה בין ניו־יורק לסן־פרנסיסקו, עם השלמת קו הטלפון לרוחבה של ארצות־הברית.

1917

1.10 — מצור תורכי על זכרון־יעקוב, שבמהלכו נעצרו בני משפחת אהרונסון ובניהם שרה אהרונסון.

1918

28.9 — חיילי הגדוד הראשון של קלעי המלך נכנסו לירושלים במיצעד צבאי.

1935

2.10 — איטליה פולשת לחבש במהלך מילחמה שהחלה היום. קיסר חבש נמלט לירושלים.

1936

29.9 — מאיר דיזנגוף, ממייסדי תל־אביב וראש־העיר הראשון שלה, נפטר בגיל 75.

30.9 — בארץ מוכרז מישטר צבאי ומוקמים בתי־דין צבאיים.

1.10 — הגנרליסימו פרנסיסקו פראנקו מונה כראש המדינה בספרד.

1937

1.10 — הנציב העליון מכריז על הוועד הערבי העליון כעל גוף בלתי־חוקי, ב־עיקבות רצח אנדריוס. המופתי הודח ו־הסתתר במיסגד כיפת הסלע.

1938

29.9 — נחתם הסכם מינכן. חותמי ה־הסכם, צ'מברלין, דלדייה, מוסוליני ו־היטלר, מצהירים על סיפוח חבל הסודטים לגרמניה. גרמניה ובריטניה חתמו גם על הסכם א־לוחמה ביניהם — לנצח.

30.9 — הוצא הצו הראשון לגירוש יהודי פולין מגרמניה.

1939

2.10 — הושלם כיבוש פולין. אחרון ה־חיילים הפולנים מניח את נישקו.

1940

27.9 — נחתמה ברית מדינות הציר: גרמניה, איטליה, יפאן.

2.10 — האוניה אמפרס אוף בריטן, שהובילה ילדים מפונים לקנדה, טבעה.

29.9 — החל טבח 33,771 יהודים ב־באבי־יאר.

31.9 — המרשל הנאצי גרינג מטיל על היידריך את התפקיד לבצע פינוי מוחלט של יהודי אירופה.

2.10 — נשיא הקרן הקיימת לישראל, מנחם אוסישקין, נפטר בגיל 68.

1943

1.10 — האמריקאים כבשו את נאפולי, צנחנים ארצישראלים ראשונים הוצנחו ברומניה, כדי ליצור קשר עם היהדות שם ולארגן את ההתנגדות לנאצים.

הסוציולוג היהודי־גרמני פרנץ אופנהיימר, עוזרו של הרצל, מאבות רעיון הקיבוץ ומייסד המשק השיתופי במרחביה, נפטר בגיל 76.

1945

26.9 — המלחין ההונגרי בלה ברטוק נפטר בגיל 64.

30.9 — בית הבימה נחנך בתל־אביב.

1946

1.10 — הוצאו פסקי־הדין במישפט פושעי המילחמה בנירנברג. 12 מנהיגים נאצים נידונו לתליה, 7 למאסר ושניים זוכו.

מוסוליני, היטלר, דלדייה, וצ'מברלין בחתימת הסכם מינכן
29.9.1938

1948

1.10 — ד"ר חיים וייצמן ורעייתו מגיעים לישראל בחברת נציג ישראל באו"ם, המייג'ר אוברי איבן (אבא אבן).

2.10 — הקונגרס הראשון של התיזמורת הפילהרמונית, עם המנצח הצעיר ליאונרד ברנשטיין.

1949

2.10 — ברית־המועצות מכירה בממשלת פקין ומנתקת את יחסיה עם ממשלת צ'נג קי שק.

1951

27.9 — קונרד אדנאואר מודיע, כי ממשלת גרמניה המערבית מוכנה לדון עם נציגי ישראל והעם היהודי על שילומים.

1952

30.9 — בניו־יורק מוצג בהצגת בכורה סרט בשיטת הסינרמה.

1957

1.10 — בתל־אביב נחנך היכל התרבות.

1960

26.9 — דויד בן־גוריון ופינחס לבון נועדו לשיחה בעניין הפרשה.

27.9 — בפתח־תיקוה נערכה מסיבת יום־הולדת ה־90 לזקן השומרים, אברהם שפירא.

29.9 — נקיטה כרושצ'וב שולף את נעלו בעצרת האו"ם.

1.10 — פרשת לבון בוועדת־החוץ והביטחון של הכנסת.

1962

26.9 — אחמד בן־בלה, ראש הממשלה המאשר של אלג'יריה העצמאית.

הבנקים בשוויץ חוייבו לגלות פקדונות של קורבנות הנאצים.

1964

27.9 — נשיא סוריה לשעבר, אדיב שישאקלי, נרצח במקום גלותו בברזיל.

28.9 — שחקן הקולנוע היהודי־אמריקאי הרפו מארקס נפטר בגיל 71.

1965

30.9 — נפסלה רשימת אל־ארד לכנסת.

1966

1.10 — אלברט שפאר, שר החימוש לשעבר של היטלר ואדריכלו הראשי, שוחרר מהכלא.

1969

28.9 — המהנדס השוויצי, אלפרד פרוינקנכט, הואשם בגניבת תוכניות הייצור של המיראז' ובהעברתם לישראל.

1970

28.9 — נשיא מצריים, גמאל עבד אל־נאצר, נפטר מהתקף לב. סגנו אנוואר אל־סאדאת מונה כממלא מקומו.

1971

27.9 — היאחזות הנח"ל מצפה־שלום עלתה על הקרקע בחוף ים־המלח.

1972

1.10 — הטלוויזיה הירדנית החלה לשדר בעברית.

1977

29.9 — מישרד השיכון מפרסם תוכנית לפיה תהפוך ימית לעיר בת 100 אלף תושבים.

30.9 — ראש־הממשלה מנחם בגין נכנס לבית־חולים „לבדיקות על פי בקשתו".

1978

28.9 — הכנסת אישרה את הסכמי קמפ־דייוויד ב־84 קולות נגד 19, ו־17 נמנעים. 11 מאנשי הקואליציה הצביעו נגד ו־10 מהם נמנעו.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

אילת. שיער פרוע וצחוק מתגלגל על החוף. כחול עמוק ושמש החוגגת כל השנה. יריים שזופות מגישות שוב ושוב כוסות צוננות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואילת אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

יראו זא

עיתון־מין גרמני ממן את מיפלגת העבודה - לדברי שימעון פרס, שפירסם בו סודות מדיניים

האמת העדומה

שער הגליון

שבו פורסם מאמרו

של יו"ר מיפלגת העבודה

ע סקנים בכירים של מיפלגת־העבודה נראו בשבועות האחרונים כי שהם מעלעלים בהתרגשות רבה בדפיו של ירחון־מין גרמני. כמה מהם אף העזו ורכשו את עותקי הירחון, שעל שעריו מופיעות נערות חשופות. לכמה מהם, הנמנים על ותיקי תנועת־העבודה, היתה זו חוויה מיוחדת במינה: לראשונה ב־חייהם החזיקו בידיהם כתב־עת מסוג זה.

מה שעניין אותם בירחון־המין הגרמני לא היו התמונות הצבעוניות של היפה־פיות העירומות, שצולמו בתנוחות אירו־טיות מגרות.

עד כמה שהדבר יראה מוזר, אותם עס־קנים חיפשו בכתב־עת זה עירום מסוג אחר, הם חיפשו את האמת הערומה — האמת שבשמועות המהלכות במיסדרונות מרכז מיפלגת־העבודה, ברחוב הירקון בתל־אביב, מאז תחילת חודש יוני השנה.

על פי אותן שמועות הסכים יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ראש מיפלגת האופו־זיציה הגדולה ומועמדה לראשות ממשלת־ישראל הבאה, להעניק לירחון־המין ה־גרמני לואי ראיון מקיף וממצה על הק־שרים הצבאיים החשאיים, שבין ישראל וממשלת גרמניה־המערבית. באותו ראיון, כך נלחש מפה לאוזן, חשף שימעון פרס לראשונה כמה מסודות המדינה הכמוסים, שנודעו לו בזמנו, בתוקף תפקידיו, הן כמנהל הכללי של מישרד־הביטחון, בשנים 1959—1955, הן כסגן שר־הביטחון, בשנים 1965—1959, והן כשר־הביטחון בממשלתו של יצחק רבין.

שימעון פרס, נאמר בשמועות, לא עשה זאת מנימוקים אידיאולוגיים דווקא, או אחרי שיקול מעמיק, שבו הגיע למסקנה כי ירחון־המין הגרמני הוא הבמה ההולמת ביותר לפירסום גילויים מסוג זה. הוא עשה זאת פשוט בעבור חופן דולרים, ש־הציעו לו המו"לים של ירחון־המין הגר־מני, תמורת הסכמתו לגלות להם את הידוע לו על הקשרים הצבאיים החשאיים שבין ישראל וגרמניה.

ההקלטה

בלישכת פרס

ה יו רבים במיפלגת־העבודה שהיו מסו־גלים להאמין לשמועות כאלה על פרס, בתקופות שבהן כיהן כסוחר־הנשק הראשי של מדינת־ישראל. אבל היום, אמרו, לא ייתכן שיעשה מעשים כאלה. שימעון פרס של היום איננו מה שהיה פעם. הוא תופר לעצמו את חליפת ראש־הממשלה הבא. לא ייתכן שהוא ייכשל ב־מעשה שטות מעין זה, העלול לסכן את המשך הקאריירה הפוליטית שלו.

לא היתה דרך פשוטה יותר לאמת את השמועות מאשר לחפש את גילוייו של שימעון פרס בין עמודי ירחון־המין הגר־מני. ואומנם בחודשים אוגוסט וספטמבר 1979 הורגשה עליה גדולה בתפוצה של גליונות המהדורה הגרמנית של לואי, המ־יובאים לישראל. עסקני מיפלגת־העבודה פשוט חיפשו את עותקי הירחון, כדי למ־צוא בהם את האישור והאימות לשמועות שהגיעו לאוזניהם.

כמה מהם היו נדהמים ונבוכים. שם, בין ערימות של שדיים חשופים ונערות ה־מציגות את ערוותן בגאווה, נמצאה גם מעשה הוא מהווה את השלוחה הגרמנית של הירחון המקורי שנוסד בצרפת בשם זה, ומכאן גם מקור השם הצרפתי (שפי־רושו: לן) של העיתון הגרמני.

לואי הצרפתי הוקם כתשובה לירחוני־מין כמו פלייבוי ופנטהאוז, הגדושים בת־מונות־ערום נועזות אך אסתטיות, לצד ספרות טובה וראיונות עם אישי־ציבור ידועים. המהדורות הגרמנית והאיטלקית של הירחון הן הוצאות עצמאיות, המפר־סמות בדרך כלל את אותן תמונות־ערום, אבל עם חומר מערכתי מקומי.

החדמית האירוטית של עיתונים מסוג זה אינה מפריעה להם לפרסם חומר ספרותי, פרי עטם של מיטב סופרי העולם, ולראיין מנהיגים בעלי שם עולמי. ג'ימי קארטר לא היסס להתראיין עבור הפלייבוי, וגם אריק שרון הלך בדרכו.

לואי אומנם אינו מגיע ברמתו לרמת פלייבוי או פנטהאוז, אבל בעיני הקהל ה־גרמני לפחות הוא עומד בשורה אחת עם המהדורה הגרמנית העצמאית של פלייבוי. אין זו תופעה נדירה, שמנהיגים גרמנים מתראיינים בלואי.

מה שנראה כמעשה תועבה מסמר שיער, בעיני עסקני העבודה הפוריטאנים, הוא דבר מקובל ונפוץ בחברות המתירניות יותר של העולם המערבי. משום כך, מה שנראה פסול בעיני צדקנים במיפלגת־העבודה אינו בהכרח בלתי־לגיטימי מב־חינתו של שימעון פרס. לא האכסניה ש־בחר לפרסם בה את גילוייו היתה צריכה להביכו, אלא השיקולים שהביאו אותו לבחירת אכסניה זו.

כי גילוייו של פרס, הנושאים את כותרת המישנה המגרה והמבטיחה „איך סייעה גרמניה בחשאי לישראל לנצח במילחמו־תיה", לא הופיעו בירחון־המין הגרמני בצורת ראיון, למרות שהוענקו כראיון. המאמר, שהתפרסם בשני המשכים, בגיל־יונות אוגוסט וספטמבר של לואי, לא נכתב בידי פרס, למרות שהוא חתום בשמו.

שימעון פרס הכתיב אותו למיקרופון, ב־פגישה שהתקיימה בלישכתו, ב־4 ביוני השנה, עם מו"ל הירחון הגרמני, היינץ ואן נויהויז, שהגיע לשם כך לישראל. ב־פגישה, שנמשכה ארבע שעות, שאל נויהויז רק שאלה אחת:

„ישראל ניצחה במילחמותיה בעזרתם של הגרמנים ובעזרת נשק גרמני. והגרמני הראשון שסייע לה בכך היה פראנץ יוזף שטראוס. אתה עצמך, מר פרס, כמנכ"ל מישרד־הביטחון הישראלי וכמקורבו של דויד בן־גוריון, יצרת את הקשרים האלה ודאגת לכך שהם ישארו בגדר סוד עד עצם היום הזה. כעת הצהרת שאתה מוכן לחשוף את הסוד הזה. אנחנו מוכנים לשמוע."

כל השאר, שהתפרסם בשני חלקי ה־מאמר, הוא מונולוג ארוך של שימעון פרס, שמשום מה אינו מתייחס למה שנאמר בשאלת הפתיחה, כאילו הגרמנים הם שעזרו לישראל לנצח במילחמותיה, וכאילו הקשרים הצבאיים והביטחוניים שבין ישראל וגרמניה נשארו בחזקת סוד עד עצם היום הזה. אבל אלה הן נקודות מישניות.

הנקודה העיקרית היא: מדוע לא סיפר שימעון פרס את מה שסיפר ללואי במיס־גרת של ראיון — שאלות ותשובות — תמונה מסוג אחר: תמונתו של שימעון פרס, לבוש באפודת חאקי צבאית. התי־מונה פיארה שם מאמר שנשא את השם „קלע לדוויד".

לפחות לגבי חלק זה של השמועות לא היה עוד מקום לספק. המאמר היה חתום: מאת שימעון פרס.

לואי הוא ירחון־מיני גרמני ותיק, היוצא לאור יותר מ־15 שנים. ל־

EINE SCHLEUDER FÜR DAVID

Wie die Deutschen den Israelis heimlich halfen, ihre Kriege zu gewinnen

von Shimon Peres

Shimon Peres blickte bereits auf eine lange politische Laufbahn zurück, als er 1974 Verteidigungsminister wurde. Der mit vollem persischen Eifer 1934 in Polen geborene als 18jähriger Generalsekretär der israelischen Gewerkschaftsjugend. Ab 1947 kaufte er mehr oder weniger heimlich Waffen für Israel in aller Welt, erst im Auftrag der Untergrundbewegung Haganah, später als jüngster Minister im Kabinett Ben Gurions im Verteidigungsministerium, dessen Generaldirektor er von 1959 bis 1965 war. Heute ist Peres Vorsitzender der sozialistischen Arbeiterpartei.

LUI: Israel hat seine Kriege mit deutscher Hilfe gewonnen. Und auch mit deutschen Waffen. Und der erste Deutsche, der dabei geholfen hatte, war Franz Josef Strauß. Sie selbst, Herr Peres, haben als General-

...sterlich kann ich die Weltgeschichte nicht so journalistisch sehen, wie Sie das tun. Historische, geschichtliche Ereignisse sind für mich eingebettet in einen Hintergrund langfristiger Entwicklungen. Als Christus vor knapp 2000 Jahren lebte, bestand die damalige Welt des römischen Imperiums aus 44 Millionen Menschen, vier Millionen davon waren...

...der, die in den Vereinten Nationen für die Errichtung des jüdischen Staates stimmt waren, waren ohne Ausnahme gegen Waffenlieferungen in diesen neuen Staat. Es gab ein Waffenembargo, das gegen Israel aufgepeitscht wurde. Und es haben sich alle daran gehalten.

Ben Gurions erklärtestes Ziel war, die...

...Umkreis zu durchbrechen, weil der

כותרת המאמר

קלע לדויד, כך הוכתר המאמר שנכתב מפיו של שימעון פרס בירחון־המין הגרמני לואי. השם זהה לשם הספר שהוציא בשעתו פרס בארץ, ושבו תיאר את תקופת פעילותו כסוכן־רכש. כותרת המישנה של המאמר: „איך עזרו הגרמנים בחשאי לישראל לנצח במילחמותיה!"

(המשך מעמוד 15)

אלא כמונולוג מוקלט, שהתפרסם כמאמר בחתימתו?

התשובה על כך היא פשוטה.

אין זה מקובל ואין זה אתי, שאישי־ציבור, ובמייוחד אישי־מדינה, יתבעו ויקבלו תשלום עבור ראיונות שהם מעניקים.

לעומת זאת, מאמר חתום מאפשר לעקוף מחסום אתי זה. אין שום מיגבלה או איסור, על מי שמפרסם מאמרים, אפילו אם הוא עושה זאת כמנהיג מיפלגת האופוזיציה הגדולה בישראל, לקבל שכר־סופרים עבורם.

ואומנם, שימעון פרס קיבל תשלום עבור המאמרים שפורסמו בירחון־המין הגרמני בשמו.

איטריות קרות ועיסקות סודיות

ע **ורכי ה„לואי" הגרמני התייחסו אל מאמרי שימעון פרס כאל סנסציה־רבתי. הם פירסמו מראש את דבר הופעת מאמריו של פרס בירחונם, והציגו אותם כתגלית מרעישה.**

במאמר המערכת שפורסם בגיליון שבו הופיע המאמר הראשון של פרס, נאמר בין השאר: נשק גרעיני לישראל — לראשונה, הסיפור כולו. לא בכל יום קיימת התרחשות מעין זו — שמאורע אשר נשמר בסודיות מירבית נחשף לפתע בעיתונות. זהו מיקרה מייוחד. יושב־ראש האופוזיציה ושר־הביטחון לשעבר, שימעון פרס, מספר ללואי בפעם הראשונה את כל הסיפור על מישלוחי־הנשק הסודיים מגרמניה לישראל. זהו אחד הסיפורים המרתקים ביותר בהיסטוריה החדשה. וכמובן, שאין זוכים בקלות בסיפור מעין זה. הסיפור שקדם לסיפור החל לפני 17 שנה. אז פירסם לואי בפעם הראשונה סידרה על מיסחר הנשק ועל חלקה של גרמניה באספקת נשק לישראל. למרות שהמידע היה מהימן, לא נמצא אז איש שהיה נכון לאשרו. ונהפוך הוא. בשנת 1974, כאשר הפך פרס לשר־הביטחון, פנה אליו **לואי** בקשר לסיפור זה. פרס הגיב אז: „עכשיו אינני יכול לאשר את הסיפור, גם אם ברצוני לעשות כן. אולי בעוד כמה שנים."

הצגת הדברים בצורה זו עוררה סערה בגרמניה. למרבה הצער לא היו הדברים מדוייקים כל כך. מה שסיפר שימעון פרס לואי לא היה חשיפת סודות שמורים, למרות שהדברים הוצגו כך. לא היה זה פירסום ראשון. ובצורה שבה סיפר אותו שימעון פרס לא היה זה אף סיפור מרתק.

המשך המאמר

שערו של ירחון־המין הגרמני לואי מחודש ספטמבר, שבו מופיע חלקו השני של מאמר שימעון פרס על הסיוע הביטחוני הגרמני לישראל. לואי הוא במקורו התשובה הצרפתית ל„פלייבוי" שהקים סניפים בגרמניה ובאיטליה. המהדורה הגרמנית מפרסמת מאמרים עצמאיים.

פרס פשוט מכר ללואי מה שקרוי בעגה העיתונאית „איטריות קרות" — סיפור ישן, שכבר נדוש בהרחבה. פרס עצמו פירסם את הדברים בהרחבה, בספר שכתב והוציא לאור בשנת 1970, ושנשא כימעט את אותו השם שבו הוכתרה סידרת מאמריו בלואי: קלע דויד.

פרק שלם בספר זה, שהתפרסם בעת שפרס לא כיהן בתפקיד רשמי, הנקרא בשם הכנות ליום סגריר, מתייחס לפרשת אספקת הנשק הגרמני לישראל בתקופה שבין מיבצע קדש ומילחמת ששת־הימים. כימעט כל מה שמופיע במאמרים שהתפרסמו בלואי התפרסם תשע שנים קודם לכן בספרו של פרס.

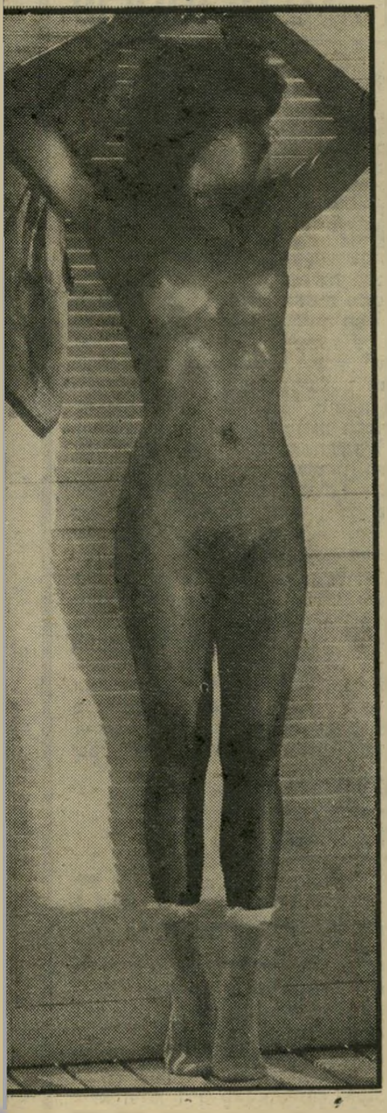
לואי יכול היה לחסוך לעצמו כסף רב לו העתיק את הפרסים ישר מספרו של פרס, תחת שיקליט אותו כשהוא חוזר עליהם. הוא יכול היה גם להקדים את פירסום ה„סקופ" שלו בתשע שנים.

אלא שאז לא ניתן היה להציג את העובדות כגילויים מרעישים, הרואים אור לראשונה מעל עמודי לואי; אי אפשר היה להתגאות בעובדה, שאישיות כשימעון פרס מפרסמת מאמרים בחתימתה בלואי; ובכלל, לפני תשע שנים לא היה העיתוי לפירסום כה טוב כפי שהוא עתה, אם המטרה היא לשרת את עורכי לואי.

הפוליטיקה של ירחון־המין

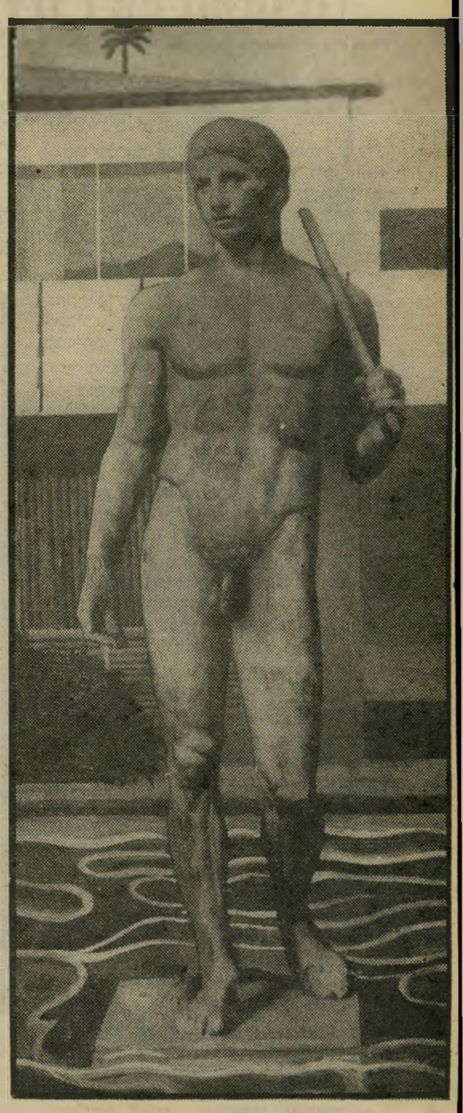
ש **נת 1980 תהיה שנת בחירות בגרמניה־המערבית. במהלכה תיערכנה ה־בחירות המוקדמות והבחירות הכלליות, שבהן יוכרע מי יהיה האיש שיעמוד בראש ממשלת גרמניה. מול הקאנצלר הלמוט שמידט, מנהיג המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית, יתייצב היריב הקשה ביותר שהיה למיפלגה זו, מאז נטלה לידיה את רסן השילטון לפני עשר שנים. זהו פראנץ יוזף שטראוס, ראש ממשלת בווארייה ומנהיג מיפלגת האיחוד הנוצרי־סוציאלי.**

שטראוס, מי שהיה שר־ההגנה בממשלת גרמניה בתחילת שנות ה־60', נבחר כמועמד

סאנדוויץ' שימעון פרס, כסגן שר־הביטחון, מארח בארץ את פראנץ יוזף שטראוס, בשנת 1963, אחרי שסולק מכהונתו כשר־ההגנה הגרמני. ביקורו של שטראוס עורר בשעתו בארץ גל של מחאות והפגנות. הקשרים בין פרס ושטראוס, עליהם מספר פרס, נקשרו בעת כהונתו של שטראוס כשר־ההגנה. המאמר הופיע בין ציור הפסל דויד בעירום (מימין) לבין כתבה מצולמת על ערת פין־אפ.

המשותף לראשות־הממשלה הן מטעם מיפ־ לגתו והן מטעמה של מיפלגת האיחוד הנוצרי־דמוקרטי השמרנית.

למרות שלכאורה תהיה ההתמודדות ב־ בחירות אלה בין השמאל, שאותו מייצג שמידט, לבין הימין, שאותו מייצג שטראוס, אין התוויות הפוליטיות קובעות כל כך לגבי ציבור הבוחרים הגרמני, שקולותיו ניידים. קרוב ל־60 אחוז מהבוחרים בגר־ מניה נוטים להעביר את קולותיהם ממיפ־ לגה למיפלגה. ההתמודדות בין שני המוע־ מדים לראשות־הממשלה היא, לכן, בעלת אופי יותר אישי.

בשלב זה מצביעים הסקרים בגרמניה על יתרון של שמידט על יוזף שטראוס. אולם נותרו עוד כתריסר חודשים עד הבחירות. בתקופה זו מקווים שטראוס ותומכיו לנהל מערכת בחירות כזו, במיוחד מבלי שהיה מודע לכך. האינטרס היחידי שהיה לעיתון כמו לואי, לפרסם דווקא עכשיו את מאמריו של פרס, שאין בהם כימעט שום חידוש, הוא להציג באור חיובי את פראנץ יוזף שטראוס, כמדינאי בעל אופקים רחבים. קשה למצוא היום מדינאים בעלי שיעור קומה, שיסכימו להעיד על כך. לכן גם אישיות כמו שימעון פרס טובה למטרה זו.

ואומנם, העובדה הבולטת ביותר במא־ מריו של פרס בלואי היא שפע השבחים הבלתי מסוייגים כלפי פראנץ יוזף שטראוס, האיש שעימו קשר פרס בשעתו את הקש־ רים הביטחוניים החשאיים בין ישראל וגרמניה.

שימעון פרס יוצא ממש מגדרו כדי להלל, לפאר, לרומם ולהרעיף שבחים על אישיותו, תבונתו ומנהיגותו של פראנץ יוזף שטראוס.

לדברי פרס, היה זה ז'אן מונה שהמליץ בפניו על פראנץ יוזף שטראוס. מונה, מי שהיה שר־אוצר בממשלות צרפת בשנות ה־50', הוא הוגה רעיון השוק האירופי המשותף. מספר פרס: „ז'אן מונה יעץ לנו, ושמענו גם מהרבה גורמים אחרים על שר־ההגנה הצעיר של גרמניה, שיהפוך לכוכב עולה בשמי הפוליטיקה הגרמנית. שמענו שהוא מעשי ובעל כושר החלטה. „או עוד לא היו לנו יחסים דיפלומטיים עם גרמניה, והקשר הראשון עם שטראוס נעשה באמצעות ראש מישלחת־השילומים. כאשר שמע שטראוס על מישאלתנו לבקרו נתן מייד את הסכמתו לכך. האפשרות להיפגש תוך זמן קצר עם שר־ההגנה הגרמני נראתה לי אז כמו המישאלה להיות על הירח...״

עמוד התווך של העולם

מ ספר פרס על פגישתו הראשונה עם פראנץ יוזף שטראוס ב־1957: „לראות אותו בפעם הראשונה זה היה כמו לראות את עמוד התווך של העולם.״

בהמשך מוסיף פרס ומספר: „גרמניה חייבת היתה להתחשב בדעת הרוב, שגרס שאסור לעולם להגיע שוב למצב, שבאיזה שהוא מקום תתנהל מלחמה באמצעות נשק גרמני. מר שטראוס ביקש ממני לא לפרש את צעדיו כאישיים. הוא אמר שעליו לחיות עם שלוש מיגבלות: הוא בוואריי, הוא בנו של קצב והוא שר־ההגנה. אלה היו בעיני הגרמנים שלושה חסרונות גדו־ לים. הוא הבהיר לי שהדבר שבכוונתו לעשות יזעזע, אם הוא לבדו יהיה אחראי לכך... הבנתי ששטראוס יושב על כיסא מאוד רעוע, וכמובן שלא היה ברצוני לסכן את מעמדו.״

בנקודה זאת מגלה שימעון פרס פרט אחד שלא פורסם בזמנו בספרו. הוא מגלה, שכלי־הנשק הראשון שקיבלה ישראל מגרמניה היה מטוס הפוגה מגיסטר הגרמני, שנבנה בשותפות צרפתית־גרמנית. „הפוגה מגיסטר היה בעל חשיבות ראשונה במעלה עבורנו,״ מספר פרס. „קיבלנו את הדגמים הראשונים מצרפת. היינו מעוניינים בנוס־ פים, עקב יעילותו של המטוס הזה. המשא־ ומתן לגבי הפוגה מגיסטר התפתח בצורה מוצלחת עבורנו. עידכנתי את הצרפתים בכך שנקבל את המטוסים האלה מגרמניה, ובפאריס זכיתי להבנה רבה. את החלק הגדול של המטוסים הטסנו לישראל באמ־ צעות טייסינו, מגרמניה דרך צרפת.״

בהמשך שב פרס וחולק שבחים ל־ חוכמתו המדינית של שטראוס: „פרנץ יוזף שטראוס עשה כמיטב יכולתו כדי שחברי הקבינט, הפרלמנט, ודעת־הקהל הגרמנית יפנו שאחדות אירופית נגד הרוסים היא חסרת אפקטיביות אם באותה עת לא מובטח גם עתידו של המזרח־ התיכון... לא פלא שיחסינו האישיים עם פראנץ יוזף שטראוס נעשו טובים וקרובים יותר.״

„באחת ההזדמנויות,״ מספר פרס, „בי־ קשתי מפראנץ יוזף שטראוס, שינסה לבדוק אצל מנהיג סין, מאו טסה דונג, מה הוא חושב על ישראל. שטראוס באמת שאל אותו על כך ומאו השיב: ‚איך אוכל לעזור למדינה המקבלת את הנשק שלה מאמריקה ואת חיילה — מרוסיה?' הוא התכוון לעולים היהודים מברית המועצות המגוייסים אצלנו לשרות צבאי״.

ממשיך פרס וטוען במאמר: „אינני חושב שעלי לומר יותר על שטראוס. אני סוציאליסט, אבל לא הייתי מסוגל לומר מילה רעה על שטראוס. את דברי השבח שלי עליו היו מפרשים כהתערבות במיל־ חמת הבחירות בגרמניה.״

וזה בדיוק מה שקרה.

למרות שלנושא הישראלי אין כל חשי־ בות במערכת הבחירות שתתנהל בגרמניה, אין ספק שעדות מסוג זה שמעיד שימעון פרס על שטראוס, עשויה לסייע לו.

קשה להעלות על הדעת, שפרס נרתם ביודעין למערכת התעמולה של שטראוס, למרות הידידות האישית וחרף החוב ה־ אישי שהוא חב לו. שכן התייצבות כזאת, לצידו של שטראוס, עלולה לערער את היחסים בין מיפלגת־העבודה לבין המים־ לגה הסוציאליסטית השלטת בגרמניה, ו־ מנהיגה, הקאנצלר שמידט. בעיקר חשוב הדבר מפני שגדולים סיכוייה של מיפלגה זו להישאר בשילטון.

סביר יותר להניח, שפרס לא חשב כלל על הבט״זה של הפירסום בלואי. יותר עניייין אותו התשלום שהוצע לו.

שכרו של סוחר גרוע

ב רי־ כצנלסון ודויד בן־גוריון ודאי היו מתגלגלים בקיברם לו נודע להם מה עלה בגורל הכסף שקיבל שימעון פרס עבור שני מאמריו בירחון־המין הגרמני.

השמועה המקורית היתה, כי פרס קיבל מלואי כעשרת אלפים דולר (280 אלף ל״י, לפי שער המטבע של השבוע שעבר). זהו סכום לגמרי לא מוגזם.

השבועונים והירחונים הגרמנים רבי־ התפוצה נוהגים לשלם כשכר־סופרים סכו־ מים הנראים אסטרונומיים במושגים ישר־ אליים. שכר של עשרת אלפים מארק (כ־ 5,000 דולר) למאמר הוא שכר מקובל, מה עוד שמדובר באישיות כשימעון פרס.

פרס אינו מכחיש כי קיבל שכר־סופרים מהירחון הגרמני. אולם על פי הגירסה ה־ מובאת בשמו מפי דובריו, הסתכם שכרו עבור שני המאמרים, אחרי ניכוי מס־ הכנסה במקור, בגרמניה, רק ב־1,000 דולר. פרס לא הפקיד את הכסף בחשבונו הפרטי. על פי עדות אנשי מרכז מיפלגת־ העבודה, הוא הפקיד את הסכום כתרומה בקופתה המדולדלת של המיפלגה.

זהו, כמובן, צעד ראוי להערכה, גם אם רבים מאנשי תנועת־העבודה יזדעזעו מן המחשבה, שמיפלגת־העבודה ממומנת, בין השאר, גם בכספו של ירחון־מין גרמני.

השאלה היא, מדוע הסתפק שימעון פרס בתרומה כה זעירה למיפלגת־העבודה תמו־ רת הסכמתו לגלות „בפעם הראשונה״ את „הגילויים המרעישים״ על הקשרים הצב־ איים שבין גרמניה וישראל.

אמר השבוע אחד מעסקני מיפלגת־ העבודה: „או שהוא סוחר גרוע, או שה־ קונים עצמם ידעו, שמה שהוא מוכר להם אינו שווה יותר.״

אלי תבור

המציצה אחת מנערות העירום שצילומיהן התפרסמו בירחון־המין הגרמני לואי, לצד מאמרו של שימעון פרס. בדומה לפלייבוי, מכיל גם הלואי הגרמני תערובת של מאמרים על נושאים רציניים עם תמונות ארוטיות.

ההקלטה שימעון פרס מספר בלישכתו למו״ל ירחון־המין הגרמני לואי, על הקשרים הביטחוניים החשאיים בין ישראל לגרמניה. המו״ל הגרמני, היינץ ואן נויהויז, מקליט את דבריו של פרס, שהתפרסמו אחר־כך בירחונו כמאמר חתום. לטענת פרס הוא קיבל 1000 דולר כשכר־סופרים, שאותו תרם למיפלגה.

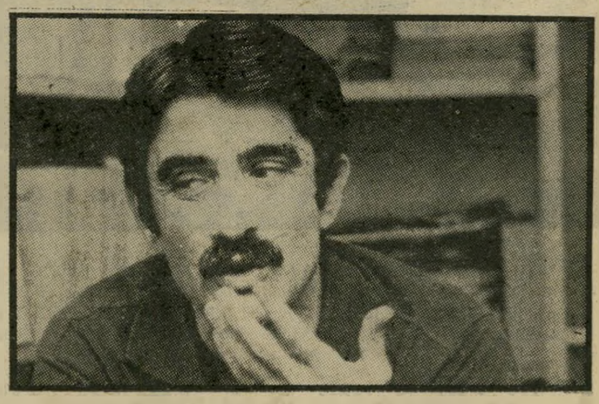
אנשים בעולם

הנסיך אנדריו: הבן היפה של מלכת אנגליה

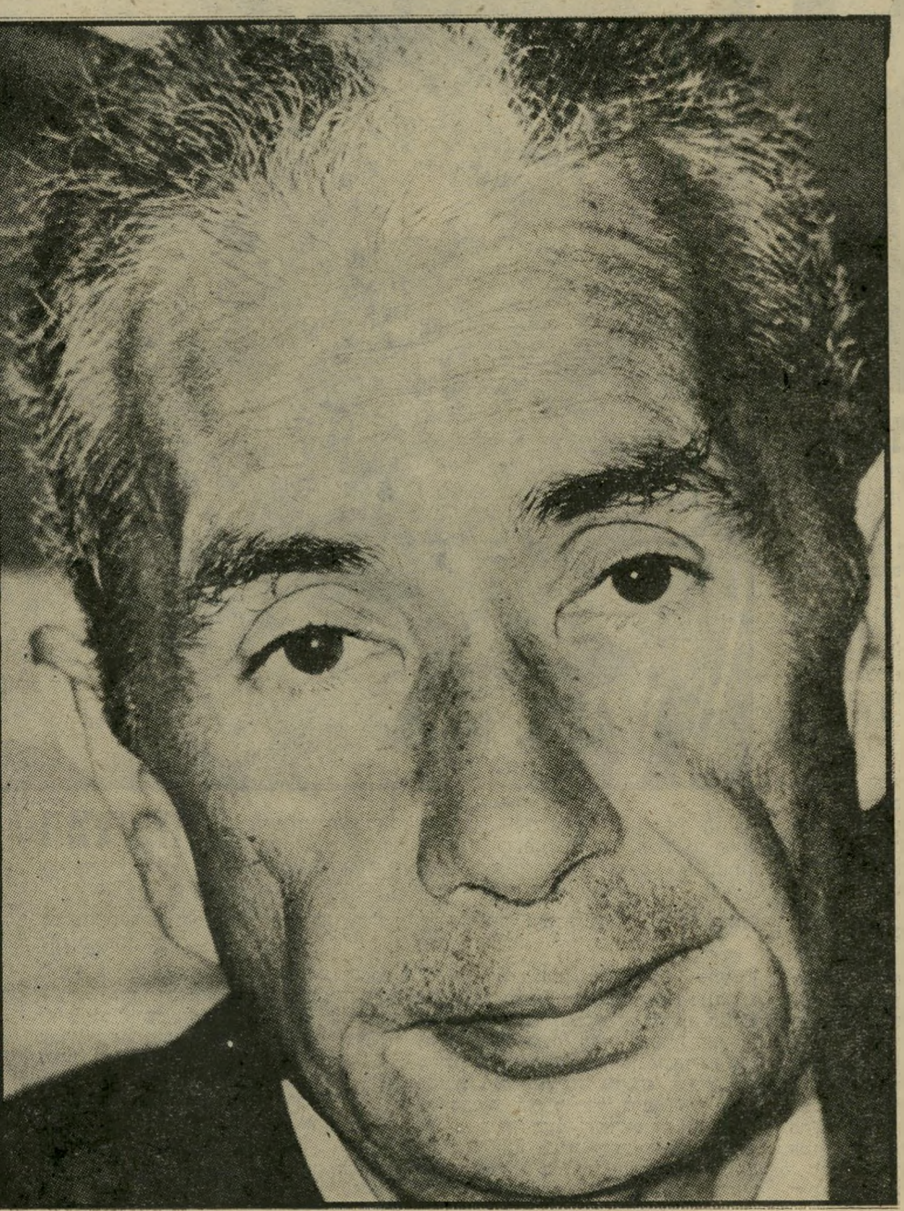
הנסיך אנדריו (19) חזר מן הסיור המלכותי באפריקה, שהיה חופשת הנעורים האחרונה שלו. הוא נירתם ל־12 שנות אימונים. כטייס בקולג' הצבאי הימי (בתמונה העליונה מימין הוא לבוש במדי צניחה). מי שנחשב ליפה בין ארבעה ילדיהם של אליזבת ופיליפ, כבש את לב הבנים והבנות בבית־הספר התיכון בסקוטלנד (בתמונה משמאל, ליד אחיו צ'ארלס), כשהצליח להיראות גברי אפילו בחצאית הקילט המסורתית.

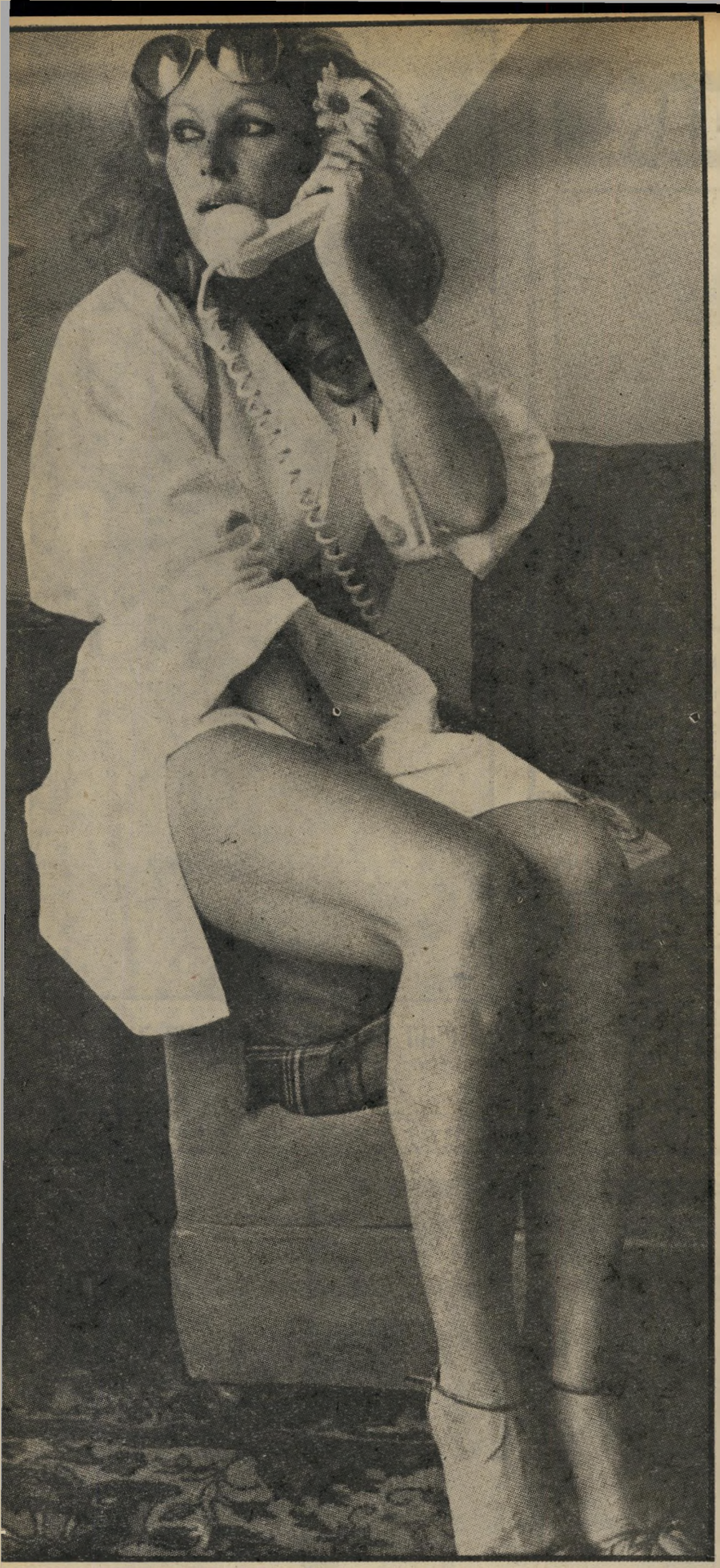

פראנקו פיפרנו: חשוד ברצח אלדו מורו

בן 37, טיפוס של קזנובה, מרצה למדעים, אוהב כלבים וסוסים. כזה הוא פראנקו פיפרנו (בתמונה העליונה מימין), שנעצר בפאריס בעוון תיכנון רוב מיבצעי הבריגדות האדומות, כולל רצח אלדו מורו (בתמונה משמאל). מרתה פטרוביץ', חברתו הפולניה (בתמונה התחתונה מימין) נילחמת כדי למנוע את הסגרתו לאיטליה, בטענה שאין מישקל לעובדות שהציגה המישטרה.

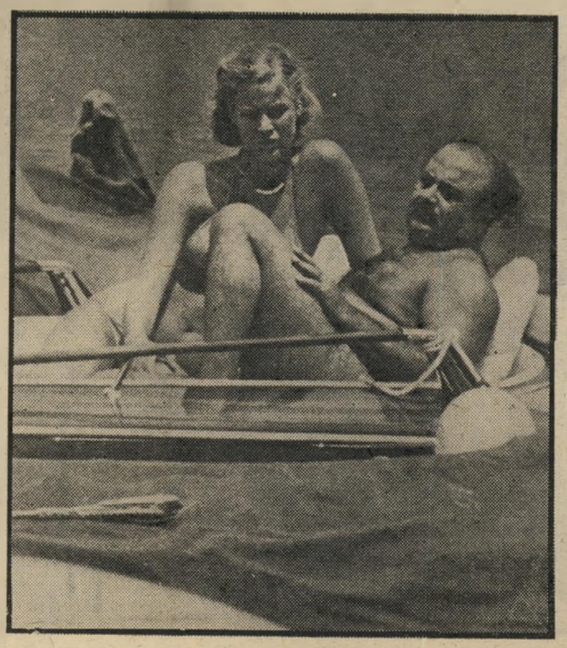

מתגרשת סוראייה: שת'קה שווה מיליארדים

השיח' הסעודי עדנאן קאשוגי גמרש את אשתו סוראייה (בתמונה העליונה), כדי לבלות בנעימים עם ידידות בלונדיות צעירות, דוגמת חברתו לסירה (בתמונה התחתונה). סוראייה בת ה־33, לידת אנגליה, ששמה המקורי היה סנדרה ז'ורביס דיילי, נישאה לקאשוגי לפני 18 שנה וילדה לו חמישה ילדים. היא הבטיחה שלא תגלה את הידוע לה עליו, אם ישלים לידיה סכום של 5 מיליארד מארק (יותר מ־70 מיליארד לירות ישראליות). בעזרת הפרקליט ששכרה, מרווין מיצ'ל־סון, מי שייצג גם את גרושתו של לי מרווין, ובהצלחה, תהיה סוראייה אחת הגרושות העליזות בעולם.

כוכבת אורסולה אנדרס: לחיות רק כדי לאהוב

בסרטה החדש חלום אמריקאי תהיה אורסולה אנדרס יפה מתמיד, עטופה בבגדי־עור שחורים. יופיה האמיתי לדבריה, נובע, מחייה האינטימיים, שבמיסגרתם אינה מוותרת על תענוג כלשהו, והגדול שבהם: לאהוב ולהיות נאהבת. האזינו, כל הכוכבות המוציאות נישמתן בריצת בוקר מוקדמת: "המניע היחידי (בדירתה הפאריסית, בתמונה) בחיי הוא הגבר שאני אוהבת, גם אם הוא מתחלף לעתים קרובות. כשאני אוהבת אני נותנת הכל ודורשת הכל. איני סובלת שהגבר שלי יפזול לצדדים. אני רכושנית מאד. בודאי שאין לי ילדים. ילד זו אחריות גדולה מדי בשבילי. אני פוחדת מאחריות שכזאת. מספיק קשה לי לחפש מישהו כלבבי, ובאין מישהו כזה בסביבה אין לי סיבה לקום בבוקר."

אנשים בעולם

מארלון בראנדו: מי אמר שאני קשה?

מארלון בראנדו שיחרר כמה הצהרות לכבוד הצגות הבכורה של סרטו אפוקליפסה עכשיו, לאחר שיצא לו שם של שחקן קשה, בעייתי ויקרן. „למעשה לא איכפת לי אם הסרט ייכשל," אמר, „כל מה שעשיתי עשיתי למען פרנסיס." כוונתו לפרנסיס פורד קופולה, שביים והפיק את הסרט במשך חמש וחצי שנים, במחיר של כ־37 מיליון דולר. בראנדו הצטלם בחברת ילידי הפיליפינים (הילד והחמור שבתמונה) והודיע בהיוך: „יש לי זכות לכל פרוטה שאני מקבל, כי אינני מאלץ מישהו לשלם לי." זאת אמר בתגובה להאשמה שבכל פעם שהלך לשרותים עלה הדבר למפיקי סופרמן (בו שיחק כאביו של הגיבור) 10,000 דולר.

לואיס גופין:
הבת של קארול קינג

תקליטה הראשון לא שיגע את קהל שומעיו, אך בכל זאת חורצת לואיס גופין בת ה־19 לשון (בתמונה משמאל). זאת משום שהיא בטוחה שקשרי המישפחה יעזרו לה: הוריה הם הזמרת קארול קינג והמלחין ג'רי גופין, שכתבו רבים מלהיטי שנות ה־60'.

ארתור רובינשטיין: להנות מן החיים

ארתור רובינשטיין, בן ה־94, הגיע לווניציה כדי לקבל פרס מייוחד על מיפעל חייו במוסיקה, מטעם הביאנאלה בתיאטרון לה פניצ'ה. חרף מחלת העיניים שתקפה אותו באחרונה, ושבגללה הוא מרכיב משקפי־שמש כהים (בתמונה, למעלה) עולז הפסנתרן: „אני מרגיש נפלא! עכשיו, כשכבר אינני מנגן, הגיע הזמן להנות מן החיים!"

מוניקה ויטי ומיכלאנג'לו אנטוניוני: ביחד ולחוד

למרות שהקשר הרגשי ביניהם כבר התרופף, קיימת הערכה הדדית, שבעטייה הזמין הבמאי מיכלאנג'לו אנטוניוני את השחקנית מוניקה ויטי לככב בסרטו החדש תעלומת אוברפלד. כשהופיעו ביחד בפסטיבל ונציה סינוורו אותם הבזקי מאות מצלמות (בתמונה, משמאל). העיתונאים לא שכחו את תור־הזהב הפרטי של הי שניים, בשנים 1968—1955. אחרי הפרידה ניקשר אנטוניוני לקלייר פפלו; היום אשתו של הבמאי ברנארדו ברטולוצ'י.

CITROËN GS

אם נסעת פעם בסיטרואן GS אתה יודע שיש בה הרבה מן המשותף עם מטוס. אם עולות במוחך אסוציאציות של תאוצה ומהירות - המחץ רגע. תכוונתיה של ה- GS ידהימו אוחך עוד לפני שתסע מטר אחר. אחה מתיישב בבורסא. מתניע את המנוע השקט. חונך את תנורת הבטיחות . . . וממריא. כן. המכונית מחעוררת לחיים ומחרוממת לגובה השיוט הרגיל שלה. מיד עם ההתנעה.

סיטרואן GS היא המכונית היחידה בעולם (מלבד אחוחה הבכירה - סיטרואן CX) המצויידת במערכת הידרופניאומטית משוכללת המאפשרת לה לא רק "לבלוע" את כל טלטולי הדרך ברכות חרישית אלא גם לשמור על גובה קבוע. ואיזון מוחלט בכל מצב ובכל דרך.

אבל זוהי רק התחלת מסלול המבחן שאוחנו מציעים לך לערוך ל- GS סע איחה בבביש מהיר ולחץ על הדוושה. (רק אל תשכח את חוקי החנועה). הטכנולוגיה המחקדמת של ה-GS מעניקה לך תאוצה עוצרת נשימה. הגוי מדוייק. בלימה בטוחה ויציבות שלא הכרת באף מכונית אחרת. מה עוד יוכיר לך מטוס?

המושבים המהודרים אשר כמו וועדו לטיסה טרנסאטלוטית. שדה ראיה פנורמי. ולוח שעונים ומחוונים אשר מעניק לך. בהיוף אצבע. שליטה מוחלטת על אחד מהישגי הטכנולוגיה המתקדמים ביוחר.
אין לך רשיון טיס?
בוא לוסות בלי טיס על גלגלים.
סיטרואן GS החדשה.

המבנה האירודינמי לא יהיה הדבר היחיד שיזכיר לך מטוס.

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל

דוד לובינסקי בע"מ,
תל-אביב: רח' שונצינו 16, טל 6-333214.
סוכנויות: **תל-אביב:**
ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ,
רח' חרוצ 12, טל. 03-331339.

ירושלים: רח' הס 3, טל' 222666, 228888. **חיפה:** רכב הצפון בע"מ, שד' בן-גוריון 8 (שד' הכרמל), טל' 04-538228.
כאר-שבע: אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל' 057-33210.
נתניה: לוינקופף הרכז, רח' שוהם 4, טל' 37821 ; 053-35081.

CITROËN GS

האם אתה מכוסה?

מבול של התייקרויות.
האינפלציה דוהרת.
אתה מנסה להתגונן מפניה
ואולי שוכח –
האינפלציה פוגעת גם בביטוח.

האם אתה מכוסה באמת?

אם למשל,
ביטחת את הרכוש
במחירו המלא,
בתחילת השנה,
תגלה בסוף השנה
כי יותר משליש ממנו
איננו מבוטח.
אם יקרה לרכושך
נזק, חלילה,
תצטרך אתה עצמך
לשאת בשליש זה.

לכן, דוקא
בימים אלה
צריך להקפיד ולהתאים
את הפוליסה לאינפלציה.

יש לכך אפשרויות שונות.
התייעץ עם סוכן הביטוח שלך
ובחר את המתאימה לך.

כי הרעיון הוא שלך
וחברות הביטוח
עוזרות לך להגשימו.

ביטוח.
הרעיון הוא שלך.

מוגש על־ידי

איגוד חברות הביטוח בישראל

אן.קי.

מה באמת אמר עזר וייצמן לאפי עברון

ומה היה עושה במקומו שימחה דיניץ

אנשים

■ חקירות עיתונאיות נערכו, כדי לגלות מה היו המילים הגסות ששר־הביטחון **עזר וייצמן** אמר לשגריר ישראל בוושינגטון, **אפריים עברון** („אפי"), בעת הריב המפורסם שהיה לווייצמן עם **הארולד סונדרס**. הסתבר שכל מה שווייצמן אמר הסתכם במישפט אחד: „תפסיק להיות שמוק!"

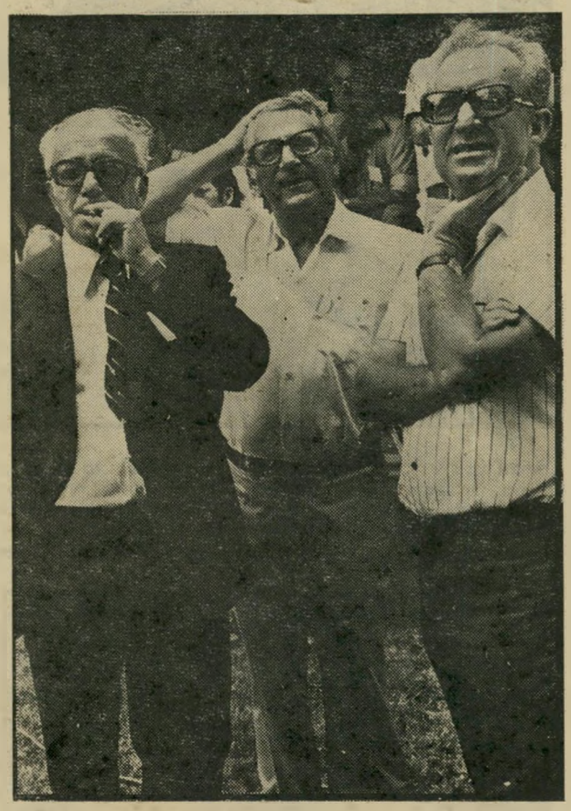
■ השגריר לשעבר בארצות־הברית, **שימחה דיניץ**, נשאל השבוע מה היה עושה במקום עברון אילו וייצמן היה אומר לו כדבר הזה. השיב דיניץ: „דבר ראשון — הייתי מזיז משם את העיתונאים."

■ אולם דיניץ ידע לספר, כי ריב מסוג זה בין מדינאים ישראלים לבין מדינאים אמריקאים אינו חדש. „אחרי ש־**גולדה מאיר** כבר לא היתה ראש־ממשלה היא ביקרה ב־ישראל־הברית, ובארוחת־ערב שנערכה לכבודה ישבו לידה שני אישים חשובים — סגן הנשיא **וולטר מונדייל** ושר־החוץ **סיירוס ואנס**. שר־החוץ הרגיז את גולדה ומונדייל שתק. לבסוף לא יכלה גולדה להתאפק ואמרה ל־וואנס: „למה אינך לומד מסגן־הנשיא' ושותק בנושאים שאינך מתמצא בהם?" וואנס השתתק למשך כל הערב.

■ סגן שר־האוצר לשעבר, **יחזקאל פלימן**, פגש השבוע בבניין הכנסת את מנכ"ל משרד־האוצר, **עמירם סיון**, שסיפר לו על פתרון אפשרי לבעיית כביש רמות — פתיחת האיצטדיון באוניברסיטה העברית למישחקי כדורגל בשבת. הגיב פלומין: „אם ארליך יצליח לפתוח את האיצטדיון של האוניברסיטה בשבת, אני חוזר למישרד־האוצר." כאשר סיפר סיון ל־**שימחה ארליך** על הצהרתו של פלומין הורה זה להספיק מייד את כל התוכניות בנושא זה.

■ ח"כ **שמואל פלאטו־שרון**, אשר הורשע בשבוע שעבר בבית־מישפט בצרפת ונידון לחמש שנות מאסר, לא איבד את חוש ההומור שלו. פלאטו־שרון שיגר מיכתב לשר־האוצר שימחה ארליך, ובו כתב: „אדוני השר, כאשר אתה מאחל עד 120, למה אתה מתכוון?" פלאטו־שרון התכוון, כמובן, לאינפלציה.

■ בדיון שנערך בשבוע שעבר בסיעת המפד"ל עלתה על הפרק שאלת תיפקודה של

יוסף חריף

כאשר הכחישו אנשי לישכת ראש־הממשלה את הסיפור שהופיע ב„טיים", על מצב בריאותו של ראש־הממשלה מנחם בגין, אמר ראש הלישכה, יחיאל קדישאי: „אתם יכולים לקרוא אפילו את מה שיוסקה חריף כתב." למי שאינו קורא „מעריב" לא היה ברור מיהו בדיוק חריף, ומה הקשרים שלו עם ראש־הממשלה. בשבוע שעבר התגלה, כי כתב „מעריב", יוסף חריף, שומר על קשרים טובים עם השרים ועם דובריהם. בתמונה נראה יוסף חריף (מימין) עם שני מקורות מידע חשובים: דובר שר־החוץ, נפתלי לביא, ויחיאל קדישאי.

זיאק אמיר

חבר־הכנסת

של המערך וראש עיריית דימונה ידוע כמי שאינו אוהב לצאת מעירו. הוא עושה כן רק לצורך ישיבות הכנסת. אולם בשבוע שעבר החליט אמיר לבוא לירושלים דווקא בערב שבת, כדי להשתתף במסיבה. אמיר נראה חוגג עם אשה בלתי־מזוהה.

מנחם בגין

אמנם לא חיה בזמן האחרון בכפר חדרוזי דלייית אל־כרמל, אך בתו, חסיה מילוא, ביקרה בכפר ופקדה, כמובן, את ביתו של ח"כ הדרוזי של הליכוד, עמל נאסר א־דין. חסיה הושבה תחת ציור של אביה, וכשהפנו את תשומת ליבה לכך, הרימה כוס בברכה לכבוד דמותו.

אסף יגורי

ח"כ חבודד, פליט ד"ש, שחקים את סיעת יעד והודיע בשבוע שעבר שאין הוא מתכוון לרוץ בבחירות הבאות, ערך הופעת־בכורה לאשתו, דבורקה (לידו, בתמונה) במסיבה שנערכה בשבוע שעבר בירושלים. כאשר נישאל יגורי מדוע החביא עד כה את אשתו ולא הביאה לאירועים ממלכתיים, השיב: „היא לא מתעניינת בכל השטויות האלה."

הממשלה. בין היתר שוחחו חברי־הכנסת של מיפלגה זו על הצעת המיפלגה הליברלית, להחליף את תפקידי השרים שלהם בינם לבין עצמם. רעיון זה הזכיר לח"כ **דויד גלס** את הסיפור הבא: „לאחר סידרה מעייפת בת שבוע, ריכז רס"ר היחידה את כל החיילים והודיע להם: ,יש לי בשורה טובה ובשורה רעה. הבשורה הטובה היא כי היום אתם מחליפים תחתונים. הבשורה הרעה היא, שאתם מחליפים אותם זה עם זה.'"

■ כאשר נודע בעת הישיבה המיוחדת של הכנסת על פרישת מלון הילטון מניהול מיזנון הכנסת, ועל כך שהמיזנון ינוהל מעתה על־ידי מגהלי מיזנון מכון וייצמן ברחובות, אמר שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא**: „עכשיו תראו איך מכון וייצמן יושפע מהכנסת, והרמה המיקצועית שלו תרד פלאים."

■ ח"כ המפד"ל **יהודה בן־מאיר** נראה השבוע במיזנון הכנסת מוטרד ביותר. המיזנון לא היה ערוך לארוחות מלאות, בגלל הפגרה, והוכנו רק כריכים חלביים לקראת הישיבה המייוחדת. טען בן־מאיר: „איך אפשר לאכול אוכל כזה, שברור לגמרי שהוא כשר, ללא כל חשד?"

מדוע חיסל אורי זוהר את מוסך הפחחות שלו

חודש אחרי שנפתח. ומה ענה ח"כ חריש לפלאט־שרון?

שר הבינוי, השיכון וה־קליטה, **דויד לוי**, מודאג מאד מהעובדה שגל הבדיחות או־דותיו, שהציף את המדינה אחרי שהתמנה כשר בממש־לה, נעלם כלא היה. עתה מס־פר לוי בדיחות על עצמו. ה־בדיחה האחרונה מפיו: „כל בוקר אני עולה על השולחן בלישכתי ומתהלך עליו אנה ואנה. תשאלו למה? זה מפני שאני צריך לעבור על החומר."

ח"כ המערך **מיכה חריש** היה בין אלה שקיבלו בירכת־שנה־טובה טלגראפית מח"כ **שמואל פלאטו־שרון** בנוסח: „אני מאחל לך שיתגשם בך בשנה הבאה כל מה שאיחלת לי בשנה שעב־רה." חריש לא החריש, הח־זיר לפלאטו בירכת־שנה־טובה משלו: „אני מאחל לך שמ־צבך הכלכלי בשנה הבאה יהיה כמו מצבי הכלכלי בשנה ש־עברה."

הפירסום הרב שנעשה לסיפור, **שאזרי זוהר**, המח־גורר בירושלים, פתח שם מו־סך לפחחות רכב. והטענה כי עשה זאת כדי לתקן את המ־כוניות ששומרי־השבת מיידים בהן אבנים, עשתה עוול לבד־רן שחזר בתשובה. מסתבר כי אורי פתח את המוסך לא מ־שום שעבר הסבה מיקצועית, או משום שחיפש פרנסה. הוא פשוט ביקש לגמול חסד לאחד מחבריו הדתיים, שהוא פתח רכב במיקצועו, פתח את המו־סך בעבורו, בתיקווה שהה־י־תו תמשוך לקוחות. בינתיים הסתבר שאותו פחח לא הצ־ליח לעמוד בהתחייבויותיו והמוסך נסגר באותה מהירות שבה נפתח.

בדיחה שנפוצה לאחרו־נה בחוגי הליכוד: „מי יהיה יורשו של מנחם בגין? — ח"כ ל"ע **גידעון האוזנר**. הוא המומחה הגדול ביותר לשואה."

דויד לוי

שר הבינוי והקליטה, הופתע מאד כאשר בפתיחת תערוכתו של הצייר שימעון אבישר, ניגש אליו הקומיקאי האידי שימעון דז'יגאן (בתמונה) והתחיל לספר לו בדיחה באידיש. לוי העמידו מייד על כך, שאינו דובר שפה זו. אז נמצא מישהו שתירגם את הבדיחה לצרפתית. טען דז'יגאן: „שר־האוצר, שימחה ארליך, הוא שר האוצר הטוב ביותר בעולם." „מי אמר את זה?" שאל לוי. „אני," השיב דז'יגאן, „וזאת הבדיחה הכי מוצלחת שלי." לוי פרץ בצחוק סוחף.

טומי לפיד

נושק לאפריים קישון, בעת מסיבת ה־הפתעה שנערכה לו על־ידי אשתו וגלי צה"ל. הפגישה הראשונה של שני ילידי־הונגריה אלה נערכה לפני למעלה מעשרים שנה. טומי כתב מאמר לעיתון ההונגרי „אוי קלט", וקיבל תשובה שמאמרו אינו ראוי לדפוס על החתום היה קישון. בינתיים הגיעו השניים להצלחות גדולות יותר וידידות עמוקה. לפיד מנהל את רשת־השידור וקישון הפך סופר ובמאי מצליח מאד.

שימעון אבישר

הצייר שהזמין את שר הבינוי ל־פתיחת תערוכת ציוריו ביפו, לא הכיר קודם לכן את לוי אישית. הוא הופתע לגלות בתערוכה, ששניהם בני אותו הגיל וילידי אותה עיר במרוקו. לוי נישק את אבישר בהתרגשות רבה, סיפר בדברי הפתיחה שלו שהוא רואה בו את תרומת יחידות מרוקו בתחום האמנות הפלאסטית העולמית.

עיתונאי השמיע באוזני מזכיר הממשלה, **אריה נאור**, את הבדיחה האומרת, כי יש לקצר את תקופת שילטון הלי־כוד בשליש, משום שהעם ראוי להפחתת עונשו, בגלל התנהגות טובה. נאור אילתר בו במקום בדיחה נגדית: „זה לא עם שכדאי להיטיב עימו. הוא לא מתנהג יפה, ולכן הוא יקבל עוד ארבע שנים."

שולחן ענקי הוצב לאחו־רוגה במישרדו של עורך־הדין **יהודה ויינשטיין**. ה־פרקליט חמד לצון, הציע לאורחים וללקוחות שהוזמנו לפתיחת המישרד החדש, ש־יביאו עימם מחבטי פינג־פונג כדי לחנוך את השולחן. באו־תו אירוע נישאל **אריה צ'ר־טוק**, חבר ועד הפרקליטים, אם גם משכורות השופטים יו־עלו כשם שהועלו משכורות הפרקליטים. השיב צ'רטוק: „אם השופטים רוצים להצליח ולזכות בהעלאה, שיצרפו או־תי לוועד שלהם — זה מש־תלם!"

כאשר שמע **דידי מנו־סי** שהעיתונאית בעלת טור־האישים, **מירה אברך**, טו־ענת כי **יעל דיין** היא שהש־פיעה עליה לכתוב את הרומן החדש שלה, הוא התפלא בקול רם: „ואני חשבתי, לפי הרו־מנים של יעל דיין, שהיא מוש־פעת דווקא ממירה אברך!"

במסיבה מצומצמת ש־ערכה הנהלת מערכת מעריב לרגל הופעת ספרו של ראש־הממשלה — לשעבר, **יצחק רבין**, פינקס שירות, בהוצאת העיתון, חולקו בין הנוכחים

מרשימותיו של מבקר מסעדות

הפעם היה בחברתי אורח מצרפת, ידיד ותיק ומבין גדול בארוחות וביין. המסע־דה זכתה למחמאותיו, ובמיר־חד הביע פרנסוא את התפע־לותו מיין "פטיט סירה". זהו יין אדום חדש ומעולה של כרמל־מזרחי, הוא הת־אים נפלא למנה העיקרית, צלי בקר ברוטב.

לא מכבר טעמתי עוד יין חדש של כרמל, "טינטה אמרלה", גם הוא יין שול־חני אדום משובח. אני ממ־ליץ על היינות האלה בפני כל אוהבי היין הטוב. כדאי לכם לזכור את השמות החדשים האלה.

פטיט סירה וטינטה אמרלה מיטיבים את הארוחות

מוקד

אנשים

20 העותקים הראשונים של הספר בן שני הכרכים, רבין, שנשא דברים במסיבה, התבקש לחתום על עותקים אלה. הוא התחמק מכך בנימוק ה־סתמי: „בהזדמנות אחרת."

■ דוגמה נאה לחסכנות ב־שירות הציבורי נתן לאחרו־נה נציב שירות בתי־הסוהר, **חיים הוי**, שיצא הקייץ לביי־קור במדינות סקנדינביה, כדי לעמוד מקרוב על החידושים האחרונים בתחום בית־הסוהר הפתוח. נילווו אליו לסיור רע־ייתו ובתו, שנסעו כמובן על חשבונן. כשהגיע לאחת ממדי־נות הצפון הסתבר לו, כי מח־ר השהייה במלון הוא בדיוק כסכום האש"ל היומי שהוקצב לו. לוי פנה לשגרירות ישראל במקום, ביקש שיסדרו לו ול־בני משפחתו אירוח בבית פרטי. כך יכול היה ללון עם משפחתו תמורת סכום קטן בהרבה מזה שנדרש במלון.

■ בביקורו האחרון של שר־החוץ, **משה דיין**, בקו־פנהאגן, נערכה לכבודו על־ידי מארחיו הדנים סעודה חגי־גית. לפני הארוחה התייעצו אנשי מישרד־החוץ הדני ברב **בנט מזכיור**, רבה של הק־הילה היהודית בדנמרק, לגבי התפריט. על מנת שלא לפגוע בכללי הכשרות, הציע הרב מלכיור שהסעודה כולה תור־כב על טהרת מאכלי הדגים. אחרי שהוכן התפריט הגיעה בקשה משגרירות ישראל בקו־פנהאגן לשנות את התפריט. „דיין מעדיף לאכול מאכלי בשר," הסבירו. המארחים הד־נים היו נבוכים. לבסוף מצאו פשרה. לרב מלכיור הגישו סעודת דגים ולשר־החוץ הגי־שו מאכלי בשר. כל הנוכחים סביב השולחן ידעו כי הבשר מה ביפו, בביתו של **הוראס ריכטר**, בעל גלריה. הפסל **מנשקה קדישמן**, שהגיע למסיבה עם ילדיו, נראה עייף. כאשר נישאל מדוע, השיב: „אני טס כל הזמן לחוץ־לארץ לתקופות כה קצרות, עד שאי־נני מתרגל להבדלי השעות של היום והלילה. ומילבד זאת גם הורדתי 28 ק"ג ממישקלי." ה־פסל עב הכרס ממש התעלל בעצמו, כדי לרזות. הוא מצא דרך לקשור את שיניו בחוט מתכת, כדי להתגבר על יצר הזלילה, וכשהוא נמצא באר־צות־הברית הוא ניזון ממזון תינוקות, ארוז בצינצנות קט־נות. פרטים נוספים סירב לג־לות. „אני מפחד מעין רעה," הודה בפומבי.

■ הציירת **נעמי סמי־נסקי** עבדה קשה מאד ה־קיץ. היא הכינה תחריטים ל־שלוש תערוכות בארה"ב — בבוסטון, בופלו וסיאטל. בי־מים אלה היא עסוקה באריזת העבודות. כאשר נישאלה אם בעלה, הסופר **ס. יזהר**, יצ־טרף אליה לנסיעה, השיבה: „אני מאד מקווה שכן." אלא שיזהר טרם החליט.

■ הדוגמנית־שחקנית **אתי** (פרשת וינשל) **זבקו** החלה להאמין בניסים. רק כך היא מסבירה כיצד מצאה השבוע את כלבה. ציקו, שאבד, כאי־לו בלעה אותו האדמה, לפני שמונה חודשים. כלב האפגן שלה פשוט נעלם. כל פניותיה הנואשות, מעל דפי העיתונות ואל אגודת צער בעלי־חיים. העלו חרס. אתי והברה, מפיק הסרטים **אברהם קריינברג**, התייאשו כבר מ־למצוא אותו. והנה, לפני כמה ימים הוזמן הזוג לארוחת ערב אצל **אהרונה ואסי יין**, בביתם החדש שבגני־יהודה. כשהגיעו למקום, ובעודם מתפ־שים מקום חנייה, הבחינה אתי בנערה אלמונית, המטיילת עם הכלב האובד ציקו. אתי פנ־תה לנערה וגילתה לה כי היא בעלת הכלב. הנערה התרגשה, הזמינה את אתי וצ'רופה לבי־תה ושם, על כוס קפה, סיפר אבי הנערה כי רכש את הכ־לב, במחיר מלא, מאגודת צער בעלי־חיים. בסופו של דבר הוסכם, על דעת הכל, כי על ציקו לחזור לביתו המקורי. לכלב ולבעליו הישנים־חדשים שלום.

■ ותמלא הארץ בשחקנים זרים, בעיקבות הסרטת מצדה. עובדה זו עוררה את אנשי ה־בוהמה בתל־אביב לארגן מסי־בות גון־סטוס לכבוד האור־חים. הסופר **דן בן־אמוץ** הכין בשבת האחרונה ארוחת־צהריים בביתו שביפו, אליה הזמין את השחקנית הדרום־אמריקאית **ברברה קרה**, את השחקן הבריטי **פיטר אוטול** ואת השחקנים האמ־ריקאיים **פיטר פטראוס** ו־**אלן פיינשטיין**. ברברה הכינה אורז בסיגנון דרום־אמריקאי ודן — את השאר. עוד באותו היום, בשעות ה־ערב, סעדו שני הפיטרים — אוטול וסטראוס — על שול־חנה של השחקנית **דליה לביא**, השוהה עתה בארץ ב־ביקור־מישפחה־ומולדת.

■ במסיבה בתל־אביב פגש המנחה **יעקוב אגמון** את בעל הטור **אפריים קישון**. אמר לו אגמון: „אני שמח לראות אותך, כי כל מה שיש לי נגד **יוסף** („טומי") **לפיד**, הבוס של רשות־השידור, אני יכול להוציא עליך." אגמון התכוון, כנראה, לרמוז בכך שלפיד, כמוהו כקישון וכ־**קריאל** („דוש") **גרדיש**, נימנה על קבוצת העיתונא־יים יוצאי הונגריה, המכונה „על דרך הלצון „המאפייה ההונג־רית".

■ אשתו של אגמון, השח־קנית **גיזה אלמגור**, יצאה השבוע להונגריה, להשתתף בקונגרס בינלאומי שידון ב־נושאי תיאטרון. כאשר נישי־אלה אם למדה קצת הונגרית, השיבה: „לא, השפה הזו מז־כירה לי את טומי לפיד."

■ אל תערוכת הציורים של הצייר **אברהם מנדל**, בעלה של **תקומה**, בתו של מייסדו ועורכו הראשון של מעריב, **עזריאל קרליבך**, הגיעו עורכי שני הצהרונים המתחרים: **שלום רוזנפלד** ממעריב וגוש מוזר מידיעות אחרונות. בספר האורחים חתם רוזנפלד בצד ימין. כאשר ראה זאת מוזס, אמר: „אם הוא חתם בימין, אחתום אני בשמאל." מפקדת השיטרות, **נעמי שרמן**, שהבחינה בכך אמרה: „אם כך, צריך מיש־טרה כדי להפריד בין השניים." נטלה עט וחתמה במרכז ה־עמוד, בין שני המתחרים.

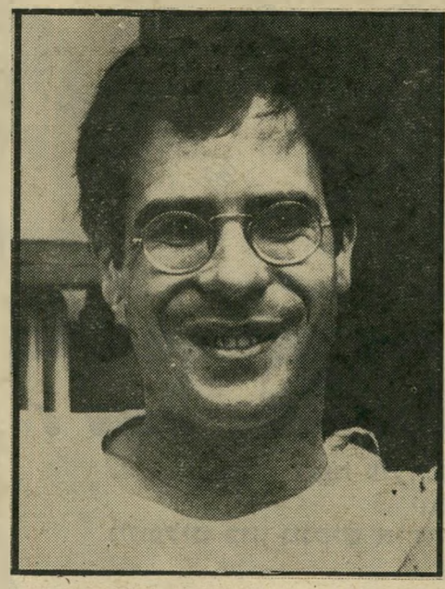
■ לא תמיד נהנה השחקן **יהודה ברקן** מפירסומו כ־אלוף המתיחות. השבוע, כש־נתקע בפתח־תיקווה וניזקק לטלפון, נאלץ להסתובב ממ־קום למקום, אחרי שבעלי ה־טלפונים זיהו אותו ודחו או־תו באומרם: „באת למתוח אותנו? לא תצליח!" כשסי־פר זאת לידידים בתל־אביב, אמרו לו: „אכלת אותה!" אכלת אותה הוא במיקרה גם שם התקליט החדש של ברקן הנחטף בחנויות כלחמניות טריות.

■ לזמר **יהורם גאון** יש מעריצים בכל מקום, גם בכפר הדרוזי דלית אל־כרמל. **עדי ביראני**, מנכבדי הכפר, ערך מסיבה מייוחדת לרגל מלאת שנתיים לנישואי יהורם ו**אורה** גה. הגאונים הגיעו בהרכב מלא, שכלל את האמא של יהורם, את שני אחיו ואת אחו־תו. הסעודה נערכה כיד המ־לך ובשיאה הוגשה לזמר תעו־דת־הוקרה מטעם תושבי ה־כפר. במסיבה השתתף גם ראש המועצה המקומית, **נאוואף חלבי**.

שולה רווח

רעייתו של במאי הקולנוע הישראלי זאב רווח היא משתתפת קבועה בסרטיו. בסרט האחרון שהשלים זאב, „טעות במיספר", צילם רווח את אשתו יחד עם השחקן ישראל גורין, כשהם עושים אמבטיה משותפת בחמי־טבריה. רווח ניצל את העובדה שהסרט צולם בעת החופש־הגדול והוסיף לצוות שחקני הסרט גם את בנותיו, מאיה ואורית, וכן את כלבו.

מוטי לרנר

במאי המישנה של יוסי יזרעאלי בהצגת „שיבעת הקבצנים" בתיאטרון החאן הירושלמי, דומה דמיון מפתיע לאיש הטלוויזיה מאיר שליו (משמאל). מוטי נהנה מכך הנאה מרובה. „ילדים ניגשים אלי ברחוב ומבקשים אוטוגראפים, אנשים קמים ונותנים לי לשבת באוטובוס, יש חנויות שבהן נותנים לי הנחה במחיר, כשחושבים בטעות שאני מאיר שליו." מוטי מקווה שלא יקרה החיפך, שלא יבקרו את מאיר שליו על חלקו שלו בהצגת „הקבצנים".

אינו כשר והתלוצצו, מה יעלה בגורל הקואליציה הממשלתית, אם יוודע לשרים הדתיים ש־שר ישראלי בכיר אכל טריפה בסעודה רישמית, ועוד בנוכ־חותו של רב נכבד.

■ לחגיגת הבר־מיצווה של **חנן**, בנו של היועץ לענייני אמנות **אמנון ברזיל**, הגיעו ציירים רבים. המסיבה התקיי־

צא למרפסת!

כמה עולה דירה היום?
יותר ממיליון.
מטפלים בה, מנקים אותה, מקשטים.
אבל בחצר?
פחד אלוהים!
היא מלאה טינופת,
והגינה? מתה מזמן...
טפח את נקיון הבית, החצר, טפל בגינה.
חוץ מזה שיהיה נעים ויפה לחיות, אתה גם מעלה את ערך רכושך...

מוגש כשירות לציבור ע"י

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

הנדון:

בשולי הפרשה

לשון הפרשה אחת חוזרת, לפחות, אל מעמקי הנשמה של העם, מעוררת שאלות־יסוד של מוסר ומישטר, מכריחה את הציבור וכל פרט בו להביט בראי ולשאול: מי אני?

כזו היא פרשת דניאל פינטו.

הנה כמה שאלות.

■ ■ ■

מי זה הצבא? כאשר מדברים על „הצבא", על מה ועל מי מדברים?

היו שטענו שאנחנו, חושפי האמת בפרשה נוראה זו, „פגענו בצבא".

כלומר, הצבא הוא משהו נפרד, משהו רחוק מאיתנו, משהו שיש לו חיים עצמאיים.

הצבא זה הרמטכ"ל. הצבא זה הקצינים הבכירים. מי שמותח עליהם ביקורת, מי שמערער על אמינותם, קל וחומר מי שתובע את החלפתם, „פוגע בצבא".

זה מזכיר את פרשת דרייפוס, את הקצינים־השקרנים שעלו על דוכן־העדים ושהאשימו את אמיל זולא ב„פגיעה בצבא", ושטענו כי הוא „סוכן האוייב". (אז גר־מניה, לא אש"ף). ותשובתו המהדהדת של זולא עצמו: „מי זה הצבא? הצבא — זה העם!" (בנעורי ראיתי את פול מוני, בסרט על חיי זולא, מטיח מילים אלה. עד היום אני זוכר את ההתרגשות שאחזה בי.)

הצבא זה אנחנו. כל מי שמשרת בו, כל מי ששירת בו, כל מי ש־ישרת בו. כל חייל קרבי. כל מי שנפצע בקרב. כל נכה. וגם כל מי ששירת בו בתפקיד מפויע.

הצבא זה אנחנו. אנחנו מסרנו לפלוני את הסמכות לפקד עלינו. אנחנו מסרנו בידיו את השליטה על חיינו. לא מפני שהוא אדם עליון. לא מפני שהוא החכם באדם. אלא מפני שבחרנו בו לתפקיד מסויים זה.

ואם אנחנו, העם, הצבא, מגי־עים למסקנה שמוטב להחליפו ב־אחר, זכותנו היא וחובתנו היא לאמר זאת.

■ ■ ■

איך מתמנה אצלנו רמטכ"ל? שמעתי פעם הרצאה על כך מפי האלוף ישראל טל. זה היה לפני מילחמת יום־הכיפורים, כאשר מעטים העזו לשאול שאלות כאלה.

טייק עמד בדבריו על המיק־ריות הנוראה הטמונה אצלנו ב־תהליך מינויו של האדם, שאחריות כה כבירה נמסרת לידיו.

ואכן, סמכות הרמטכ"ל היא כבירה. הוא המפקד העליון. הוא לבדו קובע את הדוקטרינה של צה"ל, את הכשרתו למיל־חמה אפשרית, את פעולתו במילחמה כשהיא פורצת.

הצבא אינו גוף דמוקרטי, ואינו יכול להיות כזה. הפורום של המטכ"ל אינו מקבל החלטות בהרמת־ידיים. מדבר מי שמדבר, ובסוף מחליט הרמטכ"ל — הוא לבדו.

והחלטת הרמטכ"ל — היא החל־טת צה"ל, היא המונשת לממשלה כחוות־הדעת הנחרצת של הצבא.

יותר מזה: הרמטכ"ל הוא דמות מנהיגה ומחנכת, לטובה או לרעה. הוא הנותן את הדוגמה האישית. הוא הקובע את הנורמות המוסריות והמעשיות.

איך נבחר הרמטכ"ל? די במיקרה. מבין קבוצה קטנה של מועמדים אפשריים, בוחר לו ראש־הממשלה או שר־הביטחון את האיש הנראה לו. אישור הממשלה הוא תהליך אוטומטי.

אולם בשעה שמתמנה רמטכ"ל, יודעים מעטים (אם בכלל) מהי הדוקטרינה שהוא דוגל בה, מהן תפיסותיו המוסריות, הפו־ליטיות, האידיאולוגיות — תפיסות שיש־פיעו מחר על כל מעשה של צה"ל.

הכנסת אינה מזמינה את האיש, כפי שעושה הסנאט של ארצות־הברית, וחוקרת את המועמד במשך ימים ארוכים, כשהשא־לות ניתכות עליו מכל עבר, ודיעותיו נבד־קות בזכוכית מגדלת. גם בממשלה אין שום בירור כזה.

למעשה ממנים רמטכ"ל בשיטה של הימור. לפעמים זה מצליח, לפ־עמים זה נכשל. (ולא אזכיר בהק־שר זה שמות).

כאשר נבחר רמטכ"ל, נבחרת גם דוקט־רינה צבאית, איסטראטגיה, נורמה. האיס־טראטגיה גובעת, כמובן, מהשקפה פוליטית — לפעמים באופן מודע, לפעמים באופן לא־מודע. אין דוקטרינה צבאית „אובייק־טיבית".

כאשר התמנה חיים בר־לב כרמטכ"ל, נבחרה האיסטראטגיה של קו בר־לב. באותה עת היתה איסטראטגיה זו שנוייה במחלוקת חמורה בצמרת הצבא. לפחות שניים — ישראל טל ואריאל שרון — התנגדו לה.

האם נערך בירור? האם ניתן לשניים אלה להביע באוזני הממשלה תפיסה אחרת, בטרם נעשה המינוי? בוודאי שלא. הממ־שלה, שמינתה את בר־לב, לפי דרישת משה דיין ו/או גולדה מאיר, כלל לא היתה מודעת להשלכות ההלטתה.

בדיעבד, קשה לומר ששיטה מוזרה זו הוכיחה את עצמה. די להסתכל באלופים המצטיינים, ש ל א הגיעו מעולם לכס הרמטכ"ל. עזר וייצמן, למשל. וישראל טל. ומי שמתייחס בחיוב אל אריק שרון, יכול גם להוסיף את שמו לרשימה.

האם מוטה גור היה צריך להיות האיש אשר בידיו הופקד צה"ל המוכה, הנבוך, המסוכסך, אחרי מילחמת יום־הכיפורים?

שום חברה מיסחרית בינונית לא היתה מרשה לעצמה למנות את המנכ"ל שלה בצורה כזאת. אינו עשתה כן, היא היתה פושטת את הרגל.

■ ■ ■

מי דוע החליט עזר וייצמן למנות את רפאל איתן לתפקיד זה?

רפול הוא חייל מצטיין. יש לו הרבה תכונות צבאיות חיוביות. הוא איש־מיקצוע. הוא איש הסדר והמישמעת. יש לו עבר קרבי מצטיין. הוא פיקד בהצלחה על גייסות במילחמות.

יתכן שווייצמן אמר לעצמו: „הנה איש שיעסוק בצד המיקצועי של צה"ל, שידאג לכך שהכל יתפקד כראוי, אך שלא יעסוק בפוליטיקה ויניח לי לקבוע את כל הענינים של מערכת־הביטחון שמעבר לתחום המיקצועי הצר."

אם כן, הוא טעה. שני הרמטכ"לים־לשעבר שבממשלה — ייגאל ידין ומשה דיין — הזהירו אותו והתנגדו למינוי.

מן הרגע שנתמנה כרמטכ"ל, התערב רפול בעניינים פוליטיים ואידיאולוגיים.

כבר בימים הראשונים של כהונתו מתח ביקורת קטלנית על חופש־העיתונות והש־מיע דיעות פוליטיות שהן זהות, פחות או יותר, עם השקפות גוש־אמונים. בפרשת אלון־מורה מסר חוות־דעת צבאית־אידיאו־לוגית, הסותרת את חוות־הדעת של שר־הביטחון. בפרשות לדרמן, בפרשת פינטו ובשורה של מיקרים אחרים קבע נורמות הסותרות את מוסר־המילחמה.

כל זה נתגלה אחרי המינוי. איש לא טרח לברוק דברים אלה לפני המינוי. לא ועדה של הכנסת, לא הממשלה, לא מועצה עליונה לביטחון לאומי (שאינה קיימת).

מה עושים כשמתברר כי הרמטכ"ל דוגל בתפיסות שאינן מקובלות — בלשון המעטה — על חלק חשוב של הציבור, והסותרות מושגי־יסוד שהיו מקובלים במדינה?

לא כלום.

התביעה להדיח את הרמטכ"ל „פוגעת בצבא". ראש־ממשלה חזק היה מסיק מס־קנה. דויד בן־גוריון סילק פעם שני אלופים בן־לילה. אבל קבוצת־העסקנים המעוררת והמפולגת, הקרוייה כיום ממשלה, שאין בה ראש־ממשלה אלא אך נואם־ראשי, בוודאי אינה מסוגלת לכך.

■ ■ ■

הצבא הוא העם. הצבא הוא כ ל העם. בטאנק אחד יושבים, זה ליד זה, נץ ויונה. דתי ואנטי־דתי יוצאים יחד לפעולת־לילה, וסומכים איש על רעהו שלא יפקירו חבר פצוע בשדה. שוחר־סיפוח ושוחר־שלום מחפים זה על זה בקרב אווירי. כל זה אפשרי, מפני שהצבא הוא שטח ניטרלי. לצבא אין פוליטיקה, אין אידיאולוגיה, זולת ההגנה על ביטחון המדינה, על פי הוראות הממשלה, הנבחרת על־ידי הרוב הדמוקרטי.

מי שמערב את הצבא כצד בוויכוחים פוליטיים ואידיאולוגיים הורס דבר שאינו ניתן לתיקון.

אם הרמטכ"ל (כ ל רמטכ"ל) מעמיד את צה"ל לרשות אידיאולוגיה פוליטית (כ ל אידיאולוגיה פוליטית), הוא הורס את המוטיבציה של כל מי שאינו דוגל באותה אידיאולוגיה, ובמיקרים קיצוניים גם מעורר בליבו בעייה מצפונית הרת־אסון.

זה נכון לגבי האידיאולוגיה של ש"י בדיוק כמו לאידיאולוגיה של גוש־אמונים. מי שרוצה שאיש של"י ואיש גוש־אמונים ישרתו בצבא אחד, בכיתה אחת, חייב להוציא את הצבא — כצבא — ממאבק הדיעות, האמונות והאידיאולוגיות.

הרמטכ"ל הנוכחי אינו מבין זאת. יתכן שזוהי הטענה החמורה ביותר שהושמעה נגדו.

■ ■ ■

מאחר שנוצרה המחלוקת, וקם מחנה „להגנת הרמטכ"ל" (מזור, שום רמט־כ"ל קודם לא היה זקוק לכך שמישהו יגן עליו), מעניין לראות מ י מקבל על עצמו בהתנדבות תפקיד זה.

חבורה מוזרה, מוזרה מאד.

משפחת פינטו, אשר בנה ביצע, לדברי הרמטכ"ל עצמו, את אחד הפשעים החמורים ביותר בתולדות צה"ל. גוש אמונים. „הרב" מאיר כהנא ופלוגות־הסער שלו. „ותיקי יחידה 101" — אותה יחידה שערכה את טבח קיביא, ושחבריה התפארו בכתב ב־רציחת אזרחים חפים־מפשע מעבר לגבול, כ„תגמול" על רציחת אזרחים חפים־מפשע בצד זה של הגבול. אהרון פאפו. מאיר הר־ציון, שחתך את גרונותיהם של כמה בדו־אים כגאולת־דם פרטית. בנה של גאולה כהן וחבריו, שהשתלטו על כמה אגודות־סטודנטים, לבושתו של ציבור־הסטודנטים הגדול, שרובו אינו משתתף בבחירות ל־מוסדותיו ולא איכפת לו מה עושים הללו בשמו. וכמה מן הכסילים היותר־ידועים בכנסת ובממשלה.

לא נעים.

בכל חברה יש קבוצות פסיכופאטים פו־ליטיים, חוגים הנוברים ברפש של גיז־ענות חשוכה. הקו־קלוכס־קלאן ודומיו בארצות־הברית. המאה השחורה ברוסיה הצארית. הניאו־נאצים בגרמניה. החומיינים למיניהם בעולם המוסלמי.

אנחנו חברה נורמלית. גם לנו יש.

כל עוד החברה מתפקדת כראוי, אין בכך סכנה. אין רואים אותם על פני השטח.

אך לפתע קורה משהו — והנה יוצאים העכברושים מכל החורים.

דומה הדבר לביב־שופכין סתום. העולה על גדותיו. פתאום מזדמים השפכים את האוויר, מכסים את הכבישים, מציפים את החצרות. ואין ברירה אלא לפרוץ את ה־סתימה, כדי שהביוב יתפקד שוב כראוי.

מה שקרה בשבועיים האחרונים בארץ דומה לסתימה כזאת. משהו התקלקל. זהו מחזה מבחיל, וגם מדאיג. אני מקווה ש־הביוב יתוקן, והשפכים הפוליטיים האלה ייעלמו מעל פני השטח.

■ ■ ■

שישה קצינים בכירים (לשעבר) ישבו בשבוע שעבר מול מצלמת הטלוויזיה והתווכחו על טוהר־הנשק.

מה גרם לטלוויזיה לערוך ויכוח כזה, לראשונה מאז הקמתה?

הפרופסור אפריים אורבך פירסם את מיכתביו הנרגשים לראש־הממשלה, לשר־הביטחון ולרמטכ"ל.

מה גרם לכך?

בכל בית, בכל מקום־עבודה, וגם בכל יחידה צבאית, התלקח הוויכוח סביב ה־פרשה, ובין השאר הוויכוח על השאלה מה מותר ומה אסור לחייל במילחמה.

מה גרם לכך? מי גרם לכך?

גרמו לכך אותם שמצפונם ציווה עליהם לשבור את קשר־ההשתקה, להסתכן בשינ־אתם הרצחנית של קנאים פרימיטיביים, לקבל על עצמם את קלוותיהם של פולי־טיקאים עלובי־נפש. אותם שיצאו בלילות והפיצו ברבבות עותקים את סיפור־האמת (ושמו עותק אחד גם בתיבתו של הפרו־פסור אורבך).

לחם הכבוד. תודות להם לא ייאמר על מדינתנו: כאשר נעשתה נבלה בישראל, שתק המצפון היהודי — כשם ששתק מצפון ה־עמים כאשר נעשתה נבלה לי־שראל.

ראש־הממשלה ושר־הביטחון מעניקים דרגת רב־אלוף לרפול

אברהם גינדי

מעניק מתנות ללא הגרלה בשווי

5,000,000 ל"י

מבחר מוצרים מעולים לדירתך החדשה:

קנה עכשיו דירה מפוארת וקבל בחינם אוצר שלם של מתנות לפי בחירתך:

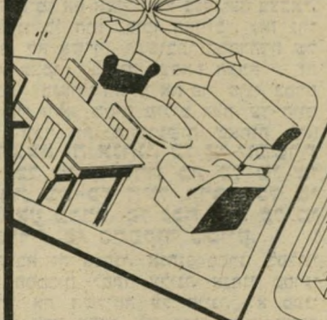
אוצר 1.OD
טלוויזיה צבעונית*
מכונת כביסה*
שואב אבק* מגהץ.

אוצר 2.OD
מקרר*
מדיח כלים*
מקפא*
מייבש כביסה.

אוצר 3.OD
מערכת ישיבה לסלון*
פינת אוכל*
חדר שינה להורים*
חדר ילדים.

אברהם גינדי מציע לך דירות פאר במחירי פרסום ללא הצמדה ובתנאים נוחים:

צורת התשלום	בראשון-לציון	בפתח-תקוה	ברמת-השרון
בעת ההרשמה	10,000 ל"י במקום 50,000	10,000 ל"י במקום 50,000	10,000 ל"י במקום 50,000
בחתימת החוזה	450,000 במקום 850,000	650,000 במקום 1,100,000	1,000,000 במקום 1,500,000
משכנתא	600,000 במקום 700,000	600,000 במקום 700,000	600,000 במקום 700,000

היתרה בתשלומים נוחים.

הזדרז! מספר הדירות מוגבל.
הכנס עוד היום למשרדי המכירות של אברהם גינדי. גם לך יהיה אוצר של מתנות.

לרגל המבצע יהיו פתוחים משרדינו בראשון־לציון ובפתח־תקוה במוצאי שבת החל מהשעה 19.30.

בנוסף אתה יכול לזכות ב- 1,000,000 ל"י

שיוגרלו בין 300 הקונים הראשונים

ההגרלה תערך בנוכחות נציגי המכון למסחר הוגן, מודיעין אזרחי ורואה־חשבון החברה.

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

משרדי מכירות: ראשון־לציון – רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית) חניה פרטית למבקרים במשרד. פתח־תקוה – רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת־השרון – רח' סוקולוב 84.

מי יושב בכנסת, במישרדי הממשלה, בקומה החמישית של הוועד־הפועל ובמצודת זאב, בצמרת ההסתדרות ובמטכ"ל צה"ל? טיפוס אחד יושב בכל מקום. מיהו?

ההחלטיסטים

כ דאי זקחת פעם יום־חופש, ולערוך טיול לאורך כמה קילומטרים של מיסדרונות. המיסדרונות המומלצים מצויים בכמה אתרים בשלוש הערים הגדולות בישראל, ובכמה מקומות נוספים: בכנסת, במישרדי הממשלה, בקומה החמישית של הוועד־הפועל של ההסתדרות ובהנהלת כור ובנק הפועלים; במצודת זאב וברחוב הירקון 110 בתל־אביב, בסינאטים של האוניברסיטות ובמערכות העיתונים הגדולים. אין לשכוח את הנהלות הקונצרנים הגדולים והתאחדות התעשיינים, בורסת־היהלומים ברמת־גן והנהלות הבנקים הגדולים. כדאי גם לסייר במיפעלים האיזוריים של התנועה הקיבוצית, ולקפוץ גם להעיף מבט בישיבת המטה הכללי של צה"ל.

תוצאה של סיור כזה תהיה מדהימה. אך יתכן כי הדבר המדהים ביותר יהיה העובדה, שאיש לא יחשוב כלל שיש משהו יוצא־דופן במה שראו עיניו. כה „טבעי" ו„מובן מאליו" נראה הדבר, עד שלעתים רחוקות טורח מישהו להקדיש לכך מחשבה שניה.

ככל המקומות הללו, בפיקוד המוסדות השונים — הפוליטיים, הצבאיים, הכלכליים והתרבותיים — יושב אותו טיפוס־אדם: ככל המקומות הללו יש רוב עצום לאשכנזים, גילאי 45—65, שהיו בארץ עוד לפני הקמת המדינה, להם ולבניהם אחריהם.

לא עולים, לא ערבים

כ שהוקמה מדינת ישראל חיו בה כ־600 אלף יהודים. מיספר התושבים בישראל היום (זו שבגבולות הקו הירוק) גדול מזה פי שישה בדיוק.

כשמונים אחוז ממאיישי העליות השונות באים מתוך 600 אלף יהודי „היישוב". שלושת המיליונים האחרים — הערבים תושבי הארץ וצאצאיהם, והיהודים שהגיעו לכאן אחרי קום המדינה, כלא ביחד מספקים רק כ־20 אחוז מכוח „האנשים החשובים".

שתי עובדות הופכות תופעה זו לקיצונית וחריפה עוד יותר:

● ראשית — מאיישי העליות אינם באים שווה בשווה מבין כל 600 אלף יהודי „היישוב", אלא מתוך שכבות מוגדרות וצרות־יחסית בתוכם.

● שנית — אם ניתן, בכלל להבחין בשינוי כלשהו במצב זה, הרי שזהו שינוי כה איטי וכה דל, עד שהוא כימעט חסר משמעות.

קבוצת אנשים מצומצמת ומוגדרת, שמוצאה בשכבות חברתיות מסויימות, שולטת באופן מוחלט בכל מוקדי־הכוח החשובים במדינת־ישראל, בכל המקומות שבהם מתקבלות ההחלטות החשובות, הנוגעות לכל אדם במדינה.

חשוב מאד לדעת מי הם האנשים הללו, ומה מיספרם. חשוב מאד לדעת במה, בדיוק, הם עוסקים, היכן נולדו והיכן התחנכו. חשוב מאד להבין מהי השקפת־העולם שלהם, מה משפיע על טיב החלטותיהם, ואילו אינטרסים הם מייצגים. חשוב מאד להבין את הטכניקה המאפשרת להם להפוך את החלטותיהם לעובדות בשטח; חשוב לדעת מהם ניגודי־האינטרסים ביניהם וכיצד מוכרעים ניגודים אלה.

אך ראשית, חשוב להבין מדוע זה חשוב בכלל. מדוע תופעה זו היא בעלת משמעות כה עמוקה?

ההסבר המקובל לעניין השילטון אומר כך:

בישראל נהוגה דמוקרטיה פרלמנטרית מן הטיפוס המערבי. הולכים לבחור פעם בארבע שנים. חוץ ממיקרים חריגים (שמואל פלאטו־שרון, למשל), הבוחרים מצביעים על־פי השקפותיהם, למען מיפלוגת ותנועות שהם מאמינים כי הן מייצגות השקפות אלה, או למען פוליטיקאים שהם מאמינים ביכולתם. נבחרת כנסת, ועל־פי יחסי־הכוחות בתוכה מורכבת הממשלה. האנשים היושבים בממשלה ובכנסת מקבלים את ההחלטות החשובות. נוסף לכנסת

(המשך בעמוד 60)

ההוכחה הסטאטיסטית למדיניות של חנועת העבודה

	1954	1974
חמשת העשירונים התחתונים ביחד	32.8%	22.7%
העשירון העליון	21.1%	29.6%

אחוז ההכנסה של העשירונים מההכנסה הלאומית

הסבר לטבלה: המיספרים הנוגעים ל־1954 מובאים ממחקרו של משה זנדברג (היום זנבר). באותם ימים עדיין לא חקרה הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה את חלוקת ההכנסה הלאומית על־פי עשירונים. המיספרים הנוגעים ל־1974 הובאו מהשנתון הסטטיסטי. באורח מוזר ביותר אין הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת עוד נתונים אלה, הנוגעים להתחלקות ההכנסה הלאומית בכלל האוכלוסיה, ומסתפקת בהתחלקות ההכנסה בין השכירים בלבד. אך מי שסבור שהמצב השתפר לטובת העשירונים התחתונים, מאז 1974, מוטב שיירגע: לפני כשנה פירסם ה־OECD (הארגון הכלכלי של המדינות המפותחות) מחקר, שממנו מתברר כי אחרי צרפת ניצבת ישראל במקום השני במדד אי־השיוויון, כאשר בישראל מתגלה מגמה הפוכה לזו השוררת במרבית המדינות המפותחות (במחקר נכללו כ־20 מדינות), ואי־השיוויון בה הולך וגובר.

מדידת השיוויון ואי־השיוויון בחלוקת ההכנסה הלאומית מתבצעת על־ידי חלוקת כלל האוכלוסיה ל־10 קבוצות, שבכל אחת מהן נכללת בדיוק עשירית מהאוכלוסיה. בטבלה זו, למשל, אילו היה מיספר אוכלוסי ישראל שלושה מיליון, וההכנסה הלאומית (הזהה, פחות יותר, לתוצר הלאומי הגולמי) היתה 100 מיליארד ל"י, כי אז, על פי התחלקות ההכנסה, מיליון וחצי אנשים המצויים בתחתית סולם ההכנסות קיבלו ביחד 22.7 מיליארד ל"י, ואילו 300 אלף האנשים המצויים בפיסגת הסולם קיבלו 29.6 מיליארד ל"י. זאת, כמובן, על־פי המיספרים הרישמיים, שאינם כוללים את ההון השחור, שרק מעט ממנו מגיע לרשות העשירונים התחתונים.

המבצע החד פעמי של טלמוסיקה

הסטריאו הטוב בעולם

עכשיו 15,255.- ל"י

פחות!

בתנאי יבוא אישי

★ראשונה בישראל ניתנת לך הזדמנות לרכוש מערכת סטריאו★ High fidelity אמיתית
בתנאי יבוא אישי מהחברה בעלת המוניטין: **טלמוסיקה**.

מערכת יוקרה משוכללת זו, שהותאמה במיוחד עבורך והמוצעת לראשונה בארץ, מורכבת מיחידות מתוצרת החברות המובילות בעולם וכוללת:

★ טיונר/אמפליפייר סטריאופוני, AM/FM, דגם R-1030, מתוצרת LUXMAN, יפן (2×30W)
מחיר רגיל – 26,875 ל"י

★ פטיפון סטריאופוני, הנעת רצועה דגם 960ED מתוצרת B.I.C., ארה"ב, כולל בסיס ומכסה מקוריים, ראש מגנטי ומחט יהלום אליפטית דגם M-91 ED מתוצרת SHURE, ארה"ב
מחיר רגיל – 12,875 ל"י

★ זוג רמקולים דגם ATLANTIC מתוצרת ALTEC-LANSING, הספק שימושי עד 50W. הרמקולים ותיבות הרמקולים מיוצרים בארה"ב.
מחיר רגיל – 21,270 ל"י

מחירה הרגיל של המערכת הוא: – 61,020 ל"י

מחירה בתנאי יבוא אישי – 45,765 ל"י

כל המחירים כוללים מ.ע.מ.

התשלום במזומן וכולל את כל המיסים, שחרור, הובלה, והתקנה בבית הלקוח. כך אתה נהנה מחסכון ממשי ורוכש לך את מערכת היוקרה הידועה ביותר בשוק.

אתה נהנה גם מיתרונות נוספים:
- 3 שנות אחריות מלאה, ע"י מעבדות **טלמוסיקה**.
- תוך כשבועיים תהיה המערכת בביתך.

הכנס לאחד הסוחרים המורשים ובקש לראות ולשמוע את הסטריאו הייפי הטוב בעולם של **טלמוסיקה**.
האין זו המערכת שחלמת עליה?
ובחגים היא יכולה להיות בביתך...

המבצע בתוקף עד גמר המלאי.
★ לפי שער של ---.27 ל"י לדולר

חסכון של 25%

ALTEC-LANSING
LUXMAN
B·I·C

טלמוסיקה

כורזין 1. גבעתיים, טל. 765071

הדגמה והזמנה רק אצל סוחרינו המורשים:

גבעתיים: „טלמוסיקה" — אולמי התצוגה — כורזין 1, פינת אלוף שדה (פתוח במוצ"ש 19.00—22.00).
ירושלים: „לני — חנוך", מרכז כלל, רח' יפו 97. „אמפיסל", רח' יפו 43.
חיפה: „סטריאו של שמחה", רח' אחד־העם 12 (פתוח מוצ"ש).
„טרמולו", שדרות הנשיא 137 (פתוח מוצ"ש).

קרית מוצקין: „סטריאו של שמחה", רח' דבורה 16 (פתוח מוצ"ש).
אשדוד: „החשמל כהן", מרכז מסחרי ד'. „אלקטרוטון", מרכז מסחרי א'.
רחובות: „חזי — השרות האלקטרוני", רח' בית הפועלים 4.
חולון: „סלון סבוי", רח' סוקולוב 88.
באר־שבע: „מרכז המוסיקה", רח' קק"ל 197.

דבר

במפד"ל חומכים
בהקדמת הבחירות

בקרב ראשי המפד"ל הולכת וגוברת התמיכה בתביעה לפזר את הכנסת ולהקדים את הבחירות. ראשי המפד"ל ובמיוחד נציגי הצעירים, משערים, שככל שתוקדמנה הבחירות כך יקטנו סיכויי מיפלגת התחיה הימנית לנגוס בקהל הבוחרים המסורתי של המפד"ל.

במגעים המתנהלים מאחרי הקלעים בין ראשי המפד"ל לבין יו"ר מיפלגת העבודה, שימעון פרס, גילו נציגי המפד"ל נכונות להיענות לתביעת העבודה להקדים את הבחירות.

בתמורה מבקשים אנשי המפד"ל שמיפלגת העבודה תתחייב שלא להעדיף קואליציה עם הליכוד על פני קואליציה עימם, ושתיק החינוך יוחזק גם בממשלה הבאה ע"ידי שר מפד"לי.

בוטל עונש
ריחוק לפינטו

הסגן לשעבר דניאל פינטו, העומד לסיים כעוד 40 יום את עונש המאסר שהוא מרצה בכית־כלא צבאי על רצח אזרחים במיבצע ליטאני, זכה שוב להקלה בעונש שהוטל עליו.

פינטו הועמד בשבוע שעבר למישפט על שהעניק בכלא ראיון לכתב ידיעות אחרונות אילן כפיר, שהסתנן אליו בעת ביקור קרובים, מבלי להזדהות כעיתונאי. פינטו טען, כי לא ידע שהאיש הבלתי מוכר לו, שבאוזניו גולל את סיפורו, הוא עיתונאי. הוא הורשע בדין והעונש שהוטל עליו היה 35 ימי מאסר־על־תנאי (אם, למשל, ימסור ראיון דומה גם למערי"ב). בנוסף לכך הורה מפקד המישטרה הצבאית, תת־אלוף ברוך ארבל, לבטל את חופשת ראש־השנה שאושרה לפינטו לביתו.

אולם כתוצאה מהחצים שהופנלו ביום השישי בשבוע שעבר, כוטל העונש, פינטו

"חונן הרוצחים" –
מעשה קונדס

העונש הקל יחסית (14 ימי מחבוש וקנס של 150 ל"י) ודחיית ההמלצה לשחרר את רב־סמל מנחם גרינשטיין משירות קבע בצה"ל, על שהזין את מחשב צה"ל בנתון, שגרם לכך שכל שאלה על הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל (״רפיק״) איתן, תיענה בתשובה ״חנן הרוצחים״, נבעו מכך ששילטונות צה"ל השתכנעו שמעשה הרס"ל גרינשטיין היה מעשה קונדס.

כניגוד למה שפורסם בעיתונות כי פרשה זו, לא הזין גרינשטיין את מחשב צ״מחאה על מדיניות ההקלות בדין של הרמטכ"ל.״ לא היה גם, כפי שהשתכנעו שופטיו, כל מניע אידיאולוגי למעשה. מי שתרמה לכך שפעילותו של גרינשטיין תוגדר כמעשה קונדס היתה דווקא בתו של הרמטכ"ל, העובדת גם היא ביחידת המחשבים. הפירסום, שעל פיו נתגלתה פרשת גרינשטיין אחרי שבתו של רפול ביקשה לבדוק במחשב מה הן זכויות הנכה של אביה, אינו מדויק אף הוא.

יצא מבית־הכלא הצבאי וביקה את החג בחוג מישפחתו.

כישלון נוסף לחמיר

שר־המישפטים, שמואל תמיר, נחל בשבוע שעבר כישלון נוסף. הוא לא הצליח במאמציו לשכנע את ראש־הממשלה, מנחם בגין, להסכים לתביעה להסיר את חסינותו של ח"כ אורי אבנרי ולהעמידו לדין על פעילותו בפרשת הרמטכ"ל.

לפני ישיבת הממשלה, בשבוע שעבר, נערכה בלישכתו של ראש־הממשלה ישיבה ממושכת בין תמיר ובגין. באותה ישיבה טען תמיר, כי פרשת פינטו ״אינה אלא פרשה של הסתה״. הוא קבע כי

מיהין ואדאמם
יחבעו בבריטויה

השר לשעבר בממשלת בריטניה, כריספטופר מיהין, והעיתונאי הבריטי מייק אדמס, שהפסידו בתביעת־דיבה שהגישו נגד הצהרון ״מערי"ב״ בבית־המישפט המחוזי בירושלים, לא יערערו על פסק־הדין בבית־המישפט העליון. לעומת זאת הם מתכוונים להגיש תביעת־דיבה חדשה נגד ״מעריב״, הפעם בבית־משפט בריטי.

התביעה נגד ״מעריב״ הוגשה אחרי שספר העיתון בכותרת הגדיר ספר שכתבו השניים על הפעיה הפוליטית באנטי־שמי ממדרגה ראשונה. השופט המחוזי קבע בפסק־דינו, כי ״מורגש שהיפסד אליהם בלא יודעין ארם של כל מיני אנטי־שמים בעולם״, וזיכה את ״מעריב״.

פרקליטים הישראלי של השניים, עורך־הדין אהרון ברקאי, חציע לחם לערער על פסק־הדין בפני בית־המישפט העליון. אולם השניים הגיעו ככל הנראה למסקנה, שאין להם סיכוי לזכות בתביעתם בבית־משפט ישראלי.

המסית הוא ח"כ אורי אבנרי, שהעלה בשעתו את הפרשה על סדר־יומה של הכנסת.

תמיר ביקש מבגין רשות לחפש דרך, שבאמצעותה ניתן יהיה לבקש את הסרת חסינותו של אבנרי ואת העמדתו לדין על ״הסתה כנגד המדינה״. בגין סרב להיענות לחפצרותיו של תמיר.

בשבוע שעבר ביטל בית־משפט השלום בתל־אביב כתב־אישום שהוגש על־ידי פרקליטות המדינה נגד העולם הזה, על פי הוראת השר תמיר.

העולם הזה הועמד לדין בעבירה של ״הסתה למרד״ על פי החוק לביטחון המדינה, על שפירסם את מיכתבו של הסטודנט בני ציטרין, בו קרא לחיילי המילואים שלא לשרת בשטחים המוחזקים.

השופט חיים שפירא קיבל את טענות פרקליט העולם הזה, עורך־הדין אביגדור פלדמן, שכתב־האישום הוגש שלא כחוק והורה למחוק אותו על הסף.

פלדמן טען, כי בניגוד לחוק לא חתם היועץ המישפטי על כתב־האישום ואף לא הסמיך את פרקליטות המדינה להגיש את התביעה נגד ״העולם הזה״.

נגנז סקר על
יחסי רבין־פרס

אחד היומונים הגדולים במדינה גנז לאחרונה סקר שנערך מטעמו על מידת הפופולאריות של שימעון פרס ויצחק רבין, בקרב תומכי מיפלגת העבודה. הסקר, שכלל מצביעים פוטנציאליים של המערך, ביקש ללמוד את מי יעדיפו הבוחרים לראות בראשות הרשימה: את פרס או את רבין.

תוצאות הסקר, שהצביעו על עדיפות רבין על פני פרס, לא היו לרוחם של המזמינים והם החליטו שלא לפרסמן.

היעד הבא:
התנחלויות ביריחו

היעד הבא בתוכנית ההתנחלויות הממשלתית יהיה ככל הנראה איזור העיר יריחו. עד כה נמנעו ממשלות־ישראל מלהקיף את יריחו עצמה בהתנחלויות. מילבד התנחלות מיצפה־יריחו של גוש אמונים נותרה באיזור זה רצועה פנויה מהתנחלויות. כך נותרה אופציה למימוש תוכנית־אלון, על פיה תעבור באיזור יריחו רצועה, שתחבר את ירדן עם איזורי הגדה שיוחזרו לשליטת ירדן עם חתימת הסכם־השלום.

הקמת התנחלות צפופה באיזור יריחו תהווה, למעשה, גזר־דין מוות על תוכנית־אלון. מסיבה זו עשוי המערך להתנגד להתנחלויות אלה יותר מכפי שהתנגד לשאר ההתנחלויות שהוקמו עד כה.

מזכיר צבאי
חדש לבגין

בעיקבות הפירסום, כי מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה, תת־אלוף אפרים (״פרוייקה״) פורן, עומד לפרוש בעוד כמה חודשים מתפקידו, שבו החל עוד בתקופת כהונתו של יצחק רבין כראש־ממשלה, מפעילים כמה תתי־אלופים בצה"ל לחצים וקשרים על מנת לזכות במינוי לתפקיד־מפתח זה.

אולם נראה כי פרישתו של פורן אינה כה קרובה. בגין סרב עד כה כמה פעמים לאשר את בקשות הפרישה של פורן. גם בעיתוי הקרוב הוא יעמוד על כך שפרוייקה ימשיך למלא תפקידו.

גורן חבע פיצוי
שנת שמיטה

הרב הראשי האשכנזי, הרב שלמה גורן, פנה למישרד החקלאות בתביעה לשלם לאנשי גוש אמונים, שהתנחלו בשטחים המוחזקים, פיצויים על הנזקים הנגרמים להם כתוצאה מאי־עיבוד אדמותיהם בשנת השמיטה. היישובים הדתיים במדינה לא קיבלו ואינם מקבלים כל פיצוי על שנות השמיטה.

מתלללים בפלומין
במישרד־האוצר

פקודים בכירים במישרד־האוצר נוקמים בסגן שר־האוצר לשעבר, יחזקאל פלומין, שהתפטר בעיקבות פרשת ״ליל הכרוזים״.

פלומין, שחזר לפעילות פרטית כרואה־חשבון, לא היה אהוד על צמרת המישרד בגלל עמדותיו הקשוחות. עתה, כשהוא נאלץ לפנות מדי פעם לאוצר בקשר ללקוחות של מישרדו, הוא נתקל ביחס עויין. כמה מהפקידים משהים כמתכוון את הטיפול בפניותיו.

אולם גורן ניסה לבדוק את האפשרות, שאנשי גוש אמונים יפוצו על־ידי מישרד החקלאות על אובדן הכנסותיהם בשנת השמיטה. גורן התבקש להפנות את התובעים ישירות למישרד, אך עד כה טרם פנה איש מהם בנושא זה. גם אם תהיה פנייה כזו, הכחירו ראשי המשרד, זה ניתן יהיה למצוא בתקציבו של המישרד את הסכומים הדרושים למטרה זו.

הסחי״מה החקירה
בפרשת "הלבן"

המטה הארצי של מישטרת־ישראל סיים את חקירתו בפרשת "הלבן" (ששימש נושא לשיחה בין הקבלן בצלאל מזרחי לבין רחמים אהרוני וסוביה אושרי), שהיתה אחד הנושאים המרכזיים במישפט הדיבה שהגיש מזרחי נגד עיתון הארץ.

חוקרי המטה הארצי סיימו בשבוע שעבר את גביית עדויותיהם של כל האנשים שהשתתפו בשיחה. אלה חזרו על הגירסה שמסרו בעדיותם בבית־המישפט. במקביל פתחה המישטרה בחקירה גם על הדלפת מיסמכים מישטרתיים לכתבי "הארץ". תוצאות החקירה בשני תיקים אלה יוגשו ליועץ־המישפטי למשלה בכר בימים הקרובים. נראה כי לא יפתחו תיקי־תביעה בשני המיקרים.

משקיף

ביקורת על
מבקר המדינה

כמה אנשים הקרובים לחוגים ארכיאולוגיים בירושלים, החזו לכדוק מידע שהגיע אליהם לאחרונה על הריסת פסיפס יפהפה ובלתי־ידוע, על פי הוראת מבקר־המדינה ד"ר ארנסט נבנצל. ערכי המידע, התגלה פסיפס שבו סימנים יהודים, כאשר נחפרו היסודות לבית־כנסת ברוכבי־היהודי בירושלים. לא נמסר על כך לאפי־העתיקות, כפי שמחייב החוק, ונעשתה יציקת־בטון על הפסיפס, כדי שעבודת הבניה לא תתעכב.

וייצמן החל לבחוש

מאז שוכו מארצות הברית, החל שר־הביטחון, עזר וייצמן, בסידרת פגישות עם אישים ממיפלגות אחרות, כדי להבטיח את עתידו הפוליטי. במסגרת שיחות אלה נפגש השבוע וייצמן עם אחד משרי המפד"ל.

ראש אמ"ן
עבד כעיתונאי

רק עתה התגלה כי ראש־אמ"ן לשעבר, האלוף (מיל.) שלמה גזית, פירסם מאמרים בצהרון ידיעות אחרונות, בעת ששירת בתפקידו הצבאי. המאמרים היו חתומים בשמות בדויים או לא חתומים כלל, וגזית קיבל עבורם תשלום.
בניגוד לפקודות־מטכ"ל, לא קיבל גזית אישור לכך מראש אכ"א ושלטונות הצבא כלל לא ידעו על העבודה הצדדית שלו.

נבון יצטרף למפד"ל

שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, הציע לרב־הצבאי הראשי, האלוף גד נבון, להשתחרר מצה"ל ולהצטרף לצמרת המפד"ל. בורג הבטיח לנבון מקום ריאלי ברשימת המפד"ל בבחירות הקרובות לכנסת.

הוחכרה הקרקע
לעיר הוורדים

נראה כי התעשיין, ח"כ סטף וורטהיימר, עומד לממש את חלומו, הקמת עיר־הוורדים בנגיב. לפני ימים אחדים נחתם חוזה בין וורטהיימר לבין מינהל־מקרקעי־ישראל על החכרת 6000 דונם לעיר־הוורדים.
בימים הקרובים עומד וורטהיימר לחתום הסכם עם חברת רסקו להקמת 500 יחידות דיור ראשונות בעיר־הוורדים.

אילת גובת דקלים

במיבצע משותף של עירית אילת ומישרד־התיירות עוסקים כימים אלה בדואים בהעברת אלף דקלים מאילת־עריש לחוף אילת. המימשלי־הצבאי באילת־עריש מעלים עין מפעולה זו, והבדואים מקבלים 1000 לירות עבור כל דקל אותו הם מעבירים לאילת.

תזכיר שהוגש לשר התיירות, גדעון פת, קובע כי מיבצע זה מייותר לגמרי. על פי התזכיר, שנערך על־ידי אנשי מיקצוע, מגיעים רק דקלים מעטים מאל־עריש כשהם חיים, וזאת בגלל ההעברה הבלתי־מיקצועית. גם סיכוי הקליטה של הדקלים האלה אינו רב, בגלל ההבדלים בתנאי הקרקע בין אל־עריש לאילת.

ארקיע לא חימכר

נראה כי אף אחד מהגורמים שהביעו נכונות לקנות את חברת ארקיע, לא יעשה כן.
הבדיקות אותן ערכו הקונים הפוטנציאליים, חברת כנף, המלונאי חיים שיף וח"כ יגאל הורביץ, גילו כי הנתונים שפורסמו על מצבה של ארקיע אינם נכונים.
עד כה היה ידוע כי חובות „ארקיע" מגיעים לכ־400 מיליוני לירות, לעומת נכסי החברה המגיעים לכ־300 מיליוני לירות. עתה ברור כי חובות החברה גדולים בהרבה מ־400 מיליון לירות.

דרוקמן יצטרף
לתחיה

הסרות שהטביח לחבריו במפד"ל שלא יפרוש מהמיפלגה, עומד ח"כ חיים דרוקמן לפרוש מהמפד"ל ולהצטרף למיפלגתו החדשה של יוסי נאמן, מיפלגת התחיה.

חנן פורת ואליעזר וולדמן, מראשי גוש־אמונים לשעבר וכיום ממייסדי התחיה, התרשמו משיחות־השיכנוע שלהם עם דרוקמן, שאם ישוחח עימו הרב צבי־יהודה קוק „ישבר" דרוקמן.
הרב הקשיש מתכוון להזמין אליו את דרוקמן אחרי יום־הכיפורים, להורות לו לפרוש מהמפד"ל ולהצטרף להתחיה.

משענות־ראש חובה

מישרד־התחבורה מכין הצעת־חוק לפיה יחוייבו בעלי רכב להתקין מישענות־ראש במושב הנהג ובמושב שלידו.
חובת התקנת מישענות־הראש נהוגה בארצות רבות בעולם.

משפחת הנגיד ועלבה

בני מישפחתו של נגיד בנק־ישראל לשעבר, דויד („דולק") הורוביץ, נעלבו מכך שאיש מצמרת מישרד האוצר לא בא לסימפוזיון שנערך לזיכרו של הורוביץ.

נדחה ה„טיפ"
של ג'יהאן

ביום האחרון לביקור נשיא מצריים אנואר אל־סאדאת בחיפה, נתנה רעייתו הנשיא, ג'יהאן אל־סאדאת, 1500 דולר במזומן שהם כ־45 אלף לירות ישראליות, ליועץ הצבאי של ראש־הממשלה תת־אלוף אפריים („פריי־קה") סורין, כדי שיחלק אותם בין חיילים ישראליים ששירתו במשך שלושת הימים את המישפחה המיצרית.

פורן העביר את הכסף למנהל מחלקת־אורחים במישרד־החוץ, אכרהם כרמון, אוים כרמון פרס לקבלו ושען כי על־פי התקש"ר אסור למנהל, שהם עובדי־מדינה, לקבל טיפים.

הכסף נותר בידיו של פורן המתין לשעות של ג'יהאן, כאשר יבקר השבוע עם מישלחת האופוזיציה ב־מיצריים, מה לעשות עם הכסף. פורן עומד להציע לרעיית נשיא מצריים לתרום את הכסף לכספי מת־שבעקן או למיפד ייידים מסגרים בהם בלקרה, או לחקים בחיפה נו־ילדים שישא את שמה של ג'יהאן.

פרס דורש
הצהרות נאמנות

יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, החל במסע שיחות־אישיות עם חברי מרכז־המיפלגה.
פרס מבקש מחברי־המרכז הצהרות נאמנות ותמיכה בו לקראת כל התמודדות אפשרית על ראשות המיפלגה.
בשבת שעברה נפגש פרס בביתו עם מוסה חריף.

רבין דוחף
את אלון

ח"כ יצחק רבין מפעיל לאחרונה לחצים כבדים על ח"כ יגאל אלון ומנסה לשכנעו להתמודד על ראשות מיפלגת העבודה כנגד שימעון פרס.
עד כה עדיין איתן אלון בספרוכו, אך מקורבו רומזים כי הוא יודיע בקרוב על התמודדותו נגד פרס.

7000 דירות ריקות

בניגוד לפירסומים שונים נראה כי אין צורך בהתחזות־בניה חדשות. כיום עומדות למעלה מ־7000 דירות ריקות, מהן 4000 דירות של חברת „שיכון ופיתוח" הנמצאות במרכזי הערים.

רכטמן מארגן
עצומה לחוינה

בעת חופשתו האחרונה מחכלא, פנה ראש־עיריית־רחובות לשעבר, זמי שהיה ח"כ, שמואל רכטמן, אל אנשים שונים ברחובות, וביקש מהם לארגן עצומה המונית אשר תקרא לנשיא־המדינה לחנן אותו ולשחררו מהמאסר.
רכטמן טען כי אם הנשיא יקבל עצומה שעליה יחתימו עשרות אלפים מתושבי רחובות, ביניהם מד־ענים מ„מכון־ויצמן", יש סיכוי רב שהנשיא יעתר לבקשת־החנינה.
כינתים לא ידוע על אף אחד, מאלה אליהם פנה רכטמן, שהסכים לפעול למען ארגון עצומה כזו.

הוזלו
עבודות עפר

תוכניות פיתוח המערך החדש בנגב הושעו, בינתיים, לתקופה של חודש עד חודשיים.
השעייה זו גרמה לירידת מחירי עבודות־העפר.
כיום מצליחים גופים כמישרד־הבטחון והקרן־הקיימת־לישראל להשיג עבודות פיתוח במחיר זול בכ־10 אחוז מהמחיר שניקבע בחודש נובמבר 1978.

ארליך יפטר
את ירמוס

לפני שיצא לבלגרד, הודיע שר־האוצר, שימחה ארליך, על כוונתו לפטר את מנהל רשות־החברות במישרד־האוצר, אפרים ירמוס. ירמוס ידוע כנאמנו של סגן־שר־האוצר לשעבר, יחזקאל פלומין.
נראה כי המישרה תוצע לדויד בוגו, המשמש כיום כסגן הממונה־על־התקציבים באוצר.

אין חומר בטלוויזיה

מנכ"ל רשות־השידור, שהוא גם מנהל־הטלוויזיה ומנהל־מחלקת־התוכניות שלה, יוסף („טומי") לפיד, פנה בקריאה דחופה אל כמה חברות הפקה פרטיות שיכינו במהירות סרטים עבור הטלוויזיה הישראלית.
לפיד נאלץ להודות כי הטלוויזיה עומדת בפני שוקת שבורה בכל הנוגע לשידורים מקוריים.

יוסי ינאי

במדינה

העם

ריח של גזענות

טימטום או תיחכום? מה מסתתר מאחרי ההחלטה להחרים את ג'קסון?

„מלטה יוק!" פסק אדמירל הצי התורכי, כאשר קיבל פקודה מהשולטן לתקוף את הצי הבריטי במלטה. כדי להימנע מאי־הנעימות הכרוכה בקרב מעין זה, מלטה פשוט לא היתה קיימת במפה שלו.

לממשלת ישראל היו בזמן האחרון מל־טות למכביר.

ההתעלמות מבעיות לוחצות ומעיקות ה־תובעות פיתרון, הפכה כבר לשיטה. הדחייה והסחבת בקבלת החלטות והכרעות, היו למחלה מידבקת. בעקבות ראש־הממשלה מנחם בגין, המסתגר בתוך עצמו כאילו כדי להתגונן מפני הלחצים המופעלים עליו מכל עבר, הולכת הממשלה כולה, המטא־טאת אל מתחת לשטיח העבה שלה כל בעיה שלא נוח להתמודד עמה.

העובדה, שאותן הבעיות אינן נקברות מתחת לשטיח אלא טופחות שם, צצות ומופיעות מחדש בחומרת יתר, איננה מס־רידה את השרים, שהשלימו ככל הנראה עם העובדה שזאת תקופת כהונתם האח־רונה.

השבוע היה אחד השיאים במדיניות הת־היענה הממשלתית.

שיפור מקרי בתדמית. בשבוע ש־עבר, בשיאה של סערת הרוחות שהתעו־ררה סביב פרשת פינטו, נמנעה הממשלה מלנקוט עמדה בנושא. למרות תביעתו של ראש־הממשלה, שהממשלה תפרסם הודעת גיבוי ברמטכ"ל, נמנעה הממשלה לעשות זאת. ייגאל ידין ומשה דיין, שהתנגדו מ־

ג'סי ג'קסון
כושים יוק!

לכתחילה למינויו של רפול כרמטכ"ל, הסתייגו ממתן החלטה כזאת מבלי לדעת את העובדות בתיק המישפט. שר־החקל־אות אריק שרון, שמטבע הדברים היה צריך להתייצב בראש תומכיו של רפול, מילא את פיו מים. היתה זו שתיקה רועמת, שנועדה להסגין כי מאחר שהממשלה אינה נותנת לו גיבוי כאשר הוא משמש מטרה להתקפות, אין הוא מפזר גיבויים מצידו.

בגין נאלץ להסתפק בהודעת גיבוי פר־טית לרטמכ"ל. הממשלה החליטה לחכות לשובו של שר־הביטחון מוושינגטון כדי לקבל החלטה בפרשה בנוכחותו. עזר חזר, אבל שום החלטה לא התקבלה. הממשלה החליטה לראות את העניין כגמור, טיאטאה גם אותו אל מתחת לשטיח, בתקווה שה־התעלמות הזאת תשכך את סערת הרוחות ותמנע פגיעה בתדמית הרמטכ"ל.

באותו יום עצמו, בצורה מיקרית לחלו־טין כמובן, שוב נתקלו מטוסים ישראליים במטוסים סוריים בשמי ביירות, אחרי תקו־פה ארוכה שבה נמנעו לטוס שם. התפתח קרב אווירי שכתוצאה ממנו הופלו ארבעה מטוסים סוריים. הרמטכ"ל חזר להופיע באמצעי התיקשורת, הפעם בהקשר שונה מזה שבו הופיע בשבועות האחרונים. הוא יכול היה לדווח בהרחבה, שלא כמנהגו, על הקרב האווירי שנמשך דקות ספורות. תדמיתו כמפקד קרבי חזרה אליו. אבל מי שעקב אחרי הופעתו בטלוויזיה יכול שבהם שמרתי על מוסר המילחמה, גם בתנאים קשים."

ייתכן שהרמטכ"ל לא תפס את משמ־עות הפסוק הזה שיצא מפיו, כשם שלא היה מודע לדברים אחרים שנאמרו על ידו באותו ראיון. רפול נקט את השיטה הצבאית הגורסת, כי ההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה. כאשר החלו חברי מערכת ידיעות אחרונות להפנות אליו שאלות מציקות בקשר להתנהגותו ושיקוליו ב־פרשת הסגן פינטו, שהורשע על רצח שבויים לבנוניים בעת מיבצע ליטאני, פתח הרמטכ"ל במיתקפה כללית על ה־עיתונות ועל חברי־הכנסת.

„בית־הדין קבע שהדיון יהיה בדלתיים סגורות. מי שעובר על כך צריך לעמוד לדין. למישהו הגיעו הפרטים והוא הד־ליף אותם לחו"ל. פעלו כאן נגד החוק. והיכן המדינה? מדוע אינה פועלת נגד מפירי החוק?"

הרמטכ"ל לא נרגע ומאוחר יותר חזר על דבריו בנושא אחר: „מדוע החוק לא מופעל נגד מי שפועל נגד החוק? אני שואל אותכם. מדוע אין בעיתון כותרת כזאת על מי שהדליף דבר אשסור? איפה המישטרה? מדוע אין חוקרים?"

כמה דברים נוספים ששמעו הנוכחים מפי הרמטכ"ל בהקשר זה, לא הגיעו כלל לפירסום. לעומת זאת, למרות טענתו ה־חוזרת, כי קיבל את גירסת בית־המישפט בפרשת פינטו ולא את גירסתו של פינטו, חזר הרמטכ"ל באותו ראיון וכמעט והצ־דיק את מעשהו של פינטו באותם נימו־קים שהעלה בשעתו בראיון שעורר את הסערה.

הקצין שעל פי עדותו הורשע פינטו, נפל קורבן לעלילת ביזה

„דו השמצה! הגיב הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, מבלי הניד עפעף.

היה זה במסגרת המיפגש שנערך בין חברי מערכת ידיעות אחרונות לחברי ה־מטה־הכללי של צה"ל, ערב ראש־השנה. אל הרמטכ"ל הופנו גם שאלות קשות בקשר לפרשת הסגן פינטו. בין השאר הוטחה לעברו הטענה: „אומרים עליך ש־אתה נוהג להקל בדמם של ערבים."

„זו השמצה," השיב הרמטכ"ל והוסיף את אחד הפסוקים המאפיינים אותו ביו־תר: „אני יכול להצביע על מיספר לא קטן של מיקרים בקאריירה הצבאית שלי, שבהם שמרתי על מוסר המילחמה, גם בתנאים קשים."

אמר הרמטכ"ל: „בתיק פינטו פעלתי לפי ההערכה האובייקטיבית שלי, עברתי על כל העדויות והתלבטתי בעניין הזה הרבה מאד זמן. לחיילים ששאלו אותי ב־עניין הזה אמרתי: ‚אם תיקלעו למצב מסויים כתוצאה מהשירות הצבאי, תהיו במידה מסויימת, חסרי הגנה. אין מי שיבין, במיקרים מסויימים, את המניעים בתנאים של קרב, מילחמה, פעולה...'"

במילים אחרות, למרות הודאתו החוו־רת ונשגית, כי הוא מקבל את גירסת בית־הדין, חזר הרמטכ"ל ונאחז בגירס־תו של פינטו, כאילו עשה מה שעשה בתנאים של קרב, מילחמה ופעולה, ב־ניגוד מפורש למה שקבע בית־המישפט. „אין מי שיבין," מקונן הרמטכ"ל, „את המניעים בתנאים של קרב."

נראה שכל הרעש הציבורי סביב הפר־שה היה לשווא. הרמטכ"ל פשוט אינו מבין מה רוצים ממנו.

אות־קין על מיצחו של העד

חמזרה עיד יותר מהתנהגותו של הרמטכ"ל בפרשה, היתה התנהגותו של האיש שאותו חנן רפול, בכך שהפחית את עונש המאסר שלו משמונה שנים ל־שנתיים.

דניאל פינטו ניסה להציג את עצמו כדרייפוס ישראלי. „אינני רוצח, אלא קורבן," אמר בראיון שהעניק בכלא לכתב ידיעות אחרונות אילן כפיר, שהתגנב אליו לכלא בזהות אחרת. בראיון הפך עדותו הורשע — הוא הפך אותו בוז. ואם היתה עלילה בכל הפרשה, הרי זוהי העלילה שניסו להדביק לסגן יואב הירש, על מעשה הביזה שביצע, כביכול.

הירש אומנם הועמד לדין באשמה של ביזה. הוא נאשם בכך שנטל תת־מיקלע קלצ'ניקוב מכפר לבנוני. הוא לא היה אזרח כשעשה זאת. הוא היה קצין ב־מדים. הוא לא הביא את הנשק לביתו. הוא לקח אותו ליחידתו. למרות זאת הוא הועמד לדין, הורשע על ביזה, נשפט לשנת מאסר ולהורדה לדרגת טוראי.

כאשר הגיע התיק לידי אלוף פיקוד־המרכז, האלוף משה לוי, הוא נדהם לג־לות מעשה שהיה מעין פרשת דרייפוס בזעיר אנפין: קצין שנטל נשק שלל מ־כפר לבנוני, נידון בצורה פסולה ומעוותת לעונש חמור ביותר כאילו בז ביזה לצר־כים אישיים. האלוף לוי לא רק שביטל את עונש המאסר והחזיר ליואב הירש את דרגתו, הוא ביטל את פסק־הדין שעל פיו הורשע יואב הירש בביזה.

אולם עצם העובדה שמעשה מעין זה יכול היה להתרחש בצה"ל, ביחידה ש־אנשיה לא סלחו להירש על שהתלונן על מעשה־הזוועה שביצע פינטו, היא עובדה מסמרת שיער. הניסיון לתאר את הירש כמי שהורשע בביזה גם אחרי שלמעשה טוהר כליל על־ידי אלוף פיקוד־המרכז, הוא הרבה יותר מאשר העמדת פני קוזאק נגזל.

אבל זה לא אופייני. איך אמר ה־רמטכ"ל: „אני יכול להצביע על מיספר לא קטן של מיקרים שבהם שמרתי על מוסר המילחמה."

סגן דניאל פינטו
מי הוא דרייפוס?

הנאשם למאשים, על פי שיטת הקוזאק הנגזל, שאימץ גם רפול.

פינטו תקף ישירות את יואב הירש, קצין צה"ל לשעבר, שהשתחרר בינתיים מהשירות, שעל פי עדותו הורשע.

„הטעות הגדולה ביותר שלי," אמר פינטו, „היתה שסיפרתי את העניין לסגן יואב הירש, שעמד לקבל ממני את הפי־קוד על הפלוגה. לרגע לא האמנתי כי יואב הירש יסלף את סיפורי ויהפוך את עניין ההיתקלות לפרשת עינויים והריגתם בחנק של ארבעה תושבים ערבים. אני חוזר ושואל את עצמי כיצד האמין בית־המישפט הצבאי המחוזי ליואב הירש, קצין עם כתם אישי של הרשעה על ביזת נשק בלבנון, שעליה נידון לשנת מאסר בפועל והורד לדרגת טוראי..."

גירסה זו של פינטו מצאה לה אחיזה בעיתונות. „הקצין שעדותו הרשיעה את פינטו הורשע בעצמו על ביזה," הכריזה כותרת אחד מעיתוני הערב. בעיתון אחר פורסמה הטענה הבאה: „אותו עד, ש־היה עד שמיעה בלבד — האשים את פינטו בחניקת ערבים. אבל פינטו הסביר בבית־המישפט, כי הקצין הצעיר שהעיד נגדו עשה זאת מתוך נקמה. מתברר, כי העד הזה הורשע על־ידי בית־הדין הצבאי ונידון לשנת מאסר בפועל מפני שפינטו האשים אותו במעשה ביזה ב־לבנון."

כך השתמש פינטו בעיתונות כדי להט־ביע אות קין על מצח האיש שבגלל

הקוזאקים הנגזלים

לשבתו הורשע פינטו בעיתונות כדי להט־ביע אות קין על מצח האיש שבגלל

מי צודק בוויכוח בין לישכת ראש־הממשלה לבין השבועון האמריקאי „טיים" על מצב בריאותו של מנחם בגין?

המצב חמור - אבל לא רציני

דידיעה הראשונה פורסמה בהעו־לם הזה, באמצע חודש אוגוסט גילה מדור תשקיף (העולם הזה 2190), כי „מאז יצא את בית־החולים אחרי שהתגלה קריש־דם במוחו, צימצם ראש־הממשלה מנחם בגין, את מיספר שעות העבודה שלו. על פי הוראת רופאיו עובד עתה מנחם בגין רק חמש שעות ביום, כשיום העבודה שלו מתחיל בשמונה בבוקר ומס־תיים בשעה אחת בצהריים."

בשבוע שעבר חזר השבועון האמריקאי טיים על ידיעה זו, אבל בשינויים מסויימים. בכתבה תחת הכותרת „חשש לבריאותו של בגין", שנכתבה בידי סופר הטיים בישראל, דודו הלוי, נאמר, בין השאר: „בגין נאלץ עתה לבלות במישרדו הרבה פחות מאשר כל ראש־ממשלה ישראלי שקדם לו. עבור גולדה מאיר ויצחק רבין היו 18 שעות עבודה בגדר הנורמה. לעומתם מגיע בגין בשעה 8.30 ועוזב בין 11.30 לצהריים. לעיתים קרובות הוא חוזר בשעות אחר־הצהריים המאוחרות לשעה, או משהו כזה, אך מאז השבץ הוא עושה זאת לעיתים נדירות."

קומדיה של טעויות

דידיעה שפורסמה בטיים היתה נכונה, אבל היא פורסמה באיחור. כשהופיעה, היה זה כשבועיים אחרי ש־ראש־הממשלה מנחם בגין גילה התאוש־שות מפתיעה, חזר לעבוד יום עבודה מלא בלישכתו. לעומת זאת היו פרטים נוספים שהתפרסמו בידיעה של הטיים מוזרים ביותר. לא היתה להם שום אחיזה במצי־אות. הם הוכחשו מייד בפי דובריו לישכת ראש־הממשלה, ובפעם הזאת היתה הכח־שתם מבוססת וכנה.

טיים טען כי זמן קצר לפני ועידת חיפה, נטל מנחם בגין חופשה של יום אחד מחבורי־תיו כראש־ממשלה. הוא הוסע למעבדה, שם נבדק בידי שלושה מומחים ניאורולוגים לא־ישראליים. אחד מהם, על פי טענת הד"ר פיין לדברי הטיים, „אבל אני מעריץ את אומץ־ליבו."

הד"ר פיין, יהודי דתי חובש־כיפה, הנמנה עם ותיקי התנועה הרביזיוניסטית, אמר אומנם את הדברים שיוחסו לו לכתב הטיים, אולם לא הוא ולא אף רופא אמריקאי אחר לא בדק את ראש־הממשלה מאז אושפז בגלל המאורע המוחי החולף והזעיר ש־ממנו סבל, כך טענו בתוקף אנשי לישכת ראש־הממשלה.

האומנם נכשל הטיים בטעות כה חמורה? מדוע לא הכחיש הד"ר פיין, בשיחה עם כתב הטיים, כל קשר לדיאגנוזה לגבי מצב בריאותו של בגין?

התשובות לשאלות אלה הן בבחינת קומדיה של טעויות, המוכיחה כי גם מצב חמור עלול להיות מוצג לפעמים בצורה לא רצינית.

המעידה של בגין
הפרעות בזיכרון

כתבנית בריילי

דד"ר פיין אומנם ביקר בישראל ב־חודש אוגוסט האחרון.

בעת ביקורו בארץ הוא ביקר גם בבית־החולים הדסה בירושלים, שם אושפז מנחם בגין, אחרי שלקה בשטף הדם המוחי. מישפחתו הישראלית של הד"ר פיין ביקשה ממנו לראות את אחד מבני המישפחה, שאושפז באותה תקופה בבית־חולים זה.

כאשר נודע על כך בלישכת ראש־הממ־שלה נוצרה מייד התיאוריה הבאה: ד"ר פיין שוחח שם כנראה עם רופאיו של ראש־הממשלה, הפרופסורים סילביאן לביא ומאיר גוטסמן. ייתכן גם שהם הציגו בפניו את התיק הרפואי עם המימצאים של בדיקות ראש־הממשלה, כדי לקבל את חוות דעתו המיקצועית. כדי לתת חוות־דעת כזאת לא היה הרופא זקוק כלל לראות את ראש־הממשלה עצמו. הוא יכול היה למסרה על סמך הצילומים ומימצאי הבדיקות האחרות. מכאן, כנראה, האגדה שפשטה, כאילו שני רופאים אחרים, בנוסף לד"ר פיין, בדקו את מנחם בגין. השניים האחרים, אמרה התיאוריה, היו רופאיו האישיים של ראש־הממשלה, בעוד שהד"ר פיין עצמו חיווה את דעתו מבלי לבדוק כלל את בגין.

אולם גם תיאוריה זו לא עמדה במיבחן. בדיקה גילתה כי הפרופסורים לביא וגוטסמן לא רק שלא פגשו את הד"ר פיין, אלא שגם לא שמעו מעולם את שמו לפני שפורסם בכתבה בטיים. יתרה מזאת, הד"ר פיין איננו כלל ניאורולוג אלא ניאורו־כירורג, ואינו עוסק כלל במחלה שבה לקה ראש־הממשלה. מכאן שלא היה מקום להתייעץ עימו בעניין זה.

הפרופסור סילבאן לביא, ראש המחלקה לחקר זרימת דם במוח, במרכז הרפואי של הדסה בירושלים, יצא השבוע לארצות־הברית. בין השאר הוא ינסה לפגוש שם את הד"ר פיין, כדי לקבל ממנו הסבר לתגובות המוזרות שהשמיע בשיחה הטל־פונית שלו עם כתב הטיים בישראל, שיכלו להתפרש בטעות כאילו בדק בעצמו את בגין.

אולם אנשי הטיים המשיכו לעמוד על דעתם כי פיין אומנם בדק את בגין יחד עם עוד שני מומחים אמריקאיים. למרות כל ההכחשות התייצבו עורכי הטיים מאח־רי כתבם בישראל, שהוסיף לטענן כי אין לו כל ספק שבגין נבדק במכון ליד רחו־

(המשך בעמוד 38)

בגין, רעייתו ורופאיו (הפרופסורים לביא וגוטסמן) בצאתו מביה"ח
פגיעה בכושר השיפוט

במדינה

סמים

אופיום

ראש מחלק הסמים אוזן להתפטר אחרי שחשף רשת מיסחר בסמים שבה היו מעורבים קציני צה"ל

כאשר פרצו ב־17 במאי 1978 אנשי מחלק הסמים של מישטרת מחוז תל־אביב לדירה בקריית־אונו, לא ידע ראש המח־לק, שלמה מויאל, כי הוא שם אצבע על פרשה תמוהה. גם כאשר גילה בחיפוש 12 קילו חשיש ושרידי אופיום, ועצר שני חיילים בשירות חובה, וגם כאשר מסרו החיילים כי הופעלו על־ידי רב־סרן בחיל־המודיעין של צה"ל, טרם הבין כלום.

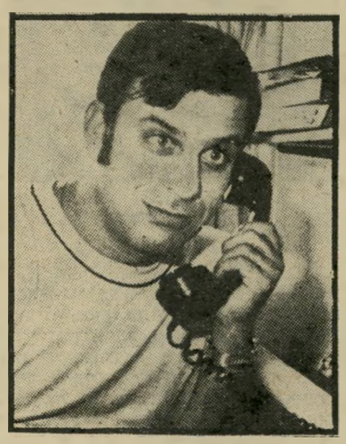
הרב־סרן חתם על הודאה לפיה הבריח תקופה ארוכה חשיש ואופיום לישראל, מויאל שקיבל הוראה בלתי־חוזרת להפסיק מייד את החקירה ולמסור את כל החומר למישטרה הצבאית, החל מבין כי משהו משונה מתרחש כאן.

מחלק הסמים מחה על ההוראה וקיבל הבטחה כי ידווחו לו על תוצאות המיש־פטים של אנשי הצבא. מויאל עבר עוד פעם על הודאת הרב־סרן,

דובר צה"ל מסר כי שני החיילים נידונו לכמה שנות מאסר כל אחד. הרב־סרן הו־אשם אך מישפטו טרם החל, שכן איבד את שפיות דעתו והוא כלוא מאז בבית־מחסה צבאי לחולי־רוח, בכלא צבאי.

מדוע עד הרקע לפרשה יגאל ירבי:

מאז תחילת 1973 חשו אנשי מחלק הס־מים של תל־אביב בזרם קבוע של חשיש ואופיום המגיע לאיזורם. אחרי מאמצים רבים השיגו מודיע, שהיה מדווח להם כל פעם על כמויות הסמים הצפויות. ברוב המיקרים צדק המודיע, ואנשי הסמים ראו כי כדי למצוא את המקורות עליהם לש־תול סוכן שלהם כקונה מדומה. הבעיה היתה להשיג מימון לרכישת אופיום, סם יקר ביותר. כמה מישלוחים הגיעו בלי

מתפוטר מויאל
קרנות סודיות?

להיתפס, משום שמישטרת־ישראל לא מצאה לנכון לגייס את הסכום. רק אחרי כמחצית השנה של זרימה שוטפת של או־פיום, גוייס סכום כסף ומודיע מישטרתי הצליח לרכוש קילו אופיום ותוך כדי כך לחשוף את מקום החלוקה, דירה בקריית־אונו. עתה ציפו אנשי הסמים לידיעה על מישלוח נוסף, וכשהגיע ערכו את הפשי־טה, שבה תפסו את החיילים.

הפרשה היתה יכולה להיות פשוטה ב־יותר, לולא נחשפה מעורבות קצין מה־מודיעין הצבאי בסחר סמים. על הפרשה הורד מסך כבד של צנזורה, ולא ניתן היה לפרסמה עד שפרצה לעיתוני חו"ל. דובר צה"ל לא הכחיש את העובדות שהובאו לעיל. חקירת המעורבים בפר־שה, בעיקר קציני צה"ל, היתה בידי קצי־

(המשך בעמוד 48)

מאת יגאל לביב

מודעי גורם לאובדן המצאה מהפכנית בהפקת נפט

המצאה מהפכנית של קבוצת מומחי הטכניון, בראשות חבר־הכנסת הפרופסור **יוסף רום**, להפקת נפט מפצלי־שמן, נמכרת בימים אלה לשלוש חברות־נפט ענקיות מארצות־הברית, בראזיל, ומכסיקו, אחרי ששר האנרגיה, **יצחק מודעי**, סירב לממן את קידומה בישראל.

ההמצאה מאפשרת הפקת נפט בכמויות גדולות בנגב. רום פנה למישרד האנרגיה בבקשה כי יממן את פיתוח ה־המצאה, אך מודעי התייחס בביטול ל־בקשה. בלית ברירה פנה רום לחברות־הנפט הגדולות, ומישלחות שלהן מבקרות בימים אלה בארץ. יתכן כי תוך ימים אחדים תיחתם העיסקה עם החברות הזרות וישראל תאבד את ההמצאה.

רוזנבוים שותף עם רפפורט

טיבור רוזנבוים הקים חברה להשקעות עם איל ההון והספנות **ברוך רפפורט**, אף הוא מז'נבה. רוזנבוים מתכוון ליזום פרוייקטים בליבריה, שבה הוא משמש עדיין קונסול דיפלומטי לוועידת האטום בווינה. רפפורט מימן בשעתו ערבות בת חמישה מיליון פרנקים שוויצים, שנדרשה להוצאת רוזנבוים מן המעצר, עתה הוא מממן את עסקי ההשקעות החדשים שלו.

מילחמת יורשי „רובק" מתחדשת

עורך־הדין **שלמה תוסיה־כהן** הודיע לבעלים ולמנהלים של קונצרן הסיגריות „דובק", **מרטין וזורח גהל**, כי אם לא יקיימו את הבטחתם לתשלום קיצבה קבועה לאלמנת מייסד „דובק", **אלכסנדר וסקביץ**, יתבע אותם בבית־המישפט. תוסיה־כהן צירף תצהיר שלו ושל יורשי וסקביץ, **נחום ואילנה**, שבהם נאמר, כי בעת הסכם מכירת המניות של נחום וסקביץ לעורך־הדין של „דובק", **משה בן־פרץ**, התחייבו מרטין וזורח גהל לשלם קיצבה קבועה לאלמנת מייסד החברה.

תמורת ההבטחה, ניטען בתצהיר, קיבלה מישפחת גהל מיסמכים והקלטות מידי וסקביץ, שנגעו לאופן שבו ניהלה את העסקים.

יבואנים אינם מוחזקים כולאי חלפים

יבואני כלי־רכב, החייבים על פי החוק להחזיק מלאי נאות של חלקי־חילוף, אינם עושים זאת.

לקוח שביקש לרכוש זגוגית לחלון קדמי של מכונית „שברולט" נענה על־ידי היבואן כי ישליש 10 אלפים לירות, ויקבל את הזגוגית כעבור שלושה שבועות. הסתבר כי היבואן אינו מחזיק מלאי של חלק זה.

יבואן אחר אינו מחזיק אביזר חיוני, שהוא חלק ממערכת־הבלמים.

מישרד התחבורה, שהתבקש לבדוק טענות כאלה, נוטה לקבל את תירוצי היבואנים, כי המלאי אוזל בגלל עיצומים בנמלים, ועוד סיבות מסוג זה.

ג'ו גולן עבר לאמריקה

יוסף („ג'ו") גולן, מי שכיהן כיועץ מייוחד לממשלת סנגל, שיזם את פרוייקט בתי־הזיקוק הגדולים של סנגל בהשקעה איראנית (לפני מהפכת חומייני), העביר את מושבו לארצות־הברית. העיסקה הסנגלית בוטלה בעיקבות ההפיכה באיראן, וגולן ממשיך לייעץ לממשלת מארוקו ולייצג אינטרסים כספיים אפריקאיים בארצות־הברית. לגולן קשרים טובים עם מישפחת קנדי, תודות לידידות ממושכת עם **אלאנור רוזבלט**.

הצלחה לשבוע־האופנה הישראלי בבריטניה

יצרנים שהציגו מוצרי הלבשה בשבוע־האופנה הישראלי בלונדון חזרו שבעי־רצון. התצוגה הגיעה ללונדון אחרי שהוצגה בדיסלדורף והיא תמשיך אחר־כך להולנד. במקום ביקרו נציגי כל הקניינים הגדולים. הביקוש העיקרי היה לבגדי־ספורט משני חלקים. להצלחה מיוחדת זכו בגדי־ספורט של „לייף", „בנט", „ניבה" ומוצרי עור ודמויי־עור של „סלפטר".

מסים ייצג את „הגורם האנושי"

המפיק **אלכס מסיס** ייצג באורח בילעדי ובינלאומי את הסרט החדש של **אוטו פרמינגר**, „הגורם האנושי", שיופק לפי ספרו של **גראהם גרין**. בסרט ישתתפו **ריצ'ארד אטנבורו, ג'ון גילגוד, רוברט מורלי וניקול וליאמסון**.

סרטים אחרים, שמסיס מגייס מימון להפקתם, הם „מיקרה גבול" של **מיכל בת־אדם**, שיצולם בקרוב בחיפה, וסרט של **משה מזרחי**, עם **סימון סנורה**, שיצולם בצרפת. שני הסרטים יוצגו בפסטיבל קאן בשנה הבאה.

מניפלאות „בנק לאומי" בחו"ל

סניף בנק־לאומי בנמל־התעופה לוד מוכר תמורת לירות רק דולרים ולירות שטרלינג. מי שרוצה לרכוש מטבע אירופי אחר, אינו יכול לעשות זאת. מי שינסה לפנות לסניף בנק־הפועלים במקום, יגלה כי הסניף סגור במשך מרבית שעות היום.

לעומת זאת יש דברים מוזרים אחרים בסניפי בל"ל בחו"ל. בבריטניה ניתן למשוך בכל סניף של בל"ל, באמצעות כרטיס „ויזה", עד 300 דולר ללא אישור מייוחד. בצרפת מותר למשוך רק 150 דולר. בצרפת מסרבת חברת „אל על" לקבל תשלומים בכרטיסי „ויזה" של בנק־לאומי.

האמריקאים הזמינו גדרות בשני מיליון דולר

לפני כמה ימים חתמו נציגי החברות האמריקאיות, הבונות את שדות־התעופה בנגב, שני חוזים בהיקף גדול עם חברה ישראלית. האמריקאים הזמינו אצל חברת „המגדר" חוטי־תיל וקונצרטינות לגדרות עבור כל עבודותיהם ב־ישראל. היקף ההזמנה: 2 מיליון דולר, שהם כ־60 מיליון לירות ישראליות.

בכתב החוזה נקבע, כי הסחורה תהיה בטיב ובתקן המסופקים למערכת־הבטחון הישראלית. היתה זו, אולי, הפריצה הראשונה בחומת הסירוב של האמריקאים לקנות בישראל. שכן עד חתימת החוזים העדיפו האמריקאים להזמין כל דבר — ממנוף ועד מסמר — באמריקה. הם יקבלו את כספם מקופת מישרד־הביטחון, בשיטת הקוסטפלוס, לכן לא היה כל פלא בדבר. אלא שייבוא של גדרות תיל מאמריקה לישראל נראה לא הגיוני, ואפילו מוזר. בעל מיפעל „המגדר", שלום הלוי, יכול רק להודות על כך. זה עתה חתם מיפעלו על חוזים עם מישרד־הביטחון, לאספקת גדרות בשווי 100 מיליון לירות עבור המחנות החדשים של צה"ל בנגב.

עבודות־ענק אלה חייבו את „המגדר" להשקיע 200 מיליון לירות במיפעל ל־עירגול ברזל, כדי להשתחרר מן התלות במיפעלים הישראלים, שאינם יכולים לספק את דרישות השוק. הציוד למיפעל החדש, המוקם ליד מיפעלי „המגדר" ב־קריית־גת, עושה עתה את דרכו לישראל. ממשלת איטליה נתנה מילווה ארוך ל־קנייתו.

ההתרחבות הזו מתבצעת בדיוק חמש שנים אחרי הימים השחורים, שבהם כימעט והתמוטט מיפעל „המגדר", ו־מייסדו, שלום הלוי, נעצר לכמה שבועות בגין האשמות של המכס על העלמות־מס והונאות שונות ומשונות. תוך חמש שנים הצליח הלוי להתאושש לחלוטין מבחינה כלכלית. שורה של פסקי־דין, שהאחרון בהם ניתן בשבוע שעבר, טיהרו אותו מרוב ההאשמות. המדינה חוייבה לפצותו בסכומים כבדים.

בין פסקי־הדין היה אחד שחייב את המכס לשלם להלוי כ־10 מיליון לירות. 448 לירות מתוכם כשכר־טירחה לעורך־דינו, אמנון גולדנברג.

במארס 1975 פשטו אנשי המכס על מישרדי „המגדר" ועצרו את הלוי ל־20 יום. הם טענו בבית־המישפט, כי הוא חשוד במתן שוחד לפקידי מישרד־הביטחון, ובהתחמקות מתשלום מלאי. בעיקר הוא נחשד בכך, שלא שילם מסים על מלאי של ברזל, בטענה כי המלאי דרוש למילוי הזמנת־ייצור של מישרד־הביטחון, בעוד שהמישרד עצמו דרש, שהייצור ייעשה מפלדה ולא מברזל. הוא נדרש לשלם מייד מסים בשיעור של שישה מיליון ל"י והוטלו עיקולים על כל עסקיו. לא ניתן לו לשחרר סחורות וכל המיפעל שותק.

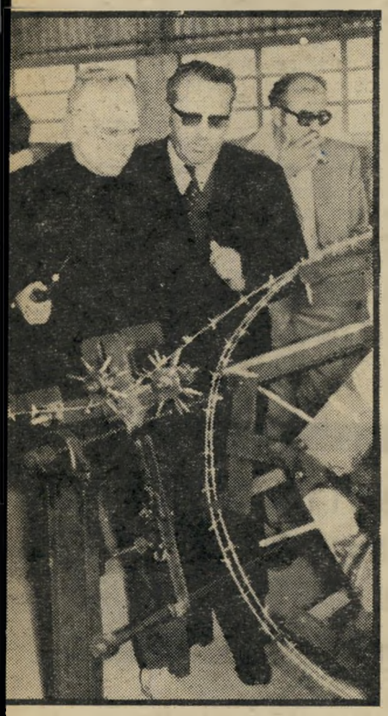
מייד אחרי שהשתחרר מן המעצר הגיש הלוי תביעה נגד המכס, לתשלום פיצוי על מעצר־שווא בסך חמישה מיליון ל"י. כן דרש מן המכס לבדוק את טענותיו, שלא ניתן בכלל לייצר גדרות מפלדה, וכי בהזמנת מישרד־הביטחון דובר על ברזל ולא על פלדה. המכס סירב להתייחס לדרישתו. הלוי פנה אל מישרד־הביטחון, שערך בדיקה, כדי לקבל את תוצאותיה. במיכתב רשמי של היועץ המישפטי של מישרד־הביטחון, אוריאל גורני, נקבע כי הלוי צודק. היה עליו לספק גדרות־תיל מברזל ולא מפלדה.

המכס סירב להתייחס למיכתב של מישרד־הביטחון, והגיש כתב־אישום פלילי נגד הלוי על נסיון לשחד עובד־מכס בעת ביקורת מלאי. הדיון בתביעה זו עוד לא הסתיים.

כאשר ראה הלוי כי תחת להתייחס להוכחות שסיפק, כי פעולות המכס נגדו מקורן בטעות, עוד ממשיכים להתנכל לו, פנה פעמיים לבית־הדין הגבוה לצדק. הוא קיבל שני פסקי־דין לטובתו, שחייבו את המכס לחדול מן הצעדים המינהליים שננקטו נגדו ונגד מיפעלו. בנוסף לכך פנה לבית־המישפט המחוזי, בתביעה אזרחית רגילה נגד המכס. פסק־הדין בתביעה זו ניתן לאחרונה על־ידי השופט חיים רובין.

טענת „המגדר" בבירור המישפטי היתה זו: „המגדר" מייצר כל שנה עבור מערכת הביטחון אלפי טונות של גדרות. לשם כך הוא מייבא אלפי טונות של ברזל ופלדה. חומרי הגלם עבור מערכת הביטחון פטורים ממסים. אולם „המגדר" חומרי־גלם לשוק האזרחי, ועל ייבוא חומרי־גלם לצורך זה הוא משלם מסים. אולם מכיוון שלא ניתן להבדיל בין ברזל לברזל, נהג המיפעל למשוך ממחסניו חומרי־גלם עבור הייצור הביטחוני מבלי להקפיד כי יהיו בדיוק אותם חומרי־גלם שיובאו במיסגרת הייצור הביטחוני.

המכס טען כי עבור מישרד־הביטחון

שלום הלוי (במרכז) עם ברי"לב
ביקור במיפעל — 200 מיליון

היה „המגדר" חייב לייבא חומרי־גלם במייוחד, ורק בהם היה רשאי להשתמש עבור הייצור הביטחוני, הפטור ממסים. בכך ש„המגדר" ערבב ברזל בברזל, טען המכס, הוא השתמט מתשלום מסים.

קבע השופט בפסק־דינו: „המגדר" היה רשאי, בנסיבות המיקרה, להתחיל את ביצוע ההזמנות למישרד־הביטחון באמצעות חומרים שהיו במחסנו, ואחר־כך להחזיר למחסן חומרים מיובאים פטורים ממכס, שהובאו במיסגרת הייצור הביטחוני. שכן, ציין השופט, המזמין קיבל את מה שרצה מבלי שהדבר תלוי בשאלה, אם עשו את הזמנתו בדיוק מאותם מטילים שהובאו מחו"ל במיסגרת הפטור ממסים. הייצרן לא הפיק כל רווח נוסף מכך, וכל נסיונות המכס, להוכיח ספקולציות של היצרן באמצעות חילופי ברזלים, חסרי אחיזה במציאות, לדעת השופט.

ועוד קבע השופט, כי „המגדר" נהג כפי שנהג בהתאם להנחיות שקיבל מפקידי המכס עצמם. אלה העידו במישפט ואישרו, כי אכן הורו ל„המגדר" לנהוג כפי שנהג. אי־אפשר היה למלא את ההזמנה הביטחונית אילו היה על „המגדר" להמתין, עד שיגיעו החומרים שפורטו בהזמנה זו. שכן מישרד־הביטחון לחץ על המיפעל להזדרז בייצור (היה זה אחרי מילחמת יום־הכיפורים).

השופט דיבר בחריפות על התעמרות המכס ב„המגדר", בנסיון להוכיח כי המיפעל רימה בכמויות הגדרות שסופקו לצה"ל. המכס אף שלח את הגדר לבדיקה ב„מכון התקנים", ומשהצדיקה הבדיקה את „המגדר", התעלם מכך המכס.

המכס ישלם עתה קרוב ל־10 מיליון לירות לשלום הלוי. האיש התאושש לגמרי מבחינה כלכלית וגם 20 חימים שעבר בכלא נשכחו כלא היו.

החלטת בית־המישפט העליון להציג שאלון לרמטכ"ל בעקבות תצהירו

במישפט תפיסת קרקעות אלון מורה תחדד את העימות עם עזר וייצמן

דו־קרב בין הרמטכ"ל לשר־הביטחון

"ה שטח שנועד לתפיסה צבאית אותר למטרה זו על־ידי גורמי צה"ל באישורי. האישור ניתן לאחר ש־הגעתי לכלל דיעה כי הקמת הישוב במקום זה נחוצה מטעמים ביטחוניים." כך, ב־מילים אלה, הצדיק הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל ("רפול") איתן, את הצורך הביטחוני שבתפיסת אדמות השייכות לכפר הערבי רוג'ייב, כדי להעמידם לרשות מתנחלי אלון־מורה.

רפול עשה זאת בתצהיר בשבועה, שהגיש לבית־המישפט העליון בירושלים, בשיבתו כבית־דין גבוה לצדק על־מנת לדון ב־עתירה שהגישו 17 מתושבי הכפר רוג'ייב שבנפת שכם, על תפיסת אדמותיהם. תצ־הירו של הרמטכ"ל מפרט בהרחבה את הטעמים הביטחוניים שהביאו אותו לבקש את תפיסת השטח שנועד להתנחלות.

כבר בישיבה הראשונה של בית־המיש־פט העליון, תבע פרקליטם של 16 מהעות־רים, עורך־הדין הירושלמי אליאס חורי, רשות לחקור את הרמטכ"ל על תצהירו.

הרמטכ"ל אינו רשאי לעשות דבר שאינו תואם את דעת השר שלו

שכן, בתצהיר היו כלולים פרטים שעמדו בסתירה למה שפורסם עד אז ברבים. בית־המישפט דחה את החלטתו בעניין זה. ב־שלב מאוחר יותר עלתה התביעה לחקור את הרמטכ"ל על תצהירו שוב.

היה זה כאשר שניים ממתיישבי אלון־מורה, ראובן פליקס ואברהם שבות, תבעו לצרף אותם למשיבים בבג"ץ שהגישו תו־שבי רוג'ייב. שני המתנחלים טענו כי יש להם זכות להשיב על העתירה, כמו לממ־שלת ישראל, שר־הביטחון, המפקד ה־צבאי של איזור יהודה ושומרון והמפקד הצבאי של נפת שכם, שנגדם הוגשה העתירה.

התצהיר שהגישו שני מתנחלי אלון־מורה בתמיכה לבקשתם עמד בסתירה גמורה לתצהירו של הרמטכ"ל. נאמר בו כי צו־התפיסה לא ניתן משיקולים ביטחוניים, אלא נועד "ליישב יהודים דרך קבע על־האדמות האמורות," כפי שהובטח להם על־ידי שרי־הממשלה וראש־הממשלה, אחרי שבחרו בעצמם את השטח שבו יתנחלו.

עורך־הדין אמנון זכרוני, שהצטרף ל־עתירה בשלב מאוחר יותר, כפרקליטו של אחד מתוך 17 העותרים, העלה שוב את הצורך בחקירת הרמטכ"ל על תצהירו, על יסוד הסתירה שבינו לבין תצהיר המת־נחלים.

היתה זו תביעה שלא היה לה סיכוי להיענות. אין זה מקובל לחקור מגישי תצהירים בבג"צים. בכל שנות המדינה לא היה כמעט מיקרה אחד שבו נחקר מישהו על תצהיר שהגיש לבג"ץ. מה עוד שבמיק־רה זה אין מדובר במישפט רגיל, אלא ב־מישפט עקרוני בעל משמעות בינלאומית, שעיני רבים ברחבי העולם כולו עוקבות אחר מהלכו. אם לא די בזה, הרי אין תקדים שבעל תפקיד כה נישא, כמו ה־רמטכ"ל, ייחקר על תצהיר שהגיש, באיזו־שהי אינסטנציה מישפטית.

והנה, באופן מפתיע, היפנה השופט ה־עליון, אלפרד ויתקון, שאלה לפרקליטי העותרים: האם במקום לחקור את ה־רמטכ"ל על אמיתות העובדות שבתצהירו יהיו מוכנים להסתפק בהגשת שאלון ל־רמטכ"ל?

ההבדל בין שאלון לחקירה הוא מש־מעותי. התשובות לשאלון הן בכתב. ה־תשובות לחקירה הן בעל־פה, מעל דוכן העדים. למרות שהתשובות בשני המיקרים הן תשובות תחת שבועה, הרי את התשו־בות לשאלון אפשר לנסח בניחותא, ללא לחצים, בעזרת צוות יועצים ומישפטנים.

"האלטרנטיבה של החקירה נראית לי עדיפה," אמר עורך־הדין זכרוני לשופטים, "כדי לערער את אמינות הרמטכ"ל שיטת החקירה היא השיטה היעילה ביותר. אבל באופן אלטרנטיבי נסכים שיוגש שאלון."

השבוע עשו חמשת שופטי בית־המישפט העליון מעשה חסר תקדים. הם החליטו כי במקום חקירה, הם מחייבים את הרמטכ"ל להשיב בשבועה על שאלון. במילים אח־רות: בית־המישפט העליון לא קיבל את העובדות שהיו כלולות בתצהירו של ה־רמטכ"ל כעדות סופית, מלאה ונחרצת, ביקש לקבל ממנו עובדות נוספות, תשו־בות על שאלות שתהיינה מאושרות ב־מיסמכים, כדי לאשר ולאמת את גירסתו לגבי צורת תפיסת הקרקעות להתנחלות אלון־מורה, השנויה במחלוקת.

רמטכ"ל איתן ושר־ביטחון וייצמן
מי כפוף למי?

הרמטכ"ל חייב לענות לבית־המישפט על השאלות הבאות:

● מי הם גורמי צה"ל שאיתרו את ה־שטח הנדון לתפיסה צבאית? מתי הם איתרו את השטח? האם היתה קיימת תוכ־נית, מאושרת על־ידי גורם צבאי מוסמך, שכללה הקמת התנחלות אזרחית באתר הנדון או באיזה אתר אחר במבואות שכם? מאימתי קיימת התוכנית? האם קדם ל־איתורו של השטח על־ידי צה"ל איתורו בידי איזה גורם אחר?

● מי יזם הקמת התנחלות אזרחית ב־אתר הנדון או במקום אחר במבואות שכם — גורם כלשהו בדרג הצבאי או גורם כלשהו בדרג המדיני? האם פנה הרמטכ"ל לדרג המדיני בהצעה להקים את ההתנ־חלות בדרג הנדון, או האם גורם בדרג המדיני פנה אל הרמטכ"ל כדי שיחווה את דעתו על הצורך הצבאי בהקמת ה־התנחלות באתר זה?

● האם רצונם של אנשי גוש־אמונים להתנחל באתר זה או במקום אחר ב־מבואות שכם הוא שגרם לאישור ההת־נחלות האזרחית באתר זה, והשפיע על מתן האישור?

● האם אישר הרמטכ"ל הקמת התנח־לות אזרחית באתר הנדון מפני שהיה סבור מלכתחילה שהיא דרושה שם לצורך ההגנה המרחבית, או מפני שמצא בדיעבד, שאם תוקם התנחלות אזרחית באתר זה, היא תשתלב במערכת ההגנה המרחבית?

● האם נבדקה אפשרות להקים התנ־חלות אזרחית בסביבות שכם באתר אחר שלא צריך תפיסת אדמה פרטית? אם כן, מדוע נבחר האתר הנדון?

למי כפוף הרמטכ"ל?

ת שובותיו של הרמטכ"ל יאפשרו ל־פרקליטי העותרים להביא לבית־המישפט טענות נוספות לסתירת עמ־דת הרמטכ"ל. בפעם הראשונה תעמוד בפני בית־מישפט ישראלי ההכרעה אם יש להאמין לדברי הרמטכ"ל או לא, הכרעה שעד כה נראה עצם הצגתה כבלתי־אפשרי.

אולם בית־המישפט העליון, בשיבתו כ־בית־דין גבוה לצדק במישפט זה, יצטרך לתת בפסק־דינו החלטות משמעותיות ו־עקרוניות נוספות, בשאלות החורגות מ־תחום סמכותה של ממשלת־ישראל לתפוס

או להפקיע קרקעות בשטחים כבושים. כך, למשל, יהיה על בית־המישפט לקבוע הפעם למי כפוף בעצם הרמטכ"ל, לשר־הביטחון או לממשלה?

אופיין של החלטות אלה הנדרשות מבית־המישפט, הופך את הבג"ץ על קרקעות אלון־מורה לשונה מכל הבג"צים שהוגשו לפניו בנושא זה.

הרכבו של בית־המישפט היושב בדין בדיון זה, זהה לחלוטין להרכב שישב בבג"ץ לגבי תפיסת הקרקעות לצורכי ה־התנחלות בבית־אל. שם קבע אותו הרכב של שופטים כי „תפיסת החזקה באדמה של הפרט בשטח מוחזק, לשם הקמת ישוב אזרחי אינה נוגדת את כללי המישפט הבין־לאומי המנהגי, שבית־מישפט ישר־אלי נזקק להם, אם הקמת היישוב דרושה לצרכים צבאיים של השילטונות המחזיקים בשטח."

לכאורה לא היה טעם לחזור על העתירה בשם תושבי הכפר רוג'ייב, שכן ספק אם בית־מישפט בהרכב של אותם חמישה שופטים עליונים, יתן בעניין תפיסת קרקעות רוג'ייב פסק־דין שונה מזה שנתן בעניין תפיסת קרקעות בית־אל.

למעשה, עמדו בפני פרקליטי העותרים שתי אפשרויות. האחת, שנקט עורך־הדין אליאס חורי, לתקוף את פסק־הדין שניתן בפרשת בית־אל ולנסות לשכנע את ה־שופטים כי טעו אז בפסק־דינם. האפשרות השניה, שאימץ עורך־הדין זכרוני ושהפכה קו־העתירה העיקרי, היתה להוכיח לבית־המישפט שפרשת תפיסת הקרקעות ל־צורכי אלון־מורה היא מיקרה שונה לחלו־טין מפרשת תפיסת הקרקעות להתנחלות בית־אל, ושעל כן יש באפשרותם והם מתבקשים כאן לתת פסק־דין שונה. זהו מיקרה ספציפי המחייב התייחסות ספציפית מצד בית־המישפט העליון.

הממשלה נתנה את בירכתה

מ ה **שאיפשר** אבחנה מעין זו היא העובדה שבמיקרה של אלון־מורה היה זה הרמטכ"ל שהתבקש, לראשונה בתולדות המאבקים המישפטיים על תפיסת אדמות פרטיות בשטחים הכבושים, להגיש תצהיר לבית־המישפט, שעל־פיו בוצעה התפיסה בגלל טעמים בטחוניים.

הרמטכ"ל אולץ לעשות זאת על־ידי ה־ממשלה, אחרי ששר־הביטחון, עזר וייצמן, במעשיו מונחה הוא על־ידי שיקול־הדעת של שר־הביטחון ואין הוא רשאי לעשות דבר שהוא יודע כי איננו תואם את דעתו של השר הממונה עליו. יחס זה בין ה־רמטכ"ל ושר־הביטחון מחוייב גם מכוח מינהל תקין ודמוקרטי, שהסמכות בעלת שיקול־הדעת היא השר הנתון לביקורת הכנסת והציבור."

חשיבות ההכרעה של בית־המישפט, בידי מי מצויה סמכות שיקול־הדעת העליונה, בידי הרמטכ"ל או בידי שר־הביטחון, היא משמעותית לגבי ההחלטה על כשרות ה־תירוץ הבטחוני לגבי תפיסת קרקעות רו־ג'ייב.

פרקליטי העותרים טוענים כי התהליך שהביא להחלטה לתפוס את הקרקע ול־מוסרה להתנחלות אזרחית היה, למעשה, כזה: קודם נוצר הרצון ליישב מתנחלים באלון־מורה, כנראה על־ידי אנשי גוש־אמונים. הממשלה קיבלה על עצמה רצון זה והזמינה את הרמטכ"ל וביקשה ממנו ליתן הכשר צבאי־בטחוני לצורך אידיאו־לוגי־פוליטי. בעיקבות זאת נוצר תצהיר הרמטכ"ל שהוגש לבית־המישפט.

פרקליט־המדינה, גבריאל בך, המופ־ע בשם הממשלה, שר־הביטחון והמושלים ה־צבאיים, גורס כי התהליך היה הפוך: הצורך הצבאי נוצר במערכת הצבאית, משם הוא מיפס למעלה עד שהגיע לממ־שלה, ושם קיבל את אישור הדרג הפוליטי. כלומר, הצבא הכיר בנחיצותה של התנ־חלות אזרחית במקום, והממשלה, בהיותה מופקדת על מיגזר רחב יותר של שיקו־לים פוליטיים, נתנה את בירכתה לצעד צבאי זה.

על עמדה זו של פרקליט־המדינה הגיב עורך־הדין זכרוני: „התהליך כזה מעורר תמיהה, שהרי שיקול־הדעת הוא של שר־הביטחון והמהלך הרגיל של הדברים היה מחייב כי הנחיצות הבטחונית תהא מתגי־בשת אצלו, והוא אשר יביא את דבר ה־צורך הבטחוני בפני הממשלה.

„פרקליט־המדינה ניסה להציג את ה־וויכוח בין עמדת הרמטכ"ל לעמדת שר־הביטחון כוויכוח לגיטימי, ברוח הדיעות הרבות השוררות בציבור. אבל אין ה־רמטכ"ל ושר־הביטחון יכולים לדבר ב־מישור אחיד של ויכוח, שהרי הרמטכ"ל כפוף מישפטית לשר־הביטחון ומן הרגע ששר הביטחון גילה את דעתו, שאין הוא שותף לעמדתו של הרמטכ"ל, שוב אין כל קיום לעמדת הרמטכ"ל. היא נבלעה בשיקול דעתו של השר הממונה עליו, ולכל היותר רשאי הרמטכ"ל, שאין דעתו מת־קבלת אצל השר הממונה עליו, להסיק את מסקנותיו ולבקש להשתחרר מתפקידו.

„זו דרכו של מינהל מסודר, שאין ה־דרגים הנמוכים רשאים להחזיק בהשקפות פרטיות לעניין ביצוע תפקידם, אלא עד שהממונה עליהם שקל בדעתו והחליט. מן הרגע שהחליט, ההחלטה מחייבת כל מי שכפוף לו."

אליבי צבאי לצרכים פוליטיים

ל **מנת** להתגבר על פגם מינהלי ותחוקתי זה, שעל פיו סמכה הממ־שלה את ידיה על עמדת הרמטכ"ל, מבלי שהובאה בפניה בידי מי שממונה עליו, שר־הביטחון, ננקט לטענת זכרוני טכסיס שמטרתו לאפשר את עקיפת שר־הביטחון.

מזכיר־הממשלה, אריה נאור, הגיש אף הוא תצהיר לבית־המישפט. בתצהיר זה קובע נאור כי עמדת הרמטכ"ל הגיעה לידיעת ועדת השרים לענייני ביטחון, וזו החליטה לסמוך את ידיה על צורכי ה־ביטחון כפי שהובאו בפניה על־ידי ה־רמטכ"ל.

על כך טענו פרקליטי העותרים: „קיים פגם תחיקתי מהותי במה שנעשה. ספק בעינינו האם רשאית היתה הממשלה, בתור גוף, ליטול לעצמה את הסמכויות שנמסרו בחוק לשר־הביטחון. החוק מסר לשר־הביטחון את האחריות על הרמטכ"ל והצבא מטעם הממשלה. בתור שכזה סמכויותיו חזקות יותר מסמכויות הממשלה, ואין הממשלה כגוף רשאית להחליט בניגוד לדעתו של שר־הביטחון בעניין שהחוק מוסר את הכרעתו לשר־הביטחון."

על פי טיעון זה החלטות הממשלה אומ־נם מתקבלות ברוב קולות ומחייבות את כל השרים, אולם לשר־הביטחון יש על פי החוק תפקיד כפול: הן כחבר־ממשלה המקבל את הכרעותיה, והן כמי שהחוק היקנה בידו תפקידים ייחודיים. אין בחוק־יסוד־הממשלה הוראה הקובעת כי הממ־שלה בתור גוף רשאית לעשות דבר ש־עשייתו בתוקף החוק מוטלת על שר מסו־יים. הממשלה רשאית להעביר סמכות זו לשר אחר, אולם אך ורק באישור הכנסת. מכיוון שהממשלה לא ביקשה להעביר את סמכויות שר־הביטחון מהכנסת, אין החל־טותיה או החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון, יכולות לבוא במקום החלטות שר־הביטחון.

הטענה המישפטית העיקרית שבפי ה־עותרים היא כי שיקולים זרים, ולא שיקולי ביטחון כפי שנטען בתצהיר הרמטכ"ל, הם שהביאו לתפיסת האדמות לצורכי התנ־חלות אלון־מורה. הממשלה, טוענים ה־עותרים, ניצלה את עמדתו של הרמטכ"ל על מנת לתת אליבי צבאי לצרכים פולי־טיים, על פי תפיסה צבאית שאינה מקובלת על שר־הביטחון.

לצורך זה מבקשים פרקליטי בעלי הקר־קעות הערבים לבטל גם את ערך תצהירו של מזכיר־הממשלה: „מזכיר־הממשלה כלל אינו יכול למסור תצהיר על המניעים ה־אמיתיים שהניעו את הממשלה לסמוך ידיה על עמדת הרמטכ"ל ולהעדיפה על עמדתו של שר־הביטחון. תצהירו של מזכיר־הממ־שלה הוא עדות שמועה והוא אינו יכול לומר כלום על מניעיה האמיתיים של ה־ממשלה."

מי שהיה מוסמך למסור תצהיר כזה הוא שר־הביטחון. אך מכיוון שעמדתו הפוכה לזו של הרמטכ"ל היה ראש־הממשלה צריך למסור תצהיר כזה. אבל, טען זכ־רוני, „הממשלה מסרה את ההגנה על כנות שיקוליה לשני אנשים שאינם מת־אימים לעשות זאת מבחינת סמכויותיהם וכישוריהם. הרמטכ"ל אינו מוסמך לכך, באשר אין לו מעמד כלשהו בעתירה, ו־מזכיר־הממשלה אינו יכול להיות מצפונה של הממשלה ולהצהיר על כנות מניעיה."

מי ייפגע?

א וזם **הנימוקים** המישפטיים האלה, המבוססים על הסתירה שבין עמדות הרמטכ"ל ושר־הביטחון הם רק חלק מ־הטיעונים שבגללם נדרש הרמטכ"ל על־ידי בית־המישפט העליון להשיב על ה־שאלון שהוצג לו. מלבד אלה עירער זכ־רוני גם על הנקודות הצבאיות הכלולות בתצהירו של הרמטכ"ל.

הטיעון המרכזי הוא כי מתוך תצהירו של הרמטכ"ל יכול להתקבל הרושם, כי גורמי צה"ל הם שיזמו את איתור השטח למטרות צבאיות ומצאוהו מתאים לכך. אולם, מתצהירם של אנשי גוש־אמונים מסתבר כי השטח אותר על־ידם, ורק אחרי שנקבע כי הוא מתאים לצרכיהם נתבקש הרמטכ"ל לאשר, כי הקמת התנחלות ב־מקום תהיה גם לתועלת הצבא.

על הנימוקים שהעלה הרמטכ"ל בתצ־הירו לביסוס החשיבות הבטחונית של ה־התנחלות באלון־מורה, אמר עורך־הדין זכרוני: „הרמטכ"ל מתאר מצבים היפו־תטיים, התלושים מן המציאות החזויה לעת מילחמה, שבאו אך ורק על מנת להעלות נימוקים להקמת התנחלות אלון־מורה...

„הרמטכ"ל מודה כי כל אמונותו בתפ־קיד ההגנה המרחבית אינה מקובלת על שר־הביטחון, שכידוע היה שנים אחדות ראש אג"ם במטכ"ל, ועסק בתוקף תפקידו זה רבות בשאלת ההגנה המרחבית. באותה תקופה היה רב־אלוף חיים בר־לב רמטכ"ל

מזכיר הממשלה אינו יכול להיות מצפונה של הממשלה ולהצהיר על כנות מניעיה

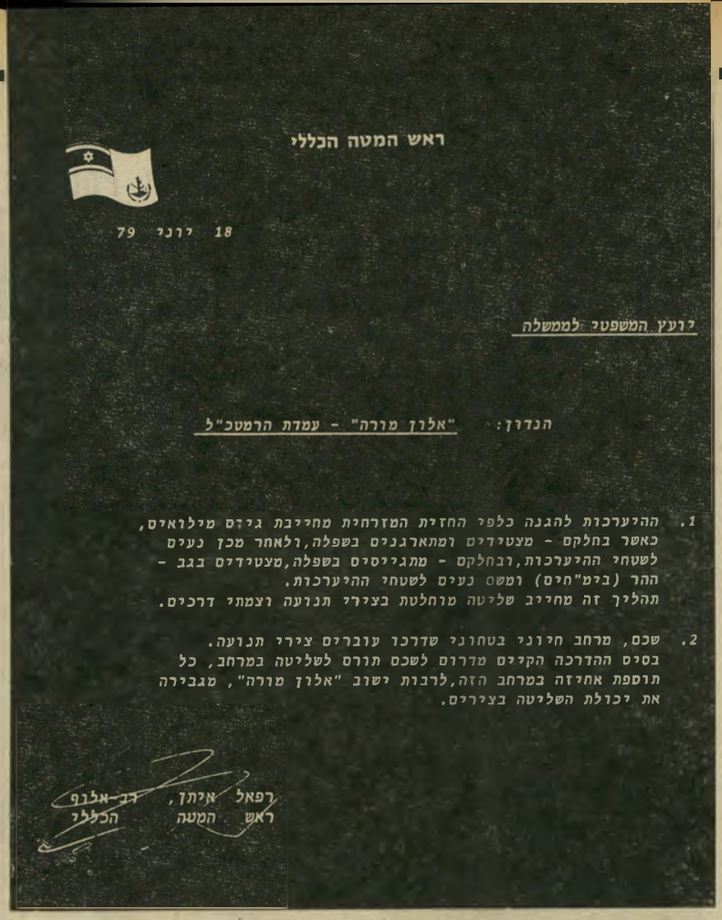
וברור כי שר־הביטחון אינו סבור שהיתה זו תקופה של זילזול בתפקידי הישובים, כפי שטוען הרמטכ"ל. אין ספק שעמדתו של שר־הביטחון קרובה יותר לעמדותיהם של רב־אלוף בר־לב ושל האלוף מתי פלד (שהגישו תצהירים נגדיים במישפט זה) מאשר לעמדתו של הרמטכ"ל ביחס לחשי־בות הצבאית של אלון־מורה."

עורכי־הדין, שפנו אל בית־המישפט ב־שם של בני הכפר רוג'ייב, ביקשו מבית־המישפט לערער את אמינות הרמטכ"ל, בטענו כי השיקול הצבאי הוא שהיה ה־מניע להקמת התנחלות אלון־מורה. תשו־בותיו של הרמטכ"ל לשאלון שהציג בפניו בית־המישפט העליון השבוע, הן שיקבעו את מידת אמינותו בעיני בית־המישפט.

תהיה אשר תהיה פסיקת בית־המישפט בתיק זה, מערכת־הביטחון לא תצא נש־כרת מהעובדה שהממשלה הטילה על ה־רמטכ"ל להגיש תצהיר בעניין זה, בניגוד לדעת שר־הביטחון. יקבל בית־המישפט את תצהירו של הרמטכ"ל כאמין, תיפגע סמכותו ואמינותו הצבאית של שר־הביט־חון. יפקפק בית־המישפט באמינות ה־רמטכ"ל, תהיה זו פגיעה בסמכותו הצב־אית.

במצב שבו מתמודדים למעשה בפני בית־המישפט שר־הביטחון והרמטכ"ל ב־דו־קרב בלתי־נראה, מישהו מהם חייב להיפגע.

איי תבור

הודעת הרמטכ"ל שקדמה לתצהיר

מה קדם למה?

רשאי רמטכ"ל, שאין דעתו מתקבלת אצל השר הממונה עליו, לבקש להשתחרר מתפקידו!

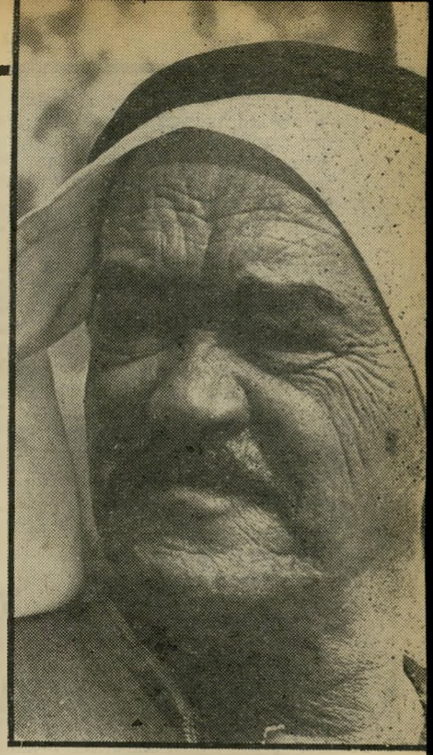
מ׳שטרת ישראל ממשיכה לעזור לרב כהנא

בהפגנתו׳ המטורפות, הפעם נגד ערבי המשולש

המישטרה הפרטית של הרב כהנא

מנהיג כהנא ישומר־ראש דיין
מי מסית ומדיח?

ראש־המועצה מחמיד
מי נאמן?

שני גברים ערבים מבוגרים עמדו ב־תחנת־המישטרה והתווכחו. מולם ניצ־בו כעשרה צעירים, רובם בחליפות, וצעקו עליהם בתוקפנות רבה. בראש הצעירים עמד ה„רב" מאיר כהנא. ראש תנועת כך.

שני הערבים ניסו להסתלק מהמקום, אך הצעירים לא הניחו להם, דחפו אותם שוב ושוב. השוטרים שעמדו בסמוך שילבו ידיהם על החזה ולא זזו ממקומם. „לנו אסור להתערב." ציינו השוטרים בסיפוק רב.

ה„רב" כהנא פנה אל ראש מועצת הכפר אום־אל־פחם, מוחמד מוסטפא מחמיד, בטון תוקפני ומאיים: „תחתמו על מגילת העצמאות. אם לא תחתמו זה סימן שאתם לא אזרחים נאמנים למדינת ישראל. סימן שאתם בוגדים!" חבר־המועצה, ג׳אבר ג׳אברין, שעמד ליד ראש המועצה, ענה בשקט: „אתם לא גוף רשמי. אנחנו לא חייבים לעשות כרצונכם. אין לכם בכלל זכות לדרוש מאתנו משהו."

כהנא, בשימחה מופגנת, כשצבאו הפרטי מאחוריו, חייך וצעק בקול: „אתם רואים, בוגדים שכמותכם! אתם לא רוצים להתום על מגילת העצמאות. שכולם יראו שאתם כאלה!"

ג׳אברין: „מי אתה בכלל שתגיד לנו משהו? כשאתה יושב באמריקה אנחנו כבר היינו אזרחי ישראל. בכלל, אנחנו לא מדברים עם עולים חדשים!"

מאחורי גבו של כהנא פרץ בחור בהיר־שיער, בעל מיבטא אמריקאי בולט, שצעק: „ערבים מסריחים! ערבים בוגדים! תלכו מכאן כולכם!" צעקותיו ליבו את המתיחות. חברי המועצה, שהובאו למקום במירמה, רצו לשוב לכפרם. „חיילי כהנא" לא הניחו להם לעבור. השוטרים עמדו בצד, חלקם חייך וחלקם נבוך. המפקד, שאול לוי, עשה עצמו כאילו לא ראה ולא שמע דבר.

כמה מבני הכפר הגיעו לתחנת המישטרה. אחד מהם קרא לאנשי כהנא: „מי אתם בכלל? עולים חדשים שמבקשים זכויות! רוצים בית ואוטו ומיספר לבן. רק לקחת אתם יודעים. תלמדו מאיתנו מה זאת עבודה. תלמדו מה זה להתפרנס בכבוד. אתם כל הזמן עושים מילחמות. אין לכם אפילו זמן לעבוד. הולכים ממקום למקום, ואיפה שאין שינאה אתם מביאים אותה בכוח. תתביישו לכם! עוכרי ישראל!"

וה„רב" כהנא ונעריו בשלהם: „ערבים מלוכלכים! ערבים בוגדים! לכו מכאן! תסתלקו לפלסטין שמתחת לאדמה! תלכו!"

מזל היורקת

מאחורי ה„רב" עמד יוסי דיין, איש יחסי־הציבור של קבוצת כהנא. הוא אחז בידיו תת־מיקלע עוזי, ניסה להתווכח עם הכפריים שליידו. צעק והניף ידיו בעצבנות. הוא ניסה להוכיח להם את „חוסר נאמנותם". הם לא השתכנעו. הוא המשיך לדבר.

מאחוריו עמדה צעירה, שנראתה מוכרת. היא חבשה לראשה כובע אדום רחב־שוליים, והרכיבה מישקפי־שמש לעיניה. היתה זו הפעם הראשונה שכהנא יוצא למיתקפה בלווית חיל־נשים. הבחורה הסתתרה מעין המצלמה. אך כלום לא עזר. אחרי כמה דקות זוהתה. היתה זו מזל כהן המפורסמת. היא ידועה יותר בכינוייה מאשר בשמה. זוהי „היורקת מגן הירק", אשר ירקה על עזר וייצמן כאשר ניסה להרגיע את המת־נחלים בנאות סיני יומיים לפני הפינוי. באותו אירוע עמדה מזל על גג הבניין וזרקה אבנים על חיילי צה״ל. אחר כך נודעה כ„מחלקת המלח" מאלון־מורה. כש־הגיע עזר וייצמן להתנחלות אלון־מורה, כיבדה אותו מזל בכוס קפה, שבו מהלה מלח. באחרונה התפרסמה בכינוי חדש: „הבחורה עם הקלשניקוב". וואת אחרי שהגיעה לבניין הטלוויזיה בירושלים, כש־היא מזויינת. כדי לפגוש בכתב הטלוויזיה רפיק חלבי, לשם „שיחה אישית, מלב אל לב," כדבריה.

בעיקבות המעשה האחרון סולקה מזל כהן מגוש אמונים. חבריה טענו כי זכתה בפירסום שלילי ומזיק. עד שסולקה היתה עוברת ממקום למקום, מהתנחלות להת־נחלות. היא צצה בכל עימות. עתה הסתבר כי בחודשים האחרונים הצטרפה לתנועתו של „הרב" כהנא.

בחודשים האחרונים נוהג מאיר כהנא לחרוש את הארץ לאורכה ולרוחבה. לא תמיד הוא נוטל עימו את צבאו. לפעמים הוא מסתפק רק בחיל החלוץ — יוסי דיין. לעתים הוא לוקח גם אחרים. אך צבאו מצטמצם ומצטמק. חייליו נשפטים בזה אחר זה, בעיקבות תוקפנותם ותקיפותיהם.

חזית דתית־קומוניסטית

ביום שני בשבוע שעבר הם הגיעו למערכת העולם הזה, כשבידיהם ראש גמל (ראה קורא יקר). ביום שלישי פלשו לאום־אל־פחם. ביום הרביעי נחת, וביום השישי נכנס „הרב" לכלא, לריצוי שלושה חודשי מאסר בעוון התפרצות אלימה לבתי ערבים בחברון.

בתחילת השבוע שעבר שלח דיין מיברק אל ראש מועצת הכפר הערבי אום־אל־פחם, שבו הודיעו על ה„ביקור" הצפוי. „אנחנו באים להחתים אותכם על מגילת העצמאות," הוא הסביר. „בטח רצה שנכין לו כיבוד," צוחקים צעירי הכפר.

בתגובה שלחו אנשי המועצה מיברק שבו כתבו: „אנא, אל תבוא, לא כדאי."

דיין שלח מיברק נוסף: „לא שואלים אותכם, אנחנו מגיעים מחר בצהריים!"

עורך־דין בן הכפר, מוחמד קיוואן, פנה

(המשך בעמוד 50)

מצב חמזר

(המשך מעמוד 34)

בות. עוד יותר מזה, דודו הלוי טען כי מצויים בידיו שמות שני הרופאים הנוס־פים שבדקו את בגין וכי הוא מתכוון למ־סור את שמותיהם לפירסום בשבועונו.

ואילו בלישכת ראש־הממשלה המשיכו לדבוק בגירסה הבאה:

נראה כי הד״ר פיין, בשעת ביקורו ב־ישראל, שמע על מה שאירע לראש־הממשלה, התבטא על כך בפורומים שונים, בין השאר בביטויים כמו „זה נס שהוא ניצל מזה." התבטאויותיו הגיעו בטלפון שבור לכתב הטיים בישראל, שפירסם את הסיפור הדמיוני כאילו נבדק בגין בידי שלושה מומחים זרים, שקבעו כי אסור לו לעבוד יותר משלוש שעות ביום.

התיזה של הפרופסור סילבאן לביא, שטיפל במאורע המוחי ממנו סבל בגין, ממליצה דווקא על חזרה לפעילות מליאה, לגבי אנשים המתאוששים מפגיעה מוחית חולפת מסוג זה. „מבחינה נוירולוגית איני רואה כל הגבלה על המשך פעילותו של ראש־הממשלה," הסביר לביא.

מבלי להתייחס למיקרה של ראש־הממ־שלה, הסביר לביא מה מקור הליקוי שממנו סבל ראש־הממשלה. „אדם אחד מכל עשרה, מעל לגיל 65, סובל מדמנציה (המוגדרת בפי העם כסיניליות). היא מתחילה בהפ־רעות בזיכרון, עוברת אחר־כך ליירידה בכושר השיפוט וכושר ההתמצאות בזמן ובמקום, והופכת לאי־אבחנה בין טוב ורע."

מקורביו של בגין התלוצצו על חשבונו, כשחזר לפעילות, אחרי המאורע המוחי ממנו סבל. „צריך להזמין לו כתבנית שכותבת בכתב ברייל," צחקו, כיוון ש־התקשה בראייה עד שלא זיהה כמה מהם. „הכנסנו אליו קצרנית לחדר והוא צעק: 'ביקשתי קצרנית אחת ולא שתיים!'" סיפרו בינם לבין עצמם.

אבל קשיי התאוששות אלה חלפו. בגין שוב מבחין בכל העומדים במיסדרון, ובדרכו לליישכתו הוא שוב מנשק ומחבק אותם. ראייתו שבה למצב שקדם למאורע המוחי וכן גם כושר דיבורו.

אולם מבחינה נפשית ספק אם שב ראש־הממשלה לאיתנו.

עצבות ופחד

עם ישראל כולו יכול היה להבחין בכך השבוע, כאשר ערב ראש־השנה הופיע מנחם בגין בראיון טלוויזיוני מוזמן, שנועד להוכיח לכל כי הוא בריא ומצבו שפיר.

בגין אומנם נראה מאושש ויחייך ללא הרף. אולם דווקא הופעתו בראיון זה יצרה מקום לדאגה. האופטימיות המופרזת שלו, נטייתו להקל ראש בכל הבעיות המעיקות על המדינה, שלוותו המופגנת ואורח דיבורו, כאילו היה מורה בבית־ספר ליילדים מפג־רים, לא הותירו מקום לספק: מנחם בגין מנותק מהמציאות. הוא חי בעולם משלו, שבו שולטים חוקים אחרים. מה שמתרחש בעולמם של אזרחי ישראל אינו מטריד אותו כלל.

פעם אחת בגד בו זכרונו של בגין במהלך הראיון. הוא כינה את ח״כ המפד״ל יהודה בן־מאיר בשם „בר־יהודה". אלא שלא כשל־לשון זה הוא המצביע על ליקוי בכוח זיכרונו. מצבו הגופני של בגין חזר להיות מאושש, גם כושר הנאום שב אליו. אבל התכנסותו בתוך עצמו והניתוק ההולך וגובר שלו מהמציאות — הם המדאיגים גם את מקורביו.

„כשבגין נפגש עם סאדאת, התבוננו בשניהם," סיפר אחד ממקורבי בגין. „סא־דאת הוא איש חולה יותר מבגין. אבל הוא נראה שזוף ושופע בריאות. בגין נראה לידו חיוור כמו מת. אין פלא. סאדאת לא קם ממיטתו לפני שעה עשר בבוקר, יקרה אשר יקרה. כאשר תיכננו את מסעו בחיפה פסלו אנשי לישכתו קטע מהמסלול, משום שהיה עליו לטפס שם שש מדרגות. 'סאדאת אינו עולה במדרגות' הודיעו לנו החלטית. אז אין פלא שהוא מצליח להיראות כאדם בריא. בגין אינו נותן לשמור עליו. הוא קם כל בוקר בחמש וחצי."

השינוי הבולט ביותר שאובחן אצל בגין בשבועות האחרונים נוגע דווקא למצב רוחו. למרות שבטלוויזיה הופיע חייכן ושופע אופטימיות, מעידים מקורביו כי הוא הפך לאחרונה איש עצוב יותר. „אחרי המאורע המוחי האחרון שפגע בו," גילה אחד ממקורביו, „קרה לבגין מה שלא קרה לו אף פעם קודם לכן: הוא התחיל לפחד. הוא חושש שלא יעמוד בכל מה שעוד מוטל עליו לעשות."

החותמת אומרת הביצה מאושרת!

הביצים המאושרות של תנובה מחייכות אליך בסיפוק.
ויש להן סיבות טובות לכך: אלה הן ביצים מזינות ביותר,
בעלות איכות מרכיבים גבוהה. הן הובאו לעולם מוקפות
בטיפול אחראי ומסור. הן עברו שיקוף, מיון ובדיקה מדוקדקת
באמצעים המודרניים ביותר.
ביצה שאינה חתומה לא עברה את התהליך הקפדני ואילו
החתומות – הן מגיעות אליך ארוזות בצורה שתשמור עליהן
כפי שיצאו מן הלול: טריות ומזינות.
על כן הן מאושרות – בשבילך. ויש להן אבא.

במשי בחנות ביצה עם חותמת. מוגש כשירות לציבור ע"י תנובה

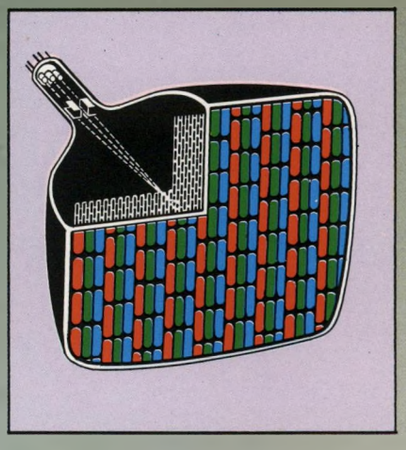
רוני אורן ומני סלמה/ דחף

גרונדיג מ
צבעים שנעלמ

עד הגוון האחרון

נסה בעצמך להשוות ולבדוק האם תוכל למצוא עוד מכשיר טלויזיה צבעוני המציג בפניך תמונה צבעונית עשירה כמו זו של גרונדיג סופר קולור. שפופרת המסך הבלעדית המשולבת בשיטת HI-BRI IN LINE, מוציאה לאור באופן חד וברור את כל הצבעים עד הגוון האחרון. היא שומרת על מיקוד קבוע של התמונה ובעזרת מייצב מתח מיוחד נמנעות הפרעות ונשמרת אחידות ובהירות הצבע. מחשב קורץ מיוחד בורר עבורך את קונטראסט הצבע האופטימלי ומציג בפניך את הדרגות הנכונות של חוזק ועומק הצבע.

עד הצליל האחרון

גרונדיג סופר קולור מצויידת במערכת צליל בעוצמה של 15 ואט R.M.S., וברמקול חזיתי באיכות HiFi. יחד עם כפתורי הבס והטרבל הנפרדים המאפשרים איזון מדוייק, מגיע אליך צליל מלא המלווה את התמונה העשירה.

עד השכלול האחרון

מאז נוסד מפעל גרונדיג הענק ממשיכים מהנדסי החברה להיות חלוצים בכל הקשור לשכלולים. כך גם בטלויזיה סופר קולור, מנגנון אוטומטי סורק ומאתר את התחנה הרצויה

NDIG

גרונדיג סופר קולור-תוצרת גרמניה

להשיג בחנויו

יבואנים בלעדיים: גיל אלקטרוניק

וציאה לאור
ן בטלויזיות אחרות.

בלחיצת כפתור (בעזרת פס הפלא AFC, המופיע על המסך) ובקרת התדר מכניסה את התמונה להתאמה מלאה.
כפתור נוסף "זוכר" את התחנה ויכול להחזיר אותך אליה במדוייק.
שכלול נוסף מאפשר חיבור מכשיר הטלויזיה למערכות סטריאו וכן למכשיר וידאו טייפ. **שלט רחוק — (REMOTE CONTROL)**
המתוחכם של גרונדיג, המוכנס כקסטה לגוף הטלויזיה, מאפשר 25 פעולות שונות כולל שליטה ב־16 תחנות, התאמת צבע, כיוונן בהירות, עוצמת צליל,

הפעלת וידאו־טייפ ותמונה ללא קול.
בלחיצת כפתור "מעלה" השלט רחוק על מסך הטלויזיה שעון קוורץ דיגיטלי.

עד הפרט האחרון

קשה לדמיין עד כמה עושה גרונדיג כדי להבטיח את איכותן הגבוהה של טלויזיות סופר קולור. כל רכיב אלקטרוני, כל מכשיר וכל מסך־צבעוני נבדק ונבחן עד הפרט האחרון.

טלויזיה גרונדיג סופר קולור עוברת סדרת "עינויים" כולל מבחן הטבלה ברטיבות במשך 24 שעות, מבחן עליית מתח חשמלי, מבחן זעזועים פיסיים, תנאי חום וקור קיצוניים, 200 שעות הפעלה ו־1000 הפעלות וכיבוי של המכשיר. כך שאליך מגיעה גרונדיג סופר קולור, אמינה ומוכנה להוציא לאור את כל הצבעים עד הפרט האחרון.

GRU

הטלויזיה הנמכרת ביותר באירופה.

המובחרות
בע"מ, אבן גבירול 18 תל־אביב.

אתם מביטים
בתחתונים יפים מאד
אפילו
שאינכם רואים אותם.

תחתונים יפים מאד, תחתוני הנשים של סברינה.
סליפ, מיני סליפ ומיקרו סליפ,
עם הדפסים עדינים, צבעוניים או פרחוניים.
בחלק או בפסים. מכותנה או מניילון סטרץ׳.
תחתונים יפים מאד, תחתוני סברינה. במיוחד כשהם עליך.
חבל שלא כולם רואים אותם.

sabrina

בשיחה אישית עם גדעון פת נתן בגין:

אור ירוק לסילוק ארליך

ב יום הרביעי שעבר נערכה במישרד ראש־הממשלה בירושלים פגישה בין ראש־הממשלה מנחם בגין לבין ארבעת שרי הליברלים: שר־האוצר שימחה ארליך, שר־התעשיה גדעון פת, שר־האנרגיה יצחק מודעי והשר בלי־תיק משה ניסים. שלא כדרכו בתקופה האחרונה היה בגין מוכן היטב לשיחה, וניכר בו כי הכין את שיעורי־הבית. יום קודם לכן קיבל בגין הדרכה בנושאי הליברלים מהשר משה ניסים, ש־באחרונה חלה התקרבות בינו לבין ראש־הממשלה.

בגין ניווט את השיחה כרצונו. שרי הליברלים ניסו לתקוף את שר־החקלאות אריק שרון. גדעון פת היה ראש הדיבורים בענייניו של אריק, ובגין כמעט שלא השיב לו. רק כאשר דרש פת כי אריק יסולק מהממשלה, רמז בגין לאפשרות של שינויים בממשלה, אך הדגיש כי מעמדו של אריק לא ייפגע.

מנהיג הליברלים, ומי שבגין נישבע כי לא יתן „לשערה משערות ראשו ליפול", שימחה ארליך, כמעט שלא השתתף בשיחה. הוא אומנם פתח אותה, בכמה מילות הקדמה, אך במשך מרבית השיחה ישב מכונס בכורסה, ולא פצה את פיו. ניכר היה בארליך כי הוא מדוכדך.

שיחה זו יכולה היתה להסתיים כמו מרבית השיחות שערוך באחרונה מנחם בגין עם שריו, בלא כלום, לולא המשך שהיה לה מאוחר יותר. ההמשך היה ב־שיחה בארבע עיניים בין מנחם בגין לבין גדעון פת. אחר־כך הגדיר אותה פת: „זו היתה השיחה הרצינית הראשונה שלי עם בגין מאז מוניתי לשר."

משתתפי הפגישה הראשונה, מילבד, אר־לי, ניסים, לא ידעו על הפגישה הפרטית של בגין עם פת. דוברו של ראש הממשלה, שלמה („נקדי") נקדימון, סרב להגיב על השאלה אם נערכה פגישה זו. „אני לא מגיב על כך ואני לא יודע מתי היא נערכה. או אחרי הישיבה עם ארבעת שרי הליב־רלים, או מאוחר יותר בכנסת," אמר נקדי־מון לכתב העולם הזה.

בשיחה זו נקבע בעצם גורלו של האיש מיספר שניים בליכוד, שימחה ארליך. בגין נתן אור ירוק לסילוקו של שר־האוצר מ־תפקידו, אם כי דרש שאת העבודה ה־מלוכלכת לא יעשה הוא, אלא חבריו של ארליך למיפלגה.

בגין כבר לא כועס

ע ד לפני שבועות אחדים היה ארליך מוגן היטב. ראש־הממשלה חזר והד־גיש בכל פורום אפשרי, כי אינו מקבל את הביקורת על שימחה ארליך „ידידי ורעי, שותפי, עימו הלכתי כיברת דרך ארוכה." כאשר הגיש לו ארליך את התפטרותו אחרי לילי־הברווזים המפורסם, סרב בגין לקבל אותה ואף איים, איום שהיה ברור לכל כי הוא איום סרק, שאם יתפטר ארליך, יסיק הוא, בגין, את המסקנות. היתה זו שיחה ידידותית בין השניים, אולם

שר־התעשיה פת
לא כולנו אשמים

ארליך לא הספיק לצאת ממישרדו של בגין וכבר ביישר לאמצעי התיקשורת כי בגין איים להתפטר אם הוא יתפטר ולכן הוא משהה את התפטרותו.

למרות שבגין הוא פוליטיקאי מנוסה הוא הרגיש מרומה על־ידי ארליך. לאחד מאנשי לישכתו הוא אמר: „כל מה שארליך אמר זה נכון, והוא גם יכול היה להבין מדברי שאולי אני אתפטר אם הוא יתפטר, אבל הוא שכח שההתפטרות שלי פרושה שאני אוזמן עוד פעם אל הנשיא. בשביל מה הוא היה צריך לרוץ לטלוויזיה עם זה? השיחה היתה אישית."

סקרי דעת־הקהל, המתפרסמים כמעט מדי שבוע ומצביעים על ירידה עיקבית במעמדה של ממשלת בגין בעיני הציבור, אף הם משפיעים על ראש־הממשלה. למרות שבהופעותיו הציבוריות הוא מזלזל בהם, בנוכחותו אין המקורבים אליו תולים את הכישלון ואת אווירת השואה המתקרבת והולכת בבגין עצמו. נוח להם להאשים את ארליך ואת המדיניות הכלכלית של הליכוד שעליה הוא מופקד. תחילה היו אומנם תגובותיו של בגין חריפות ביותר, כאשר היו „משמיצים" בפניו את ארליך, אולם אי־אפשר שלא להבחין שמאז תרגיל ההתפטרות של ארליך, אין בגין מהסה יותר את אלה שטוענים בפניו כי האשם היחיד במצבו של הליכוד הוא שימחה ארליך.

שר־האוצר ארליך
בריחה לבלגרד

בגין מחבק את ארליך
סכין בגב

שר־האנרגיה מודעי
פסיכי מי שפסיכי אחרון

גם בתוך המיפלגה הליברלית התדרדר מצבו של ארליך. גם המרד, שהניף סגנו המפוטר של ארליך, יחזקאל פלומין, מת־חיל לגרוף אחריו לוחמים. אין זה בגלל כוחו של פלומין בתוך המיפלגה, אלא בגלל השגיאות של טירון פוליטי, שאותן עשה ארליך, מאז אותו מרכז, שבו הצליח לצאת כשעורו בין שיניו.

עד לפני חודשים אחדים היה ארליך מותקף על־ידי השר יצחק מודעי השכם והערב. היריבות בין השניים הגיעה לרמת מריבה של ילדים בגנון, כשהאחד שולח את האחד לטיפול פסיכיאטרי. במאבק זה עמד שר־התעשיה גדעון פת כחומה בצורה מאחורי ארליך, או נכון יותר, נגד מודעי. העסקנים הוותיקים של מיפלגה זו, שנדמה כי מיספר הבוחרים שלה הוא כמיספר עסקניה, הבינו אז כי התייצבות מאחורי מודעי כמוהה כהתאבדות פוליטית.

אולם מודעי לא ויתר. הוא אומנם הוריד והעלה את הטון, בקרב נגד ארליך, אך בעיקרו של דבר המשיך להילחם במנהיג מיפלגתו. לזכותו של מודעי ייאמר כי היה הראשון שטען כי המדיניות הכלכלית של ארליך תביא לשואה לאומית — דבר שבו מודה היום כל ילד.

מילחמות שי"ן בשי"ן

כ די להדק עצמו מהמצב המביך ש־אליו נקלע ארליך במרכז הליברלים, שבו נדרש על־ידי פלומין להתפטר, הציע ארליך כי לא רק הוא יתפטר מהממשלה אלא כל שרי הליברלים. ההימור של אר־ליך התגלה כנכון, אך כקצר־טווח. באותו מרכז הפעילו כל ארבעת השרים, בכללם גם מודעי, את כל כוח השפעתם נגד ה־הצעה להתפטרותו של ארליך, כשהם חוש־שים מכך שההצעה תורחב וכולם ייאלצו להתפטר.

ארליך ניצל באותה ישיבת מרכז, אולם שלושת השרים האחרונים הבינו כי הוא דחק אותם לפינה. גם פת וגם ניסים הבינו לפתע, כי המשך התמיכה בארליך עלול לעלות להם בכסאותיהם שלהם, ולכך הם לא היו מוכנים.

מי שנבהל ביותר מתרגיל ההתפטרות הקולקטיבית של ארליך היה דווקא גדעון פת, תומכו של ארליך. פת לא היה הצלחה גדולה במישרד־השיכון, כאשר כיהן כשר־השיכון והוא כישלון מדאיג במישרד־התע־שיה. פת ידע כי גירסת ה„כולנו אשמים" של ארליך, תפגע בראש ובראשונה בו, כשר הכלכלי הבכיר ביותר אחרי שר־האוצר, וככישלון הצורב ביותר של ה־

(המשך מעמוד 43)

ממשלה בתחום הכלכלי, אחרי הכישלון הגדול ששמו שימחה ארליך. גם ניסים ומודעי התחילו להיות מודאגים מה„כולנו אשמים" של ארליך ומדרישתו להתפטרות מרובעת. אם יהיה צורך בהתפטרות, מודעי סיכך את המדינה במדיניות הנפט החובגנית שלו, אם כי יש לו נקודות זכות בכך שהיה הראשון שהזהיר מפני ארליך. ניסים אינו עושה, אומנם, מאומה בממשלה, לא במישור הכללי ולא במישור הכלכלי, אולם גם הוא חושש שמא ייגרר אל מחוץ לממשלה בגלל ארליך.

כאשר שוחחו ביניהם בגין ופת, אחרי הישיבה של ראש־הממשלה עם ארבעת שרי הליברלים, ידע בגין עוד קודם לכן את הקו החדש, האנטי־ארליך של פת. הוא קיבל תיאור מדוייק של המצב במיפלגה מניסים. ההפתעה היתה דווקא של פת. לפתע הבין פת כי גם בגין מבין מה שהכל ידעו: ששימחה ארליך הוא אחד מאבות הכישלון של ממשלת הליכוד וכי אחד הצעדים שיש לעשותם, כדי לנסות ולהציל את הליכוד לקראת הבחירות הבאות, הוא סילוקו המהיר של ארליך.

בגין החל את השיחה בינו לבין פת בדיון כללי על מצב היחסים בין חברי ה־ממשלה לבין עצמם, ועל מה שנקרא היום בחוגים הפוליטיים, מילחמות השי"ן ב־שי"ן — מילחמות שרים בשרים. הוא הסביר לפת את חובת נאמנותו כראש־ממשלה לכל שרי ממשלתו ובעיקר לשרי הליכוד. „אתה יודע," הוא אמר לפת, „ש־אצלי במיפלגה טוענים נגדי, ולא בלי מידה רבה של צדק, שאני שומר יותר על ה־אינטרסים של הליברלים מאשר על האינ־טרסים של חירות."

אחרי שסיבח ארוכות את שימחה ארליך ואת תרומתו לממשלה, ואחרי שטען כי יש צורך לעמוד מאחוריו נגד „ההשמצות של הרחוב ושל העיתונאים", הגיע בגין לתכ־לית השיחה. הוא נתן לפת להבין כי הוא, כראש־ממשלה, אינו יכול לפטר את אר־ליך, לגרום להתפטרותו או אפילו לקבל את התפטרותו של שר־האוצר. בעיני ה־ציבור זה יתקבל כהודאה בכישלון ה־ממשלה כולה.

פת קלט את הרמז

אולם בגין, שוב בעקיפין ובניסו־חים מעורפלים, הסביר לפת כי כל מיפלגות הליכוד הן מיפלגות דמוקרטיות. „אם המוסדות של המיפלגה שלי היו מת־ליטים שאין אני ראוי יותר לכהן כראש־ממשלה, לא הייתי יכול להישאר בתפקיד אף יום אחד, אפילו אם כל שאר הטיבות הליכוד היו עומדות על כך," הוא אמר לפת. „אני בראש ובראשונה שליח של חירות."

פת קלט את הרמז בשתי ידיו. הוא סיקר בפני בגין את מערך הכוחות במרכז ה־מיפלגה הליברלית ואמר כי לדעתו, „לא נוכל להושיע הפעם את ארליך. המרכז שלנו יחליט כי הוא צריך להתפטר."

אולם לא רק פת יודע זאת, גם שימחה ארליך ידע זאת. יותר ויותר קולות נשמעים בליברלים הקוראים למרכז מיפ־לגה זו לבטל את המנדט שניתן לארליך כשר בממשלה. אל מודעי ופלומין הצטרפו לא רק פת, ובמידה מסויימת גם ניסים, אלא גם האיש החזק של המיפלגה הליב־רלית, ח"כ יצחק ברמן, והצעקן של ה־מיפלגה, ח"כ מנחם סבידור.

מי ימות? הפריץ או הסוס

לקראת הישיבה עם בגין יצא אר־ליך לבלגרד. הנסיעה עוררה תדהמה, בעיקר במישרד־האוצר. רק לעיתים רחו־קות יצא שר־האוצר עצמו לוועידת קרן המטבע הבינלאומית. בדרך־כלל יוצאים לוועידה זו פקידים בכירים במישרד־האו־צר. התמיהה השנייה היא מועד יציאתו של ארליך. ועידת קרן המטבע הבינלאומית עומדת להיפתח רק ב־1 באוקטובר, ופקידי האוצר העומדים להשתתף גם הם בוועידה זו, נמצאים עדיין בארץ ויצאו רק בסמוך לפתיחתה. לגמרי במיקרה נודע כי ארליך החליט לשהות בארץ רק ימים ספורים, אחרי שתינעל הוועידה, ולצאת שוב למסע ארוך בחוץ־לארץ.

לכל היה ברור כי ארליך ברח. פקידי האוצר טענו כי הוא ברח בגלל החלטות כלכליות כבדות־מישקל שהוא צריך לקבל. ההכרעה בדבר קיצוץ תקציבי הפיתוח היתה אמורה להתקבל כבר לפני שבוע. ארליך ביקש לדחות אותה בשבועיים מפני שידע כי הוא לא יהיה בארץ, ויהיה צורך לדחות הכרעה חשובה זו, אולי החשובה מכל ההכרעות שקיבל ארליך כשר־האוצר, לשבועות רבים נוספים.

השר ניסים מצביע בבחירות הפנימיות של הליברלים
מדריך־הסתרים של בגין

אולם חבריו במיפלגה הליברלית יודעים כי הסיבה האמיתית לבריחתו של ארליך מהארץ לא היתה ההכרעה שעליו לקבל בנושא קיצוץ התקציב, אלא חששו מפני מרכז הליברלים שנערך ביום השלישי ה־שבוע. ארליך ידע כי גם מתנגדיו החריפים ביותר לא יציעו להדיחו מהממשלה, ו־להביא למשבר בתוך המיפלגה, כאשר אין הוא נמצא בארץ. ארליך גם ידע כי ה־ישיבה הבאה של מרכז הליברלים תערך רק חודש אחר־כך, ואת הזמן הזה הוא רצה להרוויח.

בפוליטיקה הישראלית הבלתי־יציבה יכו־לים לקרות דברים רבים במשך חודש אחד. גם ארליך מכיר את הסיפור על הפריץ היהודי והסוס. הוא פשוט ממתין שאחד מהם יימות, הפריץ או הסוס.

אולם קיימת אפשרות שחישובי בת־היענה של ארליך לא יעלו הפעם יפה. ירי־ביו בתוך המיפלגה הליברלית מכינים לו הפתעה. הם מתכוננים לכנס מרכז מיוחד של המיפלגה, כאשר ארליך יחזור מבל־גרד, כשעל סדר היום תהיה הצעה אחת ויחידה: להדיח את ארליך מהממשלה.

כאשר גם ראש־הממשלה מסכים לכך, ואין סכנה לפיצוץ הממשלה או הליכוד ולהתפטרות ראש־הממשלה, יהיה זה קל לסלק את ארליך.

יוסי ינאי ■

חופשה של אסיר

משוחחים

בשבת בבוקר נסע רכטמן לבקר את חברו לעס, איציק. הילד בן השמונה מחייעץ עם ראש־העיריה לשעבר על תוכניות העתיד. רכטמן מבקש ממנו דבר אחד: „תסתכל שלוש פעמים לפני שאתה עובר את הכביש."

ביום השישי האחרון, בשעת בוקר מוקדמת, המתינה אשה ממול לש־ערו של כלא מעשיהו.

היא ישבה בתוך מכונית סימקה ירוקה וקטנה. אשה נאה, זקופת־קומה, בעלת עיניים כחולות, מבהיקות וחייכניות.

עברו כשעתיים עד שפתחו את השער, שממנו יצאו כמה עשרות גברים. ביניהם צעד אחד, בעל דמות מוכרת — שמו־אל רכטמן, לשעבר ראש עיריית רחובות וחבר־כנסת, ומזה שיבעה חודשים אסיר.

הם צעדו זה אל זה, חייכו ולרגע הס־תירו את פניהם. דמעות עמדו בעיניים.

היתה זו החופשה הראשונה של רכט־מן. בחודשי מאסרו זכה בביקור שבועי אחד של בן־מישפחה אצלו בכלא ובמיש־לוח שני מיכתבים בחודש. כל האסירים שקיבלו חופשה לחג נכנסו לתוך מכו־ניות שחיכו להם, נפרדו זה מזה ב„להת־ראות ביום שני בשעה 11." היה ברור לכולם, שאף לא אחד יגיע אל השער הגדול דקה אחת לפני 11 לפני הצהריים.

רכטמן מיהר. בבוקר הוא החליט לב־קש מהנהלת הכלא שתאפשר לו לצאת מוקדם יותר. „כל שנה הייתי מקבל אנשים בעירייה בערב החג, בשעה 11 בדיוק. גם השנה החלטתי, אחרי חששות רבים והרבה ספקות, לעשות את אותו הדבר."

מבית־הכלא הם נסעו הישר לבניין עי־ריית רחובות. כל העובדים ישבו באולם. רכטמן עמד בחוץ. לרגע לא היה לו ה־אומץ להיכנס פנימה. „מי יודע," חשב בלבו, „אולי שכחו, אולי מאשימים, אולי..." אחרי כמה דקות של היסוס, הוא נכנס לבניין. לרגע פשטה שם דממה. אחר כך התחילו ההדהיפות. כל אחד רצה להגיע ראשון. כל אחת רצתה לנשק. הכל רצו לאחל לראש העיר לשעבר הרבה אושר. ו„שלא תקח ללב, אנחנו מאמינים לך," אמרו לו. „מחכים לך!"

הוא איחל לכולם שנה־טובה, כמו ב־ימים הטובים ההם. סיפר שהוא מרגיש טוב. שהכל בסדר. „אל תדאגו לי," אמר. „אבל ספרו לי מה קורה אצלכם?"

מבניין העירייה יצא רכטמן החוצה. ה־שמועה פשטה בעיר. ברחוב חיכו לו מאות אנשים. מבוגרים, צעירים וילדים. הוא הכיר כימעט את כולם. וכולם הכירו אותו.

„תגיד, יצחק, מה עם אמא שלך? אתה דואג לה? שלום אהובה, מה עם הבן הגדול? איפה הוא משרת? הכל בסדר?"

לא הספיקו לשאול אותו לשלומו. הוא היה עסוק בשלומם של אחרים.

משם הוא נסע לבית־הכנסת, כמו בכל שנה. הרב יצא לקראתו, כיבד אותו וברך אותו. הוא נסע לראות את אמו, אותה לא ראה מאז שנכלא. אשה חולה, שעברה לאחרונה ניתוח ברגליה ובעיניה. במשך שבעה חודשי המאסר לא יכלה האם להגיע לבית־הסוהר, אלא באמבולנס, ולכך התנגד רכטמן.

האם פרצה בבכי כשראתה את בנה. הוא התאפק. חייך, ושאל: „אמא, איך את מרגישה? אל תדאגי, יהיה בסדר. העיקר שאצלך יהיה הכל טוב."

רק בערב הגיע רכטמן הביתה. מאותה שעה לא נסגרה הדלת עד לשעות הלילה המאוחרות. מאות חברים הגיעו מכל רח־בי הארץ, עשרות זרי־פרחים הציפו את הבית.

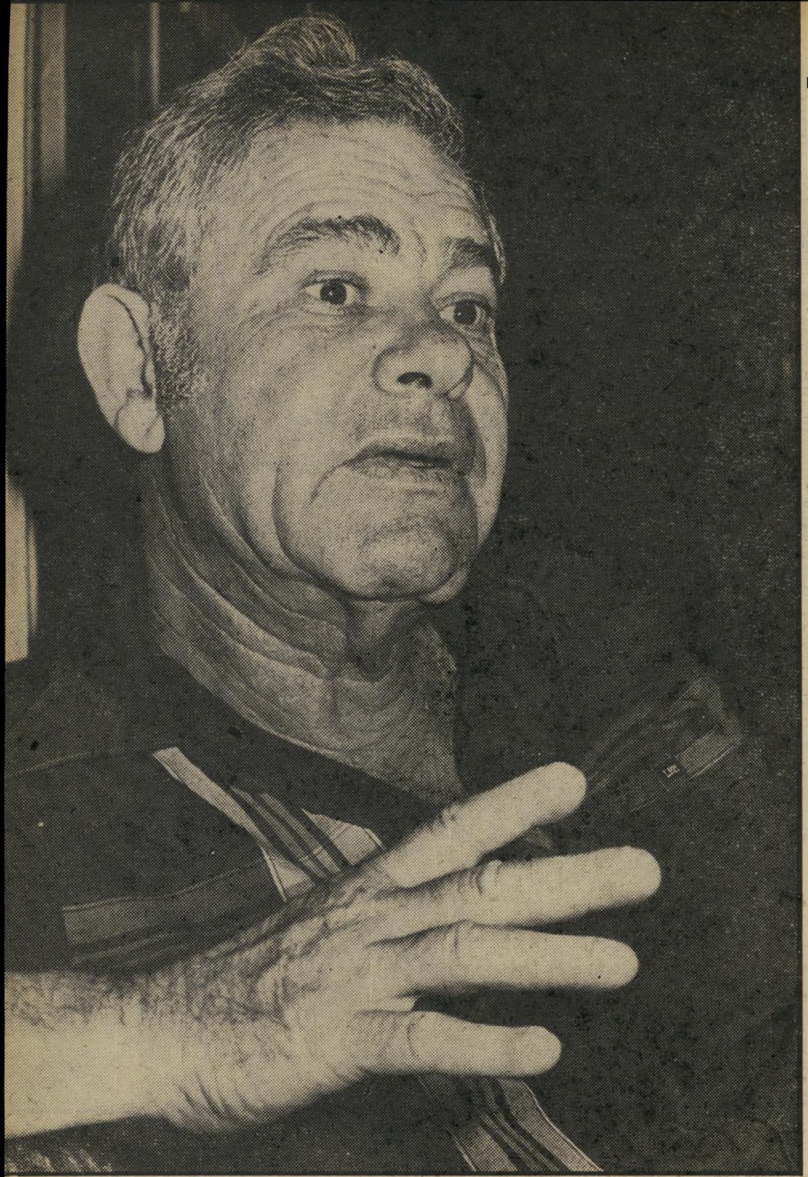
נעמי, אשתו, הכינה מבעוד יום כיבוד וארוחות לעשרות אנשים. כמה עיתונאים ביקשו לבוא. בנימוס רב ביקשה אותם נעמי להימנע מכך.

„האם החברה אשמה?"

מחרת בבוקר, ארוחת־בוקר, כמו אז, בתקופה שלפני המאסר, עסוקה נעמי במיטבח. יחד עימה, מקלפת וחותכת, חיילת צעירה ונאה, שחורת־שיער.

סיגל, בתו של רכטמן הקורא לה „סי־גוש". למשך יומיים היא התפנתה מהחבר הקבוע, כדי להיות עם אבא.

רכטמן יוצא מהכלא לביקור ראשון בבית

מבשלים

שלא כמנהגו משכבר הימים נכנס רכטמן למיטבח, ועזר לנעמי להכין את ארוחת החג, שאליה הוזמנו כל בני המישפחה, חברים וידידים. בתמונה — בני הזוג במיטבח ביתם ברחובות בשעות הבוקר, לפני בוא החברים.

באחד מחדרי הבית נמצאת מיטת תינוקות. היא שייכת לשתי נכדותיו של שמואל. כל שבוע נוהגת נעמי לקחת אחת מהן לבקר את הסבא. „הביקורים הם על הדשא," היא מסבירה, „ולכן, זה בסדר בשבילן." מה שמאד מציק לנעמי הוא הוסר האפשרות להביא לבעלה משהו מדי פעם. „איזו חתיכת בשר, איזו קציצה שהצליחה במיוחד. משהו שהוא אוהב." שמואל נכנס לדבריה ואומר: „עזבי נעמי, הכל בסדר, לא צריך כלום. יש הכל." נעמי אינה משתכנעת.

על אחד ממדפי הסיפריה בחדר־המגורים מונחות כמה קופסות. הן עשויות מבדי קטיפה צבעוניים בריפוד נוקשה. „את זה אני עושה בכלא," מסביר שמואל. קופסות דמויות פסנתר, עגולות, מרובעות, בצורות שונות. עבודה מדוייקת וקפדנית.

„עכשיו אני כבר אחראי על חדר ה־תחביב," מספר רכטמן בגאווה. נעמי מסתכלת במעשי ידיו, מחייכת ונראית כמו אשה ששנים חשבה שלבעלה שתי ידיים שמאליות והנה, התברר שגם במלאכת־יד היא דווקא בסדר.

עד למינוי הזה עבד במחסן הכלא. „אחרי המישפטים והכל, אחרי שנכנסתי לכלא, החלטתי שאני לא נשבר." מספר רכטמן. ומוסיפה סיגל: „כל פעם לפני המישפט אבא היה אומר לי: ,סיגל, אני מבקש לא לבכות. לא להראות לאנשים דמעות בעיניים.' כן, אני לא הצלחתי להתאפק. בכיתי. היו רודפים אחרינו עם המצלמות. מצלמים אותנו מכל פינה. ו־במישפט עצמו, איך יכולתי שלא לבכות?"

רכטמן מחייך, מלטף את בתו וממשיך: „החלטתי שאני לא יוצא מבית־הסוהר כשאני בן־אדם שבור. לא אני. התחלתי לכתוב. בפרקים על עצמי לא היתה לי בעיה. החלטתי לכתוב על הכלא. התחלתי לראיין אנשים. אסירים. האם החברה אשמה? למה הם נעשו עברייניים? תמיד הייתי אדם חברותי. גם פה אני לא התיימרתי להיות מעל לאנשים, התקרבתי אליהם, דיברתי עם כל אחד בשפתו. רציתי לדעת עוד ועוד. בהמשך התבקשתי על־ידי האסירים לכתוב עבורם מיכתבים. אחד רצה לכתוב לחברה שלו, שני ביקש חנינה.

„ביקשו ממני להשתמש במילים שלהם, כתבתי מיכתבים עם ‚כפרה שלי', ו‚סבבה', כתבתי מיכתבי אהבה ומיכתבים רישמיים. בסוף התברר שיש תנועה ערה מאד במחסן. ואז החליט הקצין להעביר אותי משם. כך הגעתי לחדר־התחביב. עכשיו יש לי זמן לכתוב, לקרוא, לחשוב."

לפני כחודש פורסמה (העולם הזה 2193), פנייתו של חבר־הכנסת אברהם שריר, ששוחח עם מפקד כלא מעשיהו וביקש יחס הוגן לרכטמן. רכטמן כועס ומבקש להבהיר: „עד כמה שידוע לי שריר לא דיבר מאומה עם המפקד. לא דיבר איתו בשום צורה בקשר אלי. התפלאתי לקרוא את הידיעה הזו."

עובדת היותו חבר־הכנסת היחידי שיש בכלא עשויה לגרום מצבים עדינים מאד. אזרחי הארץ דקדקנים מאד בעניינים כאלה, וקיים חשש פן יקבל ח"כ לשעבר יחס טוב יותר מעבריין פשוט. הנהלת הכלא עלולה לדקדק עד כדי גוזמה גם בכיוון ההפוך. „הם מסתדרים טוב מאד," משבח שמואל את עובדי בית־הסוהר, „הכל אותו דבר. כולם שווים. אף אחד לא מיוחס."

עד השעה 10 בבוקר, שקט בבית. „ממש מתחשבים" מציינת נעמי. אך ההתרגשות גדולה, ובשעה 10 ודקה מתחילים צילצולי טלפון בלתי־פוסקים. שמואל, נעמי וסיגל עומדים במישמרות ליד הטלפון. שמואל מסביר שבשעות הקרובות יש לו כמה ביקורים. כל החברים מוזמנים לשתות הצהריים. „יש זמן, אני עוד נשאר בבית." אומר שמואל כאילו שנת חופש לפניו. נעמי מנענעת בראשה.. לרגע, כי אילו עצובה. אחרי שניה, מתגברת ומחייכת. „הכל בסדר," היא מסבירה למי שתפס אותה בקלקלתה.

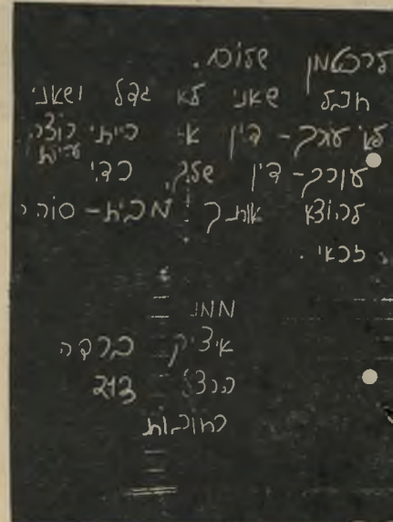
אסיר

מזה שבעה חודשים• מרצה שמואל רכטמן את עונשו בבית־הסוהר מעשיהו. הח"כ לשעבר משמש אחראי על חדר־התחביב. בשעות הפנאי הוא כותב את ספר חוויותיו ומנסה לפתור את הבעיה מדוע הם נגררים לפשע?

מחייקים

עשרות מיכתבים מגיעים אל רכטמן לבית־הכלא. הוא שומר את המיכתבים ונותן אותם לנעמי על מנת שתשיב עליהם. בימי חופשת החג שלו החליטו השניים לתייק את המיכתבים ולהשיב לפחות על אחדים מהם.

מכתבים

מיכתבו הראשון של אריציק. „הייתי רוצה להיות עורך־דין שלך, ולהוציאך זכאי."

„מי שלא בסדר בא מבחוץ"

רכטמן עומד בפני הביקור המרגש ביותר. הוא נוסע אל איציק ברדה. ילד רחובותי בן שמונה, שמתכתב עם שמואל מזה כמה חודשים. למעשה נעמי עונה. שמואל אינו יכול לכתוב לכולם. מותר לו לכתוב רק שני מיכתבים בחודש. אך הוא מקבל כמה עשרות מיכתבים בכל פעם. הוא קורא בהם ומבקש מנעמי לענות. נעמי, כמזכירה נאמנה, משיבה.

במיכתבו הראשון כתב איציק לשמואל שהוא רוצה להיות עורך־דין כדי לזכות אותו בבית־המישפט. אחרי כן כתב שגם אברהם אבינו קיבל מתנות. רכטמן ענה לנער: „איציק, צריך להסתכל שלוש פעמים לפני שחוצים את הכביש. צריך לשמור על רחובות יפה. לא לזרוק נייר־ות וקליפות בחוץ, רק בפח."

רכטמן מגיע, יורדת רחל, אמו של איציק, לקבל את פניו. עיניה דומעות. לרגע נדמה כאילו עומד רכטמן להישבר.

איציק מתרגש. ילד שחרחר בעל עיניים שחורות ענקיות. שמואל מביא לו זוג נעלי קטיפה אדומות קטנות, קשורות בחבל „אני עשיתי את זה בכלא במיוחד בשבילך. ותדע שרחובות היא הכי עיר טובה, וכל מי שלא בסדר בא מחוץ לרחובות." שמואל שואל את הילד על בית־הספר, ואיציק משיב.

ביום השני בשעה 11 בבוקר הם שבו לכלא. כל אחד עם החוויות שעברו עליו וכל אחד עם החלומות שיחלום בחודשים הקרובים, עד לחופשה הבאה.

אליזבת טיילור איכזבה במבט ראשון אבל לאחר שרקדה יחפה, כבשה את ירושלים

ליז המפוזזת

היחפנית — אליזבט טיילור הרגישה נוח במועדון החאן הירושלמי, שבו ביקרה, כמו כל תיירת טובה ביום השני לשהותה בירושלים. היא הסירה את נעליה, הסתובבה בין אורחי המועדון, כאילו היא בת־בית במקום.

ביקורה של אליזבת טיילור בישראל היה שרשרת של חגיגות. הראשונות שחגגו היו העיתונאיות הישראליות טו־בות־הלב. התיאורים על בשרה הגוזלי של „מי שהיתה האשה היפה בעולם" שפעו בכתבות שלהן. „העיניים שלה לא סגולות, וחוץ מזה שקועות עמוק בתוך השומנים שלה," קראה אחת מהן, מעל גבי עיתונה בשימחה לאיד. „האצבעות שלה קצרות ושמנות כמו נקניקיות, וכל הטבעות ש־בעולם לא יסתירו זאת," ציינה בסיפוק עיתונאית אחרת. „הדיאטה הרצחנית ש־עשתה, לא מספיקה," קבעה מומחית אחרת. „היא תצטרך לרזות עוד 30 קילו, כדי שתוכל לעזור לבעלה הסנאטור במערכת הבחירות שלו," הסבירה אותה מומחית לדיאטה ולפוליטיקה.

החגיגה האחרת היתה של מי שהכיר

יד על דיניץ — מי שהיתה האשה היפה ביותר בעולם, נשענת על מארחה הרשמי בישראל, מי שהיה שגריר ישראל בוושינגטון, שימחה דיניץ. הרומן בין דיניץ לבין ליז החל עוד כשהשחקנית היתה נשואה לריצ׳ארד ברטון.

הטבעת המפורסמת

המפורסם בעולם, אליזבת טיילור. כאשר נפגשו, נתנה יפה ללין למדוד את הטבעת. של זמרת כל המילחמות, יפה ירקוני, מצאה חן בעיני מי שהיתה בעלת היהלום

ופגש מקרוב את השחקנית בת ה־47. איש לא יכול היה שלא לשים לב להבדל בין קליאופטרה והחתולה שהיתה על גג פח לוהט, לבין אליזבת טיילור של סוף שנות השבעים. אולם אותם שזכו לשוחח עימה ולבלות במחיצתה, לא יכלו שלא להתפעל, למרות הכל, מיופיה, מנעימותה ומתבונתה של אשה זו. שימחה דיניץ, ידידה משכבר הימים ומארחה בארץ, נהנה מכל רגע של שהייה במחיצתה. טדי קולק, שאין זו פגישתו הראשונה איתה, לא נרדם אפילו פעם אחת בעת הארוחה איתה, וזה דבר נדיר אצלו. אפילו בגין, שלא כל־כך אהב לשמוע את ההתפעלות שלה מאנוור אל־סאדאת לא יכול היה שלא להפטיר: „אשה יפה ואצילה."

אחר־כך באה החגיגה של אורחי ובדרני מועדון החאן הירושלמי. היתה זו ליז טיילור כפי שכל צופי הסרטים חלמו עליה. עליזה, קופצת ומפזזת, „אחת מהחברה," כפי שהגדירה זאת אחת הרקדניות בלהקת הפולקלור של החאן. יפה ירקוני, הרגילה לחברתם של אישים חשובים, התרגשה אף היא. היא שרה לליז, שרה עם ליז, שוחחה עימה, התגשקה איתה, ואפילו הסירה למענה את הטבעת התימנית הגדולה שלה, כדי שליז תוכל למדוד אותה.

הרקדנים, אלה שמקפצים ערב ערב למען ה„גיירלס" האמריקאיות והגברים האמרי־קאים עם המיכנסיים האדומים והסיגאר העבה, השתוללו בחגיגה הפרטית שלהם עם ליז. אחרי שהסירה את נעליה, והצטרפה אליהם לריקוד הורה סוער, היא היתה אחת מהם. „היא גם רוקדת מצויין," נתן לה אחד הרקדנים את המחמאה הגדולה שהוא יכול להעניק לאשה.

בכוך אליזבת טיילור יחד עם מארח נוסף שלה, שר־התעשיה גדעון פת, בעת שצעדו במינהרה שהובילה אותם למועדון־לילה בירושלים.

שלום עכשיו

כמו כל מי שחוזר ממצריים וניפ־גש עם אנוור אל־סאדאת, היתה גם השחקנית היהודית מלאת התפעלות מהנשיא ומהעם המיצרי. ילדי הפעוטון שליד האוניברסיטה העברית על הר־הצופים בירו־שלים הבינו זאת והגישו לליז מחנה, כרית בד ועליה כתובת עשויה מפרחים מייובשים שעליה המילה „שלום" בשלוש שפות.

הרקדנית אליזבת טיילור, ל־לא נעליים, רוקדת עם אחד מחברי להקת ריקודי־העם.

ריקוד קבוצתי

השחקנית האמריקאית המפורסמת הצטרפה אל רקדני החאן לריקוד הורה סוער, וסחפה עימה אורחים נוס־פים שהתבקשו לעלות על הבמה. אחר־כך אמרה: „זו היתה התעמלות מצויינת."

אחר־כך בא תורם של ילדי הפעוטון ש־ליד האוניברסיטה העברית שעל הר הצו־פים לערוך את החגיגה שלהם. הגננת, ששמעה עוד קודם לכן על התפעלותה של ליז „מהשלום שהביא אנואר אל־סאדאת לאיזור," הכינה עם הפעוטות שלה מתנה מקורית. כרית המעוטרת במילה „שלום".

לעיתונאיות הישראליות הקרתניות לעגה ליז. אצל מנחם בגין היא הביעה התפעלות מסאדאת, עם שימחה דיניץ היא הרגישה כמו בבית, בחאן היא השתובבה, אך עם הילדים הרכים בפעוטון היא התרגשה התרגשות של ממש. היא חיבקה חיבוק ממושך את הילדה שנבחרה להעניק לה את השי, וכשהבחינה כי הילדה מבולבלת מהתרגשות, נישקה אותה בחום. כאשר אחד מילדי הגן נישק אותה על לחיה, נדמה היה שעל הלחי מתגלגלת דימעה.

אחרי שהטמינה פתק בכותל, ביקרה בבית התפוצות, וסרבה לבקר במכון על שמו של פראנק סינטרה, סיימה ליז טיילור את ביקורה בארץ. אולם היא תשוב. היא הבטיחה לנשיא האוניברסיטה העברית, שימחה דיניץ, להרצות בחוג לקולנוע ש־ייפתח באוניברסיטה, בשנה הבאה.

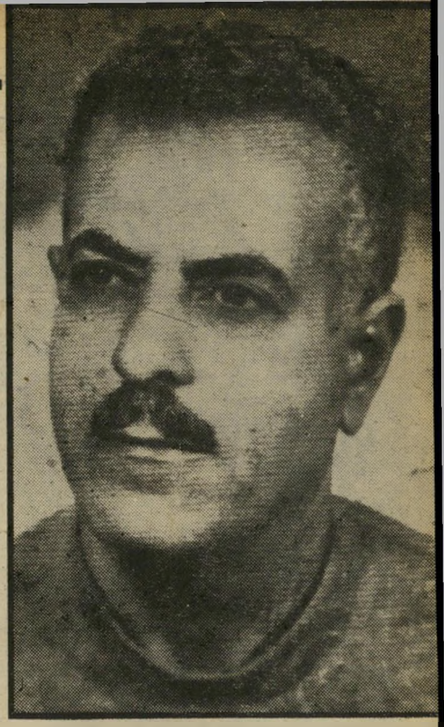

חיבוק ליז טיילור, נרגשת מקבלת־הפנים החמה בפעוטון שעל הר־הצופים, מחבקת את הילדה, שהגישה לה את השי המקורי.

נשיקה א' הילדה, שחיבקה ליז, נ'בהלה קצת מתשומת־הלב סביבה ומהפגישה עם השחקנית המפורסמת, וליז הרגיעה אותה בנשיקה אימהית.

נשיקה ב' אחד הילדים, שקינא בילדה שקיבלה נשיקה מליז, רץ אל השחקנית המופ־תעת והעניק לה נשיקה. אחר־כך חזר למקומו כשפניו סמוקים.

יהודה לדאני

קין והבל בזיכרון יעקב

„אי מיכאל אחיך?" זעקו לעבר יהודה לדאני החשוד ברצח אחיו

המכיר את מישפחות לדאני היה מופתע. „אל תדבר שטויות," גיחך אל יהודה. מישפחת לדאני ידועה בזיכרון כאחת ה־מישפחות המבוססות והשקטות. יהודה חזר על דבריו ומשראה היומנאי כי אינו צוחק פקד לעצור אותו וקרא למפקד ה־תחנה.

סערת־רוחות במושבה השלווה

ב חקירה ראשונית בתחנת־המישט־רה סיפר יהודה לדאני כי באותו הערב חזר מהעבודה וגילה כי עגלה ל־הובלת מוצרים חקלאיים נעלמה מחצרו. הוא התרגז, ובהיותו משוכנע כי אחיו לקח את העגלה מיהר לביתו של האח, נכנס ושאל את מיכאל היכן העגלה. „אצלי" ענה מיכאל, ואז שלף יהודה את אקדחו מחגורת־המיכנסיים וללא דיבורים ירה באחיו שתי יריות.

ביום השישי נערכה הלוויתו של מיכאל. המישטרה המקומית אין כמעט עבודה.

הרצח של מיכאל לדאני עשה את ה־מושבה כמרקחה. שימחת החג הרשבתה.

מוות אחר מוות

ח מותת לדאני היא חמולה עניפה ש־מוצאה מראשוני התימנים שהגיעו ארצה בשנת 1912. רוב בני החמולה גרים עדיין בזיכרון־יעקב. למישפחה עוד שני אחים ואחות, שגרה מחוץ לזיכרון.

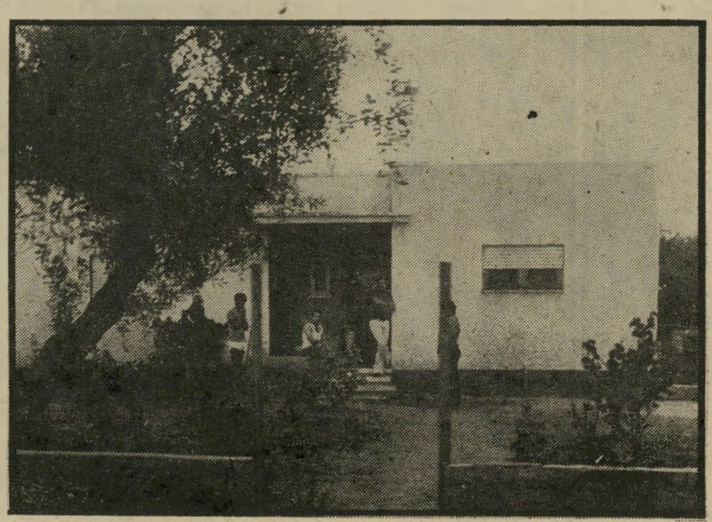
יהודה בן ה־56, גבר מוצק ששיערו ה־מקורזל מכסיף, עבד גם הוא כחקלאי ו־כנהג במחצבת הסיד הסמוכה לזיכרון.

יהודה היה נשוי לצעירה יפהפיה. לפני שמונה שנים, במוצאי־שבת, יצאו יהודה, אשתו ובתם הפעוטה לטייל ברחוב. לפתע נימלטה התינוקת מזרועות אמה, רצה אל הכביש ונדרסה למוות. מאז לא היו חייהם של בני הזוג חיים. האשה סירבה לעכל את עובדת מותה של בתה. יהודה הפך אדם עצבני, והתפרץ לעיתים בזעם על אשתו.

האשה, שלא יכלה להתגבר על מות בתה התאבדה זמן קצר אחרי האסון. יהודה היה נוכח כאשר הציתה אשתו את עצמה למוות. מאז הלך והתדרדר. הפך יותר ויותר עצבני. הוא התגורר עם אמו הזקנה וארבעת ילדיו. לפני שלוש שנים התחתן שוב, אך גם מאשתו השנייה נפרד. „יהודה היה חמום מוח," סיפר אחד הקרובים. „כשהוא היה מתעצבן היה נוהג להישאר בבית, להסתגר. הוא פחד מעצמו אחרי מות אשתו הראשונה."

הסיכסוך בין שני האחים התחיל, לדברי הקרוב, ניר שוילי, לפני שנים רבות: „זה עבר בירושה. האבא, זכריה, עיבד את הכרמים במשך 18 שנה. יהודה ידע להסתדר מהתחלה. לפני מותו של אביו הוא שיכנע אותו להעביר את כל אדמות המישפחה על שמו. היו להם הרבה אד־מות. יהודה ומיכאל הסתכסכו על רקע זה. אחר־כך עבדו זמן מה ביחד.

„הסיכסוך הגורלי ביניהם היה על עגלה שלא שווה כלום. העגלה היתה של מיכאל. הוא בנה אותה. כל אחד מהם טען לעגלה. למעשה, בנו של מיכאל, אורי, היה זה שלקח את העגלה אבל מיכאל סיפר ליהו־דה שזה הוא שלקח אותה."

מקום המוות ביתו של מיכאל לדאני בשכונת התימנים של זיכרון־יעקב, לכאן התפרץ ביום החמישי שעבר יהודה, וירה באחיו. מחוץ לבית עומד אורי, אחיו של ההרוג (משמאל) ושאר בני המישפחה.

ק ין היה עובד אדמה. הבל היה רועה צאן. קין הרג את־הבל בגלל קיניאה.

יהודה לדאני היה עובד אדמה, וכך גם אחיו מיכאל, שניהם מזיכרון־יעקב. יהודה הרג את אחיו בגלל קיניאה וסיכ־סוך על עגלת־הובלות ששוויה פרוטות.

מיכאל לדאני בן ה־54, שעבד ביקב של זכרון, נהג, בדרך־כלל, לחזור הביתה רק בשעות הערב. ביום החמישי שעבר חזר מיכאל הביתה כבר בשעה שלוש.

אחרי ארוחת־הערב, שאותה סעד עם אשתו, ארבעת ילדיו וחתנו, יצאה רות, אשתו של מיכאל, ללוות את הבת ובעלה, לפתע הבחינה ביהודה מתקרב אל הבית.

רות, שידעה על הסיכסוך בין בעלה ובין יהודה, ביקשה מבעלה של הבת, אבישר, להיכנס שוב אל הבית. אבישר נכנס, אך איחר. השכנים שמעו שתי יריות.

לנגד עיניו של אבישר המבוהל, שפרץ אל המיטבח, נתגלה מחזה זוועה: חותנו שכב שרוע על הריצפה כשהדם פורץ מגופו. הריצפה והקירות היו טבולים בדם. יהודה עמד במרכז החדר כשהאקדח העשן בידו והוא מתכוון להמשיך ולירות. מיד זינקו עליו אבישר ואורי, בנו של מיכאל, ומנעו ממנו להמשיך ולירות. תוך כדי מאבק נפצע אבישר בידו מנוקר האקדח. יהודה השתחרר מתופסיו ונמלט מהמקום במכוניתו, שעמדה בחוץ כשמנועה פועל.

בני המישפחה ההמומים קראו לאמבולנס ולחובש, שגר בקירבת מקום. החובש ני־סה לעצור את שטף הדם של מיכאל אך ללא הצלחה. הפגיעה היתה בעורק ראשי. מיכאל הוחש אל בית־החולים בחדרה שם לא נותר לרופא, אלא לקבוע את מותו. הוא מת בזרועותיו של בנו, אורי.

אשתו וילדיו של מיכאל פונו מהבית עד שתבוא המישטרה וינוגב הדם מ־המיטבח. דקות ספורות אחרי המיקרה הת־ייצב יהודה בתחנת־המישטרה הקטנה של זיכרון ובידו האקדח. הוא מסר את האקדח לידי היומנאי, סמל־ראשון שמואל זולטן ואמר לו: „הרגע יריתי באחי בגלל סיכ־סוך!"

היומנאי הוותיק, בן זכרון־יעקב גם הוא, בהלוויה השתתפו, מלבד בני המישפחה, גם רבים מתושבי זיכרון ושוטרים מתחנת־המישטרה. בתו בת ה־16 של הנרצח שהתה בגרמניה במיסגרת סיור של נוער לנוער. בשבת הודיעו לה על המיקרה ו־מישפחתה נסעה להביאה משדה־התעופה בלוד.

מישפחת לדאני אינה מסוגלת לעכל את מה שקרה. רק הבן הנאה, אורי, אינו מסוגל לשמור לעצמו את הסוד: „זה לא התחיל מהיום, הסיכסוך, הוא עוד ישלם בשביל מה שעשה." אמר, בעוד אבישר מנסה להרגיעו.

זכרון־יעקב, מושבה שקטה הטובלת ב־ירק, מטופחת ומוקפת מטעים, כרמים ו־שדות, מונה 5000 תושבים. חלק גדול מהם עוסק בחקלאות. פרט לכמה פריצות בוד־דות לא מופרת שלוות המושבה, ולתחנת־

במדינה

(המשך מעמוד 34)

ני צה"ל אחרים, שכן הוצאה מידי מיש־טרת־ישראל. הרב־סרן טרם הועמד לדין, ונמסר כי הוא כלוא כבלתי־שפוי.

מיקרה תמוה אחר: כמה חודשים אח־רי חשיפת המיקרה פוטר שלמה מויאל מן המישטרה. הוא פוטר למעשה, שכן החלו להתנכל לו והביאו לפרישתו מן המישטרה. כל עוד היה במישטרה לא פסק לדרוש את תוצאות החקירה לגבי קציני צה"ל.

מן הראוי כי פרשה מוזרה זו תיחקר עד תום, ולא על־ידי צה"ל עצמו.

מישפט

הענף המדולדל

הנאשם כפר באשמה, התובע זא הביא ראיות

בית־המישפט לתעבורה הרשיע את הנאשם

לפי כתב־האישום בלבד.

מי שיושב בבית־מישפט לתעבורה מק־בל את הרושם כי אין זו זרוע של המיש־פט. היא נראית יותר כזרוע של מישרד־האוצר, הגובה קנסות מאזרחים בשיטת הסרט הנע.

השופט הנכבד, נתנאל ברנר, אף לא טרח לשמוע ראיות. למרות שהנאשם כפר באשמתו הרשיע אותו בית־המישפט בעבי־רות המיוחסות לו בכתב־האישום. היו אלה כמה עבירות־תנועה הקשורות לתאו־נת־דרכים שבה נגרם נזק לרכוש.

כאשר כפר הנאשם, מרדכי לוין, באש־מתו, הזהיר אותו השופט כי הוא אומנם דוחה את המשפט כדי שהתביעה תגיש את ראיותיה, אך אם לא יופיע הנאשם ירשיעו שלא בפניו.

ביום הקבוע לשמיעת הראיות בחודש מארס השנה לא הופיע הנאשם. אך עד־התביעה העיקרי, פסח זוסון, שהיה מעורב במיקרה לא הופיע גם הוא. שאר העדים כלל לא הוזמנו.

התובע ביקש לדון את הנאשם בהעדרו והשופט נעתר.

פסק־הדין היה כדלקמן: „מאחר שה־נאשם, מר מרדכי לוין, הוזמן לדיון היום ולא התייצב, על כן אני מרשיעו בעבירות המיוחסות לו בכתב־האישום".

אומנם סעיף 214 לחוק סדר הדין ה־פלילי מתיר להרשיע נאשם שלא התייצב, אך המדובר בכך שאשמתו הוכחה כמו בכל מישפט פלילי אחר. המדינה היא ה־חייבת להוכיח את האשמה מעל לכל ספק מתקבל על הדעת. ואילו כאן הרשיע ה־שופט על סמך כתב־האישום ללא כל רא־יות נוספות.

עיוות־דין. מר לוין התכעס, העונש שהוטל עליו היה כבד מדי לדעתו. השופט שהרשיעו בהעדרו גזר עליו תשעה חודשי פסילה, שחציים על תנאי, ושלושת אלפים לירות קנס.

עורך־הדין אהוד דגן, שאליו פנה לוין, נדהם גם הוא. טעות חמורה כזו ועיוות־דין כזה אין רואים בכל יום.

העיידעור נשמע לפני השופטים הדסה בן־עיתו, משה טלגם ויעקב קדמי. כאשר שמעה דבורה ברלינר, המשיבה מטעם המדינה, נגד מה היא עומדת, משכה בכתי־פיה והסכימה מיד לביטולו של פסק־הדין הנמהר.

השופטים המחוזיים החליטו לנצל מיקרה זה כדי לחזק את הענף המדולדל של ה־שיפוט, את בית־המישפט לעבירות תנועה.

בפסק־הדין נאמר: „כדאי לתת את ה־דעת על כך שלא יורשעו אנשים ללא שמיעת ראיות לאחר שכפרו בעובדות. ריבוי מיקרים כאלה מכביד על בית־המיש־פט בשל הצורך בהגשת עיידעורים ודיון מחדש בבית־המשפט קמא."

כדי שלא יישנו מיקרים כאלה הכריז בית־המישפט: „מאחר שהיו בפנינו מיספר מיקרים כאלה, אנו מורים כי העתק של פסק־דין יישלח לשופט הראשי של בית־מישפט השלום, על מנת שיפיץ אותו כפי שימצא לנכון."

מובן שלשופטים יש עניין רב בכך ש־מישפטים יתנהלו לפי הפרוצדורה עתיקת־הימים של הוכחת האשמה על־ידי התביעה. שכן, אם ירשיעו לפי כתב־האישום לא יהיה כלל צורך בשופט. מי שיגיש את כתב־האישום הוא שיכריע גם בדין.

מלך ועבד

כשעפו אבנים מהרקטה אל המרפסת של אפרסק ומהגג של אמיל אל הרקטה, כשעף הברזל של הביוב מהיד של שיקו אל הכתף של הרומני, כשעפו צנוברים ופגזים אחרים מאיקס־חמש למעברה ומהמעברה למיב־צר, כשעפו קרשים וחתיכות־בטון וגושי־עפר מדודי, ממגו, משפיצר הבן־של־הספר אל פחי הזבל ואל ה־חתולים והאנשים שבתוכם — היה ילד אחד ושמו ארון שישב מאחורי מחסה, ועצם את עיניו כל פעם שניפגש חפץ מעופף בחבית או בזכוכית או בקרקפת או בחתול. יכול היה ללכת הביתה, אבל נישאר. יכול היה להרים אבן, להזדקף ולהעיף אותה, אבל לא העיז. היתה לו בעייה: לא היתה לו כל שליטה באבנים. הן עפו לאן שרצו, ובדרך־כלל קרוב מדי, נמוך וחלש. לפעמים חשב שאבנים בכלל לא רוצות לעוף. בחלומו־תיו זרק אבנים רחוק, מדוייק. היה גורם לקופסות־פח לצלצל, לשמשות להיסדק, לפנסים להתנפץ ולכבות. בדרך כלל חלם על ים. ים ירוק, סמיך, פושר ולח, שמ־תוכו מתרוממים נחשולים ללא קצף ומאיימים לחרוג מגבולם, לפלוש אל החוף ולבלוע את כל מה שבדרכם. בחלומותיו היה הוא בדרכם.

יום אחד כתב:

דודי הארדי היה העבד. אני הייתי המ־לך. יכולתי להגיד לו שיעשה כל מה שבא לי. הוא חייב היה לעשות כל מה שאגיד לו. לא היו לי אמצעים להכריח אותו למלא אחר כל פקודותי. האמצעים שהיו לי, היו הוא עצמו וכוחו שלו.

כשהרומני בא לגור, כבר כימעט שלא שיחקנו. המשחק מת מעצמו עוד הרבה לפני הסיפור עם המישפט. הוא פשוט נהייה פחות ופחות משעשע. דודי הפסיק להתלהב ואחר־כך הפסיק לשתף פעולה. נשארתי מלך בלי עבד.

יום אחד, אחרי הרבה זמן, אמרתי לרו־מני: בוא נשחק מלך ועבד. הוא לא תפש את העניין. הוא היה עבד רע, מגושם, חסר התלהבות. אני הייתי מלך עלוב, חסר־סמ־כות, חסר דימיון. זה היה כישלון צפוי, וב־כל זאת מכאיב. דודי היה העבד היחידי ב־חיי. אני מלך בלי עבד עד היום.

■ ■ ■

בצבא מדדו אותו. אורך קצר, רוחב דק, משקל דל, קצת סוכר בשתן. שאלו אותו חידות על מיספרים ועל משולשים, ומדדו את התשובות עם סטופר. בצבא ידעו עליו הכל. הם העסיקו את טובי המומחים ונעזרו בחוקרים, בפסיכולוגים ובאנשי־מחשבים כדי לדעת עליו הכל. אחר־כך הרכיבו לו אבעבועות מימין, טטא־נוס משמאל, ואמרו לו: תהיה אחראי הגנה סבילה.

אמרו לו: תהיה מלך של ששה־עשר מטפים אדו־מים. תהיה מפקד על שני זרנוקים, בוס של דליי־חול, אתים ומחבטים. זה תפקיד אחראי. אתה אדם אחראי.

יום ולילה הסתובב בין המטפים שלו, ממלא אותם באבקה ובמים עד למקום המסומן. מסנן באצבעותיו בדלי סיגריות מתוך דליי־החול, ניתקל לעתים בגלליו היבשים של הכלב המקומי, ומקפיד להרחיקם. גללים הם חומר דליק. פעמיים בשבוע היה חותם עשרים כדור, מיזרון מוכתם בזרע ושמיכה עם ריח אבקת־פרעושים, והולך לישון בבודקה. בבודקה חרוטים אלף שמות, אלף תאריכים. תלויות דוגמאות של אישורי כניסה אדומים, ירוקים כחולים. לרומני תהיה בארנק תעודה כמו הדוגמה האדומה שעל הקיר. הוא יהיה קציו. יצלמו אותו עם הדרגות ויכתבו את השם האמי־תי שלו במכונת כתיבה. הוא יוכל להיכנס מתי שבא לו, וללכת לאן שירצה.

■ ■ ■

הם לא ידעו עלי הכל. לא עזרו להם גם אלף המומחים שלהם. לא עזרו להם הבדי־קות, החקירות והמיבחנים. הם לא ידעו ש־הייתי מלך.

אמרתי לדודי: הנה שיקו, לך תשבור לו את הראש.

דודי השתחווה לי והלך בצעדים רחבים, מוגזמים, ישר אל שיקו.

„רגע" — צעקתי לו כשהגיע לאמצע הד־רך — „בוא הנה".

הוא הסתובב ובא.

„תביא את שיקו לפה. אני אשבור לו את הראש בעצמי. אתה רק תחזיק אותו טוב, שלא ישבור לי משהו בחזרה."

העבד שלי השתחווה לי שוב, קצת ברי־שול, ויצא להביא את שיקו. הוא היה צריך למהר, לתפוס אותו לפני שייכנס לחצר שלו.

„רגע!" צעקתי לו „עצור!"

הוא עצר.

ניגשתי אליו לאט־לאט. באתי אליו מא־חור ואמרתי לו בשקט, אבל במלכותיות: הגיע הזמן שתלמד להשתחוות, עבד."

הוא שתק, המתין לפקודות הבאות.

„תתכופף!" ציוויתי עליו, „עד הריצפה."

הוא התכופף.

„עוד עוד! עד שהאף ייגע באדמה!"

הוא התכווץ עוד מעט, וראשו היה נמוך מכפות רגלי.

„שייגע ממש. הוא לא נוגע, אני רואה מכאן. יש עוד לפחות סנטימטר שלם!"

ירדתי על הבירכיים. לקחתי קרש לא עבה והעברתי אותו כהוכחה ברווח הצר ש־נותר בין אפו של העבד שלי ובין האדמה.

„אני נוגע הוד רוממותך, אני נישבע לך" אמר העבד.

„אתה לא נוגע! אתה עושה את עצמך!" אמר המלך בכעס וברגלו הדף את ראש העבד אל הארץ. האף נגע באדמה.

■ ■ ■

מלחמת העולם השנייה נמשכה ארבע שעות. בעשרה לשתיים, כשהעירו אותו בסטירות וטילטולים, עדיין ישב שיקלגרובר במרתף הבירה. הים העכור שביעבע לו בחלום התחלף בפלואורסצנט מסנוור, בגרירת רגליים ובשיקשוק חגור. חצי עיוור התיישב במיטה, מגרד באצ־בעות הרגליים. הוא יצא מחדר השומרים, עטוף בשמי־כה ופיו יבש. שטף במי קרח ספל פלסטיק ממישקע בוצי שחור והכין משקה חדש, חם וממותק. אחר־כך גרר החוצה את הצ'כי ביד אחת ואת המזרון בשנייה. הסכם מינכן, שתיים וחמישה. הסודטים, ריינלנד, אנ־שלוס, ורשה. רוטרדם, נאוויק, דנקרק. נורת חמש־מאות ואט מאירה כל הלילה את עמדת הגנה סבילה מספר חמש: שני בקבוקים אדומים, שני דליים אדומים, חול ים, את אחד חסר. מישהו כבר גנב אותו, אולי לחפור לעצמו קבר. היטלר וגארינג בטרוקדארו, מש־קיפים על מיגדל אייפל, ועוד לא שלוש. ברבע לחמש ישמידו את שליסל. בביתני המחנה שלו קירות עליהם חרותים מיליון שמות, מיליון תאריכים. כשיבוא לארץ יחכה לו בכניסה המלאך גבריאל. הוא יגיד לשליסל: ברוך הבא לגן־עדן. התא שלך נמצא על הגיבעה, ישר למעלה ושמאלה, תמתין בבקשה עד שנגמור עם הניי־רת. תיכף יביא לך מישהו קפה וביסקוויט. תחתום פה בינתיים על מיזרון, פתיליה וקרטון־ואפלים ואחר־כך תיגש לעבור חיטוי וחיסונים. מה אתה רוצה להיות, מלך או עבד?

דף חדש

חנוך מרמרי

השמש זורחת בחמש ועשרים. בקלרמון־פראן חמ־שוחררת מגלחים את משתפות הפעולה. עוד מלחמת עולם שנייה עומדת להסתיים. שתי מלחמות בשבוע. מאה בשנה. שלוש שנים, פלוס עוד כמה שנים.

■ ■ ■

מנגו בא לאפטר עם הכנפיים. שלוש־מאות פעם קפץ ממיגדל־המים בחלומות שלו. אדון פולאק, המלך של מנגו, רדף אחריו עד למעלה כדי להכניס לו מכות־רצח. הוא צעק למנגו: „עצור או שאני יורה!" מנגו קפץ, ומהאוויר, במהירות תשע פסיק שמונה מטר ל־שנייה, צעק לו „תירה, מה איכפת לי."

מנגו יושב בבודקה של הקונסוליה בסאו־פאולו. הטרנזיסטור שלו, עם הבטריות שמודבקות מאחור, עבר מגלי־צה"ל לתחנה ברזילאית שמשדרת פופ אנגלי. קיר התכלת מולו מריח צבע טרי. מישהו כבר קישקש בעיפרון כמה מספרי טלפון. הסברה שלוש־שש־שש. ויזות שלוש־חמש־אחד. מנגו יושב שם מחצות ועד שבאה המנקה. הוא נוסע שש פעמים בלילה את כביש חיפה—תל־אביב, הלוך וחזור, הלוך וחזור, כמו נהג מונית. חיפה—עתלית עשר דקות, זיכרון עשרים, אולגה שלושים, כפר־ויתקין, נתניה, נוף־ים, קאונטרי־קלאב. עוד חמש שעות בוקר יא־מנאייק, אומר מנגו, איש בן שלושים־ושתיים שאביו עדיין מופיע לו בחלום כמד־ריך צניחה.

אמרתי למנגו: תהיה אתה עבד, ואני מלך. אם תרצה, אחר־כך נתחלף. מנגו היה עבד טוב. אני נשארתי מלך גרוע. מלך גרוע לא מנצל את כישוריו של עבד טוב. הבעיות היו שלי. ליד מנגו חזרתי להיות עבד. היינו שני עבדים בלי מלך. ככה אי־אפשר לשחק. גם כשהתחלפנו, והוא היה המלך, נשארנו שני עבדים.

■ ■ ■

בבוקר, אחרי סצינת הבונקר, הירושימה ונירנברג, הוא כבר עומד מוכן. המיזרון והחגור מגולגלים בתוך השמיכה. השינגימל איחר קצת, שתיים עשרה דקות, הגיע באמצע תכנית מרשל. גם המנקה בסאו־פאולו מאחרת. הוא גורר את הציוד למחסן ותותם אלף ששים־וחמש על האת.

מנגו הוכך הביתה, לחדר שלו, לגמור לי־שון חיפה—תל־אביב. בניו־ג'רסי נגמר יום עבודה. מנהל מיפעל טקסטיל בו מועסקים חמישים־וחמישה עובדים, מרכיב את משקפי השמש שלו והוכך הביתה. בזמנו היה העבד הכי טוב שהיה לי.

המישטרה הפרטית

(המשך מעמוד 38)

למישטרה וביקש שתימנע מכהנא ומאנשיו את הכניסה לכפר. „חששנו לשלומו," אמר קיוואן, „מי יודע למה היו מגיעים."

לפני הצהריים התחילו להגיע אנשים אל רחבת המועצה. הסתבר שהעובדים לא יצאו לעבודה, והתלמידים לא הלכו לבית־הספר. איש לא אירגן את התושבים. הכפר מפולג לקבוצות שונות ויריבות: קבוצה דתית, הקרויה האחים המוסלמים, תומכי רק"ח, בני הכפר, ונאמני המישטר הישראלי. מזה כמה שנים מנסה כל קבוצה להתארגן ולרכוש השפעה על חשבון יריבותיה. אך מה שלא הצליחו התושבים לעשות, הצליח כהנא: תושבי אום־אל־פחם התאחדו והתלכדו כאיש אחד, נגד כהנא ואנשיו.

בצהרי היום הגיעה אל הכניסה לכפר מכונית פורד טרנזיט צהובה. ליד ההגה ישב יוסי דיין, לידו, המפקד הכללי — מאיר כהנא. מאחור: ה„חיילים" וה„חיילת". הם נעצרו ליד מחסום המישטרה, שאסר עליהם את הכניסה לכפר, בטענה: „ישברו לכם את השמשות, לא כדאי לכם, יהרגו אותכם." גם אותם שהיו מוכנים לקחת על עצמם את הסיכון לא הורשו להיכנס. כמה עיתונאי־חוץ, שהגיעו לכפר בשעות הבוקר המוקדמות, סיפרו כי איש בכפר לא זרק אבנים ולא שבר שמשות. אמר עיתונאי: „התושבים חיכו לכהנא ולא התכוונו כלל להזיק למישהו מלבדו. השינאה היא אישית אליו ואל אנשיו."

מפגין דיין ויורקת כהן
מגוש אמונים ל„כך"

המישטרה בשלה: „אנחנו שומרים עליכם, שלא יהרגו אותכם."

„רימו אותנו"

דיין ירד מהמכונית, כשהעוזי בימינו. שוטר בדק את הנשק והחזירו לידי סגנו של כהנא. דיין נושא בנשק ברישיון, כי הוא מתגורר בקרית־ארבע. הוא נעצר ונשפט כמה פעמים בשנה האחרונה, בעוון תקיפות אלימות, הן כנגד תושבי חברון והן כנגד תומכי תנועת שלום עכשיו; הן באוניברסיטת תל־אביב והן בהתפרצויות לבתי ערבים בחברון. תושב מקומי שעמד במחסום שאל שוטר: „לאלה אתם נותנים נשק ביד? מה ההבדל בינם לבין המחבלים?" השיב השוטר: „תאמין לי, גם אני שונא אותם..."

המו"מ בין אנשי כהנא לשוטרים נמשך כמה דקות. קצין המישטרה חיייך, תפח על שכמו של כהנא. לבסוף ניגש דיין אל העיתונאים והסביר, שהובטחה להם פגישה עם ראש המועצה בבניין המישטרה.

אחרי כמחצית השעה הגיעו כמה מחברי המועצה. הם הוכנסו בדלת האחורית. השוטרים הסתגרו עם חברי המועצה, והדי הוויכוחים פרצו החוצה. חברי המועצה יצאו החוצה והתקדמו לכיוון דלת הכניסה. שם חיכו להם צבאות „הרב". לא היתה להם ברירה — הם אולצו לפגוש בו.

אמר ג'אבר ג'אברין, „רימו אותנו. לא אמרו לנו בשביל מה אנחנו באים. הקצין שאול לוי אמר לנו שאנחנו מוזמנים לתחנת המישטרה. חשבנו שזה בגלל ההפגנות בבוקר. היינו חייבים לבוא. לא חשבנו שירמו אותנו ככה. וגם אחר כך, כשכבר הגענו, לא רצינו לפגוש את האיש הזה. אז הכריחו אותנו לצאת מהדלת הקידמית, כדי שיראו אותנו ויתגפלו עלינו."

השוטרים שעמדו בסמוך לג'אברין הקשיבו לדבריו ואחר כך גיחכו בהפגנתיות.

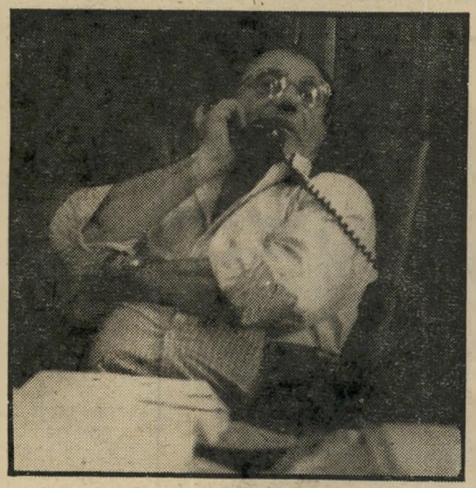

ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263
יום שלישי 2.10
פגישה עם
חנוך מרמרי
מצוות כותבי „ניקוי ראש"

הקיסר המודח: ידידו של גורודיש

קשה להימנע מאהדה למאמציו של האלוף (מיל.) שמואל גונן, לטהר את עצמו ממסקנות ועדת אגרנט. אמינותה של ועדה זו היא בשפל המדרגה, ואין ספק שגנרלים רבים זכו לטיפול חריף, תוך כדי נסיונות אקרובטיים ממש לזכות את הדרג המדיני. עם זאת, זה בכל זאת קצת משעשע לשמוע את גונן מגן בשצף

האלוף שמואל („גורודיש") גונן
פשוט מיפלצת

קצף כזה על שמו הטוב. רק בישראל, המבודדת את עצמה בהדרגה, אבל בעיקביות, מכל הקהיליה הבינלאומית, אפשר להיות ידידו של הקיסר המרכז־אפריקאי בוקאסה, ועדיין לזכות ביוקרה חברתית כלשהי. גונן, שהפך בשנים האחרונות איש־עסקים בינלאומי, נהנה מזכיון לכריית יהלומים בקיסרות. הוא נחשב לאיש סודו של הקיסר, שהודח בשבוע שעבר מהשילטון ונאלץ להימלט מארצו.

כעוון הדיפה. הקיסר בוקאסה היה פשוט מיפלצת, דיקטטור מושחת, שטוף בשיגעון־גדלות ושופך־דמים מובהק. עוד בתקופתו הדמוקרטית, כשהיה רק נשיא, התפרסם בכך שהוציא להורג עשרות אסירים פליליים ופוליטיים במרכז הבירה, באנגי, במכות באלות־עץ.

בוקאסה עצמו השתתף בטכס המזוויע, ועזרר בכך גל מחאות חסר־תקדים לא רק באירופה, אלא גם באפריקה.

לפני שנים אחדות הכתיר את עצמו כקיסר בטכס מפואר, שמחירו עלה על ההכנסה הלאומית השנתית של המלכה כולה. בוקאסה נהג בקיסרות המרכז־אפריקאית כאילו היתה נחלתו הפרטית. הוא נהנה אישית מכל משאבי ארצו, בעזרת הרפתקנים ויזמים זרים, בכללם גורודיש.

לשיאו הגיע בוקאסה בתחילת השנה. ידיעות בדוקות לחלוטין אישרו את השמועות, שבינואר ובאפריל 1979 הוצאו להורג בבאנגי בין 100 ל־200 ילדים, תלמידי בתי־הספר שסירבו ללבוש תלבושת־אחידה. החנות היחידה בבאנגי, המוכרת תלבושות כאלה, היא בבעלותה של אשת הקיסר. הפירסומים על זוועה זו בעיתונות הצרפתית יצרו לחץ עצום על נשיא צרפת, ואלרי ז'יסקר־ד'אסטן, להפסיק את הסיוע הכלכלי לבוקאסה. השגרירות המרכז־אפריקאית בפאריס אישרה רישמית את הסיפור, אבל בוקאסה פתח בפעולות דיכוי נמרצות נגד מדליפי הסיפור.

שבוע לפני הדחתו הפתאומית של בוקאסה, בידי מי שקדם לו בשילטון, דיווח לה־מונד הצרפתי, כי הוצאו להורג בבאנגי 40 לוחמי־חופש, בעוון הדלפת סיפור רצח הילדים לחו"ל. גל הדיכוי החדש התחיל אחרי שוועדת־חקירה של אירגון המדינות האפריקאיות הגיעה למסקנה שידידו של גורודיש, הקיסר בוקאסה, השתתף באורח אישי בטבח הילדים.

בעת המהפכה היה גורודיש בארץ. אבל במיכרות שלו בקהילה המרכז אפריקאית נותרו מיספר ישראלים, ביניהם בן אחותו. ייתכן שגורודיש יבקש להשאיר את זיכיון היהלומים בידיו ולהתחנף לשליט החדש. אלא שאז תהיה לו בעיה: מה יקרה אם יצליח בוקאסה לחזור לשילטון?

יוגוסלביה: טיטו מסלק את „המישפחה הלוחמת"

אילו היה לנדאו שר בממשלתו של יוסיפ טיטו, ולא של מנחם בגין, היה עף, כנראה, ממישרתו, בעיקבות הטיהור שעורך עתה נשיא יוגוסלביה בקרב עסקניו.

יוסיפ ברוז־טיטו, 87, מנהיגה הבלתי מעורער של

המרשל יוסיפ ברוז־טיטו
מסע־צלב נגד הוותיקים

יוגוסלביה, מאז תום מילחמת העולם השניה, זכה בנצחון מדיני עצום בוועידת הבלתי־מזדהות שנערכה בקובה. טיטו הפעיל מנהיגות וכישרון דיפלומטי בלתי מבוטל, הצליח לשמור על עצמאותה של הוועידה ומנע גלישה למחנה הסובייטי. כששב לבלגראד, בשבוע שעבר, נתקבל כגיבור בהפגנת המונים.

העסקונה מוראגת. לעומת העם היוגוסלבי, שהפגין אהדה אמיתית לטיטו, גילו העסקנים הוותיקים של המפלגה הקומוניסטית היוגוסלבית עצבנות ודאגה. מזה חודשים רבים מצהיר טיטו על כוונותיו להנהיג רפורמה מרחיקת לכת במדינה ובמפלגה, להצערת המנגנון וליישום שיטת רוטציה; כמישקל נגד למנגנון המסורבל ולזכויות היתר שלו.

עוד לפני מסעו לקובה הזמין טיטו לביתו הנופש שלו בבריוני 100 עסקנים בכירים והודיע להם, שזכויות־יתר מימי הפרטיזנים לא יחסנו אותם בפני הרוטציה. טיטו גמר אומר להיפטר מרוב חברי „המישפחה הלוחמת", שזכו בתפקידיהם בזכות פעילותם במחתרת לפני 35 שנים, ולאייש את רוב מישרות המפתח בצעירים מוכשרים. טיטו מאוכזב מאד מכישלונה של המנהיגות הקולקטיבית, שכונן לפני 10 שנים.

הוא נחל הצלחות לא מבוטלות בדמוקרטיזציה הכלכלית ובשיתוף הפועלים בהנהלות המיפעלים, אבל הבעיה הלאומית עדיין מטרידה מאד את מישטרו. רק 42 אחוז מתושבי יוגוסלביה הם סרבים. מילבד 23 אחוז של קרואטים, והמיעוטים הסלובניים והמאקדונים הגדולים, חיים ביוגוסלביה גם אלבנים, הונגרים, רומנים וצוענים. בעיית הלשונות והזהות הלאומית היא בעלת מישקל ריגשי עצום, ולתסיסה החברתית והתרבותית יש, לעיתים קרובות, מניעים לאומיים, אפילו שוביניסטיים.

לפי הרפורמות החדשות של טיטו, יצטרכו כל נבחרי המפלגה ושליחיה במוסדות המדינה לעמוד לבחירה פעם בשנה. הורחבו סמכויותיה של המועצה לביקורת, ולהמלצותיה בענייני טוהר־מידות יהיה מישקל רב בקביעת גורלם של המועמדים לבחירה.

טיטו הישיש אימץ לעצמו סיגנון ראדיקלי חדש, המזכיר במיקצת את המערכה שניהלו המשמרות האדומים בסין נגד הביורוקרטיה, באמצע שנות ה־60'. בראש העסקנים שהתייצבו נגד טיטו, עמד מזכיר הנשיאות לשעבר, סטאן דולאנץ, שהודח עתה מתפקידו.

טיטו לא נח על עלי הדפנה הקובאיים שלו. עם שובו חידש את מסע־הצלב נגד הוותיקים. כמה מהם קיוו, שעמדותיו בכנס בקובה יגרמו לקרע עם מוסקבה, שימתן את טיטו, אבל הם טעו. כנראה שאין דבר מצליח כמו ההצלחה, וליאוניד ברז'נייב קיים את הצהרות הידידות שלו לטיטו ממאי 79'. העיתונים הסובייטיים פראבדה ואיזוויסטיה פירסמו את הנוסח המלא של נאומי טיטו בקובה, לראשונה מאז הקרע שלו עם סטאלין ב־1948.

הטריפים של הסי־איי־איי

ג'ון מארכס

„המוסד" האמריקאי, סי־איי־איי, נהג להשתמש בעיניים, בשוקים חשמליים ובסמים מסוכנים — שיטות שלא היו מביישות את הגיסטאפו. על כך מספר ג'ון מארקס בספרו חיפושים אחר המועמד המנג'וריי, שיופיע בלונדון בסוף החודש.

מארקס מאשים את ראשי הסי־איי־איי בשנות ה־50' בעריכת ניסויים פסיכולוגיים־חימיים בנוסח יוסף מנגלה, כדי למצוא דרכים להשפעה ולשליטה בסוכנים, וכדי לחולל שינויים ממשיים באישיותם של ראשי שירותי ביון יריבים, בעיקר סובייטים.

בעיקר רווח השימוש באל־אס־די. סוכני המוסד הוכשרו להשתמש בסם לצורכי חקירה, ובקורסים מיוחדים לביון סיממו הצעירים איש את רעהו. הגנבת גלולות לקפה היתה מעין מעשה קונדס חינוכי, חלק מתוכנית הלימודים. אלא שעיסוק חובבני כזה לא סיפק את ראש מחלקת המחקר של המוסד, אינטלקטואל תימהוני ובעל תואר דוקטור לחימיה, סידני גוטליב. הוא הקים קרן „סודית של מיליוני דולרים, שעסקה בשכירת אגפים שלמים בבתי־חולים פסיכיאטריים, לשם ניסויים שיטתיים. מטרות הניסויים הוגדרו בז'ארגון מדעי מקפיא דם על־ידי גוטליב עצמו:

שינויים מיניים:

- השפעה חימית על מנגנוני הזיכרון.
- הריסת אמינות הקורבן על־ידי גירויו להתנהגות חריגה או מוזרה.
- שינוי דפוסי ההתנהגות המינית.
- יצירת תלות.
- יצירת חשיפות להיפנוזה.

כמו הנאצים השתמש גם גוטליב באסירים, שפותו להשתתף בניסויים בהבטחות של חנינה או הפחתת עונש. במיקרה מזעזע במייוחד ערכו סוכני הסי־איי־אי ניסויים באל־אס־די בשבעה אסירים, במשך 77 ימים. כולם סבלו מהתוצאות הפסיכולוגיות והגופניות כל ימי חייהם. ד"ר פרנק אולסון, מדען בעל שיעור קומה ואיש מישפחה יציב ומאושר, השתתף בניסוי מרצונו, וסבל מאז מתיסמונת רדיפה עזה, שהסתיימה בהתאבדותו בקפיצה מחלון מלונו בניו־יורק.

הצנזור מגן. ג'ון מארקס מאשים את הסי־איי־אי גם בשימוש בשיטות פסיכיאטריות מקובלות, כמו מכות חשמל, לשינוי קיצוני בדפוסי התנהגות, ובכך גם להריסת אישיותם של קורבנות הניסוי.

לשם כך השתמש גוטליב בקרנות סודיות, ללא כל פיקוח, ותוך הגנת הצנזורה הצבאית מכל חשיפה עיתונאית, כדי לשכור את שירותיו של ד"ר אוון קאמרון, פסיכיאטר בעל שם עולמי, שהיה נשיא האיגוד הפסיכיאטרי הבינלאומי. חוליו של קאמרון הוחזקו במחלקה פסיכיאטרית לגיטימית, אבל היו למעשה אסירים לכל דבר. החברה הדמוקרטית האמריקאית לא העניקה להם הגנה כלשהי.

ישראלים שגדלו על סרטים הוליוודיים, שבהם תוארו סוכני הביון האמריקאי כדמויות מוסריות וזקופות־קומה, יתחלחלו לקרוא על מעללי הסי־איי־אי.

לאמינות הספר מוסיף כישרונו של מארקס, בתיאור דמויות מורכבות ורב ממדיות, כמו האיפיון הבא של יוזם הזוועות, סידני גוטליב. גוטליב, כותב מארקס, היה מדען מבריק והגיע למשרתו הרמה בגיל 33. הוא התגבר על גימגום קל ורגל שטוחה ועשה קריירה של ממש בסי־איי־אי. אורח חייו היה בלתי־שיגרתי. הוא ומישפחתו גרו בביקתה ששופצה מחוץ לוושינגטון. הוא נהג להשכים כל בוקר ב־5.30, לחלוב את עיזיו (גוטליב שתה רק חלב עיזים) ולעבוד במשקו. הוא גידל עצים למכירה בחג המולד, ולגבינה שלו יצא שם בכל הסביבה. מכריו תיארו אותו כאינטלקטואל, הומניסט צנוע אבל קשוח, שראה את מעשיו כלגיטימיים בהחלט לצורך המילחמה בקומוניזם.

כנראה שהדמויות המציאותיות מעניינות הרבה יותר מאשר הג'מס־בונדים למיניהם, שמהמיתוס שלהם נשארו רק הסנדביצ'ים, אותם נושאים פקידי הבנק וסוכני הביטוח, בתיקים שהונצחו על־ידי 007.

לקראת סימפוסיון

NEW OUTLOOK

שימחה פלפן, עורך „ניו־אוטלוק", והאלוף (מיל.) מתי פלד, יו"ר „המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני", קיימו באחרונה שורה של פגישות עם אנשי־ציבור ואינטלקטואלים מן הגדה והרצועה, מכל גווני הקשת הפוליטית, ביניהם ראשי־ערים, שרים לשעבר, עיתונאים ובעלי מיקצועות חופשיים, והזמינו אותם להשתתף בסימפוסיון הבינלאומי אשר ייערך ב־27 באוקטובר בוושינגטון. לסימפוסיון זה עומדים לבוא אנשי־ציבור ישראליים, מדינאים ואינטלקטואלים ידועי־שם מאירופה ומארצות־הברית.

פלפן ופלד הזימו את הטענה שהופצה בחוגים מסויימים, שהסימפוסיון נועד, כביכול, לתמוך בתוכנית־האוטונומיה מיסודו של מנחם בגין ולגבש הנהגה פלסטינית כאלטרנטיבה לאש"ף. הם הדגישו כי הבסיס להזמנות היה העיקרון של הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, והכרה בזכות קיומה של ישראל. לסימפוסיון הוזמנו רק ישראלים המתנגדים לסיפוח הגדה והרצועה, להמשך השליטה על מיליון ערבים, השוללים את מדיניות ההתנחלויות והפקעת האדמות, והמתנגדים לתוכנית האוטונומיה הפרסונלית של הממשלה, המיועדת לסתום את הגולל על זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני. מאידך הוזמנו אישים ערביים ופלסטיניים, הידועים כתומכים בפיתרון הבעייה הפלסטינית בדרך של הגדרה עצמית, תוך הכרה בקיומה של מדינת־ישראל ודו־קיום בשלום איתה.

ההזמנות, הן לישראלים והן לפלסטינים, נשלחו על בסיס אישי, ולא על בסיס ייצוגי כלשהו. הסימפוסיון יאפשר חילוף־דיעות חופשי על בעיות עקרוניות, כפי שהיה במיפגש האחרון של אישים ישראליים ופלסטיניים שהתקיים, לפני שנה, בירושלים, שבו השתתפו אישים מן הגדה והרצועה וביניהם מוחמד מילחם, עזיז שחאדה, ד"ר חיידר עבד־אל־שאפי, ד"ר נאפז נזאל, אנוור נוסיבה, אליאס פריג', אבּרהים דקאק וד"ר חאתם אבו־גזאלה. בימים הקרובים עומד להופיע דו"ח מלא על פגישה זו, בצורת חוברת בשם „כאשר אויבים מעזים לשוחח".

פלד ופלפן הבהירו, בראיון שנתנו לעורך „אל־פג'ר", מאמון אל־סייד, כי „ניו־אוטלוק" מודע מזמן לעובדה שהאוכלוסיה הערבית בגדה וברצועה רואה עצמה כחלק בלתי־נפרד של העם הפלסטיני, מתנגדת בכל תוקף לפיתרון השם חיץ בינה לבין שאר חלקי העם הפלסטיני, ומכירה באש"ף כבנציגות יחידה ובילעדית של העם הפלסטיני.

„ניו־אוטלוק" גורס כי פתרון מלא וצודק של הבעייה הפלסטינית אפשר יהיה להשיג רק במשא־ומתן בין ממשלת ישראל ובין ההנהגה של העם הפלסטיני. תפקיד הסימפוסיון הוא לברר אם — ובאילו תנאים — יכול משא־ומתן כזה להתפתח, ומה הם העקרונות שיבטיחו את הצלחתו.

על השאלה האם „ניו־אוטלוק" מוכן להיפגש עם אש"ף, ענו הדוברים כי חלק ניכר מעורכיו, וכן מן המישלחת שתצא לוושינגטון, אכן מוכנים לפגישות כאלה, ואף קיימו אותן בעבר. חלק אחר מסתייג מפגישות כאלה, ואולם כל המערכת עומדת על נוסחת שם־טוב—יריב, הגורסת שיש לנהל משא־ומתן עם כל גורם פלסטיני המוכן לדון על פיתרון המבוסס על ההכרה במדינת־ישראל ונטישת השימוש באלימות.

על השאלה למה מתקיים הסימפוסיון בוושינגטון, ענו הדוברים כי חוגים חשובים ביהדות ארצות־הברית, המתנגדים למדיניות ההתנחלויות וסיפוח־הגדה לישראל, הזמינו את „ניו־אוטלוק" להופיע בארצות־הברית, כדי להפגין שהן בישראל והן ביהדות ארצות־הברית יש התנגדות נמרצת ומקיפה למדיניות מסוכנת זו.

ד"ר מתתיהו פלד
על ספרו החדש
של יבי

„נגד"

שלוש פנים מוצא אני בכתיבתו של יבי. הוא לוחם ללא לאות למען ערכים חברתיים־מדיניים היקרים לו; הוא ספקן המתבונן ־לא אחת במתרחש סביבו ומשלח בחברה חיצי סרקסם צורבים; אך מעל לכל הוא משורר חד חושים שלשונו עשירה וכובשת. נראה כי לא קל לכל שלושת ה„יבים" לדור בכפיפה אחת ולהתחלק שווה בשווה בעולמם. המעורב שבכולם הוא המשורר המפנה מקום בקלות יתרה ללוחם ולספקן — אך אולי יוצאת החברה הישראלית נשכרת מכך. כי מה שדרוש לה ביותר היום הוא הלוחם ללא לאות להצלת נשמתה, המזכיר לה חזור והזכר כי התהום אליה היא מתגלגלת אכן מצויה שם בתחתית הדרך ולועה פעור.

הנה כמה מבליסטראותיו של הלוחם: „חוכמת המלצר הפשוט / האנטי — פשיסט ששמו מרסל / מקפה „כסית" / עולה על שאר רוחו / של האקדמאי / המכובד המסובסד / והממוסד". או: „אם להיות / גרורה גלויה / של ארצות הברית / מדוע / לא לחיות שם". או: „בשם איזה / דגם מוסרי / בשטחים הכבושים / יורים בתלמידים". והנה הספקן: „תלמידות ותלמידים / תמורת אתננים / אהבים מתנים". או: „בשנות החמישים / ההפגנות המעמדיות / (לחם עבודה) / והכמהות לשלום / היו יוצאות מרחוב ברנר / בתל־אביב / היום הן מתרכזות / בכיכר מלכי ישראל / אליהן באות ובאים / בתנאי / שיש מקום חניה".

והרי המשורר:

ארץ ישראל

לא רחוק מגבך קרוב לגווך / תמר נוי קומתך זוהר זרוע מעליך אמירת / צמרות / הנך צופה ומצפה בגשמים ששרו מכתפי הימים / הזורחים והשוקעים / באשמורות החורש היית לכרית ולקרת / ברכי העמקים נשאוך מעמל וממרד / בין השבילים המסורדים / אדמתך בדמנו / מצל שלומך הלכנו אל שמש נפשנו / חושינו הפראים והפוריים / מחושלים ממשאבי אדם / פרח אדום / כבני־חורין / קטפנו אותך.

שירי אהבת ארץ ישראל הם היפים שבשיריו של יבי.
אמנותו של מנשה קדישמן מלווה את הספר.

במדינה

פרשות

לאן נעלמה הפלאטינה

דווקא בבית־הסוהר מצא החייל אוזן קשבת, אך אולי בכך היה אסונו

גופה ערופת ראש, מבותרת לחתיכות כשהשלד שבור כולו, נתגלתה ב־24 ב־פברואר 1972 על מסילת הברזל ליד חיפה.

מכאן מתגלגלת עלילה בלשית שרק מלכת המיסתורין, אגטה כריסטי, היתה יכולה לדמיין.

אלי מולסון (19), עריריי בארץ, השתחרר באותו בוקר מכלא 6, אחרי 28 ימי מחבוש. אלי הוא יליד מרוקו שעלה ארצה עם אמו זמן קצר קודם לכן. אמו נפטרה, ואחיו הבכור, עמרם, התעלם ממנו. על אף תאונת־עבודה קשה שאירעה לו במרוקו ושבעיקבותיה עבר ניתוחים רבים, התקבל לצה"ל. בניתוחים הללו, כך נאמר לו, הושתלו בגופו חתיכות פלאטינה יקרות ערך. הוא העריך אותן בשני מיליון לירות.

בחור ערירי, חסר השכלה וחברה, התגלגל בין יחידות הצבא כאבן שאין לה הופכין. קצינת־הסעד, הקב"נית (קצינת בריאות־הנפש) המפקדים וכל השאר התייחסו אליו כמו אל עוד חייל, חסר ייחוד.

במאמץ לזכות בתשומת־לב ערק מהצבא, נתפס ונשלח ל־28 ימי מחבוש. בבית־הכלא ניסה פעמיים לחתוך את ורידיו ב־סכין־גילוח אולם גם נסיונות אלה נראו יותר כניסיון למשוך תשומת־לב מאשר רצון כן למות. והעובדה היא כי החתכים היו שטחיים ולא סיכנו את חייו.

אחרי נסיון ההתאבדות בדק אותו הפסיכיאטר של הכלא, ד"ר יעקב טרבס. בשיחה הראשונה מצא אותו מדוכדך ומסרב לשתף פעולה. ולחוקר מצ"ח שחקר אותו על ניסיון ההתאבדות סיפר אלי כי רצה למשוך תשומת־לב הצבא לבעיותיו.

תריסר השעות האחרונות. באופן מוזר מצא לראשונה בתא־הכלא חברת בני־אדם שהאזינו לדבריו. חבריו לתא לא יכלו לפנות לדרכם, והוו קהל־שומעים סקרן לסיפורי הפלאטינה. „אני שווה שני מיליון לירות," התרברב בפניהם. והידיעה על „האיש השווה מיליונים" הסתובבה בבית־הכלא. נראה שהכרת האסירים בייחודו גרמה לו סיפוק. בפעם הראשונה הפך „מישהו" שמדברים ומתעניינים בו.

כאשר בדק אותו הפסיכיאטר בשנית, אחרי שבוע, היה אלי ממש אדם חדש. הוא הירבה לדבר, שיתף פעולה עם הרופא, וסיפר לו בצרפתית את כל צרותיו. הרופא לא גילה אצלו כל סימנים של מחלת־נפש. נראה היה שגם דכאונו עבר. הוא סיפר גם לרופא על הפלאטינה שבגופו.

ב־24 בפברואר, בערך בשעה עשר בבוקר, שוחרר אלי מולסון מכלא 6. בידו היה הקיטבג הצבאי וצו להתייצב ביחידתו עד שעה ארבע אחרי־הצהרים. עוד ששה חיילים השתחררו עימו.

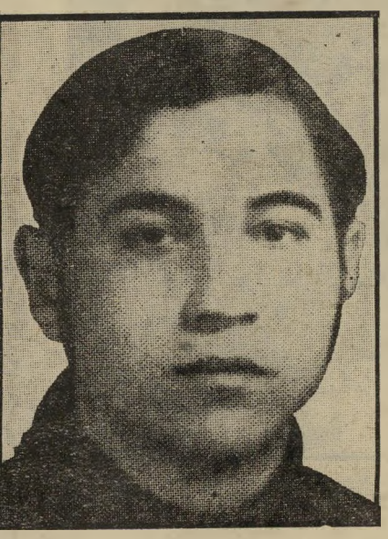
מה קרה אותו במשך שעות אלה לא נתברר מעולם. לאן פנה? האם היה עימו מי מהחיילים ששתחררו? כל זה לא נודע עד היום. גופתו המרוטשת נמצאה אחרי 12 שעות על מסילת־הברזל ליד בית־החרושת חישולי כרמל, הקרוב לבית־הסוהר.

נהג הקטר של הרכבת הלילית לתל־אביב שמע חבטה ליד חישולי כרמל, וכאשר עצרה הרכבת בעתלית, בדק ומצא כתמי־דם על הקטר. הוא הזעיק משיטרה וכן דנגלתה על הפסים גופתו של אלי.

משטרת־ישראל אספה את חלקי הגופה והעבירה אותם למכון הפתולוגי, הקיטבג והתעודות הצבאיות שנמצאו במקום העידו כי הנפטר הוא חייל, והחקירה הועברה למישטרה־הצבאית. מיכתב שנמצא בקיטבג, אשר בו התלונן מולסון על חייו, נחשב כמיכתב התאבדות, ותיק־החקירה נסגר במהירות במסקנה שאלי התאבד.

נחקרו חיילים אחדים, שישבו עימו בתא והעידו על נסיונות ההתאבדות שלו, נחקר הפסיכיאטר הצבאי, קצינת־הסעד, וכולם העידו על תלונותיו, בדידותו, ומצבו הנפשי הרעוע. המסקנות היו בלתי־נמנעות. בחקירה שאחרי המוות לא נמצאו כל חיבורי מתכת בגופה. העצמות היו מרוסקות בצורה ברוטאלית. המישטרה הצבאית לא ייחסה כל חשיבות לסיפור הפלאטינה, ואיש לא נחקר על כך. גם שאר האנשים ששוחררו עימו באותו בוקר לא נחקרו. מעשיו ב־12 שעותיו האחרונות נותרו לוטים בערפל.

מטילפן אלמוני. אחיו, עמרם, המבוגר ממנו בשנים רבות נתקף מוסר־כליות כבד כאשר נודע לו על מות אחיו. הוא פנה לעורך־דין וביקש לחדש את החקירה ולהעבירה לפסים אחרים. האם לא יתכן שמישהו בעל דמיון חולני, שולהב מסיפוריו של הצעיר המתרברב, על האוצר

הרוג מוסיפון
חיי בדידות שהסתיימו ברצח

הטמון בגופו? האם יש אפשרות שנעברה עבירה, ומישהו הרג את מולסון וחיטט בגופתו כדי למצוא את המתכת היקרה, ואחר־כך זרק את הגופה מתחת לרכבת?

למרות פניות של עורך־הדין ישעיהו הירש לא פתחו שילטונות הביטחון בחקירה נוספת.

בחודש יוני השנה כתב יוסי בר, במוסף יום הששי של מעריב, כתבה מלאה על אלי מולסון ונסיבות מותו. הוא סיפר את הסיפור המפורט, חקר במיסמכים הצבאיים ואף קיבל חוות־דעת מד"ר בוריס קונפורטי, הרופא קבע שאם אומנם נפצע מולסון, כפי שפורט במיסמך רפואי ממרוקו, סביר להניח כי היו בגופו חיבורי־מתכת. הרופא אף ציין כי חיבורים כאלה חייבים היו להתגלות בבדיקה שאחרי המוות, אלא אם כן רוסקו העצמות כליל.

תגובה אחת מוזרה היתה על הכתבה. אדם שסרב להזדהות טילפן גם ליוסי בר וגם לעורך־הדין הירש ושוחח עימם על ליל המיקרה. הגבר בעל גימת הקול המיזרחית אמר לעורך־הדין שאינו רוצה להזדהות מאחר שהיה מעורב פעם ברצח בחדרה, והוא יודע שקשה לצאת מעניינים כאלה. לדבריו, נמצא עקב עבודתו ליד מקום המיקרה באותו לילה. הוא לא ראה את התאונה עצמה, אך נוכח במקום כאשר הופיעה המישטרה, ראה אותם עושים מלאכתם ברשלנות וטען שקבעו מראש, שהאיש התאבד.

חסד אחרון. לדברי עורך־הדין הירש נודע לו כי שלושה מהחיילים ששתחררו באותו בוקר חיכו לאלי ליד השער והלכו עימו. בית־הכלא נמצא במקום מבודד, ויש צורך ללכת משם כברת דרך, כדי להגיע לכביש ראשי ולתפוס טרמפ.

לעמרם מולסון אין כל משאבים כספיים. אין הוא יכול לפנות לבית־החולים במרוקו שבו נערך הניתוח ולהשיג תיאור מדוייק של המתכות שהושתלו בגופו של אחיו. אין לו גם כסף כדי לפנות לרופאים עם תוצאת הניתוח שאחרי המוות ולאמת ל־פיהן את המיסמכים ממרוקו.

צה"ל, שגייס את מולסון לשורותיו תוך ידיעה על בעיותיו הגופניות והנפשיות ועל בדידותו בארץ, חייב לו לפחות את החסד האחרון של בדיקה יסודית של נסיבות מותו.

מאחר שהצבא לא פתח בחקירה כזו, פונה העולם הזה מעל דפים אלה לקורא, אם מישהו מהם יודע דבר על שעותיו האחרונות של אלי מולסון או יכול להטיל אור על חבריו לכלא, ואם מי מהם התעניין באופן מיוחד בחיבורי הפלאטינה בגופו של אלי, אנא התקשרו עם המערכת.

רחל מרחלת על כל העולם

פנינה רוכבת שוב

היה ברור שזה יקרה. שפנינה רוזנבלום־גולן רק תגיע לארץ וכולם יתחילו להשתגע. אני לא בטוחה שהמידע שאני מוסרת לכם הוא המידע האחרון, כיוון שאת הקצב של פנינה, שבועון, אפילו אם הוא שבועון־חדשות, לא יכול להדביק, אבל מה שיש לי ביד נכון עד כתיבת שורות אלה.

אז הרומן הגדול של פנינה גולן, מייד

אלכס גילעדי ופנינה גולן
„לא עצוב — סחוט"

אחרי שהגיעה לארץ לא היה אלא שדר הטלוויזיה **אלכס גילעדי**. עכשיו הוא חופשי, אחרי פרשת **שרונה מארש**, והוא כה התלהב מפנינה עד שהזמין אותה לבלות איתו כמה ימים בדירתו ובאווירה הצח של ירושלים.

פנינה אינה בחורה שאוהבת להגיד לא, והיא הגיעה לירושלים. כעבור יומיים של בילויים אינטנסיבים הבחינו ידידים של אלכס, שדיברו איתו בטלפון שהוא עצוב. רק כששאלו אותו „אלכס למה אתה עצוב?" התברר העניין: „אני לא עצוב, אני סחוט," השיב אלכס.

החברה הגיעה כמו סילון

הסיפור שסיפרתי לכם בשבוע שעבר על הרומן בין כוכב עני ועשיר ומצדה **פיטר סטראוס** לבין כוכבת הלוויה **גלי עטרי**, הגיע לארצות־הברית, עוד לפני שאני כתבתי אותו. יש אנשים טובים בכל מקום, ואנשים טובים כאלה דאגו להתקשר אל **שינה הופמן** ארוסתו האמריקאית של שטראוס ולאמר לה: „גברת יקרה, אם את לא באה מהר, חוטפים לך את החבר."

אז היא באה. מה זה באה, תפסה את המטוס הראשון שיצא לארצנו הקטנטונת והופיעה במלון שבו מתגורר סטראוס וגרמה לו את הפתעת חייו.

אז הסיפור הרומנטי של היד־ביד והעיניים המאוהבות היה סיפור זמני. את הרומנטיקה הזו קילקלה שינה, שזכתה ב־חזרה בפיטר, פיטר זכה בחוויה עם גלי, וגלי זכתה להישאר שוב בודדה, אני מקווה שלא להרבה זמן.

הזמר והמלצרית

את הזמר **דויד ברוזה** כולם מכירים. את **רותי גביזון** מכירים רק אלה שקוראים את מדורי הרכילות. אז לאלה ולאלה אני אשת בשורות היום. דויד ורותי עומדים להינשא אי"ה בשבוע הבא במסיבה אינטימית ומפוארת שתיערך במלון שרתון בתל־אביב.

רותי היא ותיקה בענייני זמרים ושחקנים. כאשר פתחו את מלון שרתון היא הצטרפה לצוות המלון כמלצרית מתוך שתי מגמות: האחת להכיר אנשים חשובים והשנייה לעלות בסולם הדרגות של המלון. אנשים חשובים היא הכירה מייד. הראשון בהם היה **עמוס טל־שיר** מי שהיה בעלה של הזמרת **ירדנה ארזי**. עמוס וירדנה אומנם כבר לא היו כל־כך ביחד, אבל החברים שלהם טענו כי יש עוד תקווה. אז התקווה לגבי עמוס וירדנה נגמרה כאשר עמוס הכיר את רותי, ושכר וילה בצהלה כדי לגור איתה שם.

אבל כמו שאומרים תמיד, אי־אפשר לדעת איך הגלגל מתהפך. כאשר רותי עלתה בסולם הדרגות בשרתון, והיתה כבר מפקחת על מלצריות, היא הכירה את דויד ברוזה. עמוס נשאר עם וילה ובלי חברה ורותי ודויד עומדים להנשא בשבוע הבא.

אני רק מקווה שהגלגל לא יתהפך שוב.

דויד ברוזה ורותי גביזון
עליה בדרגה

סוף עצוב במיסעדה

אחת הפרשות שהסעירו לפני שלוש שנים את ק"ק ירושלים היתה פרשת **זהבה ינוקא**, מזכירתו של ראש־העיריה **טדי קולק**. זהבה עזבה את בעלה ואת ילדיה, אחרי שהתאהבה במלצר ערבי באחד מבתי־המלון בירושלים, בעיקבות זאת הקים הבעל, **יוסי ינוקא** שערוריות,

האשם עליון וזהבה ינוקא
כישלון הדו־לאומיות

וטדי נאלץ לזרוק את הפקידה שלו מהעבודה.

לשערוריה היה המשך. זהבה ויוסי התגרשו, זהבה נישאה לידיד הערבי שלה, **האשם עליון**, ונדמה היה כי כל שוחרי איחוד העמים יכלו לשמוח. האשם התפטר מעבודתו במלון ויחד עם זהבה שכר את מיסעדת החאן, הידועה כאחת המוצלחות והמרווחות בירושלים. שני הנאהבים התגוררו בביתו של האשם בבית־צפפה.

אבל מסתבר שלא הכל הולך חלק, גם אצל זוגות מעורבים. רק עכשיו נודע לי כי זהבה והאשם עזבו את מיסעדת החאן, ועזבו זה את זה. זהבה חזרה להתגורר בירושלים והאשם חזר לעבוד בבית־מלון.

סוף טוב בפנטהאוז

כשסיפרתי לכם לפני כמה חודשים על הרומן החדש של **עליזה מוסרי**, מזכירת סיעת הליכוד בכנסת עם הקבלן ובן־הקבלן הירושלמי **צבי עציון** („צביקה") שמחתם כולכם בשביל עליזה. כיוון שמי שמכיר את הצעירה בת ה־23, יודע כי עבר עליה הרבה בחיים. היא נישאה בגיל צעיר, ומייד אחרי שנולדה בתה, נפטר בעלה ממחלה, שבה לקה בעת מילחמת יום־הכיפורים.

אבל עליזה לא כל־כך שמחה שכולם ידעו על הרומן שלה, וטרחה להכחיש אותו. היא גם נעלבה מכך שסיפרתי לכם שהיא ממתינה עד שהבעל המיועד שלה יסיים לבנות פנטהאוז מיוחד בשבילה בּ־אחד הרחובות היפים בירושלים.

אז יש לי שתי בשורות טובות בשבילכם. האחת: צביקה סיים לבנות את הפנטהאוז והשנייה: צביקה ועליזה נישאו בּ־שבוע שעבר במזל־טוב.

עליזה מוסרי
חתונה עם קבלן

בני זוג על תנאי

יש לשניהם בעיות. **מירה נוף**, פרודתו של הח"כ הזמר **עקיבא נוף**, אינה יכולה לצאת מהבית ולבלות. למרות שעקיבא יוצא כל הזמן עם ידידים, ולפעמים אף מופיע עם בחורות, על מירה לשבת בבית כדי שעקיבא לא יוכל להשתמש ביציאות שלה לצרכי מישפט הגירושין שלהם.

אני לא יודעת מה בדיוק הבעיות של

חיים חפר ומירה נוף
ידידות ותיקה

המשורר **חיים חפר**, אבל אני יודעת שהוא נפרד, או אפילו התגרש מאשתו, מי שהיתה לפני הרבה שנים דיילת אל־על, **רותי חפר**.

ומכיוון שחיים ורותי היו ידידים ותיקים של מירה נוף, ומכיוון שהסידור פותר בּ־עיות לשניהם, החלו חיים ומירה להופיע באירועים ציבוריים, המחייבים את שניהם בהופעה, זה עם זה.

אני מקווה שהם שוכחים לפעמים שהיציאות שלהם הן על תנאי, וגם נהנים זה מחברתו של זה.

נקמה בוערת

אילי גורליצקי (מימין) החלונן בפעם הראשונה על גניבת מכוניתו. אחרי שערך חוזה מוזר להחזרה המכונית. כעבור יומיים נגנבה שוב ונמצאה שרופה

ה שוטרים בתחנת המישטרה ברחוב הרכבת בתל־אביב הופתעו. השחקן אילי גורליצקי הופיע בתחנה, כדי לה־גיש תלונה שיגרתית על גניבת רכב. או־לם עד מהרה גולל בפני השוטרים סיפור אנושי, שהעלה את החשד, כי גניבת המכונית לא היתה אלא מעשה נקמה בו.

גורליצקי סיפר לשוטרים על בחורה בשם סימה אזולאי, שאותה הוא פוגש בימי שישי אחרי־הצהריים, לשיחה סביב שולחן אחד עם ידידים משותפים, בקפה לב־אביב ברחוב דיזנגוף בתל־אביב.

סימה אזולאי, רמלאית, שעברה לכרך הגדול ועוסקת בעיסוי, **מנהלת מזה כמה** שנים רומן עם אלי אילן, בעל מעבדות אודיו היי־פי, ועסקי יבוא וייצוא נוס־פים. עובדת היותו נשוי לא הפריעה לאהבה בינו לבין סימה לפרוח. כפיצוי על היותה האשה השנייה בחייו, קנה אילן לסימה מכונית סיטרואן חדישה ור־שם אותה על שמה.

מכונית חטופה

ב תחנת־המשטרה סיפר גורליצקי כי לפני שלושה חודשים בערך שמעו הוא וידידיו מפי סימה, על סיומו של הרומן בינה לבין אילן. לדבריו, סיפרה סימה כי היא זאת שיזמה את הפרידה, וכי הוא אינו משלים עם כך, מפעיל עליה לחצים ומנסה להתנכל לה. בין השאר סיפרה, כי אילן דורש ממנה להח־זיר את המכונית שרכש עבורה.

לאחר מכן סיפרה סימה לידידיה, מפ־עם לפעם, את הצרות שעושה לה אילן מאז שעזבה אותו. חברים ניסו לייעץ לה כיצד לטפל בבעיה, אך דבר לא עזר. הדברים הגיעו לידי כך שסימה הגישה תלונה נגד אילן במישטרת רמ־לה, ב־23 ביולי 79', בגין איומים. גולת־מין לגירסתו של השחקן, או לזו של איש־העסקים. החקירה לא התקדמה, וגם ה־רות לרמן, אשתו של אילי גורליצקי, שמעה מבעלה על כל השתלשלות הפר־שה. רותי לרמן השבריריה, רקדנית־הבלט ובעלת־הסטודיו למחול, זועזעה מן המחשבה כי מישהו מנסה להת־נכל לבעלה. נודע לה גם, כי אנשי הע־לם־התחתון הם שמוציאים לפועל, בדרך־כלל, מעשי נקמה מסוג זה. רותי, שחששה לשלומו של אילי, השפיעה עליו, כי ינסה לסיים את הפרשה בדרכי־שלום, מבלי לערב יותר את המישטרה.

הכותרת היתה הופעתו של אילן בביתה של סימה. באותו ביקור לקח את המ־כונית והודיע לה כי היא כלל לא רשו־מה על שמה.

גורליצקי, שהיה בין המייעצים, הציע לסימה לפנות למישרד־הרישוי ולברר על שם מי רשומה המכונית באמת. „כדאי שתבדקי," אמר, „את עוד עשויה להיות מופתעת." סימה עשתה כדבריו ואכן גילי־תה להפתעתה, כי המכונית רשומה על שמה. מכאן ואילך היא פעלה במהירות. היא נסעה לביתו של אלי אילן בכפר־שמריהו, לקחה בחשאי את מכוניתה בחז־רה, ומכרה אותה, עוד לפני שאילן הס־פיק להגיב.

„יש לי יסוד סביר להניח," אמר אילי גורליצקי לשוטרים, „כי לאלי אילן נודע שאני ייעצתי לסימה כיצד לטפל בפרשת המכונית, והוא, כנראה, כועס עלי וחושב שאני מפעיל את סימה נגדו. אני לא חושד בו, אבל הסיפור יכול לשמש רקע לאיזה שהוא חשד, שהמכונית שלי 'נגנ־בה כדי להתנקם בי, או כדי להפעיל עלי לחץ, שאשפיע על סימה להחזיר את המכונית שלה."

הסכם בוררות

ה מישטרה הודיעה לאילי כי תח־קור בפרשה. אלי אילן הוזמן לתחנת־המישטרה ונחקר אודות המכונית. הוא הכחיש כל קשר לגניבת מכוניתו של גורליצקי. החוקרים התלבטו אם להא־

הדוג איל גורליצקי ורותי לרמן שמעו כי אנשי העולם־ התחתון הם שמוציאים לפועל מעשי־נקמה מסוג זה. אילי פנה לידיד בעל קשרים והשפעה, וביקש ממנו לשמש בורר בעניין. על אף המאמצים לסיים את הסיכסוך, לא פסקו הצרות, שהגיע לשיא כאשר נגנבה מכוניתו של אילי שנית ונמצאה שרופה. אילי ורותי תוהים מה לעשות, ופוחדים מפני מעשי־נקמה נוספים.

אילי לא היה משוכנע, אומנם, בנכו־ נות החשד, נגד אילי אילן, אך החליט בכל זאת לקבל את עצתה של אשתו. הוא פנה לידידו, שמעון*, בעל חברה גדולה להשקעות ולמיסחר־בינלאומי וביקש ממנו לשמש בורר בינו לבין אלי אילן.

שמעון, הידוע כאדם בעל קשרים והש־ פעה, פנה ליורם סביצקי, סוכן טוטו, שהוא ידיד משותף לו ולאלי אילן, וב־ קשו לשמש עימו בורר שני בפרשה.

„התעוררה בין אילי לאילן שינאה כה עזה, עד שהיה קשה לפשר ביניהם," סיפר שמעון. „רק אחרי כמה שעות של ליבון, הצלחנו, יורם ואני, להביא אותם למצב שיסכימו לעשות סולחה ולהפסיק את הסיכסוכים ביניהם."

גורליצקי ואילן חתמו ביניהם על הס־ כם בוררות, שנוסח על־ידי שמעון, לפי תנאים שסיכמו ביניהם. בהתאם להסכם נקבעו שמעון וסביצקי כבוררים, אם יופר ההסכם. ניתנה להם הרשות לפסוק ולה־ טיל קנסות על הצד שייפר את ההסכם.

על־פי ההסכם מתחייבים שני הצדדים שלא לפעול יותר בשום צורה ובשום אופן האחד נגד השני. כתנאי לכניסת ההסכם לתוקף, נקבע כי אלי אילן יקבל

הידיב אלי אילן ניהל רומן ארוך עם סימה אזולאי. משנפר־ דה ממנו הפעיל עליה לחצים ודרישות.

בחזרה את מכוניתה של סימה, וכי יסוד־ רו עניינים כספיים נוספים בינו לבין סימה. גם סימה אזולאי חתמה על ההס־ כם, אך היא איננה צד בו.

„הסכמתי לחתום על התחייבות הקשו־ רה במכוניתה ובעניניה הכספיים של סי־ מה, כי האמנתי, שאם ידברו עם סימה ויסבירו לה שרוצים לפתור את הבעיה, ושכך גם אלי יפסיק להטריד אותה, היא תסכים להחזיר את המכונית ולהסדיר את העניינים הכספיים," הסביר אילי.

ואכן, סימה הסכימה. היא ביטלה את עיסקת מכירת המכונית, החזירה אותה לאילן, והסדירה את העניינים הכספיים לשביעות רצונו. גורליצקי ואילן נפגשו, בנוכחותם של שמעון וסביצקי, במיסעדה יפואית, השיקו כוסית, לחצו ידיים והת־ חבקו.

פליטת־פה או הצהרת כוונות?

מ כוניתו הגנובה של אילי גורליצקי לא הוזכרה כלל בהסכם. אך הפלא ופלא: ההסכם נחתם ב־7 באוגוסט השנה. יום אחרי שניכנס לתוקפו ואחרי שקויימו התנאים, צילצל הטלפון בביתו של גור־ ליצקי. אלמוני הודיע לו היכן נמצאת מכוניתו.

* שם בדוי.

האשה רקדנית הבלט רותי לרמן, אישתו של אילי, זועזעה מן המחשבה כי מישהו מנסה להתנכל לבעלה. היא יעצה לו לסיים את הפרשה בדרכי־שלום, מבלי לערב יותר את המישטרה. אולם התפתחויות חדשות לא נתנו מנוחה לבני־הזוג.

נראה היה כי הושם הקץ לצרותיו של גורליצקי ולדאגותיה של אשתו, אך על ליבו של השחקן העיבה תקרית אחת שלא הניחה לו. „הגעתי ראשון למיסעדה ביפו, כדי להרים כוסית," סיפר. „אחרי הגיעו סביצקי, שמעון ואילן, כולם במכונית אחת. המתנתי שייכנסו למיסעדה, אבל הם התעכבו והמשיכו לשבת בתוך הרכב.

„אחר־כך סיפרו לי שמעון וסביצקי, כי הסיבה לעיכוב היתה מישפט שפלט אילן בדרך. הוא אמר להם: ‚טוב, הסכם זה הסכם ואני אעמוד בו, אבל את אילי אני עוד אדפוק בהזדמנות אחרת.' הם סיפרו לי, שלא הסכימו לצאת מהרכב עד שאילן חזר בו מדבריו והבטיח שלא יפגע בי בשום צורה שהיא, כרוח ההס־ כם. לא התייחסתי אז לדברים, אבל הם בכל זאת הציקו לי."

זמן קצר אחרי־כן נגנבה מכונית הפורד גרנדה של גורליצקי בפעם השנייה. הפעם היא נמצאה על־ידי מישטרת לוד, כש־ היא שרופה והרוסה. הנזק נאמד במאות אלפי לירות. גם מכונית אולדסמוביל של ידיד אחר שיעץ לסימה אזולאי כיצד לכלכל את מעשיה בפרשה, נגנבה ונמ־ צאה כשציבעה מושחת וגלגליה חתוכים.

המישטרה זימנה פעם נוספת את אלי אילן לחקירה, אך שוב לא העלתה הח־ קירה דבר. לטענת גורליצקי, לפי מיטב ידיעתו, לא חקרה המישטרה ביסודיות את כל הפרטים שמסר בעדותו. בלית־ ברירה פנה גורליצקי אל הבורר, שמעון, כדי שיפסוק, בהתאם לסמכותו על־פי הס־ כם הבוררות, בהתפתחויות החדשות.

אולם שמעון לא שש למלא את חובתו כבורר. „עשיתי טעות שבכלל הייתי מוכן לשמש כבורר בעניין הזה," אמר. „אילו הייתי יודע מראש איזה התפתחויות תהיי־ נה, לא הייתי ניכנס לזה בכלל. אני איש־עסקים ועובד עם בנקים ומוסדות. מספיק ששמי רק יקושר לפרשה מסוג זה, כדי לסכן את העסקים שלי. אני צריך את זה?

„חוץ מזה התייעצנו, יורם סביצקי ואני, עם עורך־דין, והוא הציע לנו למשוך את ידנו מכל הפרשה. אנחנו לא רוצים שייוו־ צר מצב שיתגלו מעשים פליליים, ואנחנו נהיה מעורבים בידיעתם. במצב כזה נצ־ טרך להחליט אם לדווח למישטרה או לא, ואנחנו לא רוצים לעמוד בפני שאלה כזו. החלטנו לא להתערב בעניין יותר."

על אף דבריו החד־משמעיים של שמ־ עון, נודע כי מתחת לפני השטח הוא עדיין מקיים מגע עם שני הצדדים, כדי לפתור את התיסבוכת בצורה המהי־ רה והשקטה ביותר. עוד נודע, כי שמ־ עון מתכונן לקחת את אילן לבדיקה במכונת־אמת (פוליגרף).

אלי אילן סירב להתייחס לפרשה ולה־ גיב על החשדות, כביכול. הוא טען כי נבדק לגבי נכונות גירסתו במכונת־אמת, ונמצא דובר אמת. נודע כי אילן מפעיל חמש חברות חקירה פרטיות, בעת ובו־ עונה אחת, נגד אילי גורליצקי, כדי למצוא רבב במעשיו.

אילן גם הודיע, כי נמצאות ברשותו תמונות עירום של סימה אזולאי. הוא סירב לומר איזה שימוש יעשה בהן.

אמר כבר מישהו, כי חלומה של כל אם יהודיה הוא להשיא את בתה לרופא, עורך דין, או לפחות למהנדס... ולא רק ה„יידשע מאמעס" חולמות על חתן שיביא קצת נחת... גם בנות ישראל העצמאיות חולמות בסתר ליבן המשוחרר על שידוך ממין זה... נשארה הבעיה רק איפה מוצאים אותו, את האקדמאי בעל האמצעים (ושיהיה ממשפחה טובה!)

הלנה חוקפת שוב

יש פתרון! הלנה עם־רם מנהלת „צמד" מכירה לך אותו כשהוא משכיל וחתיך. בינינו לבין עצמנו אם את באמת בעלת הופעה נאה ומשכילה, אין להניח שיש לך צורך בשירותיה של השדכנית המפורסמת... אבל בעצם, מה איכפת לך לנסות?

מסקיצה לביצוע

בדבר אחד יש להודות. להתעלם מהתופעה החריגה ושמה „צמד" אי אפשר! כן, כן, דווקא בגלל הברירות המפורסמות שלה, נמשכים אליה אניני הטעם, ומסתבר כי מספרם הוא די רציני... (איפה הם התחבאו עד עכשיו?)

תנא־ם: רק משכילים, נאים ורצוי בעלי אמצעים.

הגברים נדהמים

ואז אם אתה משכיל, מנהל בכיר, אקדמאי ונחמד, במקומך לא הייתי מחכה רגע נוסף. חייג ל„צמד" ו„השיטה" תתחיל בפעולה. בצורה טבעית וגעימה תכיר את הבת העשירה והיפה של... או דיילת שרוצה להיות מקורקעת או דוגמנית שמצפה לצילום מתחת לחופה או סתם חתיכה מבית טוב.

נכון. יש בזה מן ההתנשאות אבל הלנה איכות! לא, היא לא מאמינה באהבה בין אינסטלטור לרופאת שיניים. ואם זה קורה אז באמת מזל טוב! אבל לא היא תיזום את המפגש, והיא גם לא אחראית לתוצאות...

כשהחלה הלנה לרקום את קורי התוכניות שלה, היו ציניקנים גדולים מאי־תנו. כיום רובם ממלאים פיהם מים. התוכניות הפכו מסקיצה לביצוע ועוד היד נטויה. הלנה פורשת זרועות רבות וחובקת עולם. בשבוע שעבר ישבנו ב־„מדיסון אבניו", במשרד של הלנה ב־ארה"ב — כן רבותי, מה יש מנהטן זה כבר סוף העולם? אגב, מלחשים שהמשרד בניו־יורק הינו סיפור הצלחה באמת שלא מן העולם הזה.

משרד אקטיבי

כל מי שמתקבל מציג תעודת זהות (לנשואים ולמחפשי הרפתקאות הכניסה אסורה!) כל פרטיו נרשמים בקפידה והוא אפילו מצטלם במקום! (תמונה אותה רואים הלנה ובן הזוג המיועד בלבד!) וזה לא הכול! כל מועמד עובר בידיעתו ובהסכמתו בדיקה אצל גרפולוג. באם יש צורך משתמשת הלנה בשירותיו של פסיכולוג. ועל מנת שכל פרט יהיה מהימן היא עובדת בצמוד עם משרד חקירות. לא חלילה, לא מפשפשים יותר מדי בעברו של כל אדם ומי בדיוק היתה הסבתא שלו, אבל פרטים אלמנטריים יש לאמת.

אימפריה כמו „צמד" מסתייעת במנהלי סניפים מוכשרים ששמים דגש על מקצועיות ושרות אישי למופת. בת"א מנוהל הסניף מזה זמן רב ע"י ישה כץ. ישה נפגש עם הלנה באקראי לצורך הכנת תוכנית רדיו. הציץ.... וניפגע. המשרדים בחיפה וירושלים מנוהלים ע"י הצמד שסבר מוסכמות, דני ואהובה, אשר הכיר והתחתן באמצעות הלנה.

הלנה מנהלת מה שנקרא „משרד־אקטיבי". כאשת יחסי־ציבור (מיל.) היא מעורה היטב בין החברה הטובים. האמת היא, שלפני שפתחה את „צמד" חיתנה במשך שבע שנים בחוגי בית. יש לה המון חברים וחברות שלא רשומים אצלה. אבל כשהיא מוצאת מישהו מתאים, היא לא מהססת להרים טלפון ולקשר בין השמנת המתוייקת לבין השמנת שעדיין מסתובבת חפשי... זה מרחיב את החוג ומגביר את סיכויי ההצלחה...

היא נותנת שירות אינטנסיבי ללא הגבלה של זמן (עובדת 12 שעות ביום גם בשבתות!).

באותו חיוך סימפטי היא מקבלת גם את האמהות הבאות במקום הבנות, ובחלק מהמקרים ללא ידיעתן, מוכנה לנהל איתן עיסקה חשאית, ואפילו נותנת עצות מה לאמר לבת שבאורח פלא גדל חוג מעריציה...

השארנו אצלה את הפרטים, אנחנו מאמינים לה, מה יש לנו להפסיד?

אם אתם רוצים פרטים בבקשה: טלפונים של משרדי „צמד":

תל־אביב: 245156; חיפה: 04־85660, 04־81371; ירושלים: 02־225701, 02־231932; ניו־יורק: 212־7599009.

„הגברים הפונים אלינו נדהמים מהרמה הגבוהה וההופעה של בנות הזוג המוצעים להם".

כן, היא יודעת, שברחבי הארץ מסתובבים הרבה פנויים. אבל אצלה אין פשרות, היא לא מקבלת כל אחד. יש לה מוכנה לוותר על לקוח, ובלבד שהחוג הסגור של „האנשים היפים" אותו היא יצרה ימשיך לשמור על רמה ויבטיח רק

שידור

גילגולו של ראיון

הראיון ששודר בשבוע שעבר עם ראש־הממשלה **מנחם בגין**, כמעט לא שוּדר. לטלוויזיה הגיעה הוראה לראיין את בגין לקראת ראש־השנה, בשידור חי, אך בהשתתפות קול ישראל וגלי צה"ל. אנשי הטלוויזיה סירבו, ואף כתבו מיכתב חריף למנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד**, שבו הודיעו לו, כי לא יסכימו לצלם ראיון טלוויזיוני בשותפות עם אנשי הרדיו.

בסופה של מילחמה הגיעו לפשרה. הראיון עם ראש־הממשלה כונה בשם מסי־

כתב אנג'ל
מערכת היחסים הורעה

בת־עיתונאים בהשתתפות שלושת הגורמים, ומגחה מסיבת העיתונאים היה דובר ראש־הממשלה, העיתונאי־לשעבר, **שלמה** („נקדי") **נקדימון**.

מילחמות המילואים

הכתב הכלכלי של מערכת החדשות **אבי אנג'ל** התחיל להצטיין בשבועות האחרונים. לשיאו הגיע בראיון שערך עם שר־האוצר **שימחה ארליך**, ראיון נוקב, בלתי־מתפשר אך מנומס, היכול להוות דוגמה למראיינים הדלוחים של מוקד.

לאותם שתמהו לפשר ההופעות הרבות של אנג'ל בטלוויזיה ניתן ההסבר, כי ראש הדסק־הכלכלי, האחראי על אנג'ל, **אלישע שפיגלמן**, נמצא במילואים, ולכן זכה אנג'ל מן ההפקר.

אולם שפיגלמן חזר מהמילואים, ומערכת־היחסים בינו לבין אנג'ל, שבחודשים האחרונים היתה משופרת, שוב הורעה.

כתב שילון
חלטורה ברשות

עתה ממתינים הכל לראות כיצד ינהג ממלא־מקום מנהל מחלקת־החדשות, **יע"ק קוב אחימאיר**. האם הוא יתן לאנג'ל הזדמנויות נוספות להמשיך בהצלחותיו או שייכנע לדרישותיו של שפיגלמן להסתיר את אנג'ל מהמצלמה?

עורך גולדשטיין
ממלא מקום

המנכ"ל התיר

מנכ"ל רשות־השידור־מנהל־הטלוויזיה־מנהל־מחלקת־התכניות־מנהל־אגף־הסרטים־

קריינית לשעבר חיים

קריינית יניב

העקשנות של המפיק לא תמיד משתלמת

הכישלונות של אלכס גילעדי

אחד הבחורים החביבים בטלוויזיה הוא **אלכס גילעדי**. גילעדי הוא אחד מהמיקצועיים בטלוויזיה ובחייו הפרטיים הוא גם ידוע כבעל טעם טוב בכל הקשור לנשים. אולם נראה כי כאשר הוא מנסה לשלב שני כישרונות אלה שלו, התוצאה עלובה ביותר.

לפני כשנה יצא גילעדי עם פצצה פרטית שלו: הוא הציג בפני הכל, את מי שלדעתו תהפוך קריינית מיספר אחד בטלוויזיה, הצעירה האילתית בעלת תווי הפנים הסיניים **רחל** („רחלי") **חיים**. רחלי אומנם נערה יפה, והשתדלה המון, אך התוצאות היו עלובות למדי, וכשם שהיתה ההתלהבות והיה מיפעל יחסי־הציבור של אלכס לגבי רחלי, כן היה הכישלון.

אולם גילעדי לא ויתר. הוא החליט כי למחלקת־הספורט תהיה קריינית־אשה, וכי קריינית זו תהיה כה טובה עד שהיא תחטף על־ידי החדשות. גילעדי גם החליט כי הוא יהיה זה שיקבע מי תהיה הקריינית והוא יהיה זה שיאמן אותה.

את ממלאת מקומה של רחלי אפשר לראות בשבועות האחרונים על פני המסך הקטן, מדי יום שלישי בתוכנית הספורט לילדים גבוה יותר מהר יותר חזק יותר. **אורלי יניב**, קריינית גלי צה"ל, היא שנבחרה על־ידי גילעדי להיות היורשת. הפעם המוצלחת, לדעתו, של רחלי.

אך מבט קצר בתוכנית הספורט של הילדים בטלוויזיה מראה כי גם יניב לא היתה בחירה מוצלחת. כדאי, אולי, שמישהו ייעץ לגילעדי לוותר על הניסיון שלו לבחור בעצמו את קריניות הטלוויזיה, ולהשאיר זאת למומחים ממנו.

כתב חיבי
אכזבה מהאישור

התעודיים, **יוסף** („טומי") **לפיד**, אישר באחרונה לשליח רשות־השידור בניו־יורק, **דן שילון**, לעבוד עבודה פרטית בתחנת הרדיו של היורדים בניו־יורק, כאן ישראל.

אישור זה תמוה במיוחד, מפני שמחלקת־החדשות ברדיו מתלוננת כבר זמן רב כנגד שילון, על כך שאין הוא מעביר כתבות לרדיו, ודואג רק לטלוויזיה. טענתו של שילון בתשובה לטענות קול ישראל היא: „אין לי זמן בשביל הרדיו."

חן יוצאת לחופש

העורכת המוכשרת של השבוע יומן ארועים, **יעל חן**, שרבים זוקפים לזכותה הצלחות רבות של מחלקת־החדשות בכלל, יצאה בשבוע שעבר לחופשה ממושכת בארץ, ובשבוע הבא תסע לחודשיים לארצות־הברית.

את מקומה של חן ימלא בזמן העדרה הכתב־עורך **אורי גולדשטיין**. אם יצליח גולדשטיין להשאיר את היומן ברמה שקבעה חן, צפויה לו הצלחה מרובה בהמשך עבודתו בטלוויזיה.

הדובר מתפרפר

העובדה שדובר רשות־השידור **משה עמירב** כבר אינו, יותר מחודש, בעבודה, מפני שהוא משרת במילואים, לא פגעה בעבודת לישכת־הדובר, ואולי אף המריצה את שאר העובדים לעבוד כפייים. הכל חוץ מאחד, האחראי על דוברות הטלוויזיה הערבית, **עזרא יחזקאלי**.

מאז יצא עמירב למילואים, אי־אפשר כמעט למצוא את יחזקאל בבניין. הוא אינו מעביר חומר לעיתונאים לגבי השידורים הערביים, ואין מי שיענה אפילו על שאלה אחת בנושא השידורים בערבית.

עובדי הלישכה משוכנעים כי יום לפני שישוב עמירב לעבודתו, יופיע גם יחזקאל לעבודה, כאילו לא אירע דבר.

הסקופ לא צונזר

במשך שעות ארוכות היה בשבוע שעבר הכתב **רפיק חלבי** במתח. הוא הביא כתבה מצויינת על קניית קרקעות על־ידי יהודים ביהודה ובשומרון, והיה בטוח כי מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** יפסול אותה.

יש טוענים כי על פניו של חלבי ניכרה אכזבה כאשר נודע לו כי הכתבה לא ניפסלה.

NIKKO
FAITH
APOLLON
APOLLON
FAITH
NIKKO
NIKKO
FAITH

המירשם למסיבה מוצלחת- מוצלחת!!!

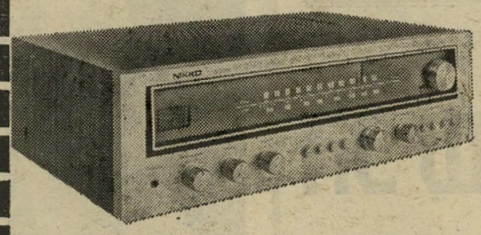
טייפ־דק קסטות
FAITH SX-101D

פטיפון APOLLON

טייפ־דק קסטות
דגם- APOLLON CL-350 ✷
דגם- ACD-35 ✷

NIKKO 3035 — עכשיו במבצע

במחיר 11,750 ל"י במזומן + (מ.ע.מ.)

הרסיבר שלא רק נראה טוב — אלא נשמע הרבה יותר טוב! אין לו מתחרה במחיר ובוודאי לא בחידושים המיוחדים של קונצרן NIKKO יפאן.
עוצמה: 2×15W RMS, רגישות מקלט 2.0uV.
NIKKO 3035 — יחידת מוסיקה נהדרת.
דרוש שישמיעו לך אותה בכל חנות סטריאו מקצועית.

המוסיקה רועמת
התופים קורעים
רינה מזיזה ת'תחת
דני את רגליו מרים
"ניקו " לא עייף אף פעם
"ניקו" מנגן בלי סוף
"דיסקו־ניקו" זה הטעם
"דיסקו־ניקו" עד אין סוף!

חשוב לכיס שלך!
בדוק והשווה את מחירי המכשירים עם המתחרים - לא תמצא עיסקה יותר טובה בסטריאו. נקודה.

מ.מ.ל

המפיצים: צלילי גיתית בע"מ,
ירמיהו 46, תל־אביב, טל' 443121

DISCO NIKKO

יום רביעי

26. 9

● **מר אד (שעה 7.00).** פרק שהיה אמור להיות משודר בשבוע שעבר. קרול, אשתו של ווילבר, מתחילה לגלות עניין בעסקנות ציבורית ומזניחה את בעלה. אד והבעל נוקטים תחבולה כדי להחזיר אותה למישפחה.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** בפרק זה מצטרפת דמות חדשה לסיפור העלילה, ג'ורג'ינה וורסלי, נכדתם ה־חורגת של הלורד והליידי סאותוולד. את תפקיד ג'ורג'ינה מגלמת השחקנית לסלי אן־דאון, מי שהיתה מלכת־היופי של בריטניה לפני שנים אחדות. הצעירה, שהוריה ניספו באסון הסיטאניק, מגיעה עם סבתה לבית בלאמי ונדהמת מגינוני הריישמיות הנהוגים ב־בית. אל ג'ורג'ינה מצטרפת המשרתת האישית שלה, דייזי, שאותה מגלמת השחקנית ג'ק־לין טונג והשתיים מתיידדות. משיעמום מתחילה ג'ורג'ינה לעזור בתליית הקישוטים ב־בית, אולם ריז מתנגדת לכך, ומנסה לחנך את הצעירה להת־רחק מחברתם של משרתים.

● **המכונית שלי (שעה 10.05).** סרט הקולנוע שהיה אמור להיות משודר לפני שבוע־עיים, אך נידחה בגלל ביקורו של אנוור אל־סאדאת בארץ. דאק מאסי ביים את הסרט וגם מגלם את התפקיד הראשי של ממציא משונה אשר שיכלל מכונית עממית ומנסה להגיע עימה ליריד מכוניות באמש־טרדם.

יום חמישי

27. 9

● **מישחק השבוע (8.00).** שוב, כבכל פעם כא־שר למערכת הספורט אין מה לשדר, היא מביאה מישחקי כדורגל מהליגה האנגלית.

● **הלייזר — האור של המאה ה־21 (9.35).** סרט תעודה על הלייזר. פעם היו קרני־מוות בגדר חלום־בלהות של המדע הבדיוני. היום חודרות קרני־הלייזר לתחומים רבים ומפתיעים של החיים. הלייזר פותר בעיות בתחומי הרפואה, התיקשורת, ההנדסה, האנרגיה, הבידור והמילחמה. המילה לייזר, היא ראשי תיבות של ההגדרה: הגברת קרינת אור, או מיקרו גלים על־ידי פליטה מאולצת. מלבד השימוש המילחמתי של קרני הלייזר, העשויות להיות גדולות כגודלו של אוטובוס או קטנות כראש־סיכה, יחליפו קרני־הלייזר ב־קרוב את קווי־הטלפון ובעזרתם ייצרו סירטי קולנוע תלת־ממדיים. הכל על הלייזר ב־סירטו של האנגלי טוני אדוארס כשאריה אורגד קורא את ה־תמליל העברי.

● **בועות (11.20).** עורך־הדין מלו, השחקן אגניו רוש משוחח עם ג'סיקה, השחקנית קתרין הלמונד, מפני שהוא נוהג לקרוא לנאשמים שלו לדוכן־העדות. אולם אחרי שי־חה קצרה איתה הוא מגיע למסקנה שלהעלות את ג'סיקה על דוכן־העדים כמוהו כמו לקשור אותה לכסא החשמלי ולחבר אליה את האלקטרודות. מרי מצליחה לשכנע את ברט לפנות לפסיכיאטר, וזה מציע לאשפז את ברט מייד. ג'סיקה מנסה להתפייס עם קורין, אך אינגריד מתערבת. יוניס מוצאת את עצמה בגשם שוטף על כרכוב־החלון אחרי ששתו של חבר הקונגרס מקאלם, כמעט תופסת אותה ואת בעלה על חם.

בועות: הלמונד ורוש
יום חמישי, שעה 11.20

יום שישי

28. 9

● **תהפוכות הזמן (5.32).** הסרט הערבי של השבוע, שבו מכבדים רוסתם הינדז, חסאן יוסף ומרוד אמין מתאר את יחס החברה המצרית אל אמנים ואמניות בזמנים עברו. אב מפלה לרעה את בנו מפני שהוא בנה של רקדנית מפורסמת.

● **המהגרים (9.20).** הפרק האחרון בסידרה על פי סיפרו של ג'ון ג'קס. ג'ין מצי־עה לדן שותפות עסקית וני־שואין מחדש, אך דן מסרב. הוא אומנם חסר פרוטה אך חופשי מאשתו ומהתשוקה ל־היות לאיל־עסקים. דן יוצא לחפש את מיי לינג ואת בנם, אחרי שנודע לו כי היא עדיין אוהבת אותו. עשרים שנה מאז פגש לראשונה דן את ג'ין סלדון היפה, עורכת אשתו הראשונה ביקור־פתע אצלו. היא מבינה עתה מה גרם לו להזניח אותה ומבקשת שיחזור אליה, על פי תנאיו שלו.

● **קונצרט (10.10).** התיזמורת הפילהרמונית של לונדון עם הכנר האיטלקי סלוו־טורה אקארדו מגישים את ה־קונצ'רטו לכינור ותיזמורת של צ'ייקובסקי, בקונצרט שנערך במיסגרת פסטיבל אדינבורו ה־שנה.

הוואי: לורד
יום ששי, שעה 10.50

● **מישחק קטנטני בזו־גות (10.50).** סרט אקטואלי השבוע, אחרי ששלושת כוכבי הבולשוי ברחו למערב. כוכבת טניס מהגוש המזרחי מחליטה לבקש מיקלט מדיני בארצות־הברית במהלך תחרות טניס גדולה הנערכת בהוואי. חבר אחר בניבחרת הסובייטית נרצח וגורם לסטיב מקגארט להסתבך במצב מסוכן בעל השלכות פוליטיות בינלאומיות. קטרינה, שאותה מגלמת השחקנית קרול טרו פוסטר, מאוהבת בסתר בכוכב אמריקאי, שאותו מגלם טים מטיסון, המאפשר לה ל־חמוק מעיניהם של שומרי הניבחרת, ולבקש מיקלט מדי־ני. הפרשה מסתבכת כאשר מעשה רצח, שלא על רקע זה, מתגלה בשורות הניבחרת ה־רוסית.

שבת

29. 9

● **חידושים והמצאות (6.02).** התוכנית מגישה דר־כים פשוטות, בעזרת טכניקת המחשבים, לפתרון זול ויעיל של בעיית המזיקים בחקלאות.

● **מזימות רב־גוניות (10.05).** סרט מתח על פי סיפרה של הניו־זילנדית נאיו מארש. פונדק עלוב של הקו־לונל (מיל.) הקשיש קלייר ו־אשתו, באתר המעיינות החמים אינו נראה כזירה מתאימה לסיפור רצח. ריגול וחבלה, וגם לא מקום נופש לשחקן שייקספירי ידוע, אך כשכל זה מתרחש בו, בא לשם גם מפקח מישטרה המתגורר־חוקר במלון תחת שם בדוי.

יום ראשון

30. 9

● **ערב יום־הכיפורים.** אין שידורים.

יום שני

1. 10

● **קונצרט (שעה 8.00).** בליל יום־העצמאות תשל"ח ניגנה התיזמורת הסימפונית ירושלים את הסימפוניה מיספר 1 של המלחין הישראלי פאול בן־חיים. המפיק צבי גורן וה־במאי פול סלינג'ר המנוח, ראגו להקליט את הקונצרט, שנערך בתיאטרון ירושלים והוא ישו־דר הערב, במוצאי יום־הכיפו־רים.

● **לחדש אורחות כקדם (8.30).** אברהם זיגמן, יליד חיפה, חניך השומר־הצעיר ו־חבר־לשעבר בקיבוץ נחשון היה דמות ידועה בבוהמה של תל־אביב, יושב כסית ופינתי ומלחין ופיזמונאי פורה. זיגמן הדין המעורב במישפטה, הוא הבסיס לסרט שבו משתתפים נוסף להיצ'קוק עצמו גרגורי פק, יאן טוד, צ'ארלס לוהטון, צ'ארלס קוברון, אתל ברימור ולואי ז'ורדן.

יום שלישי

2. 10

● **שחק אותה (8.00).** דודו טופז מנסה בקושי רב להיכנס לנעליהם של אורי זוהר וטוביה צפיר, אולם גם הוא וגם התוכנית שלו אינם מגי־עים לרמת הבידור והשעשוע של שתי התוכניות הקודמות, על אף גורם ה־10.000 לירות שהוכנס בה.

● **מנהיגים שעיצבו את פני המאה (8.30).** הפרק השני המוקדש ליוסף סטאלין. בתום מילחמת־העולם מציע סטאלין לבני עמו עולם חדש. אולם במהרה מתברר כי העולם החדש של סטאלין הוא עולם האימה, הטרור, הרציחות הפוליטיות והחקירות במרתפים חשוכים.

לחדש אורחות כקדם: זיגמן
יום שני, שעה 8.30

אף ערך תוכניות מוסיקה קלה בקול־ישראל. לפני שנים אח־דות שינה את אורח חייו והפך שומר מיצוות ותורה. לדבריו השינוי חל לא בהשפעת אורי זוהר ומדרכי („פופיק") ארנון ולא בהשפעת אף אחד מהתנו־עות המגיירות האחרות. השי־רים שהלחין זיגמן, כאלעד ירד אל הירדן, גשם ראשון, מדרום תפתח הטובה, נחל נערן, שיר להיאחזות קטנה ועד שיבוא המשיח, הושמעו במיצעדי־הפיזמונים והיוו חלק נכבד מה־רפרטואר של להקות צבאיות. זיגמן, הפך אומנם חסיד חב"ד, אך לא חדל לעבוד בקול יש־ראל ולא חדל להלחין. בתוכנית נפגש זיגמן עם ידידיו מאז ועם ידידיו מהיום, ומנסה להסביר את המהפך הפרטי שלו. שם התוכנית, לחדש אורחות כקדם, לקוח מתוך שירו אלעד ירד אל הירדן.

מישפט פראדיין: היצ'קוק
יום שני, שעה 10.05

● **מבט לחדשות (9.00).** הוא הערב מבט מורחב המזכיר ומאזכר את מילחמת יום־הכי־פורים, שיכלול בתוכו גם ראיון מיוחד.

● **מישפט פראדין (10.05).** סרט בן 31 שנים של אמן המתח אלפרד היצ'קוק. סיפור אהבה בין אשה הנא־שמת ברצח בעלה לבין עורך־דין צעיר, המעורב בחקירת הרצח. הסרט מבוסס על סיפורה של הסופרת הבריטית מרי רוברטס רינהרט, שהיתה כתבת פלילים בעיתון בפיטסבורג. הסרט מתרחש בשנות ה־30 של המאה הקודמת, ומתאר את מאבקו של עורך־הדין הצעיר לזכות את מרשתו, שנידונה למוות בכיסא החשמלי.

● **כנס הנח"ל? (9.35).** הטלוויזיה צילמה בכנס הנח"ל שנערך בקיבוץ נחל־עוז במלאת 30 שנה לנוער החלוצי הלוחם. הטלוויזיה לא תקרין את הנאו־מים, אלא את מופעי הבידור. בתוכנית ישתתפו תיזמורת צה"ל בניצוחו של יצחק („זי־קו") גראציאני, מקהלת צה"ל, חבורת הזמר של צה"ל, להקת מחול שער־הנגב וותיקי להקת הנח"ל. את המופע כולו הפיק עבור הטלוויזיה שלמה גנון.

● **שתיינים (10.25).** זה שמו של הסרט בסידרה לו גראנט, וזה כל מה שליישכת דובר־הטלוויזיה סיפרה על סרט זה.

playtex

טמפוני פלייטקס
-היחידים
עם דיאודורנט

רק פלייטקס מציע לבחירתך גם טמפונים עם דיאודורנט, בניחוח עדין המשרה תחושת בטחון ורעננות.
אם את מבקשת בטחון מלא — פלייטקס הוא הטמפון עבורך.
לבחירתך טמפונים עם דיאודורנט או ללא דיאודורנט.

טמפוני Playtex
עם המוליך העדין.

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

למען דיור אנושי לכל!

בכוחות מלוכדים נגד הממשלה

בעיית הדיור הפכה לאחד מסימני הכישלון של הממשלה.
היא מבליטה ביתר שאת את האמת: להלכה שוקדת הממשלה „להטיב עם העם"; למעשה היא מרעה את מצבו.
מאות אלפים מתושבי ישראל חיים בצפיפות נוראה — בשכונות העוני, בעיירות זנוחות ובכפרים שכוחים; בתנאי מצוקה, זוהמה וניוול; רמת החינוך לא רק שאינה עולה, אלא גם יורדת; והשירותים מתדרדרים מדחי אל דחי.
אומרים לנו שאין כסף.
משקרים במצח־נחושה.
עובדה: ריווחי הבנקים תופחים, וכמוהם עולים גם ריווחי התעשיינים; הספסרים מספסרים והסוחרים סוחרים.
המיעוט העשיר זוכה ברוב הכסף, ואילו הרוב העני נאלץ להסתפק בשאריות.
המנצל זוכה, והמנוצל מפסיד. רשע — וטוב לו, צדיק — ורע לו.
כל מי שעיניו בראשו יכול לראות את הפער ההולך וגדל בישראל.
די להשוות את אור־יהודה לסביון השכנה, או את אור־עקיבא לקיסריה; ומקומות כאלה פזורים בכל חלקי הארץ. יקצר המצע מלפרטם.

* * *

כדי להיאבק בהצלחה נגד הממשלה, למען דיור אנושי לכל, בלי הבדל לאום, דת, גזע ומצב משפחתי, יש לתבוע —

- **שכר־דירה בפרופורציה לשכר** (למשל: לא יותר מ־20 אחוז מן המשכורת — נטו).
- **צפיפות־דיור מוגבלת** (למשל: לא יותר משני נפשות לחדר).
- **קיצוץ ריווחי הקבלנים, חברות־הבנייה והבנקים למשכנתאות.**
- **הפסקת הספסרות והמיסחר בקרקע ציבורית.**
- **ביטול כל זכויות־היתר של „עולים־חדשים" ו„יוצאי־צבא".** זכויות־יתר אלה מפלות לרעה את יהודי ארצות־המיזרח (הספרדים) לעומת יהודי ארצות־המערב (האשכנזים) ואת הערבים לעומת היהודים.
- **פירוק כל ההתנחלויות והפניית תקציב ההתנחלויות לשיכון.**

* * *

נגד הממשלה — יש להיאבק!
כדי להיאבק — יש להתלכד!

כדי ללכד את השורות — יש להשתית את המאבק על בסיס של שיוויון בין כל קורבנותיה של המדיניות הממשלתית, יהיו אלה ספרדים או אשכנזים, ערבים או יהודים.

האירגון הסוציאליסטי בישראל („מצפן")
המען להתקשרות: ת.ד. 28061, תל־אביב—יפו
ספטמבר 1979

המחל־טנים

(המשך מעמוד 29)

ולממשלה קיימת ההסתדרות, עם הוועד־הפועל והוועדה המרכזת שלה. אם ההחלטות המתקבלות במוסדות הללו אינן נראות לבוחרים, סימן שצריך להחליף את הממשלה ולהצביע בעד מיפלגה אחרת, או להקים מיפלגה חדשה.

חוקרים מתוחכמים, המרגישים שהסיפור הזה פשוט מדי, מייפים אותו קצת. הם מוסיפים למעגל מקבלי ההחלטות, כלשונם, מוקדי־עוצמה נוספים — זהו ציבור הפקידים הבכירים במישרדי הממשלה וברשויות הממלכתיות והציבוריות. אלא שגם אלה נתונים למרותה של המערכת הפוליטית, והתמונה, בסופו של דבר, אינה משתנה.

תשובה ימרגיעה מאד

אך בין מה ומה נקרא העם להכריע בבחירות הללו, שבהן נקבע מי ישלוט בארבע השנים הקרובות? כאן קיימות שתיים וחצי אסכולות.

האסכולה של המערך, על מיפלגותיו, אומרת כי העם בוחר בין „תנועת העבו־

בכל מוקדי השילטון — רוב עצום לאשכנזים, גיל'אי 65 — 45, שהיו בארץ לפני הקמת המדינה

דה", המייצגת את העובדים השכירים אך גם את העצמאיים, שלצורך זה גם הם „עובדים", ובין „הימין", המייצג את השכבות העשירות ובעלי־ההון. כלומר: הבחירה היא מעמדית. אם מצוייה בשילטון תנועת־העבודה, פירוש הדבר שציבור העובדים שולט באמצעות נציגיו. אם מצוי הליכוד בשילטון, הרי שזהו שילטון בעלי־ההון.

האסכולה של הליכוד ומיפלגותיו אומרת, שאין משמעות לחלוקה המעמדית, והעם בישראל בוחר בין רעיונות. המיליונר מרי־דור ופועל־הבניין מבית־שאן, דויד לוי, יכולים להימצא במיפלגה אחת. משום שהם מאמינים באותם הרעיונות — כשם שמיליונר חיים צדוק וז'ק אמיר מדימונה יכולים להימצא יחד במיפלגה המתחרה. העם, במיקרה זה, נקרא לבחור בין משק „ליברלי" ומדיניות־חוץ „לאומית" מחד, ובין משק „סוציאליסטי" ומדיניות־חוץ „פשרנית" מאידך.

חצי אסכולה נוספת, שבעליה מצויים בכל המיפלגות, אך בד"ש (וקודם לכן ברפ"י) היה לה ביטוי מובהק, אומרת שגם למעמדות וגם לרעיונות אין חשיבות רבה. חשובים רק האנשים המוכשרים, היעילים והטובים, שיידעו לגבש את התוכנית המתאימה ולבצעה כהלכה, לטובת העם והמולדת.

אלה התשובות המקובלות לשאלה מי שולט, ומדוע. התשובות הללו מרגיעות מאד. אך למרבה הצער, זהו — כימעט — כל מה שניתן לומר בזכותן.

המערך: תוצאה הפוכה

דוקא התיסטוריה הקצרה של מדינת־ישראל בשלושים שנותיה מספקת את ההוכחות הנחרצות לשקר הטמון בהסברים הללו: שהמערכת הפוליטית היא השלטת, שהמערכה הפוליטית בארץ מתנהלת בין מעמדות או בין רעיונות, או, אולי, בין קבוצות אישים.

משך 29 שנים תמימות שלט בישראל המערך על גילגוליו השונים. היה זה שילטון פוליטי, שקשה למצוא את ורע לעוצמתו במדינות בלתי־טוטאליטריות. לתנועת־העבודה היה תמיד רוב בממשלה ושילטון מוחלט בהסתדרות. היא שמינתה את הפקידות הבכירה, ואף את הקצונה הבכירה. נאמנים עמדו בראש צינורות התיקשורת האלקטרונית, ולעתים גם הכתובה. תנועת־העבודה שלטה בתקציב המדינה, ועל־ידי כך במשק הלאומי בכלל. בקצרה: תנועת־העבודה שלטה ללא מצרים במערכת הפוליטית כולה — אותה מערכת, אשר לפי ההסבר המקובל מתקבלות בה ההחלטות הגורליות.

תנועת־העבודה הישראלית מורכבת מ־מיפלגות ומפלגים המגדירים את עצמם כסוציאל־דמוקרטיים וסוציאליסטיים. מבלי לעמוד על ההבדלים בין השניים, ניתן לאמר כי המכנה המשותף לכל בעלי ההשקפות הסוציאליסטיות והסוציאל־דמוקרטיות בעולם, לגווניהם השונים, הוא זה: מיפלגותיהם מייצגות את ציבורי העובדים השכירים, הפועלים ומעוטי־ההכנסות. הן נאבקות למען ציבורים אלה, ופירוש הדבר הוא מאבק למען חברה צודקת יותר, מתוקנת יותר או מתקדמת ושיוויונית.

כיצד אפשר לדעת אם חברה מסויימת נעשיית צודקת יותר, מתוקנת יותר, מתקדמת ושיוויונית יותר? כיצד ניתן לדעת אם היא אמנם מתקרבת לאותו סוג של חברה, שעליו ממליצים הסוציאליסטים לסוגיהם? יש לכך קנה־מידה אובייקטיבי, שעליו ממליצים הכל: מידת השיוויון בחלוקת ההכנסה הלאומית. ככל שהשיוויון רב ומתגבר, הרי זהו אות לקיומה של מגמה סוציאליסטית. ככל שהוא פוחת — אות הוא לקיומה של מגמה רכושנית. ההנחה היא שככל שרב יותר השיוויון הכלכלי, כך רב יותר גם השיוויון בתחומים אחרים, החברתיים, התרבותיים, החינוכיים, וכו', וממילא זוהי חברה צודקת יותר.

וראה זה פלא: בישראל דווקא, תחת שילטונה של מיפלגה סוציאל־דמוקרטית חזקה ושטלתנית, תחת שילטונם של דויד בן־גוריון, שהיה מרכסיסט בנעוריו, גודדה מאיר, שדיברה על „סוציאליזם כימיני" ויצחק רבין, סוציאליסט בן סוציאליפסטים, ובשותפות עם מפ"ם ו־אחדות־העבודה הרדיקליות — חלק אי־השיוויון בחלוקת ההכנסה הלאומית והחריף ללא הרף. המגמה חיתה אחידה ומתמדת: לטובת בעלי־ההון והעשירים — נגד צי־בור העובדים, העצמאים הקטנים והשכבות החלשות.

וכל זה, כאשר השילטון הפוליטי שולט ביד חזקה בחלוקת ההכנסה הלאומית: באמצעות תקציב־המדינה העצום, בעזרת החברות הממשלתיות הרבות והבנק המרכזי, ובאמצעות ההסתדרות, על שלתי חברותיה הכלכליות והאיגוד המקצועי שלה.

מי שמקבל את ההסבר האומר שמקבלי ההחלטות החשובות מצויים במערכת הפוליטית, ניצב כאן לפני סתירה חמורה ביותר: השילטון הפוליטי מבקש לחתור, על פי מצעו והשקפותיו, למישטר שיוויוני וצודק יותר, יש לו כל הכלים הנחוצים לשם כך — והתוצאה היא הפוכה בדיוק! סוציולוגים־מטעם, ושאר מלחכי־פינכת־המישטר, ניסו לתרץ סתירה זו (כאשר

השילטון הסוציאליסטי פעל למובת בעלי־ההון, נגד ציבור העובדים

התייחסו אליה בכלל) בשלל תיאוריות מדעיות מפולפלות, ותוך שימוש בלשון ומושגים רב־משמעיים, כגון „מיסוד האי־דיאולוגיה" או „צרכים אובייקטיביים של מדינה מתפתחת" וגו'. כיוון שניהלו את הוויכוחים בינם לבין עצמם, היו לחם הצלחות תיאורטיות מרעישות, שעליהן זכו בפרסים, במילגות ובתארי־כבוד, איש מידי רעהו. אך זו צרה, שהסתירה לא היתה תיאורטית. הסתירה היתה מציאותית מאד, וזאת הוכיח יפה יום־הבחירות האחרון, ה־17 במאי 1977.

הליכוד: מעשים הפוכים

אין צורך לומר שאף אחד מבין הסוציולוגים הללו ואנשי מדע־המדינה, שבכך מיקצועם, לא הצליח לחזות את עליית הליכוד לשילטון. אדרבא: עד כמה

שהתירו לעצמם להתנבא, נקראות היום התחזיות שלהם כהומורסקות עגומות.

ב־17 במאי 1977 נתן העם גט־פיטורין לתנועת־העבודה, שהצליחה להונות אותו שנים ארוכות, ובאותה הזדמנות גם שם לצחוק את התיאוריות המלומדות של יודעי ח"ן.

אלא שראה זה פלא: מסתבר שלא רק תנועת־העבודה אינה מצליחה לתרגם את רעיונותיה הצדקניים ליישון המציאות, כמרות השילטון הפוליטי שהיה מרוכז בידיה — אלא שגם הליכוד, המצוי היום בשילטון הפוליטי, אינו מקיים (כמרכה המזל!) מה שהבטיח.

אמת ויציב: הליכוד הבטיח כבר בתעמולת־הבחירות שלו שיביא את השלום. ועוד לפני הבחירות, כנראה, לא היה אדם אחד בעולם שרצה בשלום יותר ממר בגין. אך מי היה חולם שלגבי אופן השגת השלום יקבל בגין דווקא את גירסת שלי"י — כל השטחים תמורת כל השלום (לפחות לגבי מצריים, ביעתיים)? כדאי לזכור כי בוויכוח הטלוויזיוני הידוע, בין שימעון פרס ומנחם בגין, הציב האחרון מול הפשרה הטריטוריאלית של המערך את נוסחת הפלא של "שלום תמורת שלום". כלומר: כיוון שהערבים זקוקים לשלום לא פחות מישראל, הרי תמורת שלום יקבלו שלום, ושטחים — הס מלהזכיר.

והנה: בקמפ־דייויד הסכימה ישראל לא רק להחזיר למצריים את כל סיני, אלא גם לכך, שדגם ההסדר הזה ישמש גם לגזרות האחרות. כלומר: גם שם "שטחים תמורת שלום", ולא "שלום תמורת שלום". היום אמנם מנסה בגין לדחות את מועד פרעון־השטר, ואולי הוא מקווה שעל מישהו אחר יהיה לפרעו, אך את הנעשה קשה יהיה להשיב.

לא רק בבגין המדובר. כיצד זה אירע שהמערכת הפוליטית בישראל התרגלה כה מהר לרעיון "המטורף", שתמורת שלום משלמים בשטחים, ואפילו בהורדת יישובים — אותו רעיון, שחודשים לא רבים קודם לכן לא זכה במערכת הבחירות אפילו במניין מנדטים? כיצד זה נזנחו באורח כה משפיל ופיתאומי העמדות הסבירות, השקולות וההגיוניות כל־כך של שלום־תמורת־שלום או פשרה־טריטוריאלית וגבולות־ביטחון?

חלק קטן מבין 600 אלף אנשי היישוב הוותיק שולטים במדינה

בצמרת כל המוסדות החשובים במדינה יושב אותו טיפוס של בן־אדם

עניין זה, של עליית הליכוד לשילטון, מעלה עוד כמה שאלות מטרידות: כיצד קרה שמעורבות־המדינה בחיי הכלכלה לא פחתה — ועל־פי דברי פרופסור מילטון פרידמן, לפחות, אף גברה? (ונראה שהוא צודק: קנה־המידה בעניין זה הוא גודלו של התקציב לעומת התוצר הלאומי, ובימי שלוט הליכוד השתפר היחס לטובת התקציב.) כיצד אירע הדבר, שאף שהליכוד הבטיח להוריד את האינפלציה ל־15% בשנה, הצליח להעלותה ל־100% בערך, וזו עדיין לא המילה האחרונה? כיצד אירע שהמערך מנסה לא אחת לאגף את הליכוד מימין?

מדוע הם משקרים?

ד"ר היסטוריה הקצרה של מדינת ישראל מעמידה, אם כן, קושי חמור בפני אותם הטוענים כי ההחלטות החשובות מתקבלות במערכת הפוליטית. נראה בעליל כי מהלך העניינים בכל התחומים החשובים הוא בניגוד להשקפותיהן ולמדיניותן המוצהרת של המיסגרות הפוליטיות שבשילטון. ואפילו אם יאמרו לנו שכל הפוליטיקאים שבשילטון הם שקרנים, האומרים דבר אחד ומתכוונים מלכתחילה לעשות את היפוכו, עדיין אין זה פותר את הבעייה, שכן אז נשאלת השאלה: מדוע הם משקרים? לטובת מי? האמנם לא ברור לאנשי הליכוד כי מדיניותם מוליכה אותם לאובדן השילטון, כשם שמדיניותו של המערך הוליכה אותו לאובדן שילטונו?

כך חוזרים לנקודת־הפתיחה: ההחלטות הפוליטיות החשובות אינן מתקבלות רק במערכת הפוליטית הרשמית, הנבחרת והממונה. המדיניות החברתית והכלכלית אינה נקבעת על־פי המצעים הרישמיים של מיפלגות־השילטון. צריך לחפש הסבר אחר, אם רוצים באמת לחבין מה קורה.

נקודת־המוצא היא מוצאם של האנשים שבשילטון, בכל סוגי השילטון: הפוליטי, החברתי, הכלכלי, הצבאי והתרבותי. כשיהיה ברור מי הם, ניתן יהיה להבין אילו אינטרסים הם מייצגים. יתגלה כיצד מאחד אותם האינטרס העליון המשותף, המגמד את ניגודי האינטרסים־וההשקפות שבעטיים נערך, לכאורה, מאבק־איתנים במערכת הפוליטית.

אפשר כבר לקבוע שמוצאם ב־600 אלף היהודים של היישוב, אך זה עדיין אינו מסביר הרבה. פרק זה ניסה רק להצביע על הצורך בהסבר שונה מההסבר המקובל. הפרק הבא יתחיל להגדיר את טיבם של האנשים השולטים במדינת־ישראל, ולעמוד על טיב הקשרים ביניהם.

שוה כל מחיר

כך חושבים מיליונים ברחבי העולם.
כך תחשוב גם אתה כשתיהנה כמותם מהטעם היחיד בסוגו של קנט. טעם עדין ומשובח – שילוב של תערובת טבק מעולה ופילטר "מיקרונייט" המפורסם.

קנט-אתה יכול לטעון בשמקט

קישר פרסומאים

תן טרמפ לחייל

„וידיאוקסט"

שרותי קסטות לוידיאוטייפים

השם האומר את הכל בהקלטות ושכפול לוידיאו

האולפן המקצועי היחיד בארץ

* „וידיאוקסט" הינו אולפן הקלטות לוידיאוטייפ הגדול והוותיק בארץ.
* „וידיאוקסט" מספק שרותי קסטות לכל סוגי הוידיאו הקיימים בעולם וכמובן בארץ.
* „וידיאוקסט" מעניק לך שילוב מקצועי לחלוטין של כל סוגי הבידור הקל — הקלסי והפופולרי; קסטות מוכנות ובהזמנה!!
* „וידיאוקסט" — מחלקות מקצועיות נפרדות לשלושת שיטות הוידיאו הקיימות בעולם: V.H.S; BETA; V.C.R.
* „וידיאוקסט" — הקלטות מקצועיות ברמה בינלאומית למכשירי הוידיאו הבאים: J.V.C; AKAI; SABA; PANASONIC; NATIONAL; NORDMANDI ויתר מכשירי ה-V.H.S. SONY; SANYO; FISHER; PHILLIPS; BETA-I.T.T; GROUNDING ויתר מכשירי ה-V.C.R.
* „וידיאוקסט" — כשאתה קונה הקלטות באולפננו אתה בטוח ב-100% שהקסטה שלך חדשה לחלוטין ואתה הראשון והיחיד שמשתמש בה. בוידיאוקסט מקליטים ומשכפלים אך ורק על גבי קסטות אורגינליות.
* „וידיאוקסט" — מנסים לחקות אותנו בשמות דומים — אצלנו מעט יותר יקר, אולם הרבה יותר מעולה ורק איכויות הקלטה ראשונות במעלה!!
* „וידיאוקסט" — אנו מקליטים ממיטב תוכניות הבידור הקל, הקלסי והפופולרי אך ורק ממסטרים — מהמקור הראשון. באולפננו מעל 600 שעות הקלטה מגוונות (בידור) — ללא תחרות. וכן 110 סרטים עלילתיים.
* „וידיאוקסט" — אצלנו מתבצעת המכירה ב„שיטה אמריקאית" — בכל מקרה שאיכות ההקלטה אינה כפי שהובטחה לך — אתה רשאי להחזיר את הקסטה המוקלטת ולקבל כספך בחזרה. במקרה ואינך מרוצה לחלוטין — עומדת לרשותך מחלקת בקורת איכות ובהתאם לצורך נעשית ההקלטה שנית וללא תשלום (האמור לעיל עלול לקרות עקב תקלות אובייקטיביות או שבושים בזרם החשמל).
* „וידיאוקסט" — לאחר ההזמנה ולפי בחירתך — ישלח החומר המוזמן לביתך ע"י שרותי „אגד חבילות" (אם רצונך בכך) לכל קצוות הארץ. (עלות המשלוח על חשבון המזמין — ביטוח על חשבוננו). המשלוחים נעשים מחוץ לגוש דן.
* „וידיאוקסט" — אצלנו קיימת האפשרות למשלוח ב-גוביינא ע"פ הוראתך הטלפונית — 24 שעות ביממה.
* „וידיאוקסט" — כל המכירות מבוצעות באחריות מקצועית ובצרוף חשבונית מס — „וידיאוקסט" — עוסק מורשה מס' 846031557.
* „וידיאוקסט" — אחת לחודש נערך מבצע מכירות מיוחד — עקוב אחר הפרסומים במודעות לוח מדור טלביזיות בימי שלישי ושישי („ידיעות אחרונות"). מבצע חורף 1979 — הקלטת סרט באורך מלא — במחיר של —.475 ל"י בלבד!!!
* „וידיאוקסט" — אין לנו מתחרים בכמות החומר — במגוון הרחב, בשרות האדיב — המכירה באחריות — אופן המשלוח ואפילו — האשראי הניתן בעת המכירה.
* „וידיאוקסט" — איננו מוכרים מכשירי וידיאו ולפיכך תקבל מאתנו אינפורמציה אובייקטיבית והתאמה מושלמת למכשירים המצויים ברשותך וכן הדרכה מקצועית כיצד לשלב מכשירי וידיאו לסוגי הטלביזיות השונים הקיימים בשוק.
* „וידיאוקסט" — מעבדה צמודה לתיקוני וידיאו ע"י מומחים מהדרגה הראשונה וכן שרותי קסטות במקרה של תקלות תפעוליות.
* „וידיאוקסט" — לבתי מלון — מועדונים — בתי קפה ומוסדות — הסדר מכירה מיוחד!!!

צבור בעלי הוידיאוטייפ הביתי

ברשותכם מכשיר יקר ועדין — הקלטות הערוכות באופן בלתי מקצועי על גבי קסטות משומשות עלולות לגרום נזק רב למכשיר. הקלטות על קסטות מפירמות בלתי ידועות גורמות לשיבושים בצפיה ולהפחתת ההנאה. זכור: ב„וידיאוקסט" הכל חדש — הכל באחריות והחשוב מכל — כל ההקלטות מבוצעות ממסטרים ועל קסטות חדשות לחלוטין מהחברות הידועות ביותר בעולם (T.D.K J.V.C — AKAI וכד') ואליכם חובבי הפופ המתקדם — הרוק והקנטרי מיוזיק: לנו המבחר המרשים ביותר בתחומים אלה, כולל הופעות חיות מחו"ל, וכמובן תכניות של בידור קל — מופעים — הופעות — להקות קצב — דיסקו וסרטים. ברשותנו חומר מרתק לילדים הכולל סרטים מצויירים ו-בדיוניים!!

„וידיאוקסט" — אולפן מקצועי מס' 1

„וידיאוקסט" לשרותך 24 שעות ביממה

ב„וידיאוקסט" עוסקים אך ורק בהקלטות ושכפולים. זהו ההתמחות שלנו – זהו היתרון שלך

וידיאוקסט, ברניצקי 35 ראשון לציון, טל. 03-997329, 03-797329

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 884
תאריך: 23.9.54

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, היה גיליון איש־השנה תשי"ד. איש־השנה ואיש־השער היה ד"ר ישראל רודולף קסטנר, שהפרשה הקרייה על שמו נחשבת כחשי־פה הציבורית הראשונה של שואת יהודי הונגריה. בכתבה שרטט דיוקנו של ד"ר קסטנר, שהואשם בידי מלכיאל גרינוולד בשיתוף־פעולה עם ההנהגה הנאצית בהונגריה. על האשמות אלה התנהל מ־שפט סנסציוני, שהעלה לזירה את השופט בנימין לוי, ואת הפרקליט המצליח באותם ימים שמואל תמיר. בפרשה עצמה אוזכרו שמות רבים, ביניהם: משה שרת, יוסף שפרינצק, דוד יוסף, יצחק גרינבאום, ראיבן שילוח, אהוד אבריאל, מרי קולק, מנחם בדר, בנימין אקצין, גידעון רפאל, יואל פלגי ורבים אח־רים. עיקר השבוע ניסה לפענח את חידת הפרשה והשואה, במאמר שנשא את הכותרת: „מרד או שתדלנות".

איש המדיניות של אותה שנה היה יגאל אלון. צעיר השנה: נתן אלבז, שהקריב את חייו להצלת חבריו, בקפיצה על רימון יד. איש העולם היה פייר מנדס־פרנס. איש השנה בכנסת היה ח"כ אליעזר ליבנה; במדע שמחה בלאס; במשפט השפט בנימין הלוי; באמנות שרה לוי־תנאי; אשת השנה האופנאית לולה בר; איש התיאטרון יצחק שילה; איש הספרות משה שמיר; ספורטאית השנה קפצנית הגובה אהובה קראס; יהודי השנה ד"ר רוברט איפנהיימר, עוזרו של אלברט איינשטיין.

בגיליון השנה הובא מערכון קצר מאת מיכאל אלמז, תחת הכותרת „הפעולה העשרים־ושתים", וסיפור בשם „הזקיף", מאת דויד כוהן.

בשער הגיליון: ד"ר ישראל רודולף קסטנר, כפי שצוייר בידי שמואל בק.

איש השנה תש"ד כפי שתואר על־ידי צוות כתבי „העולם הזה" ✱ גמאל עבד־אל־נאצר + בן־גוריון + משה שרת

הכישלון הגדול

לפחות איש אחד בישראל ידע זאת. בראשית השנה קם דויד בן־גוריון, הת־פטר מתפקידו כראש ממשלת־ישראל ושר ביטחונה, הקים לו צריף שוודי בשדה־בוקר והחל רועה את הצאן. זאת היתה יכולה להיות מחווה גדולה. כמו פטר הנזיר שעורר את עמי אירופה למסע־הצלב הגדול, יכול היה להוציא את ההמונים משאננותם, להוביל כמשה רבנו מה־מידבר לארץ זבת חלב ודבש.

אולם משום מה לא הצליח המסע. ה־מונים לא התעוררו, ומעשהו הגדול של דויד בן־גוריון נראה ספק תכסיס פוליטי, ספק תעלול של איש הנוטה למעשים יוצ־אי־דופן. כך השיג בן־גוריון את ההיפך ממה שביקש להשיג. הוא התרחק מ־מרכז הבמה הפוליטית, והוכיח שבהעדרו אין המצב שונה משהיה בנוכחותו. יורשים החלו מתקוטטים על הירושה, מתרגלים לאחריות החדשה. במקום לדמות לנפו־ליאון באי אלבה, החל בן־גוריון דומה יותר ויותר לנפוליאון באי סנט־הלנה, והוא הרגיש שהגיעה השעה לחזור ל־„פאריס" והוא הכין את הפלישה.

בן־גוריון נשאר עדיין האדם הפופו־לארי ביותר בישראל, והדמות החזקה ביותר באופק הפוליטי. אולם המסע הגדול אל המדבר נחל כישלון חרוץ. הוא לא היה איש השנה של תשי"ד.

הנהלה במקום הנהגה

האיש שדאג לכך יותר מכל אדם אחר היה משה שרת. הרבה אנשים חשבו כי אחת ממטרותיו העיקריות של דויד בן־גוריון במסעו דרומה היתה להראות כי לא ייתכן בלעדיו. משה שרת, האיש ש־נבחר לתפקידו בניגוד לרצונו של בן־גוריון, הוכיח שאפשר, גם אפשר.

משה שרת הוא, בדרכו שלו, תקיף וקיצוני לא פחות מאשר בן־גוריון. אומנם במאי 1948 ביקש לדחות את הקמת ה־מדינה, בניגוד לדעת בן־גוריון, אולם בהזדמנות אחרת היה זה הוא שקיבל את דעתו של יגאל אלון לפרוץ מאל־עריש צפונה, בעוד בן־גוריון הבטיח לאמרי־קאים להיסוג מאדמת סיני.

ההבדל הגדול בין שני האישים הוא שלבן־גוריון יש אינטואיציה המאפשרת לו להחליט במהירות החלטות גורליות, תכונה יקרה בימי חירום, החסרה לחלי־טין למשה שרת. אולם אין ערך לתכונה זו בהיעדר תוכנית מדינית גדולה ורבת־מעוף, למילחמה או לשלום. במצב של „יציבות" מדומה, של עמידה על המקום, אין הבדל גדול בין בן־גוריון ושרת. להפך, שרת המתון והשקט נראה במצב זה כנוח יותר, וכמסוגל לנהל את הממ־שלה בשיקול־הדעת. לו יכול היה שרת להעמיד את כישרונותיו לרשות תוכנית פוליטית גדולה — לו באמת היה פותח פרק חדש בתולדות ישראל — יכול היה כלפי מעלה יכלה להבטיח את ביטחונו. תנועה זו לא היתה רק צורך הנצחון, היא היתה צורך עצם קיומו.

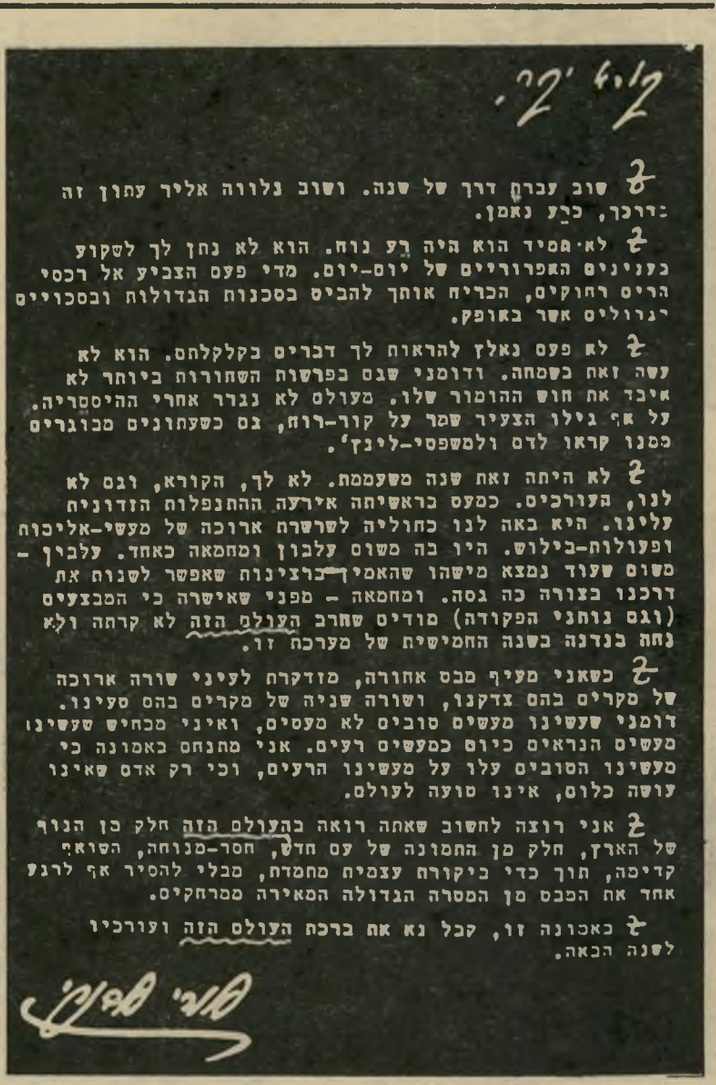
במצבו של מטפס זה ביקשה ישראל להתנהג כבעל־בית שהגיע אל המנוחה ואל הנחלה. מצב זה של אי־איכפתיזם עליון השתלט עליה. אופייני היה כי עיתונה ה־חשוב ביותר הפך דובר קבע לתורה „ה־ניחו לי לנפשיזם", מתנגד לכל רעיון של פיתוח העלול לגרום לאי־נוחיות, לכל עליה שאינה מגלגלת דולרים. אין ספק ש־העיתון בחר בנימה פופולרית ביותר.

לו קם אדם והצליח במטה־קסמים לש־בור מצב־רוח זה, לחצוב להבות בסלע האדישות, הוא היה איש־השנה. לו קם איש והציב אידיאלים חדשים לפני ה־נוער, לעורר את הלב הצמא להתפרצות חדשה של הקרבה עצמית והתמסרות, היתה השנה הופכת לשלו.

איש השנה מי לא

ישראל היתה במצב בו המילה „יציבות" כמוה ככללה. כספורטאי במירוץ של אלפים, לא יכלה לעמוד במקום. לא די היה לנוע קדימה, לא די היה לה גם לרוץ קדימה, כדי לשמור על מקומה ב־שורת האלופים. היה עליה לדהור בכל כוחה, תוך אימוץ השריר האחרון. ישראל לא עשתה זאת.

ישראל דמתה למטפס על צוק תלול, שהגיע למחצית דרכו, והחליט לנוח למשך הלילה. אולם בצוק לא היה מקום לנוח, לבנות בית, המטפס היה תלוי על בלימה, כשידיו אוחזות באבן בולטת. רק התנועה

איגרת העורך בגיליון השנה
חלק מן הנוף של הארץ

להיות לאיש השנה של תשי"ד, אולם שרת לא עשה זאת.

שלום ואקטיביזם

למשך זמן מה היה נידמה, כי איש אחד יצליח מצב זה כדי לתפוס את ההגה הנטוש. פינחס לבון הצליח לגבש לעצמו עמדה עצמאית בממשלה, לתבוע לעצמו מקום של מועמד להנהגת האופוזיציה ה„אקטיביסטית" — כל אותו מחנה מפוזר ומגוון שסבר כי אפשר לתת קו ברור למדינה על־ידי נקיטת קו תוקפני, תוך התבססות על הכוח עצמו.

אולם מן הרגע הראשון נתקל לבון באבן־נגף רצינית: אנשים רבים מדי לא האמינו שהוא המנהיג למחנה כזה. היו שחשבו אותו לאדם ציני, לתכסיסן מובהק שאינו מגיע לדרגתו של מדינאי. היו שזכרו את עברו כאיש־ההבלגה וכאנטי־אקטיביסט קיצוני.

כשהתפוצצה שערוריית ביקור הרמטכ"ל משה דיין בארצות־הברית, היה נידמה כי דיעה זו נכונה. שר־הביטחון, הממונה על הרמטכ"ל, לא קרא לו להפסיק את ביקורו ולחזור לישראל. הוא החמיץ את ההזדמנות הבלתי חוזרת, להוכיח כי מנהיג חדש ממונה על ענייני הביטחון של ישראל. פינחס לבון לא היה איש־השנה של תשי"ד.

האיש מכיס פאלוג'ה

לפעמים היה נידמה כי איש־השנה, ה־מכריע את גורלו של האדם הישראלי, אינו כלל מנהיג מקומי, אלא איש מן ה־חוץ. מדינת־ישראל דמתה לעיתים לס־פינה המטלטלת על גלי הסערה המרחבית, והאיש שסימל סערה זו יותר מכל אדם אחר היה גמאל עבד־אל־נאצר.

המצרי הצעיר, שהשקפת־עולמו חושלה בכיס פאלוג'ה (במצור תחת שליטתם של חיילי צה"ל — מצור שהסתיים בלא כניסה), גרם למאורע העיקרי במרחב ב־שנת תשי"ד: חתימת ההסכם לפינוי תעלת סואץ מכוחות בריטניה, הסכם ש־שינה באופן מכריע לרעה את עמדת ישראל, הסכם שמסר לידי מצריים בסיס צבאי עצום, וסלל את הדרך לזיון מצריים ושאר מדינות ערב.

אולם נאצר, נציג הדור של לוחמי ה־חזית, דיבר על סיבוב שני פחות מכל מנהיג ערבי אחר. מנהיגים רבים בישראל האמינו, שישנה אפשרות למצוא עמו בסיס להסכם ישראלי־ערבי אמיתי.

לכאן או לכאן, בידי עבד־אל־נאצר ה־אפשרות לשנות את מפת המרחב. אולם בסוף תשי"ד טרם היה הדבר ברור.

בשבילים אפלים

האיש שעשה יותר למען המדינה מכל אדם אחר, ושהוזכר פחות מכל אחר, היה צעיר לבוש מדים, בעל אלפי פרצו־פים, החייל הקרבי האלמוני של תשי"ד.

כוכבים

השחקנית שנולדה למות

חייה האומללים של אחת השחקניות החינניות, הנאות והסימפטיות ביותר של הקולנוע בשנות ה־60' הסתיימו בסוף אומלל. ג'ין סיברג, הנערה הקטנה ממדינת אוהיו, מצאה עצמה, יום בהיר אחד, ללא כל הכנה מוקדמת, במוקד מסע־פירסום, שהפך אותה לאחת הפנים המוכרות ביותר בארצות־הברית. אוטו פרמינג'ר, „אוטו האיום" בפי ידידיו המעטים ואויביו הרבים, ערך מצוד מחוף־אל־חוף, כדי למצוא את הנערה האידיאלית לתפקיד ז'אן ד'ארק. בחירתו נפלה עליה. כשאך נבחרה, נרתמו מיטב שופרות הפירסום של הוליווד למטרה המקודשת: בל יהיה בית אחד ברחבי אמריקה, ששמה של ג'ין סיברג לא יושמע בו, לפחות פעם אחת ביום.

ג'ין סיברג בתפקיד ליליט, חולת הנפש
מישענת ותיקווה

הצעירה הנפחדת. אלא שהעבודה עם אוטו האיום שברה שחקנים ותיקים ומנוסים, שלא עמדו בטירור שהוא משליט על בימת־הצילומים. הצעירה הנפחדת עברה את הטראומה, אך כנראה שלא הצליחה להשתחרר ממנה כל חייה. כי אחרי הסבל, המאמץ, העבודה הרבה וחלומות־הזוהר, בא מפח הנפש. הסרט היה כישלון קופתי ואמנותי, והנערה בת ה־19 מצאה עצמה על פיסגה גבוהה, בלי קרקע מתחת לרגליה.

כל חייה, מאז, היו סידרה ארוכה של נסיונות להוכיח, שהיא בכל זאת ראויה למקום בפיסגה. מדי פעם בפעם נראה האור בקצה האפלה, אך הוא נעלם במהרה. לאחר עד כלות הנשימה, עם ז'אן פול בלומנדו, בבימויו של ז'אן לוק גודאר, היא הפכה כימעט סמל של הגל החדש בצרפת. היא ניסתה לנצל את הסמל הזה מהר מדי, באמריקה שמצפצפת על גלים, וכשחזרה לפאריס, אחרי שניכשלה, מצאה אחרות שתפסו את מקומה.

נישואיה לרומן גרי היו פרשה מורכבת — חיפוש אחרי דמות של אב (הוא היה מבוגר ממנה בשנים רבות), מדריך ומאהב. החיפושים הסתיימו בלא כלום. ג'ין רצתה בקאריירה קולנועית, גרי חי בעולם שונה ונסיונותיו האישיים כבמאי הסתכמו ב־כישלון חרוץ.

מישענת ותיקווה. חוסר המזל של השחקנית כאילו רדף אותה כל חייה. כשהציגה את מישחקה הטוב ביותר, ב־ליליט, ראו אותה רק מעטים. הסרט היה מורכב, מסובך ומדכא מדי עבור הקופה. כשהופיעה בהצלחה מסחרית, כמו המכורים לזהב, נמצאה בין שני סופר־כוכבים כקלינט איסטווד ולי מארווין, שקצרו את כל התהילה.

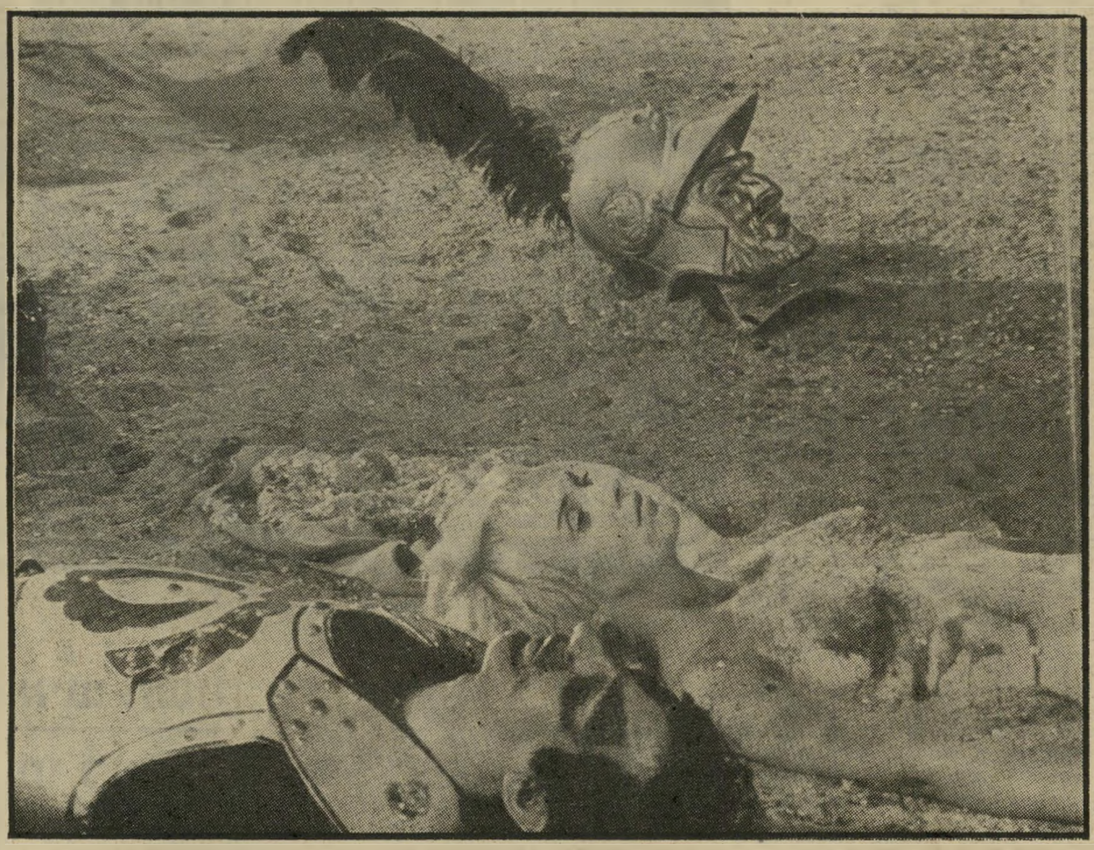
בכל הגברים שלהם נישאה — בין אם היה זה גרי, המבוגר ממנה ב־20 שנה, או דניס ברי, הצעיר ממנה ב־15 שנה, חיפשה מישענת לתחושת הכישלון שרדפה אותה, ותיקווה, שבעזרתם תצליח לשוב ולהעפיל אל על. אלא שלא אזרה כוח, עקשנות וקשיחות הנחוצים כדי לפלס דרך בג'ונגל של עולם הסרטים. ומשהתעייפה

פרמינג'ר מדריך את סיברג
מצוד מחוף אל חוף

סיברג וכדמונדו
על פיסגה גבוהה

ג'ין סיברג בתפקיד אדריאנה, הנימפומנית ב„ציפורים מתות כפרו"
מיפלצת רבת ראשים

מן המאבק, שמה קץ לחייה. קורבן נוסף למיפלצת רבת־הראשים ששמה קולנוע.

יומן החדשות

● **לבמאי אברהם הפנר** (ראה שעון: פרשת וינשל) **ניגרם קורטוב של נחת** — בטעות. כשדהר לפאריס, עם סרטו, בנסיון לפגוש בעוד מועד את האנשים שבחרו סרטים עבור הפסטיבלים בוונציה ובמונט־ריאול, הסתבר לו שאיחר את הרכבת האחרונה. לעומת זאת הגיעו אליו האוסטרלים בזמן, שבזמנו הציגו במלבורן את לאט יותר שלו וזיכוהו בפרס. הם ביקשו לראות קטע מסרטו פרשת וינשל. מאחר והמפיק שלו, **יעקוב קוצקי**, לא הספיק להכין עותקים על גבי קאסטות, שלח הפנר לאוסטרלים קאסטה מתוך לאן נעלם דניאל וקס? וראה

זה פלא: האוסטרלים אמרו כן וקנו את וקס במחיר נאה.

● הסרטת מרי וג'וזף — סיפור אהבה, עבור רשת השידור אן־בי־סי, הסתיימה. עדיין לא ברור אם ההפקה תוגדר לבסוף כקו־פרודוקציה עם קנדה (העריכה הסופית תיעשה בטורונטו) ואם תהפוך לסרט קול־נוע, או שתקבל מעמד של מישדר־יוקרה מסורתי לחג־המולד. שיוקרן מדי שנה בשנה. מי שמרוצים ביותר מן העבודה הם המפיק **ג'ין קורמן**, שמתכנן כבר לחזור לישראל להפקה הבאה (יתכן שיהיה זה סרט על מאבקה של **אידה נודל**) ושותפו הישראלי **צבי שפירמן** ממנהלי ישראפילם. לא רק שההסרטה נסתיימה יום לפני המועד הנקוב, כי אם גם עלתה פחות מן המתוכנן. הסכום שחשבו להשקיע בישראל נע בסביבות מיליון ו־400 אלף דולר, אך בגלל יעילות העבודה נחסכו קרוב ל־15 אחוז ממנו.

● אחד משחקני מרי וג'וזף, **סטיב מקקאתי**, שחקן תיאטרון וקולנוע ומי שעיצב על הבד את דמותו של **ג'יימס דין** המנוח, הופתע לגלות חברה ותיקה בין האמריקאנים האחרים. היתה זו **קולין דוהרסט**, אחת משחקניות התיאטרון המעולות שבארצות־הברית, הנחשבת ל־מומחית **ליוג'ין או'ניל** ומי שהיתה פע־מיים אשתו של **ג'ורג' סי. סקוט**. מק־קאתי ודוהרסט הופיעו בניו־יורק במחזה לשניים. „המחזה לא היה מוצלח, אבל לעבוד עם קולין זו חוויה שאי אפשר לשכוח." דברי מקקאתי. המגלם כאן את

שחקן סטיב מקקאתי
קנאים בימי הורדוס

דמותו של יהודה, מנהיג הקנאים בימי הורדוס.

● ועוד הפתעה אופיינית לעסקי השע־שועים: מי שליהק את מרי וג'וזף היתה אן־בי־סי ולא המפיק **ג'ין קורמן** או הבמאי **אריק טיץ**. כך קרה שטיל הופתע לגלות תחת שרביט הבימוי שלו שחקנית העתידה להשתתף בסרטו הבא. שניהם לא העלו בדעתם, שייפגשו קודם לכן. זוהי **קולין דוהרסט**, הנ"ל, שתופיע בסרט חדש על ארבע נשים ושמו ארבע הן קהל, בבימויו של טיל, לפי תסריט מאת הסופר הקנדי **ז'או. מיטשל**. מלבד דוהרסט יו־פיעו בסרט גם **סוזאן סאראנדון** (חברתו וכוכבת סרטו של **לואי מאל** ילדונת יפהפיה) ו**קארול קיין**, ששיחקה, בין השאר, ברחוב הסתר. **הרביעית — הפתעה!**

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — הסינדרום הסיני, צייד הצבאים, ימים ברקיע.
ירושלים — פרובידנס, צייד הצבאים, המשימה — מונרייקר, מילכוד 22.
חיפה — צייד הצבאים, המשימה — מונרייקר, חברות.

תל־אביב:

**** **צייד הצבאים** (מוגרבי, ארה"ב) — התמוטטות הערכים המקודשים של הגבר האמריקאי, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בגורלם של שלושה צעירים שהול־כים להלחם בוויאט־נאם ושבים משם שו־נים, פיזית ורוחנית.

*** **הסינדרום הסיני** (דקל, אופיר, ארצות הברית) — סרט שהקדים את ה־מציאות, ועל כן זכה בפירסום רב. ג'ין פונדה כעיתונאית החושפת דליפה מכור אטומי, ומייקל דאגלס כצלם המלווה אותה.

נארי, אן וגבריאלה

לאהוב מחדש (גת, תל־אביב, צרפת) — תשובתו של קלוד שוטה לסרט קודם שלו: „פול, וינסן, פרנסואה וכל האחרים". אז דובר על ידידות בין גברים, בחברה הצרפתית הבורגנית, והיום מדובר בנשים שבאותה החברה. בעיקר באחת, מארי, שבתחילת הסרט מפילה, משום שאינה מוכנה ללדת לגבר ממנו היא עומדת להיפרד, בסופו של דבר מסכימה להביא לעולם תינוק מגבר שאיתו לא תחיה.

בין שני הקצוות הללו מתאר סוטה התפתחותה של אשה המגיעה לידי בגרות נפשית שלמה וחשה שהיא מסוגלת לעמוד על רגליה ולחיות כאדם עצמאי, לא כפונקציה של הזולת.

כמו בסרטיו הקודמים, גם כאן מצייר סוטה עולם ממשי מאד, עולם שהוא אמנם צרפתי מאד, אבל בשינוי פרטים אחדים יכול להתאים גם למציאות הישראלית. עולם של אנשים שהם קרובים אליך גם אם אינך מכיר אותם. כמו בעבר, הוא נושא עימו חטאים קטנים משלו, כמו קול של מספר, המקל עליו את העבודה בשלבים מסויימים. בסך הכל מלאכתו מאופקת ונקיה. שחקניו, בין אם הם ידועים, כמו רומי שניידר וקלוד בראסר, ובין אם הם

שניידר ובראסר: אהבה לאדם

פחות ידועים, כמו פראנסין ברג'ה, כה משתלבים בסיפור, עד שלא נותר אלא להודות פעם נוספת, כי סוטה הוא אחד הבמאים הצרפתים המעטים היום, העושים עדיין סרטים עם כל הלב.

לאן נעלם לורד וינשל

פרשת וינשל (אורלי, תל־אביב, ישראל) — בסרטו השלישי של אברהם הפנר יש, במידה מסו־יימת, שילוב של עיסוקים משני סרטיו הקודמים: דור המיסדים, שרגל אחת שלו היתה תקועה תמיד אי־שם בחוץ; דור הביניים, „דודה קלרה" ודור הצברים, אלה שנולדו בישראל ומחפשים עדיין את מקומם, הדור של „דניאל וקס" וחבריו לכיתה.

הפעם הוא מטפל במקביל בשני נושאים. האחד — משבר בחיי הנישואין של עיתונאית המתקשה ללדת (טלי נתיב). השני — פרשת רצח מיסתורית שקרתה בחיפה לפני 40 שנה, ושאותה חוקרת העיתונאית בעזרת צלמת (אתי זבקו). לשתי הפרשות נקודות משותפות לאורך הדרך, ויחסים מסוגים שונים חוזרים על עצמם בפיגור רב. וכדרכו בקודש, מה שמעניין את הפנר אינו זהות האיש שרצח את הלורד וינשל, או הסיבות העמוקות למשבר בנישואיה של העיתו־נאית, אלא ההתחקות אחרי האכזבה המסויימת בחיים; אותה אכזבה שחייבה לפני 40 שנה, ומחייבת גם היום, להשלים עם המציאות ולא להילחם נגד תחנות־רוח.

אין ספק שהסרט עשוי בתבונה וברגישות. הפנר יוצר גלריה של דמויות העשויות לתזכיר פעילי מיפלגות חשובים, נצלני שואה מקצועיים (תפקיד מבריק של נתן מייזלר ז"ל) או יפהפיות של תקופת המנדט. הוא מצליח, כימעט בכל המיקרים, לעצור את החגזמות שרוב שחקני ישראל לוקים

טלי נתיב: תבונה ורגישות

בהן. התוצאה אמיתית ואמינה, בעיקר אצל טלי נתיב, שמופיעה כימעט בכל צילום בסרט.

מצויירות, הופך הדיאלוג מרכז הכובד, כשברוב המיקרים התמונה מאיירת אותו תחת להיות שותף שווה לו.

הצופה מתבקש לעשות מאמץ, כדי להיכנס לתוך עולמם של גיבורי „פרשת וינשל". המאמץ, במיקרה זה, כדאי.

הוי איפה הן החטיפות?

פלישת חוטפי האדם (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) — פעם היה זה סרט קטן, תמ־ציתי ומפחיד. משל על אפשרות של עולם עתידי, שעלה בקנה אחד עם תורתו של הרברט מרכוזה, שהיתה אז בלבלובה. מעשה בעיירה אמריקאית קטנה, שתושביה מוחלפים בכפילים חזהים למקור, מלבד העובדה שאין להם עוד רגשות, לא של כעס ולא של שימחה, לא של עצב ולא של חדווה, לא של מתח ולא של רגיעה. בקיצור דגם אידיאלי של האדם החד־ממדי.

הבמאי דון סיגל השתמש אז (1956) במינימום של אמצעים, בשפה פשוטה ותכליתית ובתפאורה אפורה ו־שיגרתית. ודווקא תמראה היומיומי של הסרט והעובדה שלא היו בו כוכבים ידועים (הופיעו בו קווין מקארתי ודנה וינטר), היוו חלק מעוצמתו. אכן נידמה היה, ש־המתואר בסרט יכול להתרחש בכל עת ובכל מקום.

פיליפ קאופמן, הבמאי הצעיר שהחזיר את חוטפי האדם אל הבד, נימנה על אותו דור חדש של קולנועים אמריקאים, נוסח בוגדנוביץ', שגדל על סרטים ואכל אותם בוקר צהריים וערב. התוצאה היא, שבני דור זה אינם יודעים עוד להפריד בין הערצה לכוח־יצירה. קאופמן מתייחס, ללא ספק, ב־כבוד רב לסרט המקורי שאם לא כן לא היה מזמין את קווין מקארתי לחלוף בגירסה החדשה ולחזיר את גיבוריה מפני שואה הממשמש תובאה, ולא היה מבקש מדון סיגל עצמו, שיופיע במשך כמה שניות בתפקיד אורח, כנהג מונית.

אדמס וסאתרלנד: גוויות מסכנות

אבל הכבוד למקור אינו מספיק. כי קאופמן החמיץ את השיעור. במקום שסיגל הניח לדימיון של הצופה ל־השלים את הפרטים, מרגיש קאופמן צורך להסביר כל דבר, לדבר בפרוטרוט על יצורים מהחלל החיצון הבאים לכדור־הארץ (בשביל מה נחוצים יצורים כאלה, כאשר מוסר ההשכל הוא שהאדם מעולל זאת לעצמו) ולהתעכב על הפרטים היותר־מגעילים שביצירת הכפילים. ככל מי שצפה יותר מדי בטלוויזיה, הוא נוטה להתקרב אל האירועים עד כדי כך שהוא כופה אותם על הצופה, ומי שנחנה מאוכל לעוס, שיילך לראות.

מקררי "ג'נרל אלקטריק"

לפני שאתם רוכשים את המקרר הטוב ביותר בעולם, "ג'נרל־אלקטריק־ארה"ב", בידקו היטב מי מוכר לכם אותו.

לאחרונה, הובא לידיעתנו, שישנם מתווכי־ייבוא־אישי אשר מוליכים את הציבור שולל, בכך שהם מתחזים כסוכני־משנה של חברתנו.

הננו להודיע לציבור, שאין חברתנו עוסקת בייבוא־אישי, אלא בשיווק מהמלאי שלנו בארץ.

עם זאת — אנו גם מוכרים בעצמנו, ובאמצעות סוכנינו המורשים — תמורת תשלום במזומן — מקררים בתנאי "ייבוא־אישי" — במחירים מוזלים ובהספקה מיידית!!!

שימו לב וזיכרו: רק מקרר שהובא ארצה על־ידנו, זוכה לאחריות מלאה של היצרן "ג'נרל־אלקטריק" — ארה"ב, ושל חברתנו, ג'נרל מהנדסים בע"מ — כנציגה הבלעדית בישראל.

האחריות היא ל־5 שנים למערכת הקירור — ושנה אחת למקרר כולו, ולאחר־מכן — בטוח־שרות עד 15 שנה.

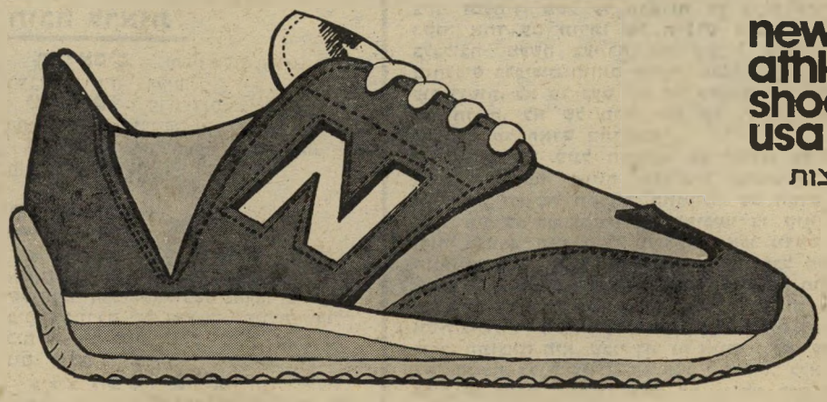
הסוחרים המורשים מטעמנו יישמחו להוכיח לפונים אליהם את היותם סוכנינו, ואנו ממליצים לציבור לעמוד על זכותו לקבלת הוכחה זו.

ג'נרל מהנדסים בע"מ

נציגים בלעדיים של ג'נרל אלקטריק — ארה"ב משנת 1951.
תל־אביב — רח' אחד־העם 11, טל' 53143.
ירושלים — רח' הלל 24, טל' 227381.
ואצל סוכנינו המורשים בכל הארץ.

מודעה זו מוגשת כשירות לציבור.

GENERAL ELECTRIC

ניו באלאנס
הנעל האתלטית

new balance athletic shoes usa

נעל הספורט שקיבלה דירוג מכסימלי בחוברת הנודעת לריצות

1979 Runner's World Magazine

★★★★★

A five-star year for New Balance.

לראשונה בארץ בחצאי מספרים
קניה זולה יותר מאשר באירופה

יבואן בלעדי בישראל: M.E.T בע"מ ת.ד. 3064 הרצליה ב'; טלפון: 03־450182

להשיג בחנויות המובחרות: **תל־אביב**: "מ.ב. מפעלי ספורט" רח' דיזנגוף 101 פסג' הוד; "ספורט בבלי", רח' הרצוג 24 פסג' דקל; "דוגלה ספורט" רח' ה' באייר 4, ככר המדינה. **ירושלים**: "ספורט הוד" רח' יפו 59. **רמת השרון**: "כרמל ספורט" רח' סוקולוב 78; **נהריה**: "מרכז הספורט" שד' הגעתון 17.

סיכום העלילות הגדולות שהסעירו את בית־המישפט בת־של"ט

12 המישפטים הגדולים

רצח אלי ועדש העלה את נתניה על מפת הפשע של המדינה. שמעון גניש וגבריאל ארביב זוכו מאשמה, ודודו דהרי אשר נאשם עימם טרם נשפט. בתמונה: אברהם (בבר) עמר שנחשד במעשה הרצח אולם לא הואשם. בבר עצמו נרצח.

חשוון: זיכוי מרשיע

נסיון לאונס מיכאל (יומי) ברקאי, מפקד חיל־הים שנאשם בניסיון לאנוס וזוכה.

מ פקד חיל־הים האלוף מיכאל („יומי") ברקאי נאשם בפני בית־דין־צבאי בניסיון לאינוסה של חיילת.

הנערה, שבאה מבית פרימיטיבי, לדברי־ריה, היתה מזכירתו של האלוף. באחד הימים, בהיותו בתפקיד, הסיע אותה למקום מבודד וניסה לאנוס אותה בתוך המכונית. המתלוננת, שהיתה אחר־כך רס"רית במיר־פאת־השיניים במחנה מטכ"ל בקריה בתל־אביב, התלוננה רק שנה וחודשיים אחרי המיקרה. היא פנתה לח"כ שולמית אלוני וזו עזרה לה בניסוח תלונתה. הנערה הסבירה את השהיית התלונה בכך שלא רצתה שהוריה יקראו על הפרשה ושהדבר יביך ויזיק למישפחתה. ואכן, שמה נאסר לפרסום.

ברקאי ופרקליטיו הכחישו מכל וכל את גירסתה של המתלוננת. בית־הדין פסק כי הנערה דיברה אמת, ואילו האלוף שיקר בעדותו לפני בית־המישפט. ובכל זאת זיכה את יומי.

זיכוי זה לא עזר לאלוף. היה זה כפי שהגדירו העיתונים: „זיכוי מרשיע". שכן, רק הלכה מישפטית עתיקת־יומין היא שעמדה לאלוף. החוק דורש סיוע לעדותה של מתלוננת במישפטים העוסקים בעברות מין. מאחר שבמישפט זה לא היה סיוע לעדותה של המתלוננת באשר לזהותו של הנאשם, יצא יומי זכאי.

למחרת הזיכוי נקרא יומי לרמטכ"ל, ושם נאמר לו כי למרות זיכויו החליטו שר־הביטחון והרמטכ"ל כי יפרוש מצה"ל. האלוף ברקאי הצהיר בטלוויזיה אחרי זיכויו: „נעשה צדק."

תשרי: נתניה על המפה

ה חד מישפטם של שמעון גניש וגבריאל ארביב. השניים נאשמו, יחד עם חברם דודו דהרי, ברצח הנער אלי וועדש, בפורים 1978. לדברי התביעה אימנו השניים את משה בגדדי המכונה „מכסיקו" להשתמש בעוזי. הם הדריכוהו היטב ואחר־כך דודו דהרי לקח אותו במכונית צהובה לנתניה. הוא הצביע על וועדש שהיה רכוב על סוסו, ו„מכסיקו" שפניו היו מכוסות במסיכה, ירה בעוזי לעבר הרוכב. הוא הרג את וועדש במקום. הסוס הגיע עד לאורווה ושם נפל מת.

„מכסיקו", שהפך עד־מדינה, הוא מפגר והוזה דמיונות. הוא העיד על כל הסיפור בבית־המישפט, אך עדותו היתה כל־כך מוזרה, ואישיותו כל־כך חסרת כושר־שיכנוע, שבית־המישפט לא מצא לנכון להרשיע את הנאשמים לפיה. גם שאר עדי־התביעה דוד זוהר, עבריין שהורשע בתיקי מירמה שונים, ויעקב מנצורה שנא־שם בגניבת שמונה ספרי־תורה, לא עוררו את אמון בית־המישפט.

אחרי מישפט מרתק, שבו הוצג שיחזור יום הרצח בווידאו־טייפ, זוכו שני הנא־שמים. הם יצאו לחופשי לקראת חג הפסח.

אחרי שפורסמו נימוקי פסק־הדין ואפשר היה להבין בבירור כי העדויות שבידי התביעה אינן מספיקות להרשעה, הסגיר עצמו לידי המישטרה הנאשם השלישי, דודו דהרי. אחרי שברח מבית־הכלא ושהה בחופש בתקופת המישפט, חזר מרצונו החופשי. מישפטו שלו ברצח עוד לא נפתח.

גניש וארביב נעצרו פעם נוספת אחרי זיכויים, באשמת הנחת הרימון בביתו של מפקד כלא, רוני ניצן. הם ישבו במעצר כעשרה ימים ושוחררו מחוסר ראיות.

אדם שלישי שנחשד ברצח אלי וועדש, אך לא היה נאשם, היה אברהם (בבר) עמר. הוא נסע לצרפת כשבוע אחרי הרצח, וחזר ארצה אחרי הזיכוי. בבר נפצע ברגלו בפארים בעת הירצחם של האחים חזן. בבר עצמו נרצח יחד עם אחיו הצעיר דדה לפני כחודש ימים בנתניה.

מישפט זה העלה את נתניה על מפת הפשע האלים.

כיסלו: זיכוי במחצית הראשונה

רצח מני כהן, מזכירו של ח"כ צ'ארלי ביטון, זוכה על הסף מאשמת רצח על רקע מיסחר בסמים.

ד עצר עד תום ההליכים מנחם („מני") כהן, מזכירו של ח"כ צ'רלי ביטון. הוא נאשם יחד עם שאלתיאל („שלתי") עזרי ומשה („מורי") מאירי ברציחתו של איברהים עסאף ביפו. הרקע לרצח, לדברי התביעה, היה סיכסוכים בענייני סחר סמים.

הרצח אירע ביפו ב־26 באוקטובר 1978. העד העיקרי במישפט היה נער בן 17, אחמד אושרוף. לדבריו ראה את המיקרה במו עיניו. כדי להגן עליו הביאה אותו התביעה לבית־המישפט תחת מישמר כבד ובתחפושת. פיאה נוכרית פרועה וארוכה, מישקפי־שמש ושפם וזקן מלאכותיים עיטרו את פניו. החלק היחידי שהציץ דרך המסי־כות היה אפו של הנער. וגם אף זה נראה כאילו זכה בטיפול קוסמטי.

כארבעה חודשים לאחר מכן, הסתיים המישפט בזיכוי אחרי המחצית הראשונה. בית־המישפט החליט עם סיום עדויות ה־תביעה כי אין צורך להשיב לאשמה. הוא זיכה את הנאשמים על הסף, ולא הטריח אותם להשיב לאשמה. הראיות שהביאה התביעה לא הספיקו אפילו לכאורה.

מני ושני הנאשמים האחרים ערכו מסיבה ענקית לרגל זיכויים. מני חזר לתפקידו הקודם כמזכירו של ח"כ.

(המשך מעמוד 67)

טבת: חבר־כנסת באזיקים

ה שופט חיים שטיינברג הרשיע בדין את ח"כ הליכוד, וראש עיריית רחובות לשעבר, שמואל רכטמן, בעבירת שוחד. בית־המישפט האמין לעדותו של הקבלן משה גיבור. במישפט עלו בעיות מעניינות כמו שאלת ההיפנוזה והשפעתה על עדים ומהימנותם.

אך הבעיה המעניינת ביותר התעוררה אחרי ההרשעה. מאחר שרכטמן הורשע ונידון לשלוש וחצי שנות מאסר, התעוררה שאלת חברותו בכנסת, בעת שיבתו במאסר. רכטמן הוא הח"כ הראשון שנידון למאסר.

מישפטנים התווכחו כיצד תיפתר הבעיה ומה ייעשה בחבר־הכנסת בכלא. האם יינתנו לו תנאים מיוחדים, האם יאפשרו לו לנסוע לישיבות הכנסת. לבסוף הכריח הלחץ הציבורי את רכטמן להתפטר מחכ־נסת. הוא נאבק קשה, הצהיר כי הינו חף מפשע וכי ערעורו לבית־המישפט העליון יוכיח. אך גם ערעור זה נדחה, ובית־המישפט העליון אישר את ההרשעה ואת העונש. רק אז ויתר רכטמן בלב כבד על חברותו בכנסת. במקומו נכנס לכנסת — דוד שטרן.

שוחד חבר־הכנסת שמואל רכטמן אשר הורשע באשמת שוחד ונידון לשלוש וחצי שנות מאסר. זהו חבר־הכנסת הראשון שנידון למאסר. עד לאחר ערעורו לבית־המישפט העליון, שלא קיבל את עירעורו, לא התפטר רכטמן מהכנסת.

שבט: אונס בחוג הנוצץ

א ליעזר ("זרי") קובו נאשם באונס של צעירה נאה, שאותה הכיר יום קודם לכן. קובו הצעיר ויפה־התואר נתן טרמפ לסטודנטית ביום החמישי בשבוע. היא נכנסה בשמחה למכוניתו המהודרת, והוא הראה לה חבילת שטרות־כסף וסיפר לה על עושרו הגדול. מאחר שבאותו ערב היתה עסוקה, החליטו השניים להיפגש למחרת. ואכן, ביום הששי הלכו לסרט, המשיכו במיסעדה מפוארת ביפו, וכאשר השעה היתה מאוחרת מאד הציעה הנערה כי ישתו קפה בהרצליה. אך קובו חלף עבר על פני צומת הרצליה והמשיך לכיוון חיפה. לשאלתה של הבחורה השיב כי הוא רוצה להראות לה מיגרש שקנה ברישפון, שעליו הוא עומד לבנות וילה. עד כאן הסכימו שני הצדדים בכל.

גירסתם נפרדת זו מזו ברגעים קצרים במקום מבודד ליד רישפון. כאשר עצר את מכוניתו, הסכימה, לדבריו, לקיים עימו יחסי־מין תוך שיתוף פעולה מלא. רק כאשר סיפר לה שהוא נשוי, התחילה להשתולל, והוא לעג לה ואמר: „מה רצית חנטרישית שכמוך? נישואין רצית?" לדב־ריו, פגיעה זו שפגע בה היא שעוררה אותה להתלונן במישטרה ולנקום בו. כל עניין האונס הוא עלילה ונקמה בלבד.

הנערה טענה שבאותם רגעים קצרים, כאשר הבינה את כוונתו, התנגדה. אך הוא סטר לה על לחיה, איים עליה שיהרוג אותה ובעל אותה בכוח על המושב האחורי.

רוב ישיבותיו של המישפט התנהלו בדלתיים סגורות. הנערה וחברותיה העידו ללא קהל ושמן נאסר לפירסום. השאלה הגדולה היתה אם יאמין בית־המישפט לגירסתה של המתלוננת ואם ימצא לה סיוע. כמו בכל עבירת־מין היתה גם כאן שאלת הסיוע השאלה המרכזית.

בפסק־דין חריף מאד גינו כל השופטים את קובו. הם ראו בו בחור שחצן ויהיר, שלא ויתר על כל הזדמנות להשמיץ את הנערה ולהתרברב בעושרו. המילים: „זרי קובו משיג את כל מה שהוא רוצה," חזרו כמוטו בפיסקי־הדין של כל שופטי ההרכב.

את הסיוע ראו השופטים בכך שהנערה סיפרה את סיפור האונס מייד בהזדמנות הראשונה לחברתה הטובה ואף נראתה נרעשת ונרגשת.

בית־המישפט גזר על קובו שנתיים וחצי מאסר.

אשתו של קובו, רות, היתה עימו ולצידו לאורך כל הדרך. היא האמינה בו וסלחה לו על בגידתו בה. בני הזוג קיוו כי הערעור לבית־המישפט העליון יביא לזיכויו של קובו. אך בגלל האמון המלא שנתן בית־המישפט בדבריה של המתלוננת לא זיכה גם בית־המישפט העליון את קובו. אך הוא

אונס אליעזר („זקי") קובו המיליונר יפה־התואר אשר הורשע באונס סטודנטית שהכיר בעת שעצר לה טרמפ.

רשת אולמי „אמבר"
הציגה בתחרות

מלכת המים

את מיבחר הדגמים
של שמלות כלה
לשנות ה־80

בעיות ולבטים
בחיי המין
מ א ת
הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

שרותי חיטוי
א. יוסף
הדברה וחיטוי לכל סוגי
החרקים בבתים ומפעלים.
הדברת עשבים למפעלים
ופרטיים במחירים נוחים.
חיטוי לדירה: —,725 ל"י.
ללא ריח: —,325 ל"י.
אחריות לשנה.
מוסמכים ע"י משרד הבריאות
רישיון 186
טל': 03־271625, 03־614572
רח' ברזילי 13, תל־אביב.

חן טרמפ לחייל

ראה את הנסיבות באור אחר. הוא ראה את הרס עסקיו העצומים של קובו בגלל מאסרו, את סבל ילדיו הקטנים ואשתו, ועל כן, לפני כחודש ימים הפחית בית־המישפט העליון בעונשו של זרי, והעמידו על שנה וחצי מאסר בלבד. בעוד כארבעה חודשים עתיד קובו להשתחרר ולשוב לביתו. בינתיים הגישה מישפחתו בקשת חנינה לנשיא המדינה והם מקווים שייעתר לה.

כמו כן עקבה מישפחתו של קובו אחר המתלוננת ולדבריהם היא ממשיכה לנסוע בטרמפים. דבר מוזר ביותר עבור נערה שעברה חוויה קשה של אונס עם אדם שהכירה בטרמפ.

אדר:
האנס המנומס

„ה אנס המנומס" הטיל את חיתיתו על נשות תל־אביב במשך יותר משנה. פעם אחר פעם היתה נערה או אשה נאנסת ליד תחנת־הרכבת בתל־אביב, או במקום אחר, באותה שיטה ממש. על מצע של ענפים שהוכן מראש היו יריעות של ניילון, ועליהן השכיב האנס את קורבנו וביצע בו את זממו. אחרי האונס היה מציע מסטיק, ליווי הביתה ואף כסף לתחבורה.

16 נשים ונערות התלוננו על אונס כזה. והמישטרה חשבה כי היו רבות אחרות שלא העזו להתלונן ונשאו את חרפתן בשקט.

מעדויותיהן של הנשים עלתה דמותו של האנס כאדם אדיב ומנומס, בעל עמדה

אונס שלמה לב־עמי „האנס המנומס" הורשע לפי הודאתו בשמונה מיקרי אונס. הוא נענש ב־30 שנות מאסר.

חברתית וכלכלית גבוהה. איש תרבות ונימוסים היודע לנהל שיחה ולעניין את בת זוגו. אומנם את האונס ביצע באופן אלים ואפילו אכזרי לפעמים, ובאחד המיקרים היה קורבנו ילדה בת 13.

כאשר נלכד היתה ההפתעה גדולה לכולם. הגבר האלגנטי והאדיב התגלה כשלמה לב־עמי, אדם שלא סיים בית־ספר יסודי, בחור תימני פשוט ובור, שעבד בצביעת פחי־אשפה בעיריית נתניה.

רק ניתוח פסיכיאטרי של אופיו וחייו נתנו הצצה לנפשו המעונה. הסתבר כי אשתו של לב־עמי היא אשה משכילה ומצליחה בחברה. היא התקדמה במשך שנות נישואיהם מסמניריסטית למנהלת בית־ספר. בעלה נשאר רחוק מאד מאחריה. הדבר לא עבר עליו ללא תוצאות. כל תיסכוליו ורגשי־הנחיתות שלו הצטברו בתוכו להר־געש. כאשר לא יכול לשאתם יותר היה יוצא לרחוב ואונס נשים.

סניגורו המנוסה, אדם פרוסט, יעץ לו להודות בחלק מהאישומים, והתביעה ויתרה על השאר. כך לא שמע בית־המישפט את כל הפרטים המזעזעים שנגלו מעדותן של הנאנסות. למרות הכל, ועל אף עדותו של

(המשך בעמוד 70)

alba איטליה מביאה לך את נעל הספורט החדשה שלך

כשחיפשנו נעל ספורט אמיתית... מצאנו את הנעל שהולכת לכל מקום
למגרש הטניס, למשחק כדורסל או לריצה בערב,
לבית הספר, לדיסקוטק, לטיול ואפילו לעבודה...

נעל הסקוטש שהולכת אתך לכל מקום.

נעל ללא תחרות במחיר ובעיצוב
הנעל המצטיינת בחוזק וגמישות
הנעל שתהפוך חלק בלתי נפרד ממך
הנעל שלך מהמבט הראשון

alba® sport שוק והפצה: נעלי אמו

להשיג: המשביר לצרכן, שקם, ש.א.ל, כל-בו שלום וחנויות הספורט והנעליים המובחרות

סמרה
אמבטיות חרסינה
מוצרי חרסה ייבוא ושיווק
סמרה SAMRA

חרסינות אמבטיות
התצוגה המפוארת ביותר בארץ

* נרשמות הקהל 600 דגמים של קרמיקות וחרסינות מכל העולם.
* 25 ביתני אמבטיה מוצגים לדוגמא בבית המסחר סמרה.
יבוא אישי וכן ריבוי כל הדגמים של יתר היבואנים במחיר מומלץ לצרכן.
* 1500 מקומות חניה מקורה בדיזינגוף סנטר.

סמרה
המלך גורג 56
ת"א, מול דיזינגוף סנטר
טל. 298527, 285905

(אחד מ-25 הביתנים)

אני מודה,

...כן, אני מודה. אוכלים אותי מכל הצדדים.

אני מודה

כי על אף היותי "האיש הבודד בכנסת" הנני עמל ללא עורף מפלגתי, ללא קרנות ציבוריות, ללא תרומות סמויות.

אני מודה

כי כל מה שעשיתי מאז נבחרתי לכנסת, בעצמי עשיתי. לבדי נשאתי בעול, אך ורק בתמיכתם המוסרית של רבבות בוחרי ואוהדי.
נכון, על־אף הישגי עד כה אני יודע ומודה שאפשר לעשות יותר וצריך לעשות יותר,
ולכך אני שואף.

אני מודה

חרף היותי "האיש הבודד בכנסת" ולמרות כל אלה "המחכים לי בפינה", הצלחתי לעמול ולממש, בין היתר, את המשימות הבאות:

- איחוד בין מאות בני משפחות מברית המועצות וישראל.
- שירותים לסיוע בפתרון בעיות הדיור של מאות זוגות צעירים בעיקר משכונות המצוקה.
- מאבקי בכנסת להוצאת רק"ח אל מחוק לחוק.
- 112 פעולות פרלמנטריות בנושאי חברה וכלכלה.
- הקמת מרפאות שיניים רבות ברחבי הארץ, בהן מקבלים טיפול חינם משפחות ברוכות ילדים; עולים חדשים; סטודנטים; פנסיונרים ונתמכי סעד. עד היום קבלו טיפול חינם במרפאות שיניים אלה כ־10,000 נזקקים.
- הקמת קרן אנט פלאטו שרון לסיוע לנזקקים ולמתן מילגות לבני קרית־שמונה ועיירות־ פיתוח אחרות.
- תכנית לבניית 1000 יחידות דיור בערי הפיתוח.
- ייעוץ משפטי חינם לנזקקים ע"י צוות משפטנים.
- שיחרור טייס ישראלי מכלא מוזמביק ואסירים יהודים אחרים בחו"ל.

וזה לא הכל.

אני מודה

המלאכה מרובה והמשימות החברתיות והכלכליות בארץ מתעצמות מיום ליום. אדם בודד לא יוכל לשאת במעמסה ולהרים בעצמו את נטל העשייה על שכמו. לפיכך, החלטתי לצאת מבדידותי בכנסת ולפנות אליכם, ידידי ואוהדי ברחבי הארץ, בקריאה הבאה:
עתה, בעיצומו של משבר כלכלי וחברתי חמור הפוקד אותנו, הצטרפו אלי; תנו לי יד כדי שאוכל להגביר את פעילויותי בשטחי הכלכלה והשיכון. בואו נפעל יחדיו לצמצום הפערים החברתיים במדינה.
הצטרפו אל **"התנועה לפיתוח ושלום".**
תנועה זו תעשה כל מאמץ להמשיך ביתר שאת במסע בו התחלתי לצעוד לבדי, "כאיש הבודד בכנסת".
בעידודה של תנועה זו יוגברו המאמצים למען השגת היעדים בתחומי הכלכלה, החברה השיכון והבריאות.

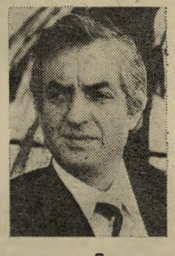
קריאתי נישאת אליכם מלב אל לב: הבה נעבוד יחדיו! הצטרפו אל **"התנועה לפיתוח ושלום".**

אני מודה לכם. **שנה טובה ומבורכת**

שמואל (סמי) פלאטו-שרון

הגידו:

הלו סאמי, אני איתך!

לכב' "תנועת פיתוח ושלום" ת.ד. 26002 תל־אביב 61260

אני הח"מ מבקש להצטרף ל "תנועת פיתוח ושלום"

שם פרטי ..... שם משפחה .....

כתובת פרטית ..... טלפון .....

תאריך לידה ..... מס' ת.ז. .....

☐ הייתי מבקש להפגש באופן אישי עם ח"כ פלאטו שרון

תאריך .....

חתימה .....

גזור ושלח

התנועה לפיתוח ושלום - בראשותו של ח"כ שמואל פלאטו-שרון

(המשך מעמוד 69)

הסיסיכיאטר ד"ר רודי מאיר, גזר עליו בית־המישפט עונש כבד. שלושים שנות מאסר — אולי העונש הכבד ביותר שהוטל על אנס במדינת ישראל.

לא הוגש, כמובן, ערעור על גזר־הדין. האשה הכריזה כי תחכה לבעלה באהבה. בית־המישפט הדגיש את טוב הטעם שבו ניהל הסניגור את ההגנה ואת עוגמת־הנפש שנמנעה מהמתלוננות עקב כך.

ניסן: הנביא מבית־אל

ב כותרות שמנות בעיתונים נפתחה חקירתם של הזוג היקס בבית־המישפט בתל־אביב. הם היו עדי התביעה הראשיים נגד אהרון והלן לוי. אומנם טרם הוגש כתב־אישום נגד הזוג הקשיש (הוא בן 73 והיא בת 67), אך הם הוחזקו במעצר תקופה ארוכה. שמם חזר והופיע בצהרון מסויים כ„נביא השקר מבית־אל". הם אף דומו לג'ים ג'ונס שגרם התאבדות המונית של תלמידיו בגויאנה.

זוג הזקנים נהגו לשכן בביתם שבאזור, מפעם לפעם זוגות מארצות־הברית. במרתף הבית נמצא אורגן חשמלי שעליו מנגנת

שקר אהרון לוי ואשתו הלן נעצרו ושמם הוכפש בשל עבירות בלתי־ברורות הקשורות בענייני מיסים והצהרות שווא בבית־דין רבני.

האשה. נמצאות שם תמונות ומוצגים שונים הקשורים ביהדות ובנצרות. כמו כן נמצאו בבית כמה מכשירי־חשמל, שני פריג'יד־רים, מקפיא עמוק ותנור אפייה מיקרו־וויב.

התביעה, שגבתה את עדותם של ביל ולונדה היקס, טענה כי חפצים אלה נרכשו ללא מיסים וללא מכס, לכאורה עבור ובשם הזוג היקס, שהיו בעלי זכויות כעולים חדשים, אך למעשה היו עבור מישפחת לוי. בכך עברו עבירות מכס.

כמו כן גונו בני הזוג בגלל דיעותיהם ואמונתם החריגה — תערובת מוזרה של יהדות ונצרות. הוגש בבית־המישפט כי השניים מאמינים גם בישו ועוזרים לשכנע בכך אחרים. נרמז על קשרים שיש להם בעולם ובעיקר בארצות־הברית, וניתן להם דימוי של מאפיה דתית מסוכנת.

העבירה האחרונה שבה נחשדו, היתה עדות שקר בפני בית־הדין הרבני, בכך שהצהירו הצהרת שווא כי ביל ולונדה הם יהודים. הזוג העיד בבית־המישפט כי הינם נוצרים ותמיד היו כאלה. וכי מישפחת לוי ידעו על כך. למרות זאת גרמו בעדותם זו לכך ששני הנוצרים נישאו בישראל ברבנות, קיבלו אזרחות ישראלית, והוכרו כיהודים לכל דבר.

אזרחות זו היא שעזרה להם לקבל זכויות של עולים חדשים, זכויות שאיפשרו להם לקנות את כל המוצרים ללא מכס ומיסים.

גבית העדות נמשכה ימים אחדים, לאור־רם המלא של הזרקורים.

מאז עברה יותר ממחצית השנה, התיק לא נפתח שוב. כתב־אישום לא הוגש, וכל פעולה אחרת בתיק לא נעשתה. שני הזקנים שסבלו מן הפירסום המשמיץ בעיתונות הסתגרו בביתם. חוגים דתיים הפיצו נגדם מודעות וקראו להפסיק את עבודת המיסיונרים לוי המטילה הרס וארס בקהילה.

אייר: המדינה נגד שוילי

ה עיתונות קראה למישפטים מישפטי־הגרוזינים. טפח אחר טפח נתגלו גניבות־ענק בנמל־התעופה בן־גורין. גניבות משקי־דואר ומחבילות־דואר. יהלומים, חפצי־ערך, בובות וממתקים בכמויות אדירות נגנבו מתוך שקי־דואר שהובלו במטוסיה.

קלרה רג'יניאנו, פרקליטת מחוז המרכז, נטשה את כל התיקים האחרים שלה והתרכזה בחומר ההוכחות שזרם אליה. נפתחו עשרות תיקים נגד מאות נאשמים. רובם ככולם היו בני העדה הגרוזינית.

מישפטים אלה מבוססים על עדי־מדינה. במיקרים אחדים הסכימו עדי־המדינה והעידו נגד חבריהם לעבירה, וכך נסתיימו כמה תיקים בהרשעות. תיקים אחרים הסתיימו בזיכוי אחרי שעדי־המדינה סירבו להעיד נגד אנשים מסויימים.

המישפטים עדיין נמשכים ומעסיקים את בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. מאות בני מישפחה צובאים על האולמות המלאים. צורות המכילים צורכי־מזון מוגבלים על־ידי השוטרים לעצירים ממישפחותם.

גניבות בזו אחר זו נתגלו פרשות גניבות שונות מן שקי דואר בנמל־התעופה בן־גורין.

סיוון: רצח רומנטי

ה סתיים מישפטם של הנאשמים ברצח מאיר אזולאי. גופתו דקורת הסכינים, נקובת הכדורים והשרופה עד אפר נמצאה בתוך מכונית הפולקסוואגן שלו, שבה נשרף. היה זה רצח אכזרי באופן מיוחד.

הנאשמים היו שלושה בדואים צעירים: צבאח חסון אבו עמרה (עודה), כליל איברהים אבו־עמאר, ומוחסאן אבו־עמרה. השלושה, יחד עם ערבי אחר שנמלט לירדן הם שביצעו את הרצח המתועב. ישראל גרון, בעל משחטה ליד רחובות, נאשם בתחילה בכך שהוא אשר תיכנן את הרצח ושילם עבורו סך של 15.000 לירות לבדואים.

הרקע לרצח, לדברי התביעה, היה סחיטות שסחט אזולאי. הסחיטות היו על רקע עסקות־סמים. אזולאי סחט גם את עודה, הפועל הראשי במשחטה של גרון. אזולאי ידע על יחסיו של עודה עם אשת־מעבידו היפה, ואיים כי יגלה זאת לבעל.

כך חברו הבעל והמאהב יחדיו להרוג את הסחטן. לבקשתו של עורך־הדין נתן

(המשך בעמוד 72)

השבוע בפיס!

שני מיליון

בוא עוד היום אל הפינה שלך,

שני מיליון ל"י
פרס ראשון
כשלוש מאות אלף
זכיות העולות בגורל!
כשנים עשר מיליון ל"י
סך כל הזכיות!
עשרים וחמש ל"י
מינימום הזכיה בזוטא.

עידו

יש לך חבר שאבין ענין??

תני לו הערב
את הספר המשגע
מילים זרוקות
כתובות קיר עסיסיות
כמו שהחברה כותבים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

גענונט
גיוס תל-אביבי מדליק
דיזנגוף 247 טלפון 450838

(המשך מעמוד 71)

קנת, הופרד מישפטו של גרון ממישפטם של הבדואים. אשתו, אינה יכולה להעיד נגדו, והיא היתה עדת־תביעה נגד הבדואים. על דוכן העדים עמדה האשה הנמוכה בעלת השיער הבלונדי האסוף, ובקור־רוח ובמבט איתן סיפרה על יחסיה עם עודה ועל פרטי המיקרה. שלושת הבדואים הורשעו ברצח ונידונו למאסר־עולם.

כאשר הגיע מועד מישפטו של גרון התברר שעודה וחבריו הגישו ערעור על הרשעתם. כל זמן שערעורם תלוי ועומד היה ברור לכל כי לא יעידו נגד גרון. סניגורו של גרון ניצל מצב מיוחד זה לטובתו. הוא הגיע את התביעה להסתפק באישום של שותף לרצח לאחר מעשה, עבירה שעונשה קטן בהרבה. ואומנם גרון נידון לשנה וחצי מאסר בלבד.

ערעורם של הבדואים עדיין לא התקיים. ישראל גרון סיים לפני ארבעה חודשים

רצח שושנה גרון, עדת־התביעה ב־מישפט, היתה הפאם־פטאל ש־בגלגלה נרצח מאיר אזולאי בצורה אכזרית.

את ריצוי עונשו, אחרי ניכוי השליש. הוא חזר אל אשתו וילדיו. בראיון עם כתבת „העולם הזה", אחרי המישפט, הכחישה שושנה גרון כי היו לה יחסי־מין עם עודה. „היו רק יחסי ידידות," אמרה.

תמוז:
מישפט דיבה

ב יתן פסק־דין חלקי באחד המישפטים שעוררו את העניין הרב ביותר במדינה. אחרי שמיעת מאות עדים ורשימת־פרוטוקול ארוכה ללא תקדים, החליטה השופטת שולמית ולנשטיין שאומנם הוציא עיתון הארץ דיבה על בצלאל מזרחי בשורת כתבות של הכתב אבי ולנטין. שם נזכר מזרחי כאיש־הכספים של אירגון הפשע בישראל, והממנן את מיבצעיו בעיקר בתחום הסמים והיהלומים הגנובים.

עדים רבים, שחלקם נשארו חסויים, סיפרו על פרשיות שונות ומשונות. למרות הכל, קבעה השופטת, שהארץ לא הצליח להוכיח את נכונות האשמותיו.

המישפט עדיין לא נסתיים. עדיין לא דנו בגובה הפיצויים המגיעים לתובע לפי חוק לשון־הרע. ועוד לא קבעו את גודל נזקיו. גם לאחר מכן יהיה כנראה המישפט נושא לערעור לפני בית־המישפט העליון. אך גם חלקו זה הטיל אורות וצללים על עשרות עדים ואנשי ציבור שנזכרו בו, מי לטובה ומי לרעה.

האם טיהר פסק־הדין את מזרחי או לא? שאלה זו הפכה נושא הוויכוח העיקרי בכל הסאלונים בתל־אביב, ועל דפי ה־עיתונות.

תוצאה ראשונה של מישפט בצלאל מזרחי היתה ערעור, שהוגש לבית־המישפט העליון על פסק־הדין החלקי. עורך־הדין של הארץ, ערער לפני בית־המישפט העל־יון על החלטתה של הגברת ולנשטיין. הוא עשה זאת מבלי לבקש רשות־ערעור. רם כספי, עורך־הדין של מזרחי ביקש את

יותר מבריק ממה שמבריק יכול להבריק!
"סנו-נירוסטה"

לניקוי יסודי והברקת כלי נירוסטה, נחושת וכל מתכת אחרת.

סנו-לעזרתך תמיד!

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תוגעי עץ, חרקי ספרים וכנדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
איתן עמיחי-הדברת מזיקים בע"מ
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

"קאפרי" –
רעננות, רכות, שובבות ואוירה צעירה.
"קאפרי" –
הנאה אמיתית ותחושות נפלאות.
"קאפרי" –
סבון הנעורים של "עץ הזית" מכיל שמן קוקוס מעולה
לריכוך העור, עידונו וטיפוח יופיו
ומרכיבים טבעיים לשמירת בריאותו.

"קאפרי" –
סבון "חוצלארץ" מעולה
מתוצרת עץ הזית

"קאפרי" – הנאה אמיתית.

מרכז "אדם"
אפטרולוגיה!
רפואה טבעית!
קמע ומזל!
ב', ג', ד', ה', מ' 9.00—19.00
טל. 03-337082
רח' הנגב 4, ת"א
(אפשרות לביקורי בית)

קול השלום –
הקול שלך!

דיבה

טען בצלאל מזרחי נגד **הארץ**. השופטת ולנשטיין החליטה כי **הארץ** לא הוכיח את האשמותיו, הרשיעה את העיתון בהוצאת־דיבה.

מחיקת הערעור על הסף, מתוך טענה כי אין זה עדיין פסק־דין, אלא החלטת־ביניים בלבד. החלטה כזו אינה ניתנת לערעור אוטומטי, אלא דורשת מתן רשות.

תוצאה שניה, עקיפה ביותר, היתה פסק־הדין של נאשמי רמאדה. יחזקאל אסלן ופנחס גולדשטיין שניים מהנאשמים ב־„רמאדה", נזכרו במפורש בצלאל מזרחי. אירית ניסנוביץ קשורה למיקרה שבו הועפו שטרות רבים של מרקים גרמנים מדירתו של גולדשטיין. גם מיקרה זה נזכר במישפט מזרחי.

נאשמי „רמאדה" נאשמו בהחזקת קוקאין בכמויות זעירות. היה זה בעת פשיטה שערכה המישטרה על חדרו של אסלן במלון „רמאדה" בתל־אביב. בחדר הוצבו מיקרופונים שעות רבות, אך כמות הסם שנמצאה היתה אפסית.

פסק־הדין בעניינם ניתן בערך שבוע אחרי פסק־הדין החלקי בעניין בצלאל מזרחי. העונש שקיבלו אסלן וגולדשטיין היה שלוש שנות מאסר, אירית ניסנוביץ ועמוס ברזילי נידונו לשנת מאסר על תנאי, וקנס כספי כל אחד. תוצאה שלישית היא שהיועץ המישפטי לממשלה הורה למישטרה לפתוח בחקירה נגד מזרחי בפרשת הלבן.

הברחה

זהב נתגלתה לטענת המישטרה אצל הקברניט עקיבא פרסמן ו־ידידתו מיכל אדר, ונגדם הוגש כתב־אישום.

אב:
זהב במרומים

ב אישון ליל נעצרו הקברניט עקיבא פרסמן וידידתו הדוגמנית־דיילת, מיכל אדר. המישטרה ייחסה לקברניט הברחת מטילי זהב משווייץ לישראל בכמויות המגיעות לעשרות קילוגרמים. עימם נעצרו שני אברכים מירושלים, שקנו את המטילים המוברחים. גם אשתו של פרסמן, דליה, נעצרה בחשד של שותפות להברחות.

נגד פרסמן, אדר, והאברכים, הוגש כתב־אישום על־ידי פרקליטות מחוז המרכז. פרסמן נמצא במעצר, ורק לאחר מאבק קשה הסכים בית־המישפט העליון לשחררו בערבות של מיליון לירות. גם שאר הנאשמים בפרשה שוחררו בערבויות כספיות.

מייד אחרי שיחרורו מהמעצר, אחרי מאבק שהגיע עד לבית־המישפט העליון, נעצר פרסמן שנית, והובא לבית־המישפט לשם מעצרו. האשמה הפעם היתה מירמה שרימה כביכול הקברניט את חברת „אל־על", כאשר טען בפניה שהוא משרת במילואים בעת שעסק בעבודות פרטיות, וקיבל במירמה את משכורתו מחברת־התעופה. בנימין זיגל בעצמו הופיע לחקירה והסכים כי בית־המישפט ישחרר את פרסמן רק בערובה של חמישה מיליון לירות. השופט נתן עמית לא הסכים לכך. הוא גינה את הניסיון להכניס בדלת האחורית מה שבית־המישפט העליון לא הסכים להעביר בדלת הקדמית. עמית שיחרר את הקברניט בערבות של 20 אלף לירות. בערר לבית־המישפט המחוזי הצליח זיגל להגדיל את סכום הערבות ל־120 אלף לירות.

אלול:
שוחד בחירות

א חרי מאבק נואש בכנסת הוסרה חסינותו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון. כתב־אישום בעבירות של שוחד בחירות הוגש מייד לבית־המישפט השלום בירושלים. ח"כ ושניים מעוזריו במערכת הבחירות — ז'אק בן־אודיס, ויעקב חלפון — נאשמים בפרטים רבים של שיחוד

שוחד

קניית קולותיהם של בוחרים, ועבירות שונות על חוק־הבחירות נטענו נגד ח"כ פלאטו שרון, שחסינותו הוסרה, ונגד שני עוזריו.

בוחרים, קניית קולות ושאר עבירות על חוק־הבחירות.

תהיה זו הפעם הראשונה שעבירות אלה יידונו בבית־המישפט בישראל.

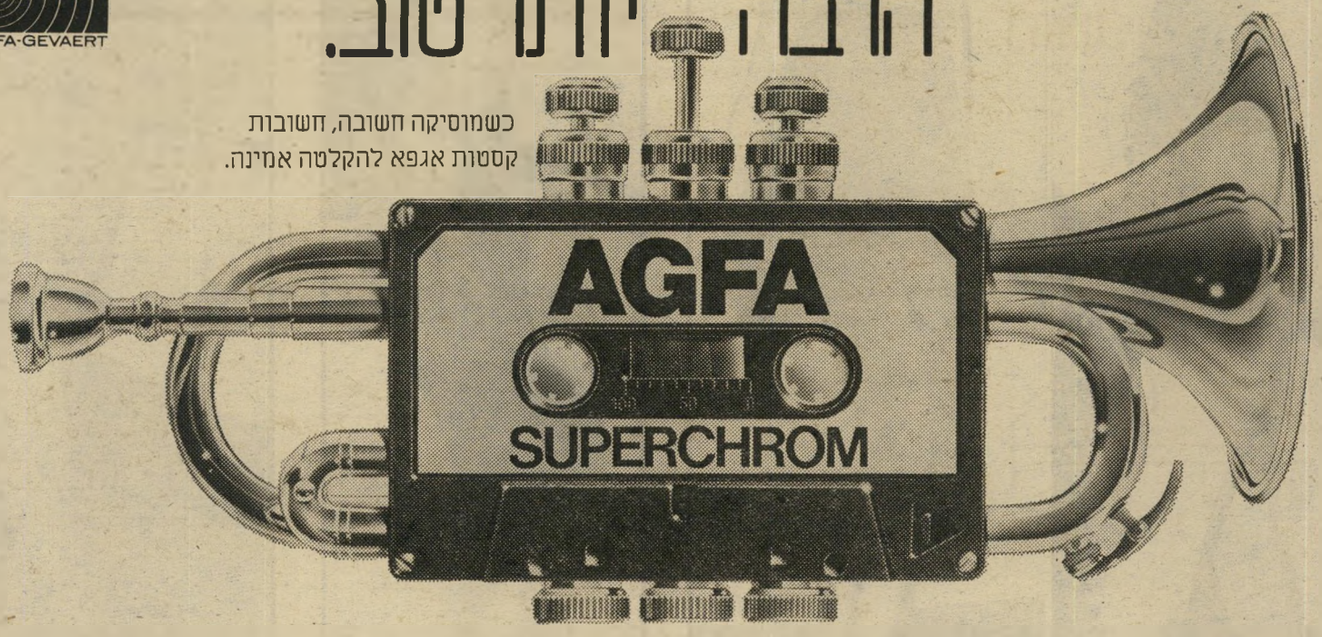
בגלל חשיבותו הציבורית של העניין, ובגלל החידוש המישפטי שבתביעה מסוג זה, ביקש פרקליט מחוז־ירושלים, מיכאל קירש, כי המישפט יישמע בפני שלושה שופטים, ולא בפני שופט אחד כנהוג בבית־מישפט השלום. הסניגורים לא התנגדו, ובית־המישפט החליט על הרכב של שלושה. זאת למרות שחבר־כנסת אחר, שמואל רכטמן, נידון והורשע לפני דן יחיד, השופט חיים שטיינברג, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

אילנה איזן

על קסטות אגפא זה מתנגן הרבה יותר טוב.

AGFA-GEVAERT

כשמוסיקה חשובה, חשובות קסטות אגפא להקלטה אמינה.

אגפא
פרו־קולור
להקלטה
מושלמת.

אגפא סופר
פרו דינאמיק
לניצול מירבי
של איכות
הצליל.

אגפא
סטריאו כרום
למערכות
משוכללות.

אגפא
קאראט
להקלטה
מקצועית.

פרסום: א. גלבלום

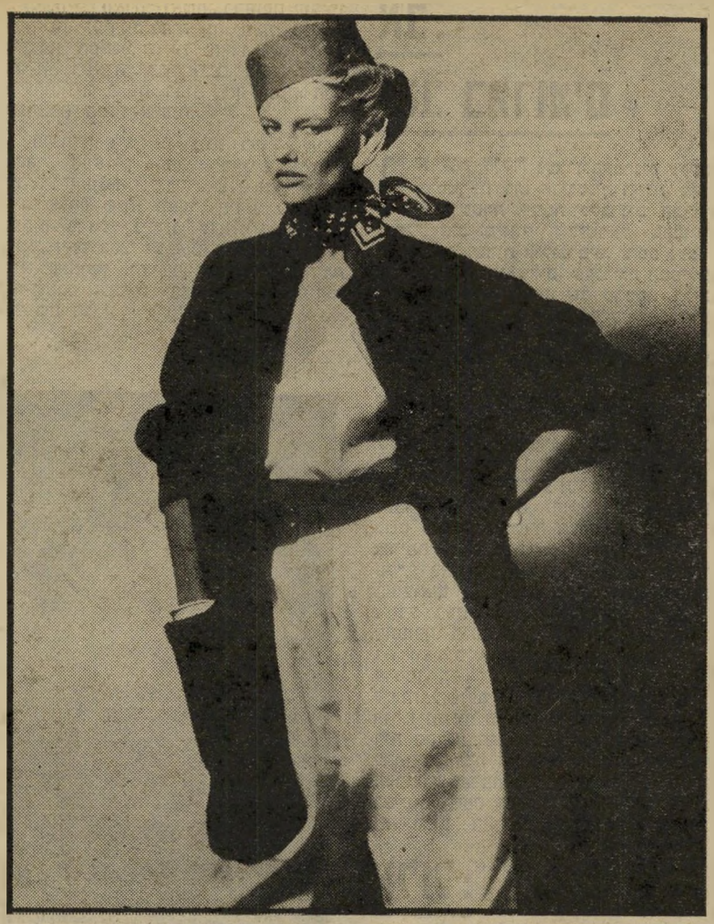
על המסלול

אפור בעיניים

זה שהמציא את הצבע האפור בוודאי לא תאר לעצמו שביום בהיר אחד צבע זה עוד יהיה פופולרי, ולאו דווקא לשליה. נכון שהיו מספר חדירות של צבע זה לאופנה. כינו אותו אלגנטי אבל זה לא עזר. קצת היה באופנה ושוב נעלם.

חגיפת 2 חלקים אפורה
הבד מפלנל רך

סוודר גדול בשני מיספרים על לבוש קייצי
מוכנה ללילות הסתיו הקרים

עתה החליטו כנראה מתכנני האופנה שהגיעה שוב השעה להפוך את הצבע הזה לאופנתי. אז גבירותי הנכבדות, הכורח יהיה לכן הרבה אפור בעיניים. זה יתחיל בלבוש בוקר של מכנסיים וחולצות, עד לחליפות, אוברולים ושמלות ערב. האפור הזה הוא לא סתם אפור, הוא אפור־שובב. לא תאמינו, אבל יש קשת רחבה של צבעי אפור: אפור פנינה, אפור כסף, אפור עשן, אפור מאובק, אפור ענני, אפור כחול, אפור פילי (כצבע הפיל) ואפור עכברי. האפור בא בכל מיני סוגים של בד כסאטן, פלאנל, אנגורה ג'רסי, גברדין, עור, סריגת בוקלה, קטיפה, פרפלין, קורדרוי, פי־וי־סי, משי, טאפטה, ועוד ארוכה הרשימה.

הגוון האפור יאפיין את המראה האריסטוקרטי. הנשים בעלות העיניים בצבע כחול אפור תהיינה ממש מושלמות בגוון שיכבוש את האופנה בעונה הקרובה.

חם קר

חם קר

את מוזמנת למסיבת־גן. הימים חמים אבל הערבים, לעומת זאת, קרירים, מה ללבוש? לא מוותרים על מרכיבי הלבוש השונים, ששימשו אותך בקייץ, כמו מכנסיים, או אוברול לבן ואפילו חצאית צרה. אבל שילפי את הסוודר הארוך, שגדול עליך בשני מיספרים, או סודר ששייך לגבר שלך, ובשעת ערב, כשכולם יבקשו מן המארחת איזה סוודר או משהו דומה שעושה חם, כי „פשוט לא חשבנו שיהיה כל כך קריר אצלכם", את תהיי מושלמת ואלגנטית וגם מקורית בלבוש הקייצי, כשמעליו מונח הסוודר המבורך. אם תוכלי להקיף את צווארך בצעיף או בחרוזים גדולים בצבע המשתלב בצבע הבגד, תהיי מותק מותק. בילוי נעים וחמים.

ז'קט קצר וצווארון נרו
אפור עכבר

בדים שונים בציבעי האפור
מהבוקר עד הלילה

POLAROID SONAR

'POLAROID' is a registered trademark of polaroid corporation,cambridge mass,u.s.a 1979 Polaroid Corporation

מצלמה על־קולית - לפיתוח בין־רגע.

פולארויד צועדת עוד צעד אחד קדימה
ומציגה את פולארויד סונאר - המצלמה עם
כיוון מרחק אוטומטי.
כל שעליך לעשות הוא ללחוץ על הדק־
המצלמה. תוך אלפית שניה נשלח גל על־קולי
מהמצלמה אל נושא הצילום וחוזר ממנו, אל
המצלמה. בדרך זאת, העדשה מתמקדת
אוטומטית למרחק המדויק.
התמונה תתפתח לנגד עיניך בתוך דקות אחדות:
נקיה, חדה, עם מיקוד מושלם.
שיטת המיקוד פועלת גם באפלה גמורה.

סוכנים בלעדיים:
ז'. אקרן בע"מ, נחמני 39 תל־אביב
טלפונים: 625632; 611368.

פולארויד סונאר -
הגל העל־קולי בצילום.

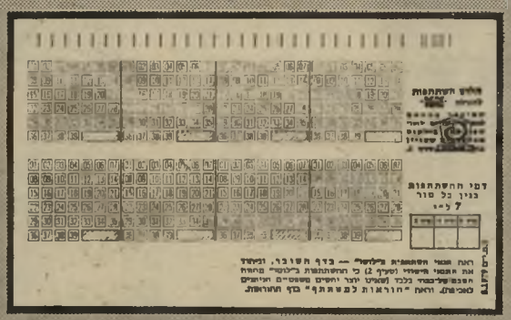
Polaroid
SonarAutoFocus
Instant Cameras

אדי מור

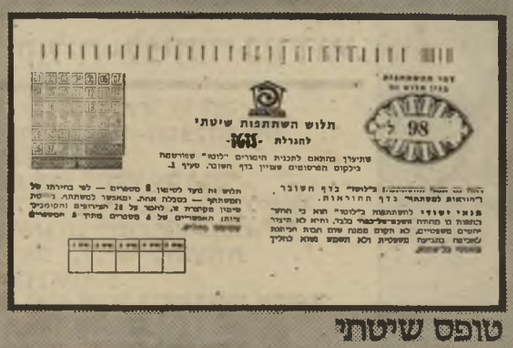
יבואנים בלעדיים לישראל:
ליאון דגון
צרכי צילום בע"מ

7 אפשרויות לזריחת מיליונים

בתכנית החדשה של הלוטו
יותר מיליונים, יותר זכיות.
לרשותך-שבעה טפסים שונים,
ומבחר אפשרויות.
עכשיו-גם אתה יכול להיות
מולטי-מיליונר.

טופס רגיל

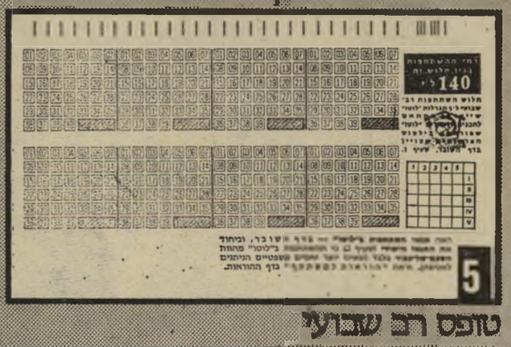
טופס שיטתי

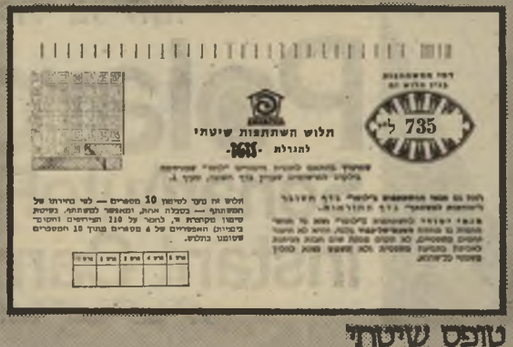
טופס שיטתי חלקי

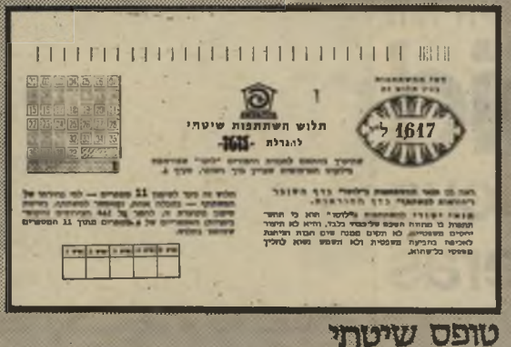
טופס שיטתי

טופס רב שבועי

טופס שיטתי

טופס שיטתי

לוטו יותר מיליונרים, יותר זכיות מפעל הפיס

נמר של עיר

מרידת הספרות העברית בקדושת יום כיפור ✶

מילחמת סופרי ההשכלה בבני־חושך ✶ יום הכיפור האבוד של מ"ז

פייארברג, דויד פרישמן, מ"י ברדיצ'בסקי, י"ח ברנר ו...דן בן־אמוץ

מלחמת תרבויות

השכלה נגד רבנות

התנועה הספרותית־תרבותית היהודית המכונה ספרות ההשכלה, היא התנועה הספרותית הראשונה והיחידה עלי אדמות, שהביאה להקמתה של תנועה מדינית, ש־יצרה, בסופו של דבר, מדינה. סופרי ספרות ההשכלה היו המסד, המעורר ו־המקדם לייסודה של הציונות, שהקימה, מאוחר יותר, את מדינת־ישראל.

בשנת 1862 החל **ח.נ. סלונימסקי** ל־פרסם את עיתונו הצפירה, ושש שנים מאוחר יותר החל הסופר **פרץ סמולנ־סקין** לפרסם את ירחונו השחר, שהמוטו שלו היה: „אז יבקע כשחר אורך ו־ארוכתך מהרה תצמח..." הרעיון התרבותי המרכזי היה להוליך את העם ההולך ב־חושך הגולה ובאפלת הרבנות, ולהראותו אור גדול. כבר במבטי הפתיחה של סופרי ההשכלה היה ברור, כי מאבקם מכוון נגד מטרה אחת ויחידה: אלף שנות רבנות, שהביאו את היהדות וערכיה לכדי הסתאבות מוחלטת. הסופר **ר"א ברודס** פירסם באותה עת סיפור תחת הכותרת אורות מאופל, שבו הוא מתאר מעט מ־עולמם הקודר של משכילים בודדים ה־חיים בעיירה הנתונה לאפלת החסידות.

הסופרים **אברהם מאפו**, פרץ סמולנ־סקין והמשורר **י"ל** (יהודה לייב גורדון) היו נושאי אבוקת המאבק לחירות ה־מחשבה התרבותית היהודית. במאמרו ה־נודע שירתנו הצעירה כותב **חיים נחמן ביאליק**: „האור — זו ההשכלה, כלומר, הדקדוק, לשון המדינה, הכנר הקצר וכו', והחושך — זו, כמובן מאליו, הירמלקא, איסור קטניות בפסח..."

המאבק בין המשכילים לרבנים לא היה רק מאבק של מינהגים, אלא מאבק בין צנזורה לבין חופש הדעת וחופש האמונה. אין פלא בדבר, שהסופר **מיכה יוסף ברדיצ'בסקי** גורש מבית מותנו ונאלץ לתת גט לאשתו, לאחר שנתפס בקריאה בסתר של הספר שינאת עולם לעם־עולם מאת **נחום סוקולוב**, מאבותיה הראשונים של הציונות המדינית. את חשבונו הנוקב עם אותה רבנות המשיך ברדיצ'בסקי ב־מילחמת חורמה, שאותה ניהל נגד הרבנות וגבאיה, עד ליום מותו ב־1921.

ספרות ההשכלה היתה בימי צעירותם של מתווי הדרך הראשיים של ספרותנו וראשיה, כברדיצ'בסקי וביאליק, לפרי־אסור, פרי עץ־הדעת, שברבות השנים, מאז ועד היום, שובש טעמו וקטנה חשי־בותו. אין פלא בדבר, שקברניטי מערכת החינוך והתרבות היום עושים כל שב־יכולתם להבאיש פרי זה בעיני התלמי־דים. ולראייה: כמה פרקים מפוארים של אותה ספרות, שבכוחם להעיד על עוצמת מאבקה של הספרות העברית החדשה ב־רבנות ובשלוחיה.

כוהן בבית־הקברות

אחרי שירתו של י"ל, המציגה את הרבנות במערומיה, בשירים כמו על קוצו של יוד, החלה הספרות העברית המתחדשת לנקוט בקו יצירתי ברור, של מאבק נגד דיכויו של הפרט במיסגרות הדתיות. סופר נודע באותם ימים **כדויד פרישמן** פירסם סידרת סיפורים תחת הכותרות המתגרות: ביום הכיפורים, יזכור, שלושה שאכלו, איש ומיקצתו, כהן בבית־הקברות, ועוד סיפורים מגמתיים, שעצם ההתרסה מצוייה כבר בכותרותיהם.

פרישמן העלה גלריה של דמויות ש־פרצו בעוצמה את מיסגרות השמרנות של היהדות — או שנשתמדו, או שקיללו את האל וביכרו על פניו את הסיטרא־אחרא. גיבוריו וגיבורותיו של פרישמן העדיפו את אהבתם על פני דתם, את המוסיקה האירופית על פני מנגינות המסורת של בית־הכנסת ובית־המדרש, תוך שהם מצי־גים את עולם הדת והמסורת כעולם מזדקן ההולך וכלה. בסיפור שבו מתמודד פריש־מן עם צום יום הכיפורים הוא כותב: „לא במתים אדבר הפעם, כי אם בנפש חיה, אשר בעודה בחיים נעשתה לה אז־כרה ואשר כמו מת חשבוה... והדברים האלה, אשר אנוכי בא לכתוב לפניכם על הנליון, מלאים יגון ותמרורים רבים ובעלותם על לבי העלו נטפי דמעות..." פרישמן אינו מסתפק בחשבון נפש נוקב, אלא מתאר בשלושה שאכלו לזלילה של יום הכיפורים בנוסח הזלילה הגדולה.

במקביל לפרישמן הרי ש"מ **פייאר־ברג** מוליך את גיבורו בנובלה לאן ל־מרידה בדת ובמסורת. מעשה כיבוי הנר שלו ביום־הכיפורים הוא ביטוי מודגש ו־מכוון של כפירה דתית. כפירתו של נחמן, גיבור לאן, אף מזכירה, אם לצטט את פרופ' **גרשון שקד**, את וידויו המפור־סמים של אוגוסטינוס הקדוש הנוצרי. נחמן של פייארברג סותר את כל הקדוש שה־יהדות הרבנית בת אלף השנים שומרת ומגינה עליו, והוא מכבה את הנר ביום־הכיפורים בהכרה מלאה, שהיא אקט של התרסה ומרידה באותה יהדות.

„כי קם בלי אלוהים..."

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, תלמיד חכם, בוגר ישיבה מזהיר, מרד בריש גלי ובראש חוצות בכל הקדוש ליהדות ולאות העברית, כפי שהיתה קיימת עד ליום שבו החל הוא לפרסם את סיפוריו. ברדיצ'בסקי הינו דמות של סופר ומורד, דמות של אישיות תרבותית בקנה־מידה ביגלאומי, שאין ספק כי את אותותיו הוא עשוי להותיר בתרבותנו ובתרבות העמים עוד במשך דורות רבים; בעיקר המרידה שביציר־תו.

כבר בסיפורו אויבי כותב ברדיצ'בסקי את מוטו המרידה שלו ביום־הכיפורים, בנוסח המובא כאן: „ליל כיפורים! ליל פחד ואימת הדין לכל עדת בני־ישראל בגולה ובארץ. עברו ימי זכרון בשופר, עברו ימי התשובה שבחול ואמירת תפילות ותחנונים רבים וצקון־לחש; עבר יום שאחרי עמל הנביאים והחכמים, לעקור יוצא מפיו ועיניו בולטות. נשך אותו כלב לפני שלושת ימים, וכלב שוטה היה. ותהי מהומה ופחד בבית־האל וייראו לגשת אליו. התאזרו עוז שני קצבים, ויסירו טליותיהם מעליהם וישליכון על פניו, כך־די שלא ישך אחריהם, וישאהו מחוץ לבית, לבית אמו..."

ולא פלא הוא, שברדיצ'בסקי מסיים את סיפורו במילים המחרידות, המנתקות אותו לחלוטין מדתו. „וגם בהרחיקי נדוד אחרי ימים מעמי וממולדתי, ואיפרד מ־מסגרות עולמי זה בחזקה, ליוונני גם ליווני הניגודים הרבים האלה, צלם עמי בכל אשר אלך, ולא אדע מנוח. — — —"

לעתים מוצגים יהודים עבדקנים ושומרי־מצוות בסיפורי ברדיצ'בסקי בתיאורים שליליים, כמו: „היא שונאת את כל השדראות הנמוכות והפאות הארוכות, את זקניהם הבלתי־מסורקים המכגדים הארוכים והבלתי־נקיים, היא מרגשת שאינה שוייכת להם כלל וגם אינה רוצה להיות שוייכת להם..." גיבור אחר של ברדיצ'בסקי, נתן־אריה, מגיע למצב, שבו הוא מציע ושורף את בית־הכנסת: „ואם לא יעשה את זממו עתה יהיה כגבר אין־איל. בודיים רועדות לקח את תיכת עצי־הנפרית, אשר שם בצלחתו, ומשפשף איזה מהם מתיכה, ו־יעלו להב, והוא שם אותם על קצה הגג של הבנין והלז בוער מעט, בראשונה בלי חפץ, ואחרי־כן במהירות יותר גדו־לה..."

זו מילחמת הארמה בין סופר משכיל לבין הדת, בין ספרות ההשכלה לבין ה־רבנות המחמירה, המעכבת את קידומו ודרכו של העם. ברדיצ'בסקי כמו ממשיך במאות סיפוריו ומאמריו את אימרתו של נחמן מלאן של פאריברג, וכותב: „וב־קומו מעל משכבו בבוקר ידע, כי קם בלי אלוהים..."

תפילת יום־הכיפורים בעת המילחמה בין גרמניה לפרוסיה (1870)
הדפסה על מיטפחת פישתן

משתה ביום הכיפורים

סופר מרכזי ביותר ובולט בספרות ה־עברית החדשה, שחלק ניכר מיצירותיו נכתב כבר בארץ־ישראל, הוא **יוסף חיים ברנר**. עולמו, בניגוד לעולמם של קודמיו, היה עולם ללא אלוהים, עולם של אובדן כל מגע עם ההשגחה העליונה, עולם של אדם, של סופר גאון, שלא היה נכון לקבל את התשובות הדתיות. הוא הגדיר את הכמיהה של בני־האדם לאל כך: „באים אנשים, המתאמרים לנאו־רים, ואינם מתביישים להשליך לתוך הלוע הנורא הפתוח פתותי דברים לא מעלים ולא מורידים, דברים שבשום אופן לא יוכלו כלום, לא יחממו כלום ולא ינלו כלום, על־דבר איזו פיקציה — פיקציה בכל המובנים — שהם מחפשים אחריה ומתגעגעים אליה ומוצאים אותה, על־דבר איזו פיקציה דמתקריא אלוהות..."

ברנר מרחיק לכת, מתעלם מקדושת התנ"ך, ומשמיע אמירה, שעוררה בשעתו סערה תרבותית מהממת. הוא טוען: „כשאני לעצמי אין כשכילי גם לכרית הישנה אותו הערב, כשהכל ציעקים עליו בתור כתבי קודש, ספר הספרים, ה־ספר הנצחי וכו' וכו'. מן ההיפנוז של עשרים וארבעת ספרי הביכלייה נשתח־ררתי זה כבר, כבר... הרבה ספרי חול מן הדורות האחרונים יותר קרובים אלי, יותר גדולים בעיני ויותר עמוקים. אך אותה החשיכות שאני מכיר ומוצא כ־תנ"ך, בתור שרידי זכרונות מימים רחו־קים וכתור התגלמות רוח עמנו ורוח ה־שורש האלילות מקרב לב העם ולטעת בו, מלבד מירוק החמא על־ידי קורבן ו־זבח, רגשי קירבה אחרים לאלוהים — קם עוד בכוקר השכם בן־אדם מישראל ולקח את התרנגול הלבן או השחור, וסבב אותו על ראשו ועל ראש כל אחד מאנשי כיתו שלוש פעמים וקרא: זה התרנגול ילך למיתה ואני אלך לחיים. זה חליפתי! חרדת הלכמות במקדשי־האל, עומדים ה־אנשים בערב איש על־יד רעהו בטלית־תיהם ובתכריכיהם בעינים משפלות, שו־רות שורות דולקים הנרות הארוכים ו־שלהכתם כמצבות האדם בחצר־מות. עקת נפש מאין כמוה...

...ונשמע פתאום בעומק הבית הדיין קול כקול כלב נוהם. ויבהלו בני־העם ויצא לבם; נדמה כאילו כא השטן בי־ניהם לקטרג, ויפנו כה וכה ויראו את אליפלט עומד על־יד עמוד הבימה וצירו

(המשך מעמוד 77)

אנושי שבנו במשך של הרבה דורות ו־תקופות — חשיבות זו אני מוציא ומכיר גם בספרי הברית החדשה. גם הברית החדשה — ספרנו הוא, עצם מעצמנו ו־כשר מבשרנו."

ברנר לא הפנה את חיצי זעמו כלפי העבר בלבד, אלא בעיקר כלפי חיי הדת היהודית בהווה של ראשית המאה ה־עשרים. בהערכת עצמנו בשלושת הכרכים טען בין השאר: „אנו רואים שאצל היהודים אין רליגיוזיות ואי־רליגיוזיות, כלומר, יחס ואי־יחס לעולמות אחרים. אצל היהודים הכל רליגיה מחוסרת־יחס. היהודים אינם עם רליגיוזי, כי אם אנ־שים המחזיקים בדת, רבים מתוך צביעות ושפלות־נפש, כדי שהדת תחזיק אותם."

במעבר לגבולין, אותו הגדיר ברנר כ־שברי מחזות בארבע מערכות, הוא מפליג בנושא ערב יום־הכיפורים אל מעבר לכל מה שתיארה הספרות העברית לפניו. גי־בוריו של ברנר במחזה זה מתריסים כנגד

יוסף חיים ברנר
„פיקציה דמתקריא אלוהות"

כל קדשי וערכי הדת היהודית. הם עור־כים בק"ק לונדון מישתה של כיפורים, כאשר ר' שניאור־יחיאל שואל: „ולא שמע מר דבר על המישתה שלהם ביום־הכיפורים הבא עלינו?! איזו מדעות גדולות מודבקות כראש הומיות על אדוי־תיו — ומר לא ידע. כלום שייך לומר. אני טוען כפירוש: אפור ואפור לשתוק על חילול־שם־שמים־כפרהסיא כהאי גונא. (חושמו מתאדם מאד) צריך יהיה להרגם, להשמידם, לאסוף כל היהודים לשבור כל חלונותיהם..."

את מעבר לגבולין חיבר ברנר בלונדון ב־1906, ובמיכתב שאותו שלח ל־גרשום שופמן הוא מציין: „דבר נדול בכמות, ואולי גם באיכות, מתרקם בלב, והוא, אם אכתבו, יהיה שחור מסמאל בעצמו..." את ימי חיבור מעבר לגבולין מתאר אשר בוילין ברשימתו י.ח. ברנר בלונדון (התקופה ר"ד—ט"ו): „...והנה סיפר לי המרפים נורדוניצקי, שברנר השליך מ־חדרו, בטרם התחיל לכתוב, את כל ה־נמצא בתוכו, הוציא את הספרים והעי־תונים, הסיר את הראי מעל הקיר, מפני שבו הוא רואה עוד איש אחר המסתובב בחדר והמפריעו בעבודתו. מאז אין הוא עיוב את החדר ואינו אוסף דבר. אשתו של מר נרודניצקי הכניסה לו פעם חלב והוא שפך את החלב על הארץ לעינ־ה... החלטתי לעלות אליו בעצמי. דפקתי על הדלת ואין עונה. פתחתיה ולפני ניגלה גופו של ברנר כשהוא רץ בחדר הנה והנה. פניו לא נראו מפני שנשא את מעילו העל־יון על ראשו ועטף בו את פניו. הוא הוציא מפיו איזה קולות, כקול נהמת חיה, ו־הסתובב כתנועות משונות. קראתי בשמו והוא לא ענה; ורק כשנתקל בי, רעד, הסיר את המעיל מפניו ורגע עמדנו דר־מנים איש לפני רעהו. פניו היו חול־ניים מאוד ואש זרה, אש של מעבר ל־גבולין, דלקה בעיניו..."

מעבר לגבולין ניכתב באש הנשמה. זו הסיבה שהוא מהווה חומר־נפץ ספרותי גם 50 שנה אחרי רצח מחברו, וזו הסיבה להתקוממות הקהל, למראה זלילת יום־הכיפורים נוסח ברנר, כפי שהועלתה ב־הבימה. משיב ר' חיים יהודה לר' שניאור־יחיאל במחזה ואומר: ואנכ, מי ילך ביום־כיפור לבוא במשא־ומתן עם מומרים להכעיס? ותענית תפילה מה יהא עלי־הן?"

המרידה הגלויה של הסוציאליסטים ו־האנרכיסטים למיניהם בקודשי־ישראל מרתיחים את המימסד היהודי של לונדון, מביאים לזעם, המוליד מחשבות על מיל־חמת אחים, או מילחמת תרבויות אלימה, בנוסח דבריו של ר' חיים־יהודה: „במה הדברים אמורים? כנוגע להשתמש בידי עשיו, חלילה, כמו ששניאור־יחיאל זה רוצה, לשכור בני־בריוני ופייטרס, חס ושלום, כמו שאמר לי אחת ושתים..."

ברנר קורא תגר תוקפני מול היהדות הקלריקלית, וכמינהג סופרי ההשכלה הוא משמיע מפי אחד מגיבוריו הצהרה בנוסח זה: „היה חומר לסיפורים; היתה תלאה מחפירה, ומחבואים עומדים בסכנה, ו־לילות חמישה ללא שינה, ויהודים בעלי קפוטות יפות ואוכלי עופות, ודין ודברים עם נוכרים מעכירים..." כאן מתפתחת לה מילחמה לחיים ולמוות בין המימסד ה־יהודי לבין המהפכנים הצעירים, ואומר האינטליגנט הראשון: „לכם דרושות עוד ראיות שלא בירפלד כתבה? (קורא כ־ניגון של דיסקוסיות), דבר מכוער נפל ביעקב ביום אתמול, כתם של חרפה ל־דורי־דורות; כתם זה של חילול יום־הכיפורים חרבה יותר גרוע הוא מזה ה־כתם, שהיו מדביקים על גבנו בימי ה־ביניים כעד שמירת יום־הכיפורים. הוי עליכם, יהודי מזרח־לונדון! אזרחים הנ־כם כאן! לא תוכלו לסבול ולראות, כיצד בני־אדם אוכלים ביום שאתם מפחדים לאכול בו. שמן לכבכם, וחוס תחוסו עליו לשברו, כמצוות הספרים שלכם, ואתם משברים תחתיו חלונותיו של בית עם חופשי'..."

וממשיך ומסביר האינטליגנט הראשון במחזהו של י"ח ברנר: „הראיתם את האגרוף שלכם הכחוש, יהודים אומללים, ואנחנו נראה לכם את אור התבונה. נושי־אים אתם: אבנים, רצועות, בערות, אכ־זריות טיפשית, מפתחות, מינהגים תפלים, אמנות כוזבות, חשך־מצרים, ואנחנו נושאים: חירות, דעת, קולטורה, עזרה עצמית, רגשי אחווה. אתם נושאים, ו־אנחנו נושאים; אתם תשאו, ואנחנו נשא, אתם ואנחנו — מי את מי? אבנים ורגשי אנוש."

דומה, כי ברנר מצליח במעבר לגבולין להציג את עימות המרידה של הציונות בקלריקליזם של אלף שנות הרבנות יהו־דית, ולאו דווקא הציונות החלוצית.

כפרות זה לא הכל

עובדה מעניינת למדי היא, שמרבית הספרות הארצישראלית נמנעת או מתח־מקת מלעסוק בתהליך חילון היהדות. או שהמאבק עם הרבנות אינו בגמצא, המסו־רת כמו מעודה לא היתה, והנה גדל לו בארץ דור בלא שורשים, או שאי־שם ב־מסורת רחוקה מעוגנים להם דברים ש־הינם בבחינת „עבודה זרה".

נושא המאבק בין היהודים לרבנות בת אלף השנים, או בין נושאי הדגל הציוני לאותה רבנות, אינם בנמצא בכתבי דור היוצרים הארצישראלי, וזאת מתוך סיבות התובעות מן הסתם את בחינתו של הזקר תולדות הספרות. על כל פנים גירסה אחת טוענת, כי ההתעלמות מבעיות אלה נובעת מתוך אי־הישר היסודי והעקרוני של דור־סופרי הפלמ"ח, שטיפח עצמו על נוסחאות הסטאטוס־קוו הפוליטי של **דויד בן־גוריון** בפוליטיקה הישראלית, סטאטוס־קוו שהם העניקו לו את הממד הספרותי שלו.

כמו בריח הנועל את שרשרת הדורות והמרידה במסורת, מצליח הסופר **דן בן־אמוץ**, בסיפרו האחרון זיונים זה לא הכל, שראה אור לפני כשלושה חדשים, להביא לראשונה מזה שנות דור את האמת על בני דורו ויום הכיפורים. ומן הראוי לצטט את דבריו, כימעט מילה במילה, בשל הערך התיעודי־היסטורי של תיאורים אלה. אין ספק כי תיאורים אלה, בדומה לתיאו־רים אחרים בספר זה, מעמידים את בן־אמוץ, על כנותו ועוצמתו, משכמו ומעלה מעל לבני דורו, שיצירתם בנושאים אלה ובנושאים אחרים בכזב מקורה.

דן בן־אמוץ מביא פרק אותנטי, שהיה לשם דבר בשנות החמישים בארץ, הפרק על מסיבות יום־הכיפורים של ק"ק ירו־שלים. כותב בן־אמוץ: „בשנה הראשונה שלנו בירושלים, כאשר הזמינו אותי ואת 'הגויה' שלי (כפי שקראו לאלן) ל־סעודת־יום־הכיפורים, ראיתי בהזמנה זו הצהרה גלוייה וברורה שאני אחד מה־חברה. מעטים מאד מ־העולים החדשים ל־ירושלים' — ולא אזכיר שמות — זכו לכבוד הזה אף כי לא חדלו להתחנף ל־עמודי התווך של החברה ההיא, למאפק, יודל, אביבי, מן ורדי ואפרתי. חיים חפר וכותב שורות אלה, שנמנו עם 'העולים החדשים', היו זמן רב מועמדים לפני ש־התקבלו למסדר אבירי ירושלים ובמשך שנה לפחות מקומם היה בין אנשי השורה השניה, בין יורם מטמור, מנן ברושי, אליהו חפין, מקלר הממציא, זאביק בילו, ניסן העצוב וידידותיהם ים־ים, נחומה, תיבה, חולדה, יעל המתאבדת ושיש הסכ־סכנית שקראו לה אברהם מאפו (משום שהיתה מסכסכת בין הגיבורים)... בשנה השניה או השלישית שלי בירושלים הוח־לט לערוך את סעודת־יום־הכיפור־המסו־רתית בכיתו החדש של חיים חפר באבו־טור... תארו לעצמכם את התמונה: ליל כיפור בירושלים. בתי־הכנסת מלאים ו־גדושים מתפללים. הבתים עומדים מוגפים וחשוכים. הרחובות ריקים מאדם. אין נפש חיה בחוץ. עיר רפאים. ורק בבית־קט העומד לו מבודד בראשה של גבעה, בחדר צח סביב שולחן מכוסה מפה לבנה ומואר בנרות מהבהבים המשפטפים חלב על פמוטי הנחושת המבריקים, סביב שולחן שכולו זוהר של חג יושבת לה חבורה של צדיקים ושרה בעינים עצומות ובהתי־

דן בן־אמוץ
„אלוקינו ציוונו לאכול ביום הכיפורים"

עלות הנפש... ובראש שולחן הצדיקים, ה־חרוצים והנקיים, הלבושים כגדים נאים וכותנות צחות כשלג, וכנות זוהם התמי־מות והטהורות, המסורקות למשעי והל־כושות שמלות חג ועיניהן הזכות מושפלות בענווה — בראש שולחן מלא דשן ועמוס מתנוכת הארץ, בשריה ויקביה, על הכיסא הרם ישב ר' עמי סלוצקי, כיפה סרוגה לראשו, כוס יין בידו והנה הוא פותח את ההגדה, את הגדת־יום־כיפור, וכקול צלול ומתנגן הוא אומר, ברוך אתה אדוני אלו־קינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לאכול ביום הכיפורים.' וכולם יושבים רגע בראש מורכן, כפות ידיהם שלוכות כתפילה ועינים עצומות ככוונה רבה עד שבעל־הבית (חיים חפר) מכריז חגיגית, 'בתי־א־כון!' וכולם זוקפים את ראשם, מחרים אחריו בקול אחד, חזק ו־מחון!" וכבת אחת מסתערים על מגשי הבשרים, האורז, הירקות והסלטים ובק־בוקי היין והמהומה נפתחת..."

ולא מזונות טרפים של מה בכך נזללו באותה סעודת כיפורים מפוארת של ירו־שלים, או כפי שמנסח זאת בן־אמוץ ב־כישרונו: „אני לא אתאר את בשר ה־דורבן שהיה שרוי ביין, עלי דפנה ועלי הדס במשך כל הלילה לפני שהכנסנו אותו לתנור. לא אנסה לתאר את טעמן של החוגלות הצלויות... ואת טעם צלעות חזיר הבר שניצלו על אש בחמאת־שום, פלפל ורוזמרין... כל מה שיכור לי (או מה שאני מוכן לזכור) מאותה הגדה הם שברי משפטים וקטעים כגון: 'כל דכפין ייתי ויאכל ביום הכיפורים'; 'והשתא הכא — לשנה הבאה בארה"ב דאמריקה'; 'שבכל הלילות אנו אוכלים חומוס ושאר ירקות — הלילה הזה חגלות, דורכנין ישאר פי־גולין'; 'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו אכל ביום־הכיפורים'...

קטעים ניבחרים אלה, מתוך סיפרי של דן בן־אמוץ, מעידים נאמנה כי מלחמת התרבויות שהביאה להקמת הציונות ו־ליסוד מדינת־ישראל טרם הביאו לתוצאות מספקות, וכי מיכלול בעיות היסוד, ש־הביאו את הציונים לחרוג מהיהדות ה־ממתינה לביאת־המשיח, טרם נפתרו. ב־ארץ אכולת צער ויגון זו עוד נכונו קר־בות תרבות רבים, קרבות שיעודם הוא להביא לכדי הכרעה סופית את המאבק על פניה של היהדות ועל פרצופם של היהודים כבני־חורין בארצם, מאבק ש־בשנים האחרונות כשלה בו הספרות ה־עברית.

אנתולוגיה ישראלית

כפרות

מאת יהודה עמיחי

וּבְיוֹם כִּפּוּר בְּנַעֲלֵי הִתְעַמְּלוּת רָצְתָּ.
וּבְקָדְשׁ, קָדוֹשׁ, קָפַצְתָּ גָּבְהָּ
וְגָבַהּ יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כְּמַעַט עַד לְמַלְאֲכֵי הַתַּקְרָה,
וּבְהַקָּפוֹת שִׁמְחַת תּוֹרָה סוֹבַבְתָּ
שָׁבָע פְּעָמִים וְשָׁבַע
וְהַגַּעַתָּ כְּלִי נְשִׁימָה.
כְּמוֹ מְרִים־מְשָׁקְוֹלוֹת הָדַפְתָּ אֶל עַל
אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה בְּהַגְבָּהָה.
בְּשָׁתֵי זְרוֹעוֹת רוֹעֲדוֹת
שֶׁיָּרְאוּ כֻּלָּם אֶת הַכְּתִיב וְאֶת כֹּחַ יָדֶיךָ.

בְּכוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים נָפַלְתָּ אַרְצָה
כְּמוֹ לְזִנּוּק שֶׁל קְפִיצָה גְּדוֹלָה אֶל כָּל חַיָּיךְ.
וּבְיוֹם כִּפּוּר יָצָאתָ לְמִלְחֶמֶת־אֲרוּךְ
עַד עַצְמְךָ: אֲשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ.
בְּאַרְוֹפּוֹס קָשֶׁה וּבְלִי כַּפָּפוֹת.
מִשְׁקַל־נוֹצָה עַצְבָּנִי נֶגֶד מִשְׁקָל כָּבֵד וַעֲצוּב
וְנִכְנַע. תְּפִלּוֹת וְלֹנִי מְזִיַּת הַפֶּה
בְּקִלּוּחַ אָדֹם וְדָקִיק. בְּטֶלֶת מָחוּ לְךָ
אֶת וַעַד אַפֶּיךָ בֵּין הַסְּבוּבִים.

מתוך: מסעות בנימין האחרון מטודילה

מאת בן אמר

בואו ונעשה לנו

חגיגת

עם החגיגתים של

Jaffa CHAMPION

גת
גבעת חיים

מבחר אגוזים,פיסטוקים קלויים,בוטנים מלוחים והתרכיזים הקפואים של „גת".

ח' תשרי תש"ם, 26.9.1979 מספר 2195 80 עמודים שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולם הזה

מדוע מחנכלים לשחקן אילי גורליצקי

המכונית הנוערת של אילי